

Klasa: 910-04/11-02/05

Urbroj: 5030109-12-1

Zagreb, 10. siječnja 2012.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Informacija o tijeku i rezultatima pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji

Na temelju članka 111. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske podnosi Informaciju o tijeku i rezultatima pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Uz navedenu Informaciju u prilogu se, kao prilog u raspravi, dostavljaju i:

1. Izvješće o vođenim pregovorima o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji i sklapanju Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, koje je Vlada Republike Hrvatske prihvatila 27. listopada 2011. godine,
2. Sažeti pregled sadržaja Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji,
3. Sažeti pregled rezultata pristupnih pregovora po poglavljima,
4. Pregled ostvarenih pregovaračkih zahtjeva Republike Hrvatske uz Pregled ostvarenih zahtjeva Europske unije za prijelaznim razdobljima,
5. Informacija o provođenju referenduma o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji i postupku ratifikacije Ugovora o pristupanju.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Zorana Milanovića, predsjednika Vlade Republike Hrvatske, mr. sc. Nevena Mimicu, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske, prof. dr. sc. Vesnu Pusić, ministricu vanjskih i europskih poslova, te sve ostale članove Vlade Republike Hrvatske, kao i Joška Klisovića, zamjenika ministricu vanjskih i europskih poslova.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**INFORMACIJA O TIJEKU I REZULTATIMA PREGOVORA O
PRISTUPANJU REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI**

Zagreb, siječanj 2012.

INFORMACIJA

o tijeku i rezultatima pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji

Uz opći politički konsenzus svih parlamentarnih stranaka, iskazan Rezolucijom Hrvatskoga sabora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (Narodne novine, broj 153/2002) od 18. prosinca 2002. godine, te osnažen visokom potporom javnosti članstvu u Europskoj uniji, Republika Hrvatska podnijela je 21. veljače 2003. godine zahtjev za članstvo u Europskoj uniji, kao država koja poštuje načela slobode, demokracije, poštivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda i vladavine prava, a koja su zajednička svim državama članicama Europske unije.

Zahtjev je, prema postupku utvrđenom člankom 49. Ugovora o Europskoj uniji, podnesen Vijeću Europske unije.

Vijeće Europske unije je 14. travnja 2003. godine zadužilo Europsku komisiju da izradi mišljenje (franc. *avis*) o hrvatskom zahtjevu. Europska komisija je, nakon provedenog uobičajenog postupka, 20. travnja 2004. godine donijela pozitivno mišljenje o zahtjevu Republike Hrvatske za članstvo u Europskoj uniji.

Republika Hrvatska je 18. lipnja 2004. godine u Bruxellesu, na zasjedanju Europskog vijeća, dobila status kandidata za članstvo u Europskoj uniji. Na sjednici Vijeća Europske unije 16. ožujka 2005. godine u Bruxellesu doneseni su zaključci kojima je usvojen Pregovarački okvir za pregovore s Republikom Hrvatskom.

Pregovori o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji formalno su stoga započeli 3. listopada 2005. godine u Luxembourg u održavanjem prvog sastanka Međuvladine konferencije između država članica Europske unije i Republike Hrvatske o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Pregovori o pristupanju vođeni su uz opći konsenzus svih parlamentarnih političkih stranaka o članstvu u Europskoj uniji. Taj je konsenzus potvrđen u Hrvatskome saboru, 19. siječnja 2005. godine, donošenjem Deklaracije o temeljnim načelima pregovora za punopravno članstvo Republike Hrvatske u Europskoj uniji (Narodne novine, broj 12/2005 i 135/2010) i Odluke o osnivanju Nacionalnog odbora (Narodne novine, broj 12/2005 i 33/2005) kao radnog tijela Hrvatskoga sabora za praćenje pregovora Istoga dana Hrvatski sabor i Vlada Republike Hrvatske usvojili su Izjavu o zajedničkom djelovanju u procesu pregovora za članstvo u Europskoj uniji (Narodne novine, broj 12/2005).

Na sastanku Međuvladine konferencije o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, održanom u Bruxellesu 30. lipnja 2011. godine, formalno su dovršeni pregovori o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Sukladno članku 12. stavku 1. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine, broj 28/1996), državno izaslanstvo za vođenje pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, Vladi Republike Hrvatske podnijelo je Izvješće o vođenim pregovorima o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji i sklapanju Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, koje je Vlada Republike Hrvatske potom usvojila 27. listopada 2011. godine.

Navedeno Izvješće daje sveobuhvatan pregled kronologije odnosa Republike Hrvatske i Europske unije, tijekom te rezultata pregovora po svim pregovaračkim poglavljima. Sastoji se

od četiri dijela; u prvom dijelu daje se kronološki pregled odnosa Republike Hrvatske i Europske unije, zatim prikaz strukture za vođenje pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji te se objašnjava tijek i metodologija pregovora. Također, u ovom se dijelu daje kronologija rada na pripremi teksta Ugovora o pristupanju te pojašnjavaju osnovni elementi i sadržaj Ugovora o pristupanju. U drugom dijelu daje se detaljan pregled pregovora u svih 35 poglavlja pregovora, navode se sva mjerila koje je Republika Hrvatska zaprimila i uspješno ispunila u navedenim poglavljima. Također, u ovome dijelu daje se prikaz svih pregovaračkih zahtjeva koje je u okviru pregovora postavila Republika Hrvatska (ali i Europska unija u dva poglavlja), kao i njihovih naknadnih izmjena i dopuna slijedom vođenih pregovora. Zaključno, u ovom se poglavlju daju reference na odgovarajuće odredbe Ugovora o pristupanju u kojemu su sadržani rezultati pregovora po pojedinim poglavljima pregovora. U trećem dijelu daje se prikaz financijskog paketa za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji. U četvrtom dijelu daje se zaključni osvrt na hrvatski pregovarački proces, njegovu složenost i sveobuhvatnost, ostvarene rezultate te u konačnici njihov značaj za daljnje proširenje Europske unije.

Predmetno Izvješće, daje se u Prilogu I ove Informacije, a ujedno je dostupno i na javnim stranicama Ministarstva vanjskih i europskih poslova.

Rezultati pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji odnosno uvjeti pod kojima Republika Hrvatska pristupa Europskoj uniji sadržani su u tekstu Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji koji je potpisan u Bruxellesu 9. prosinca 2011. godine.

Cjeloviti tekst Ugovora na hrvatskom i engleskom jeziku objavljen je na javnim stranicama Ministarstva vanjskih i europskih poslova.

U svrhu boljeg informiranja javnosti pripremljen je dokument pod nazivom „Sažetak Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji“, zatim „Sažeti pregled rezultata pristupnih pregovora po poglavljima“ kao i „Pregled ostvarenih pregovaračkih zahtjeva Hrvatske i ostvarenih zahtjeva Europske unije“. Predmetni se dokumenti, daju u Prilogu II, III, i IV ove Informacije, a objavljeni su i na javnim stranicama Ministarstva vanjskih i europskih poslova.

O pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji konačnu odluku donijet će građani na referendumu. Na temelju članka 81. Ustava Republike Hrvatske – pročišćeni tekst (NN 85/10) Hrvatski sabor je 23. prosinca 2011.g. donio Odluku o raspisivanju državnog referenduma o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji koji će se održati u nedjelju, 22. siječnja 2012.g.

U prilogu V. ove Informacije daje se Informacija o postupku provedbe referenduma i postupku ratifikacije Ugovora o pristupanju.

I nakon zatvaranja pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, Hrvatska ostaje u obvezi dosljedno ispunjavati sve preuzete obveze. Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji u članku 36. Akta o pristupanju, definira metodologiju provođenja prepristupnog monitoringa (pregleda ispunjavanja obveza u zatvorenim poglavljima) od datuma završetka pregovora do stupanja u članstvo EU. U skladu sa odredbama Ugovora o pristupanju RH EU, u poglavljima 8. Tržišno natjecanje, 23. Pravosuđe i temeljna prava, 24. Pravda, sloboda i sigurnost, pored redovitog izvješćivanja putem monitoring tablica, predviđa se i zasebno (dodatno) izvješćivanje Europske komisije.

Do sada su, počevši od veljače 2010. godine, uspješno dovršena četiri kruga monitoringa, gdje je Hrvatska, na šestomjesečnoj osnovi, izvještavala o statusu provedbe obveze preuzetih

u okviru pregovora u 33 poglavlja pregovora. Europska komisija je ocijenila pritom da Hrvatska u najvećoj mjeri ispunjava sve preuzete obveze.

Početak 2012. godine slijedi peti krug monitoringa, u okviru kojeg je Hrvatska obavezana do kraja veljače Komisiji dostaviti podatke za sva poglavlja. Do kraja ožujka 2012. Europska komisija analizirat će i ocijeniti postignuća u svim poglavljima te izraditi posebna izvješća za poglavlja 8. Tržišno natjecanje, 23. Pravosuđe i temeljna prava te 24. Pravda, sloboda i sigurnost.

U listopadu 2012. Europska komisija objavit će Cjelovito izvješće o monitoringu te isto predstaviti Europskom parlamentu i Vijeću EU.

Dosljedno ispunjavanje svih preuzetih obveza nakon zatvaranja pregovora i kredibilitet koji Hrvatska u tom smislu pokaže, bit će od ključne važnosti za dinamiku procesa ratifikacije Ugovora o pristupanju.

Republika Hrvatska je danom potpisivanja Ugovora o pristupanju RH EU stekla status države pristupnice EU što znači pravo sudjelovanja u statusu aktivnog promatrača, bez prava glasa, u radu većine institucija EU.

Između ostalog Republici Hrvatskoj za vrijeme mandata sadašnjeg saziva Europskoga parlamenta dodijeljeno 12 zastupničkih mjesta. Postane li Hrvatska punopravnom članicom Europske unije šest ili više mjeseci prije sljedećih izbora za Europski parlament (izbori u lipnju 2014), tada će u Hrvatskoj biti provedeni posebni izbori za Europski parlament. Ako Hrvatska pristupi Uniji u razdoblju kraćem od šest mjeseci do sljedećih izbora za Europski parlament, tada u Europski parlament šalje 12 zastupnika iz Hrvatskog sabora. Dodijeljenih 12 zastupničkih mjesta je privremeno rješenje, kako za Hrvatsku tako i za sve ostale države članice, budući da će Europski parlament tijekom ovog parlamentarnog razdoblja povećati (i bez hrvatskih zastupnika) broj zastupnika sa sadašnjih 736 na 754, dok bi po Lisabonskom ugovoru trebao imati 751 zastupnika. Koliko će zastupnika u sljedećem sazivu Europskog parlamenta imati pojedina država članica, odlučit će Europsko vijeće.

PRILOG 1.

IZVJEŠĆE

o vođenim pregovorima o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji i sklapanju Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, koje je Vlada Republike Hrvatske prihvatila 27. listopada 2011. godine

I. UVOD

Na sastanku Međuvladine konferencije o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, održanom u Bruxellesu 30. lipnja 2011. godine, formalno su dovršeni pregovori o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Rezultati pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji odnosno uvjeti pod kojima Republika Hrvatska pristupa Europskoj uniji sadržani su u tekstu Ugovora između Kraljevine Belgije, Republike Bugarske, Češke Republike, Kraljevine Danske, Savezne Republike Njemačke, Republike Estonije, Irske, Helenske Republike, Kraljevine Španjolske, Francuske Republike, Talijanske Republike, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Velikog Vojvodstva Luksemburga, Republike Mađarske, Republike Malte, Kraljevine Nizozemske, Republike Austrije, Republike Poljske, Portugalske Republike, Rumunjske, Republike Slovenije, Slovačke Republike, Republike Finske, Kraljevine Švedske, Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske (države članice Europske unije) i Republike Hrvatske o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (u daljnjem tekstu: Ugovor o pristupanju), koji se prilaže ovome Izvješću i čini njegov sastavni dio¹.

Izvješće sadrži pregled pregovaračkog procesa po svim pregovaračkim poglavljima s posebnim naglaskom na financijske uvjete pod kojima Republika Hrvatska pristupa Europskoj uniji uz osvrt na odgovarajuće odredbe Ugovora o pristupanju, kako su sadržane u tekstu Ugovora o pristupanju odobrenom dana 14. rujna 2011. godine od strane Odbora stalnih predstavnika Europske unije (COREPER).

Ovo Izvješće se, zajedno s tekstem Ugovora o pristupanju, podnosi Vladi Republike Hrvatske, sukladno članku 12. stavku 1. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine, broj 28/1996).

1.1. Kronološki pregled odnosa Republike Hrvatske i Europske unije

Od stjecanja neovisnosti Republika Hrvatska odredila je članstvo u Europskoj uniji kao jedan od glavnih strateških ciljeva. Pristupanje Europskoj uniji prirodan je izbor za državu čiji su

¹ Priloženi tekst Ugovora o pristupanju trenutno se nalazi u postupku pravno-jezične redakture koji se provodi u Vijeću Europske unije, u suradnji s Republikom Hrvatskom.

narod, povijest, kultura i vrijednosti u svojoj biti povezani s onima ostalih država članica Europske unije.

Odnosi između Republike Hrvatske i Europske unije počinju se razvijati međunarodnim priznanjem Republike Hrvatske kao neovisne i suverene države 15. siječnja 1992. godine. Nakon što je osigurala državnost i teritorijalnu cjelovitost, Republika Hrvatska se mogla u potpunosti posvetiti sveobuhvatnom procesu tranzicije i reformi cjelokupnog društva na njezinom povijesnom putu pristupanja Europskoj uniji kao području mira, stabilnosti i razvoja.

Prvi službeni korak u institucionalizaciji odnosa Republike Hrvatske s Europskom unijom dogodio se 29. listopada 2001. godine potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske, s jedne strane, i Europskih zajednica i njihovih država članica, s druge strane (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 14/2001) (u daljnjem tekstu: SSP). Do njegovog stupanja na snagu, 1. veljače 2005. godine, u primjeni je bio Privremeni sporazum o trgovinskim i s njima povezanim pitanjima između Republike Hrvatske, s jedne strane, i Europske zajednice, s druge strane (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 15/2001), potpisan u Luxembourg, 29. listopada 2001. godine. Time je započelo novo, dinamično razdoblje u dvostranim odnosima između Republike Hrvatske i Europske unije, koje je utrlo put prema podnošenju zahtjeva Republike Hrvatske za članstvo i budućem pristupanju Europskoj uniji, utemeljeno na njezinim individualnim postignućima.

Uz opći politički konsenzus svih parlamentarnih stranaka, iskazan Rezolucijom Hrvatskoga sabora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (Narodne novine, broj 153/2002) od 18. prosinca 2002. godine, te osnažen visokom potporom javnosti članstvu u Europskoj uniji, Republika Hrvatska podnijela je 21. veljače 2003. godine zahtjev za članstvo u Europskoj uniji, kao država koja poštuje načela slobode, demokracije, poštivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda i vladavine prava, a koja su zajednička svim državama članicama Europske unije.

Zahtjev je, prema postupku utvrđenom člankom 49. Ugovora o Europskoj uniji, podnesen Vijeću Europske unije, odnosno Helenskoj Republici kao državi članici Europske unije koja je u to vrijeme predsjedavala Vijećem Europske unije.

Vijeće Europske unije je 14. travnja 2003. godine zadužilo Europsku komisiju da izradi mišljenje (franc. *avis*) o hrvatskom zahtjevu. U skladu s uobičajenim postupkom donošenja takvog mišljenja, Europska komisija je 10. srpnja 2003. godine Republici Hrvatskoj uputila tzv. upitnik s 4 560 pitanja vezanih uz ispunjavanje političkih, gospodarskih, pravnih i administrativnih uvjeta za članstvo u Europskoj uniji. Odgovori na upitnik uručeni su Europskoj komisiji 9. listopada 2003. godine.

Europska komisija je 20. travnja 2004. godine donijela pozitivno mišljenje o zahtjevu Republike Hrvatske za članstvo u Europskoj uniji. U njemu je Europska komisija pozitivno ocijenila sposobnost Republike Hrvatske za daljnji napredak prema članstvu u Europskoj uniji s obzirom na njezine mogućnosti zadovoljavanja uvjeta za članstvo utvrđenih na sastanku Europskog vijeća u Kopenhagenu 1993. godine, te u Madridu 1995. godine, kao i uvjeta utvrđenih u okviru Procesu stabilizacije i pridruživanja, a posebno uvjeta iz zaključaka Vijeća Europske unije od 29. travnja 1997. godine koji uključuju suradnju s Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju (ICTY) te regionalnu suradnju. Sukladno ovakvom mišljenju, Europska komisija preporučila je otvaranje pregovora s Republikom Hrvatskom o punopravnom članstvu.

Republika Hrvatska je 18. lipnja 2004. godine u Bruxellesu, na zasjedanju Europskog vijeća, dobila status kandidata za članstvo u Europskoj uniji.

Slijedom stjecanja statusa kandidata, Republika Hrvatska nakon donošenja Pretpristupne strategije od strane Europske komisije 6. listopada 2004. godine postala je korisnicom pretpristupnih programa Phare (za izgradnju institucija, gospodarsku i društvenu koheziju), ISPA (za okoliš i promet) i SAPARD (za ruralni razvoj), za razdoblje od 2005. do 2006. godine. U okviru Financijske perspektive Europske unije 2007.-2013., od 2007. godine Republici Hrvatskoj je na raspolaganju novi pretpristupni program IPA. Program IPA kroz pet komponenti nastavlja financiranje projekata u područjima koja su pokrivali i spomenuti pretpristupni programi „prve generacije“, ali istovremeno širi mogućnosti za ulaganja u tim područjima te otvara i nova područja, kao što su upravljanje ljudskim potencijalima i jačanje regionalne konkurentnosti, s ciljem što bolje programske i institucionalne pripreme i jačanja administrativnih kapaciteta za buduće korištenje strukturnih instrumenata Europske unije.

Na sjednici Vijeća Europske unije 16. ožujka 2005. godine u Bruxellesu doneseni su zaključci kojima je usvojen Pregovarački okvir za pregovore s Republikom Hrvatskom kojim su određeni metodologija, načela, sadržaj te struktura od 35 poglavlja pravne stečevine Europske unije u kojima će se voditi pregovori o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Pregovori o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji formalno su započeli 3. listopada 2005. godine u Luxembourg u održavanjem prvog sastanka Međuvladine konferencije između država članica Europske unije i Republike Hrvatske o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (u daljnjem tekstu: Međuvladina konferencija), na kojem su razmijenjena Opća stajališta Republike Hrvatske i Europske unije.

Pregovori o pristupanju vođeni su uz opći konsenzus svih parlamentarnih političkih stranaka o članstvu u Europskoj uniji. Taj je konsenzus potvrđen u Hrvatskome saboru, 19. siječnja 2005. godine, donošenjem Deklaracije o temeljnim načelima pregovora za punopravno članstvo Republike Hrvatske u Europskoj uniji (Narodne novine, broj 12/2005 i 135/2010) i Odluke o osnivanju Nacionalnog odbora (Narodne novine, broj 12/2005 i 33/2005) kao radnog tijela Hrvatskoga sabora za praćenje pregovora (u daljnjem tekstu: Nacionalni odbor). Istoga dana Hrvatski sabor i Vlada Republike Hrvatske usvojili su Izjavu o zajedničkom djelovanju u procesu pregovora za članstvo u Europskoj uniji (Narodne novine, broj 12/2005). Bitan je dio pregovaračkog procesa bilo sudjelovanje svih segmenata hrvatskoga društva u procesu priprema za članstvo u Europskoj uniji uključujući i akademsku zajednicu, sindikate i poslovni sektor.

1.2. Struktura za vođenje pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji

U iščekivanju početka pregovora Odlukom Vlade Republike Hrvatske o uspostavljanju strukture za pregovore o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, od 7. travnja 2005. godine (Narodne novine, broj 49/2005, 46/2006 i 41/2008) utvrđen je sastav i djelokrug tijela koje čine strukturu za vođenje pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji i za sklapanje Ugovora o pristupanju te su određena tijela državne uprave kao nositelji i sunositelji pojedinog poglavlja pregovora.

Predmetnom Odlukom tako su uspostavljeni:

- Državno izaslanstvo Republike Hrvatske za pregovore o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.
- Koordinacija za pregovore o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji kao međuresorno radno tijelo Vlade Republike Hrvatske koje je raspravljalo o svim pitanjima u vezi s pregovorima o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.
- Pregovaračka skupina za vođenje pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji čiji su članovi bili zaduženi za koordinaciju rada pojedinih skupina poglavlja pregovora.
- Radne skupine za pripremu pregovora po pojedinim poglavljima pregovora.
- Ured glavnog pregovarača kao tijelo zaduženo za pružanje stručne, tehničke i administrativne podrške glavnom pregovaraču.
- Tajništvo pregovaračke skupine, kao zasebna organizacijska jedinica unutar Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija koja je koordinirala proces pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, a strukturi za pregovore pružalo stručnu, tehničku i organizacijsku podršku.

Članovi tijela strukture za pregovore imenovani su Odlukom o imenovanju članova Državnog izaslanstva Republike Hrvatske za pregovore o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, članova Pregovaračke skupine za vođenje pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, voditelja radnih skupina za pripremu pregovora po pojedinim poglavljima pregovora – pravne stečevine Europske unije, članova Ureda glavnog pregovarača i članova Tajništva Pregovaračke skupine (Narodne novine, broj 49/2005, 120/2005, 13/2006, 135/2006, 18/2008, 92/2008, 114/2008, 125/2008, 39/2009, 7/2010, 14/2010, 33/2010 i 55/2010).

Za voditelja državnog izaslanstva Republike Hrvatske za pregovore o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji 2005. godine imenovana je tadašnja ministrica vanjskih poslova i europskih integracija mr. sc. Kolinda Grabar Kitarović. Od siječnja 2008. godine voditelj državnog izaslanstva za pregovore o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji je potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i europskih integracija g. Gordan Jandroković.

Za zamjenika voditelja državnog izaslanstva i glavnog pregovarača 2005. godine imenovan je veleposlanik Vladimir Drobnjak.

Za zamjenika glavnog pregovarača imenovani su mr.sc. Martina Dalić (2005.- 2008.) i dr.sc. Boris Vujčić, a naknadnim izmjenama i mr. Tamara Obradović-Mazal (2008. – 2010.) te Ivana Maletić (od travnja 2010. godine). Član Državnog izaslanstva je i šef Misije Republike Hrvatske pri Europskim zajednicama (početkom 2011. godine naziv misije se mijenja te glasi Misija Republike Hrvatske pri Europskoj uniji i pri Europskoj zajednici za atomsku energiju) – prvotno veleposlanica Mirjana Mladineo te potom veleposlanik Branko Baričević (od listopada 2005. godine).

Tajnicom pregovaračke skupine u travnju 2005. godine imenovana je mr. Tamara Obradović Mazal, naknadnim izmjenama g. Joško Klisović (od veljače – listopada 2008.) a od listopada 2008. ovu funkciju obnaša mr.sc. Dubravka Vlašić Pleše, ravnateljica u Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija.

Kako je u Pregovaračkom okviru za Republiku Hrvatsku pravna stečevina Europske unije podijeljena u 35 tematskih poglavlja koja se ujedno smatraju i poglavljima pregovora, za svako od poglavlja pregovora imenovan je član Pregovaračke skupine.

Za članove Pregovaračke skupine prema poglavljima pregovora 2005. godine imenovani su:

1. Sloboda kretanja roba - mr. Tamara Obradović-Mazal;
2. Sloboda kretanja radnika - Vera Babić, a naknadnom izmjenama prof.dr.sc. Siniša Petrović (od 2010.);
3. Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga - prof.dr.sc. Siniša Petrović;
4. Sloboda kretanja kapitala - dr.sc. Boris Vujčić;
5. Javne nabave - mr. Tamara Obradović-Mazal;
6. Pravo trgovačkih društava - prof.dr.sc. Siniša Petrović;
7. Pravo intelektualnog vlasništva - prof.dr.sc. Siniša Petrović;
8. Tržišno natjecanje – gđa. Olgica Spevec;
9. Financijske usluge - dr.sc. Boris Vujčić;
10. Informacijsko društvo i mediji - g. Miroslav Kovačić;
11. Poljoprivreda i ruralni razvitak - gđa Ružica Gelo;
12. Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor – gđa. Ružica Gelo;
13. Ribarstvo – gđa. Ružica Gelo;
14. Prometna politika - g. Miroslav Kovačić;
15. Energetika - prof. dr. sc. Nikola Ružinski;
16. Porezi - mr.sc. Martina Dalić;
17. Ekonomska i monetarna unija - dr.sc. Boris Vujčić;
18. Statistika - dr. sc. Zlatan Fröhlich;
19. Socijalna politika i zapošljavanje – gđa. Vera Babić, a naknadnom izmjenom mr. Tamara Obradović-Mazal (od 2010.);
20. Poduzetništvo i industrijska politika – gđa. Olgica Spevec;
21. Trans europske mreže - g. Miroslav Kovačić;
22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata - dr. sc. Zlatan Fröhlich, naknadnom izmjenom gđa Ivana Maletić (od 2010.);
23. Pravosuđe i temeljna ljudska prava – gđa. Snježana Bagić, a naknadnom izmjenom mr. sc. Kristijan Turkalj (od 2008.);
24. Pravda, sloboda i sigurnost – gđa. Snježana Bagić, a naknadnom izmjenom mr. sc. Kristijan Turkalj (od 2008.);
25. Znanost i istraživanje - prof. dr. sc. Pero Lučin;
26. Obrazovanje i kultura - prof. dr. sc. Pero Lučin;
27. Okoliš - prof. dr. sc. Nikola Ružinski;
28. Zaštita potrošača i zdravlja – gđa. Ružica Gelo;
29. Carinska unija - mr.sc. Martina Dalić;
30. Vanjski odnosi - g. Damir Kušen, a naknadnim izmjenama mr. sc. Marija Pejčinović Burić (prosinac 2006.), potom mr. Željko Kuprešak (veljača 2008.) te u konačnici dr. sc. Davor Božinović (rujan 2008.);
31. Vanjska, sigurnosna i obrambena politika - g. Damir Kušen, a naknadnim izmjenama mr. sc. Marija Pejčinović Burić (prosinac 2006.), potom mr. Željko Kuprešak (veljača 2008.) te u konačnici dr. sc. Davor Božinović (rujan 2008.);
32. Financijski nadzor - mr.sc. Martina Dalić;
33. Financijske i proračunske odredbe - mr.sc. Martina Dalić;
34. Institucije - g. Damir Kušen, a naknadnim izmjenama mr. sc. Marija Pejčinović Burić (prosinac 2006.), potom mr. Željko Kuprešak (veljača 2008.) te u konačnici veleposlanik Vladimir Drobnjak (srpanj 2008.);
35. Ostala pitanja - g. Damir Kušen, a naknadnim izmjenama imenovani su mr. sc. Marija Pejčinović Burić (prosinac 2006.), potom mr. Željko Kuprešak (veljača 2008.) te u konačnici dr. sc. Davor Božinović (rujan 2008.).

Dodatno, pravna savjetnica glavnog pregovarača mr. sc. Irena Andrassy u travnju 2010. godine imenovana je za članicu Pregovaračke skupine zaduženu za pravna pitanja.

Također, u skladu s navedenom podjelom uspostavljeno je 35 radnih skupina za sva pregovaračka poglavlja na čelu s voditeljima radnih skupina. U rad radnih skupina bilo je uključeno preko 1500 članova, stručnjaka iz tijela državne uprave, ali i predstavnika iz nevladinog sektora, predstavnika poslodavaca, sindikata i akademske zajednice čime je omogućena široka transparentnost procesa.

U skladu s Deklaracijom o temeljnim načelima pregovora za punopravno članstvo Republike Hrvatske u Europskoj uniji te Izjavom Vlade Republike Hrvatske i Hrvatskoga sabora o zajedničkom djelovanju u procesu pregovora za članstvo u Europskoj uniji, Odlukom o osnivanju Nacionalnog odbora (Narodne novine, broj 12/2005 i 33/2005) osnovan je Nacionalni odbor, kao radno tijelo Hrvatskoga sabora za praćenje pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (u daljnjem tekstu: Nacionalni odbor), a Vlada Republike Hrvatske redovno je, na šestomjesečnoj osnovi, izvještavala Hrvatski sabor o tijeku procesa pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Posebno važnu ulogu u ovome procesu imalo je Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija koje je vodilo i na nacionalnoj razini koordiniralo sve aspekte procesa pregovora o pristupanju, provedbu obveza iz članstva kao i obveza koje proizlaze iz SSP-a, te provodilo informiranje i obrazovanje hrvatskih građana o Europskoj uniji, koji se proces posebno intenzivirao ulaskom pregovora o pristupanju u završnu fazu sredinom 2010. godine. Potrebno je istaknuti doprinos državnog tajnika za europske integracije mr.sc. Andreja Plenkovića, koji od travnja 2010. godine obnaša tu dužnost.

1.3. Tijek i metodologija pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji

Metodologija, načela, sadržaj te struktura poglavlja u kojima su vođeni pregovori o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji određeni su općim pregovaračkim okvirom Europske unije (Opće stajalište).

Nakon formalnog otvaranja pregovora 3. listopada 2005. godine započela je **prva faza pregovora - analitički pregled i ocjena usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije (tzv. screening)** koja je imala za cilj predstaviti pravnu stečevinu Europske unije (eksplanatorna faza) kao i hrvatski zakonodavni okvir u relevantnom području (bilateralna faza) te utvrditi postojeće razlike. U toj su fazi pregovora u radu radnih skupina sudjelovali svi članovi radnih skupina za vođenje pregovora po pojedinim poglavljima pregovora.

Faza analitičkog pregleda i ocjene usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije trajala je godinu dana, točnije od 20. listopada 2005. do 18. listopada 2006. godine, a njome je bilo obuhvaćeno 33 od 35 poglavlja pregovora. Poglavlja 34. Institucije i 35. Ostala pitanja, zbog svog specifičnog sadržaja, nisu bila obuhvaćena ovom fazom pregovora.

Nakon završene faze analitičkog pregleda zakonodavstva, Europska je komisija za svako od poglavlja pregovora izradila **Izvješće o rezultatima screeninga** u kojemu je dala svoju ocjenu spremnosti Republike Hrvatske uz preporuku državama članicama Europske unije za otvaranje sadržajnih pregovora o pojedinom poglavlju pregovora.

U onim poglavljima u kojima je, na temelju rezultata *screeninga* procijenila da se Republika Hrvatska ne može smatrati dovoljno spremnom za započinjanje pregovora, Europska komisija predložila je određivanje **mjerila za otvaranje poglavlja**, koja su morala biti ispunjena prije prelaska u slijedeću fazu pregovora, odnosno prije otvaranja pojedinog poglavlja pregovora. Konačnu odluku o prijedlogu Komisije donosile su države članice Europske unije u okviru Vijeća Europske unije.

Nakon provedene faze analitičkog pregleda zakonodavstva, a na temelju Izvješća i prijedloga Europske komisije, države članice Europske unije donijele su odluku o otvaranju 22 poglavlja pregovora dok je u ukupno 11 poglavlja utvrđeno da Republika Hrvatska, prije otvaranja pregovora, mora ispuniti ukupno 23 mjerila za otvaranje poglavlja.

Za sva poglavlja pregovora u kojima su bila određena mjerila za otvaranje poglavlja, Vlada Republike Hrvatske bi ista zaključkom primala na znanje te ujedno zadužila nadležna tijela državne uprave da rade na njihovom ispunjavanju.

Sva mjerila za otvaranje uspješno su ispunjena pa su 30. lipnja 2010. otvorena i posljednja poglavlja pregovora.

Po donošenju odluke o spremnosti Republike Hrvatske za otvaranje pojedinog poglavlja pregovora, Europska unija upućivala je Republici Hrvatskoj poziv za predaju Pregovaračkog stajališta Republike Hrvatske.

Republika Hrvatska je za svako od poglavlja pregovora izradila i sukladno postupku utvrđenom Odlukom Vlade Republike Hrvatske o postupku izrade i usvajanja Pregovaračkih stajališta Republike Hrvatske u pregovorima o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (klasa: 910-04/00-03/06, urbroj: 5030109-05-30, od 15. travnja 2005. godine i urbroj: 5030109-06-18, od 20. travnja 2006. godine), usvojila **Pregovaračka stajališta Republike Hrvatske** kao i njihove naknadne **Dodatke**.

Sva Pregovaračka stajališta, kao i njihovi naknadni Dodaci predstavljani su i raspravljani u Nacionalnom odboru, a eventualna mišljenja i primjedbe Nacionalnog odbora na odgovarajući su način uzeta u obzir.

Po primitku Pregovaračkih stajališta Republike Hrvatske, Europska unija je usvajala Zajednička stajališta Europske unije za otvaranje pojedinih poglavlja pregovora.

Pregovaračka stajališta Republike Hrvatske i Zajednička stajališta Europske unije razmijenjena su na sjednicama Međuvladinih konferencija, na kojima su otvorena pojedina poglavlja pregovora, a čime je započela **druga, sadržajna faza pregovora**.

Tijekom ove faze Republika Hrvatska je pregovarala o uvjetima pod kojima će prihvatiti, primijeniti i provesti pravnu stečevinu Europske unije, uključujući i **prijelazna razdoblja, izuzeća i druge pregovaračke zahtjeve** koje je Hrvatska postavila u odnosu na preuzimanje i primjenu pojedinih propisa i odredbi pravne stečevine Europske unije, vodeći računa o specifičnim gospodarskim, socijalnim, financijskim i drugim interesima.

Također, kao i u prethodnim krugovima proširenja, u pojedinim je poglavljima pregovora, štiteći interese država članica i Europska unija postavila određene zahtjeve za prijelaznim razdobljima.

Slijedom provedenih tehničkih i političkih konzultacija sa stručnim službama Europske komisije o postavljenim pregovaračkim zahtjevima, Republika Hrvatska je usvajala **Dodatke na Pregovaračka stajališta**, kojima je mijenjala, dopunjavala, odustajala ili postavljala nove pregovaračke zahtjeve u odnosu na one iznesene u polazišnim Pregovaračkim stajalištima.

Dodatno, u Zajedničkim stajalištima Europske unije za otvaranje poglavlja pregovora Europska unija odredila je ujedno uvjete odnosno **mjerila za zatvaranje pojedinih pregovaračkih poglavlja**. Ukupno je određeno 104 mjerila za privremeno zatvaranje 31 pregovaračkog poglavlja.

Vlada Republike Hrvatske po otvaranju poglavlja zaključkom je primala na znanje svako Zajedničko stajalište Europske unije i u njemu određena mjerila za zatvaranje poglavlja te je ujedno zadužila nadležna tijela državne uprave da rade na njihovom ispunjavanju.

Vlada Republike Hrvatske je po ispunjenju mjerila za zatvaranje za svako od poglavlja pregovora usvojila te predala Europskoj komisiji i **Izvješća o ispunjavanju obveza** koje proizlaze iz predmetnog poglavlja pregovora.

Nakon postizanja dogovora o pregovaračkim zahtjevima, Europska unija usvajala je **Zajednička stajališta Europske unije za zatvaranje** pojedinih poglavlja pregovora, koja je razmijenila s Republikom Hrvatskom u okviru sastanaka Međuvladine konferencije čime su pregovori u pojedinom poglavlju ujedno privremeno zatvarani.

Vlada Republike Hrvatske po privremenom zatvaranju poglavlja zaključkom je primala na znanje svako Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja te je ujedno zadužila nadležna tijela državne uprave da i nakon privremenog zatvaranja poglavlja kontinuirano provode sve ostale obveze koje proizlaze iz navedenih Zajedničkih stajališta Europske unije, ali i obveza koje proizlaze iz Pregovaračkih stajališta Republike Hrvatske.

U svrhu praćenja provedbe navedenih aktivnosti Europska komisija, počevši od veljače 2010. godine pa sve do dana ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, redovito će, na šestomjesečnoj osnovi, upućivati na očitovanje obrasce, tzv. *monitoring* tablice (tablice za praćenje), za svako poglavlje pregovora (osim poglavlja 34. Institucije i 35. Ostalo).

Do sada su uspješno dovršena četiri kruga *monitoringa*, dok se peti krug očekuje u proljeće 2012. godine. U središtu pozornosti postupka praćenja napretka u ispunjavanju obveza nakon zatvaranja pregovora bit će poglavlja: „8. Tržišno natjecanje“, „24. Pravda, sloboda i sigurnost“ i „23. Pravosuđe i temeljna prava“, kojima Vlada Republike Hrvatske pridaje osobitu pažnju.

Slijedom formalnog dovršetka pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji 30. lipnja 2011. Vlada Republike Hrvatske učinila je javno dostupnim sve pregovaračke dokumente Republike Hrvatske na temelju kojih je vodila pregovore s Europskom unijom.

1.4. Kronološki pregled pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji

Pregovori o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji formalno su vođeni u okviru Međuvladinih konferencija kojom su prilikom razmjenjivana Pregovaračka stajališta Republike Hrvatske i Zajednička stajališta Europske unije.

Ukupno je održano 26 sjednica Međuvladine konferencije, od toga 13 na razini voditelja izaslanstva - ministara vanjskih poslova, a 13 na razini zamjenika voditelja izaslanstva - glavnih pregovarača.

Austrijsko predsjedanje Vijećem Europske unije (1.1. - 30.6.2006.): otvoreni i privremeno zatvoreni pregovori za poglavlje 25. Znanost i istraživanje.

Finsko predsjedanje Vijećem Europske unije (1.7. - 31.12.2006.): otvoreni pregovori u poglavljima 17. Ekonomska i monetarna unija, 20. Poduzetništvo i industrijska politika, 29. Carinska unija te 26. Obrazovanje i kultura, koje je istodobno privremeno zatvoreno.

Njemačko predsjedanje Vijećem Europske unije (1.1. - 30.6.2007.): otvoreni pregovori u poglavljima 7. Pravo intelektualnog vlasništva, 3. Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga, 6. Pravo trgovačkih društava, 9. Financijske usluge, 10. Informacijsko društvo i mediji, 18. Statistika te 32. Financijski nadzor.

Portugalsko predsjedanje Vijećem Europske unije (1.7. - 31.12.2007.): otvoreni pregovori u poglavljima 28. Zaštita potrošača i zdravlja, 30. Vanjski odnosi, 21. Trans-europske mreže te 33. Financijske i proračunske odredbe.

Slovensko predsjedanje Vijećem Europske unije (1.1. - 30.6.2008.): otvoreni pregovori u poglavljima 14. Prometna politika, 15. Energetika, 2. Sloboda kretanja radnika te 19. Socijalna politika i zapošljavanje.

Francusko predsjedanje Vijećem Europske unije (1.7. - 31.12.2008.): otvoreni pregovori u poglavljima 1. Sloboda kretanja roba, te 5. Javne nabave, dok su pregovori privremeno zatvoreni za poglavlja 20. Poduzetništvo i industrijska politika, 30. Vanjski odnosi, 7. Pravo intelektualnog vlasništva, 10. Informacijsko društvo i mediji te 17. Ekonomska i monetarna politika.

Češko predsjedanje Vijećem Europske unije (1.1. - 30.6.2009.): obilježio je zastoj odnosno blokada pregovaračkog procesa od strane Republike Slovenije, koja je započela još u listopadu 2008. godine. Republika Slovenija, iz bilateralnih razloga vezanih uz rješenje graničnog pitanja, nije dala pristanak za nastavak pregovora u ukupno 14 pregovaračkih poglavlja u kojima je Republika Hrvatska uredno ispunila sve obveze. Iz navedenog su razloga otkazane tri uzastopne sjednice Međuvladine konferencije za vrijeme češkog predsjedništva pa nije otvoreno ni zatvoreno niti jedno pregovaračko poglavlje, iako je Republika Hrvatska ispunila sve tražene preduvjete.

Švedsko predsjedanje Vijećem Europske unije (1.7. - 31.12.2009.): započelo je također odgađanjem još jedne sjednice Međuvladine konferencije uslijed nastavka blokade Republike Slovenije.

Ključni pomak prema uklanjanju navedenih prepreka i daljnjem nastavku pristupnih pregovora ostvaren je zahvaljujući političkom dogovoru postignutom između Republike Hrvatske i Republike Slovenije 11. rujna 2009. godine o prepuštanju hrvatsko - slovenskoga graničnog pitanja međunarodnoj arbitraži. Dogovor je omogućio paralelno odvijanje pristupnih pregovora i razgovora o rješavanju graničnog spora koji su u konačnici rezultirali sklapanjem Sporazuma o arbitraži između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije kojeg su u Stockholmu 4. studenoga 2009. godine potpisali predsjednica Vlade Republike Hrvatske Jadranke Kosor i predsjednik Vlade Republike Slovenije Borut Pahor.

Tako su u nastavku švedskog predsjedanja otvoreni pregovori u poglavljima 4. Sloboda kretanja kapitala, 11. Poljoprivredni i ruralni razvoj, 12. Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor, 16. Porezi, 22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata te 24. Pravda, sloboda i sigurnost, dok su privremeno zatvorena poglavlja 2. Sloboda kretanja radnika, 6. Pravo trgovačkih društava, 18. Statistika, 21. Transeuropske mreže, 29. Carinska unija, 9. Financijske usluge, 15. Energetika, 28. Zaštita potrošača i zdravlja, 3. Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga te 19. Socijalna politika i zapošljavanje.

Španjolsko predsjedanje Vijećem Europske unije (1.1 - 30.06.2010.): otvoreni pregovori u poglavljima 13. Ribarstvo, 27. Okoliš, 8. Tržišno natjecanje, 23. Pravosuđe i temeljna prava te 31. Vanjska, sigurnosna i obrambena politika, dok su privremeno zatvoreni pregovori za poglavlje 1. Sloboda kretanja roba, 5. Javne nabave te 16. Porezi.

Belgijsko predsjedanje Vijećem Europske unije (1.7. - 31.12.2010.): otvoreni pregovori u poglavljima 34. Instrukcije te privremeno zatvoreni pregovori za poglavlja 12. Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor, 32. Financijski nadzor, 4. Sloboda kretanja kapitala, 14. Prometna politika, 24. Pravda, sloboda i sigurnost, 27. Okoliš te 31. Vanjska, sigurnosna i obrambena politika.

Mađarsko predsjedanje Vijećem Europske unije (1.1. - 30.6.2011.): otvoreni su i privremeno zatvoreni pregovori za poglavlje 35. Ostala pitanja, dok su privremeno zatvoreni pregovori za posljednja preostala poglavlja: 11. Poljoprivreda i ruralni razvoj, 22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata, 13. Ribarstvo, 8. Tržišno natjecanje, 23. Pravosuđe i temeljna prava i 33. Financijske i proračunske odredbe.

Na zadnjoj sjednici Međuvladine konferencije održanoj za vrijeme mađarskog predsjedanja Vijećem **Europske unije** (30. lipnja) ujedno je utvrđeno da su pregovori o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji završeni.

1.5. Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji

1.5.1. Kronologija rada na pripremi teksta Ugovora o pristupanju

Nakon što je u listopadu 2009. godine, nakon višemjesečnog zastoja otvoren i privremeno zatvoren velik broj pregovaračkih poglavlja, postalo je izvjesno kako je Republika Hrvatska ušla u završnicu pregovaračkog procesa.

Stoga je krajem 2009. godine Vijeće Europske unije donijelo Odluku o uspostavljanju *ad hoc* Radne skupine Vijeća za pripremu Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, koja je sastavljena od predstavnika država članica Europske unije.

Prvi sastanak *ad hoc* Radne skupine Vijeća Europske unije, održan je 16. prosinca 2009. godine, nakon čega su uslijedili redovni, tjedni sastanci. *Ad hoc* Radna skupina Vijeća Europske unije razmatrala je i usuglašavala nacрте odredbi Ugovora o pristupanju koje je pripremala i predlagala Europska komisija.

S ciljem uspješne i pravovremene provedbe svih potrebnih aktivnosti na izradi nacрта Ugovora o pristupanju, Vlada Republike Hrvatske 14. siječnja 2010. godine donijela je Odluku o osnivanju i imenovanju članova uže Radne skupine za pripremu teksta nacрта Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (Klasa: 022-03/10-02/02, Urbroj: 5030106-10-1).

Uža radna skupina bila je zadužena za pravno, stručno i tehničko razmatranje i provjeru tekstova nacрта odredbi Ugovora o pristupanju, zaprimljenih od nadležnih institucija i radnih tijela Europske unije.

Nacrti odredaba Ugovora o pristupanju i pripadajućeg Akta o pristupanju izrađivali su se na temelju rezultata pregovora o pristupanju u pojedinim poglavljima, kako su bili zabilježeni u okviru Zajedničkih stajališta Europske unije za zatvaranje poglavlja i zapisnika Međuvladine konferencije.

Dinamika njihove izrade i upućivanja na raspravu u *ad hoc* Radnu skupinu Vijeća Europske unije ovisila je o dinamici privremenog zatvaranja pojedinih poglavlja pregovora, posebno onih u kojima su Europska unija i Republika Hrvatska, slijedom postavljenih pregovaračkih zahtjeva, dogovorile određene prijelazne mjere i aranžmane odnosno tzv. prijelazna razdoblja i eventualna trajna izuzeća.

Stoga su tijekom 2010. i 2011. godine, paralelno sa zatvaranjem preostalih poglavlja pregovora stručnjaci na strani Republike Hrvatske i Europske unije, u okviru gore navedenih radnih skupina, intenzivno radili na nacrtu teksta Ugovora o pristupanju, što je posebno intenzivirano u prvoj polovini 2011. godine paralelno sa zatvaranjem posljednjih poglavlja pregovora.

Nakon zatvaranja pregovora u svim poglavljima odnosno formalnog završetka pristupnih pregovora u lipnju 2011. godine, uz potporu poljskog predsjedništva ubrzano se radilo na dovršetku nacрта teksta Ugovora na engleskom jeziku, koji je u konačnici, nakon što su ga 13. rujna 2011. godine završno usuglasile hrvatska i EU strana na tehničkoj razini, predstavljen i odobren na sastanku Odbora stalnih predstavnika Europske unije (COREPER) 14. rujna 2011. godine.

Istoga dana nacrti tekstova Ugovora o pristupanju i tehničkih prilagodbi pravne stečevine Europske unije, koji su odobreni na COREPER-u, dostavljeni su hrvatskoj strani na političku suglasnost i potvrdu. Dana 3. listopada 2011. godine pismom šefa Misije Republike Hrvatske

pri Europskoj uniji veleposlanika Branka Baričevića upućenim stalnom predstavniku Republike Poljske pri Europskoj uniji i predsjedavajućem COREPER-a priopćena je politička suglasnost i potvrda Hrvatske na u ovoj fazi zaprimljene tekstove.

Dana 17. rujna 2011. godine predsjednik Vlade Republike Poljske g. Donald Tusk uručio je u Zagrebu tekst nacrtu Ugovora o pristupanju na engleskom jeziku predsjednici Vlade Republike Hrvatske gđi. Jadranki Kosor.

U svrhu informiranja javnosti o njegovu sadržaju, tekst Ugovora na hrvatskom jeziku objavljen je 21. rujna 2011. godine na službenim internetskim stranicama Vlade Republike Hrvatske te Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija.

Po usvajanju na COREPER-u, tekst Ugovora o pristupanju upućen je u daljnji postupak koji je još uvijek u tijeku i koji uključuje završnu pravno-jezičnu redakciju tekstova Ugovora na svim službenim jezicima Europske unije te na hrvatskom jeziku, kao i upućivanje državama članicama Europske unije, Europskoj komisiji radi izrade završnog mišljenja na hrvatski zahtjev za članstvo (*koje je u međuvremenu i doneseno*) te Europskom parlamentu radi davanja suglasnosti na hrvatski zahtjev za članstvo, nakon čega slijedi konačna odluka Vijeća Europske unije o primanju Republike Hrvatske u članstvo.

Dana 12. listopada 2011. godine Europska komisija je, u skladu s člankom 49. Ugovora o Europskoj uniji, usvojila i objavila konačno pozitivno mišljenje o zahtjevu Republike Hrvatske za članstvo u Europskoj uniji, čime je na strani Europske unije ispunjen važan formalno-pravni korak prema potpisivanju Ugovora o pristupanju.

Istovremeno, Republika Hrvatska inicirala je potrebne unutarnje postupke potrebne za sklapanje Ugovora o pristupanju, te je Vlada Republike Hrvatske da sjednici održanoj dana 6. listopada 2011. godine donijela Odluku o pokretanju postupka za sklapanje Ugovora između Kraljevine Belgije, Republike Bugarske, Češke Republike, Kraljevine Danske, Savezne Republike Njemačke, Republike Estonije, Irske, Helenske Republike, Kraljevine Španjolske, Francuske Republike, Talijanske Republike, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Velikog Vojvodstva Luksemburga, Republike Mađarske, Republike Malte, Kraljevine Nizozemske, Republike Austrije, Republike Poljske, Portugalske Republike, Rumunjske, Republike Slovenije, Slovačke Republike, Republike Finske, Kraljevine Švedske, Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske (države članice Europske unije) i Republike Hrvatske o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (Klasa: 910-04/11-05/02 Urbroj: 5030104-11-1). Odlukom je uz ostalo utvrđeno da će Ugovor o pristupanju i Završni akt, u ime Republike Hrvatske, potpisati predsjednica Vlade Republike Hrvatske, Jadranka Kosor, dipl. iur., i predsjednik Republike Hrvatske, prof. dr. Ivo Josipović.

1.5.2. Osnovni elementi Ugovora o pristupanju

Ugovor o pristupanju je međunarodni ugovor između država članica Europske unije i Republike Hrvatske čije je sklapanje i stupanje na snagu pravna pretpostavka za ostvarivanje članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji i Europskoj zajednici za atomsku energiju.

Tekst Ugovora o pristupanju sastoji se od **osnovnog teksta** koji ima četiri članka, te teksta Akta o uvjetima pristupanja Republike Hrvatske i prilagodbama Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, s prilogima (u daljnjem tekstu: **Akt o pristupanju**). Akt o pristupanju ima 55 članaka, 9 priloga, dva dodatka prilogima (popis postojećih mjera potpora i popis lijekova)

te 1 protokol (o određenim aranžmanima u vezi s Kyotskim protokolom uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime).

Prigodom potpisivanja Ugovora o pristupanju države članice Europske unije i Republika Hrvatska potpisat će i Završni akt Međuvladine konferencije između država članica Europske unije i Republike Hrvatske o pristupanju Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: **Završni akt**).

U Završnom aktu naznačit će se tekstovi koji su sastavljeni i usvojeni na Međuvladinoj konferenciji (Ugovor o pristupanju i Akt o pristupanju), utvrditi tekstovi koji se prilažu Aktu o pristupanju, te će se uz isti priložiti određene izjave vezane uz provedbu Ugovora o pristupanju kao i tekstovi pisama razmjenom kojih će se postići dogovor između Europske unije i Republike Hrvatske o postupku obavješćivanja i savjetovanja za donošenje određenih odluka i drugih mjera u razdoblju koje prethodi pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Ugovorom o pristupanju utvrđuje se da Republika Hrvatska, po njegovom stupanju na snagu, postaje stranka Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, kako su izmijenjeni i dopunjeni (u daljnjem tekstu: izvorni ugovori) te se utvrđuju uvjeti za primanje u članstvo Republike Hrvatske i prilagodbe izvornih ugovora koje su potrebne koje to primanje povlači za sobom.

Prema odredbama Ugovora o pristupanju, kao datum njegovog stupanja na snagu utvrđen je 1. srpanj 2013. godine, pod uvjetom da ga sve države članice Europske unije i Republika Hrvatska ratificiraju u skladu sa svojim ustavnim odredbama, a svoje isprave o ratifikaciji polože kod Vlade Talijanske Republike do 30. lipnja 2013.

Člankom 3. stavkom 2. Ugovora o pristupanju propisano je da se smatra da je ratifikacijom Ugovora o pristupanju Republika Hrvatska ujedno ratificirala ili odobrila sve izmjene izvornih ugovora otvorene za ratifikaciju ili odobrenje od strane država članica na temelju članka 48. Ugovora o Europskoj uniji u trenutku potvrđivanja Ugovora o pristupanju od strane Republike Hrvatske, kao i sve akte institucija donesene u tom ili prije tog trenutka i koji stupaju na snagu tek nakon što ih odobre države članice u skladu sa svojim ustavnim odredbama. Izmjene izvornih ugovora odnosno akti za koje se očekuje da bi u trenutku potvrđivanja mogli potpasti pod mehanizam predviđen ovim člankom su: Protokol o primjeni Povelje o temeljnim pravima Europske unije na Češku Republiku (tzv. Češki protokol), tzv. Irski protokol uz Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije, Odluka Europskog vijeća od 25. ožujka 2011. o izmjeni članka 136. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u pogledu stabilizacijskog mehanizma za države članice čija je euro valuta i Protokol o izmjeni Protokola o prijelaznim odredbama priloženim Ugovoru o Europskoj uniji, Ugovoru o funkcioniranju Europske unije i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju od 23. lipnja 2010. godine (*ukoliko on u međuvremenu ne stupi na snagu*).

Akt o pristupanju sukladno rezultatima pregovora utvrđuje uvjete pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji te s time u vezi sadrži potrebne prilagodbe izvornih ugovora i relevantnog sekundarnog zakonodavstva Europske unije.

U članku 36. Akta o pristupanju predviđen je mehanizam praćenja ispunjavanja obveza koje je Republika Hrvatska preuzela u pristupnim pregovorima, uključujući one koje se moraju ispuniti prije ili do datuma pristupanja, kao i način takvog praćenja od strane Europske komisije koje će se provoditi do datuma pristupanja Europskoj uniji (*monitoring*). Posebice se to odnosi na obveze koje je Republika Hrvatska preuzela u području pravosuđa i temeljnih prava, području slobode, sigurnosti i pravde, uključujući provođenje i ispunjavanje zahtjeva Europske unije u pogledu upravljanja vanjskim granicama, policijske suradnje, borbe protiv

organiziranog kriminala, pravosudne suradnje u građanskim i kaznenim stvarima, kao i na obveze u području politike tržišnog natjecanja, uključujući restrukturiranje brodograđevne industrije i sektora čelika.

U glavi II ovog Izvješća, u kojemu se daje pregled pregovora po pojedinim poglavljima pregovora, na odgovarajući način daju se reference na relevantne odredbe Ugovora o pristupanju u kojima su sadržani rezultati pregovora u predmetnim poglavljima.

II. IZVJEŠĆE O VOĐENIM PREGOVORIMA O PRISTUPANJU REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI PO PREGOVARAČKIM POGLAVLJIMA

U nastavku se daje detaljan pregled pregovora u svih 35 poglavlja pregovora, prema fazama i metodologiji kako je opisana u točki 1.3. ovog Izvješća.

Također, na ovome se mjestu daje prikaz svih pregovaračkih zahtjeva koje je u okviru pregovora po pojedinim poglavljima pregovora postavila Republika Hrvatska, kao i njihovih naknadnih izmjena i dopuna slijedom vođenih pregovora. Zaključno, u ovom se poglavlju daju reference na odgovarajuće odredbe Ugovora o pristupanju odnosno Akta o pristupanju u kojemu su sadržani rezultati pregovora po pojedinim poglavljima pregovora.

Poglavlje 1. Sloboda kretanja roba

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora u ovom poglavlju osigurava poštivanje općeg temeljnog načela slobode trgovanja robama na području Europske unije, uključujući zabranu mjera s učinkom jednakim količinskim ograničenjima, uz određena izuzeća, uklanjanjem tehničkih prepreka u trgovini te primjenu načela uzajamnog priznavanja.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - screening

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je od 16. - 20. siječnja 2006. godine, a bilateralna 13. - 17. veljače 2006. godine.

Europska komisija 12. rujna 2006. godine predstavila je državama članicama Europske unije **Izvješće o provedenom screeningu**, u kojemu je odredila tri mjerila za otvaranje pregovora. Nakon provedene rasprave u Radnoj skupini za proširenje 12. listopada 2006. godine, finsko predsjedništvo Europske unije obavijestilo je Republiku Hrvatsku o slijedećim **mjerilima za otvaranje pregovora**:

1. Republika Hrvatska treba usvojiti i primjenjivati izmijenjeni horizontalni zakonodavni okvir u ovom poglavlju kako bi omogućila upotpunjavanje infrastrukture nužne za ispravno provođenje postupaka ocjenjivanja sukladnosti i razdvajanje poslova između različitih djelatnosti (regulatorne, normizacije, akreditacije, mjeriteljstva, ocjenjivanje sukladnosti i nadzora nad tržištem).
2. Republika Hrvatska treba predstaviti Europskoj komisiji sveobuhvatnu strategiju s hodogramom aktivnosti za primjenu pravne stečevine Europske unije, uključujući planove provedbe relevantnih horizontalnih tijela (normizacije, akreditacije, mjeriteljstva i nadzora nad tržištem), kao i rokove te propisanu jasnu odgovornost za uvođenje i učinkovitu primjenu zakonodavnih mjera i unapređivanje administrativnih sposobnosti u različitim sektorima; ova strategija treba obuhvatiti svaki pojedini sektor s posebnim osvrtom na one sektore gdje je usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije nedovoljno ili ograničeno, kao što je slučaj kod farmaceutskih proizvoda, kod kojih posebno treba pokriti pitanja vezana za transparentnost i povrat sredstava.
3. Republika Hrvatska treba predstaviti Europskoj komisiji akcijski plan za usklađivanje s člancima 28. – 30. Ugovora o osnivanju Europske zajednice s hodogramom aktivnosti za provedbu interne analize nacionalnoga zakonodavstva i upravne prakse kako bi se uvela odredba o uzajamnom priznavanju te druge odgovarajuće izmjene.

Republika Hrvatska je 30. studenoga 2007. godine službeno dostavila Europskoj komisiji dokumentaciju o ispunjenju sva tri mjerila za otvaranje poglavlja.

Slijedom pozitivne ocjene Europske komisije o ispunjenju mjerila za otvaranje i preporuke za otvaranje poglavlja, s kojom su se usuglasile države članice, slovensko predsjedništvo Europske unije 2. travnja 2008. godine pozvalo je Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta u ovom poglavlju.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 18. travnja 2008. godine **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 1. i predala ga slovenskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim Pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska je prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. siječnja 2008. godine te se obvezala ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji s izuzetkom slijedećih propisa Europske unije za koje je zatražila **prijelazna razdoblja** kako slijedi:

1. Prijelazno razdoblje od tri godine od datuma pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji za primjenu Direktive 2001/83/EZ o zakoniku Zajednice koji se odnosi na lijekove za ljudsku uporabu, kako je izmijenjena i dopunjena Direktivom 2004/27/EZ, vezano uz primjenu odredaba o trajanju instituta „data exclusivity” (8+2+1).
2. Prijelazno razdoblje od pet godina od datuma pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji za primjenu Direktive 2001/83/EZ o zakoniku Zajednice koji se odnosi na lijekove za ljudsku uporabu, kako je izmijenjena i dopunjena Direktivom 2004/27/EZ, vezano uz usklađivanje dokumentacije i odobrenja za stavljanje u promet lijekova registriranih u Republici Hrvatskoj.

Europska unija je 23. rujna 2008. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 1., kojim je utvrdila **četiri mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi :

1. Republika Hrvatska treba usvojiti propis kojim će se uskladiti s Direktivom 2001/83/EZ o zakoniku Zajednice koji se odnosi na lijekove za ljudsku uporabu, kako je izmijenjena i dopunjena Direktivom 2004/27/EZ, te usvojiti i provoditi Direktivu 89/105/EZ o transparentnosti mjera koje uređuju cijene lijekova i povrat sredstava, u skladu s načelima sudske prakse Europskoga suda.
2. Republika Hrvatska treba nastaviti s napretkom u usklađivanju horizontalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije i pokazati dobar napredak u usklađivanju s direktivama novog i starog pristupa, posebno u onim sektorima u kojima je za sada usklađivanje nedovoljno ili ograničeno.
3. Republika Hrvatska treba učiniti značajan napredak s ciljem dovršetka unutarnje analize usklađenosti nacionalnog zakonodavstva i upravne prakse s člancima 28. do 30. Ugovora o osnivanju Europske zajednice, uvođenjem klauzula o uzajamnom priznavanju i nužnim ostalim izmjenama.
4. Republika Hrvatska do datuma punopravnog članstva mora pokazati da raspolaže zadovoljavajućim administrativnim kapacitetima za ispravnu primjenu i provedbu zakonodavstva u svim horizontalnim područjima koja imaju utjecaja na slobodu kretanja

roba (regulatorna funkcija, normizacija, akreditacija, mjeriteljstvo, ocjenjivanje sukladnosti i nadzor nad tržištem), uključujući horizontalne postupovne mjere, poput Direktive 98/34/EZ.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 25. srpnja 2008. godine.

Vlada Republike Hrvatske je 28. siječnja 2010. godine usvojila i Europskoj komisiji predala završno **Izješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 1.**

U odnosu na prvotno postavljene zahtjeve za prijelaznim razdobljima, a nastavno na provedene tehničke konzultacije s Europskom komisijom, Republika Hrvatska je **Dodatkom na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 11. veljače 2010. godine i predala španjolskom predsjedništvu Europske unije, iste pojasnila ili izmijenila kako slijedi:

1. U odnosu na zahtjev za prijelazno razdoblje od tri godine od datuma pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji u vezi s primjenom odredaba o trajanju instituta „data exclusivity” (8+2+1), Republika Hrvatska povukla je svoj zahtjev. Republika Hrvatska će najkasnije do datuma pristupanja na odgovarajući način uskladiti odredbe Zakona o lijekovima (Narodne novine, br. 71/2007, 45/2009) s Direktivom 2001/83/EZ o zakoniku Zajednice koji se odnosi na lijekove za ljudsku uporabu, s izmjenama i dopunama.
2. U odnosu na zahtjev za prijelazno razdoblje od pet godina od datuma pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji u vezi s usklađivanjem dokumentacije i odobrenjima za stavljanje u promet lijekova registriranih u Republici Hrvatskoj, Republika Hrvatska mijenja svoj prvotni zahtjev za prijelaznim razdobljem od pet godina u zahtjev za prijelaznim razdobljem u trajanju od četiri godine od datuma pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Također, ovim je Dodatkom Republika Hrvatska prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. siječnja 2010. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji, s izuzetkom propisa pravne stečevine za koje je zatražila prijelazno razdoblje.

Europska unija usvojila je 30. ožujka 2010. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 1.** kojim je prihvatila pregovaračke zahtjeve Republike Hrvatske kako su izmijenjeni i dopunjeni gore navedenim Dodatkom te ustvrdila kako je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 19. travnja 2010. godine.

Rezultati pregovora u ovome poglavlju koji se odnose na pregovarački zahtjev Republike Hrvatske sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 1. Slobodno kretanje robe, Popis lijekova za koje odobrenje za stavljanje u promet, dano u skladu s hrvatskim zakonodavstvom prije dana pristupanja, ostaje važeće sve do njegove obnove u skladu s pravnom stečevinom Unije ili do 30. lipnja 2017., ovisno o tome što je ranije, sadržan je u Dodatku Prilogu V. Akta o pristupanju.

Poglavlje 2. Sloboda kretanja radnika

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora u ovom poglavlju definira kretanje i boravak radnika tijekom zaposlenja u državi članici Europske unije te koordinaciju sustava socijalne sigurnosti koja uključuje zdravstveno osiguranje, mirovinsko osiguranje, osiguranje za slučaj nezaposlenosti i pravima na obiteljska davanja.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - *screening*

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je 19. srpnja 2006. godine, a bilateralna 8. rujna 2006. godine.

Europska komisija 23. siječnja 2007. godine predstavila je državama članicama Europske unije **Izvešće o provedenom *screeningu***, u kojemu je predložila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom u poglavlju 2.

Države članice usuglasile su se s preporukom Europske komisije te je njemačko predsjedništvo Europske unije 21. veljače 2007. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 19. srpnja 2007. godine **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 2. i predala ga portugalskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim Pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska je prihvatila pravnu stečevinu obuhvaćenu ovim poglavljem kakva je na snazi 1. ožujka 2007. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji i nije zatražila trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja za njenu provedbu.

Europska unija je 16. lipnja 2008. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 2., kojim je utvrdila jedno **mjerilo za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi:

1. Republika Hrvatska treba predočiti Europskoj uniji da će odgovarajuće administrativne strukture i sposobnosti provedbe biti u funkciji u trenutku pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, kako bi se primijenila pravna stečevina Europske unije u području slobodnog kretanja radnika. Posebno se to odnosi na područje koordinacije sustava socijalne sigurnosti.

Dodatno, Zajedničkim stajalištem Europske unije, Europska unija je postavila zahtjev za prijelaznim mjerama za primjenu članka 1. do članka 6. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1612/68 o slobodi kretanja radnika unutar Zajednice, te glede slobode pružanja usluga koja uključuje privremeno kretanje radnika kako je definirano u članku 1. Direktive 96/71/EZ, u skladu s prijelaznim mjerama primjenjivanim prema Bugarskoj, Češkoj, Estoniji, Mađarskoj, Latviji, Litvi, Poljskoj, Rumunjskoj, Slovačkoj i Sloveniji.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 17. lipnja 2008. godine.

Vlada Republike Hrvatske 21. svibnja 2009. usvojila i Europskoj komisiji predala završno **Izvješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 2.** te prateći Dokument o ispunjavanju mjerila za zatvaranje poglavlja u odnosu na odgovarajuće administrativne strukture i sposobnosti provedbe iz poglavlja 2.

Republika Hrvatska je **Dodatkom na Pregovaračko stajalište**, koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila **26. lipnja 2009.** godine i predala češkom predsjedništvu Europske unije, prihvatila pravnu stečevinu Europske unije u poglavlju 2. kakva je na snazi 1. lipnja 2009. godine te se obvezala na njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji.

Dodatno, Dodatkom na Pregovaračko stajalište, Republika **Hrvatska je prihvatila prijelazno razdoblje predloženo od strane Europske unije** u sadržaju definiranom u Zajedničkom stajalištu Europske unije.

Europska unija usvojila je 30. studenoga 2009. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 2.** kojim je konstatirala kako je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 2. listopada 2009. godine.

Rezultati pregovora u ovome poglavlju koji se odnose na pregovarački zahtjev Europske unije sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 2. Slobodno kretanja osoba.

Poglavlje 3. Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora u ovom poglavlju osigurava pravo poslovnog nastana za državljane Europske unije i pravne osobe u bilo kojoj državi članici i slobodu pružanja prekograničnih usluga. Pravna stečevina Europske unije je horizontalne naravi te obuhvaća niz područja i profesija, usklađuje pravila koja se odnose na regulirane profesije s ciljem osiguravanja uzajamnog priznavanja kvalifikacija i diploma među državama članicama, definira pravila koja se odnose na pristup tržištu i osigurava otvaranje poštanskih usluga tržišnom natjecanju.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - screening

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je od 21. - 22. studenoga 2005. godine, a bilateralna od 15. - 16. prosinca 2005. godine.

Europska komisija je 19. srpnja 2006. godine predstavila državama članicama Europske unije **Izvješće o provedenom screeningu**, u kojemu je predložila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom u poglavlju 3.

Države članice usuglasile su se s preporukom Europske komisije te je finsko predsjedništvo Europske unije 20. rujna 2006. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 18. listopada 2006. godine **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 3. i predala ga finskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. lipnja 2006. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji s izuzetkom Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija za primjenu koje je postavila slijedeće zahtjeve:

1. Republika Hrvatska je postavila zahtjev da se sukladno čl. 23. Direktive 2005/36/EZ, stručnjacima koji su u Republici Hrvatskoj završili odgovarajuću subspecijalizaciju priznaju specijalizacije odgovarajućeg sadržaja iz Direktive 2005/36/EZ;
2. Republika Hrvatska je postavila zahtjev za priznavanje kvalifikacija za medicinske sestre za opću njegu koje su u Republici Hrvatskoj završile srednjoškolsko obrazovanje uz dodatni uvjet da su određeno vrijeme stvarno i zakonito obavljale djelatnosti medicinske sestre za opću njegu u Republici Hrvatskoj ili uz uvjet da su završile dopunsko školovanje koje zajedno s već završenim školovanjem odgovara minimalnim uvjetima propisanim Direktivom za medicinske sestre za opću njegu;
3. Republika Hrvatska je postavila zahtjev u pogledu priznavanja kvalifikacija za medicinske sestre primalje koje su u Republici Hrvatskoj završile srednjoškolsko obrazovanje za medicinske sestre primalje uz uvjet da su određeno vrijeme stvarno i zakonito obavljale djelatnosti koje po svom sadržaju odgovaraju djelatnosti primalja opisanim u Direktivi ili uz uvjet da su završile dopunsko školovanje koje zajedno s već

završenim školovanjem odgovara minimalnim uvjetima propisanim Direktivom za primalje;

4. Republika Hrvatska je postavila zahtjev da Europska unija i države članice prihvate njezin zahtjev da se državljanima država članica kvalifikacije stečene do 8. listopada 1991. godine na području bivše Jugoslavije, a koje hrvatsko zakonodavstvo izrijekom izjednačava s kvalifikacijama stečenim na državnom području Republike Hrvatske, priznaju kao stečena prava.

U slučaju da Europska unija i države članice nisu spremne prihvatiti ove zahtjeve Republike Hrvatske, Republika Hrvatska je predmetnim Pregovaračkim stajalištem izrazila namjeru da zadrži pravo tražiti prijelazna razdoblja radi rješavanja spomenutih pitanja.

Europska unija je 20. lipnja 2007. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 3. kojim je utvrdila **šest mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi:

1. Republika Hrvatska treba usvojiti propis, u skladu s pravnom stečevinom, kojim se uređuje pitanje priznavanja stručnih kvalifikacija za državljane država članica EU, primjenjivog najkasnije od datuma pristupanja.
2. Republika Hrvatska treba usvojiti izmjene i dopune nacionalnog zakonodavstva kojima se ukida svako uvjetovanje državljanstvom, osim u slučajevima koji su obuhvaćeni u članku 45. Ugovora o Europskoj zajednici, kao i neproporcionalno uvjetovanje poznavanja hrvatskog jezika. Izmjene i dopune trebaju postati primjenjive najkasnije od datuma pristupanja.
3. Republika Hrvatska treba usvojiti izmjene i dopune nacionalnog zakonodavstva, posebno Zakona o odvjetništvu, radi punog usklađivanja s obvezama preuzetim sukladno članku 49. SSP-a. Izmjene i dopune trebaju postati primjenjive odmah po usvajanju.
4. Republika Hrvatska treba usvojiti izmjene i dopune Zakona o strancima radi usklađivanja s pravnom stečevinom ukidajući, između ostalog, uvjet posjedovanja poslovne dozvole za pružatelje usluga iz Europske unije. Izmjene i dopune trebaju postati primjenjive najkasnije od datuma pristupanja.
5. Republika Hrvatska treba usvojiti izmjene i dopune zakona kako bi se izričito dopustilo pružanje prekograničnih usluga bez potrebe osnivanja podružnica prema hrvatskim zakonima. Izmjene i dopune trebaju postati primjenjive najkasnije do datuma pristupanja.
6. Republika Hrvatska treba usvojiti propis koji bi bio primjenjiv najkasnije do datuma pristupanja, a kojim se ograničava rezervirano područje cijena i težinskih uvjeta sukladno Direktivi 2002/39/EZ.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 26. lipnja 2007. godine.

Dodatkom na Pregovaračko stajalište koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila 26. lipnja 2009. godine, Republika Hrvatska je postavila novi pregovarački zahtjev odnosno prijelazno razdoblje za provedbu Treće poštanske direktive 2008/6/EZ kako slijedi:

1. Prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2012. godine za primjenu Direktive 2008/6/EZ, u smislu odgode potpune liberalizacije tržišta poštanskih usluga, odnosno mogućnosti rezerviranja usluga za davatelja univerzalnih poštanskih usluga, kao što je to predviđeno člankom 3. Direktive 2008/6/EZ za pojedine države članice Europske unije.

Vlada Republike Hrvatske 15. listopada 2009. godine usvojila je i Europskoj komisiji predala završno **Izvješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 3.**

U odnosu na prvotno postavljene pregovaračke zahtjeve u Pregovaračkom stajalištu iz 2006. godine, a nastavno na provedene tehničke konzultacije s Europskom komisijom, Republika Hrvatska je **Dodatkom na Pregovaračko stajalište** koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 30. listopada 2009. godine i predala belgijskom predsjedništvu Europske unije, iste ponovila, povukla ili izmijenila kako slijedi:

1. u odnosu na zahtjev za priznavanje subspecijalizacija koje odgovaraju programu i trajanju odnosnih specijalizacija za doktore medicine navedenih u Direktivi 2005/36/EZ, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev;
2. u odnosu na zahtjev za priznavanje kvalifikacija za medicinske sestre za opću njegu koje su završile srednjoškolsko obrazovanje, uz dodatne uvjete, Republika Hrvatska je ostala pri svojem zahtjevu;
3. u odnosu na zahtjev za priznavanje kvalifikacija za medicinske sestre primalje, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev;
4. u odnosu na zahtjev za priznavanje dokaza o formalnim kvalifikacijama državljana država članica stečenih do 8. listopada 1991. godine na području bivše Jugoslavije, a koje hrvatsko zakonodavstvo izrijeком izjednačava s dokazima o kvalifikacijama stečenim na državnom području Republike Hrvatske, Republika Hrvatska je ostala pri svojem zahtjevu, ali uz razumijevanje da se stečena prava prema članku 23. stavku 5. Direktive 2005/36/EZ u slučaju Republike Hrvatske neće primjenjivati na medicinske sestre primalje, bez utjecaja na opći sustav priznavanja njihovih kvalifikacija u Europskoj uniji.

Europska unija usvojila je 18. prosinca 2009. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 3.** kojim je prihvatila pregovaračke zahtjeve Republike Hrvatske kako su izmijenjeni i dopunjeni gore navedenim Dodatcima te ustvrdila kako je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 21. prosinca 2009. godine.

Rezultati pregovora u ovome poglavlju koji se odnose na pregovaračke zahtjeve Republike Hrvatske sadržani su u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 1. Sloboda pružanja usluga.

Odredba koje se odnosi na dogovoreno prijelazno razdoblje za provedbu Treće poštanske direktive 2008/6/EZ do 31. prosinca 2012. godine, nije uvrštena u tekst Ugovora o pristupanju, obzirom da će navedeno prijelazno razdoblje isteći prije stupanja na snagu Ugovora.

Poglavlje 4. Sloboda kretanja kapitala

Pravnom stečevinom Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora o ovome poglavlju uređuje se uklanjanje, uz određene iznimke, svih ograničenja na kretanje kapitala kako unutar Europske unije tako i između država članica i trećih zemalja. Pravna stečevina Europske unije također uključuje pravila koja se odnose na prekogranična plaćanja te pravila u vezi sa sprečavanjem pranja novca i financiranjem terorizma.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - *screening*

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je 25. studenoga 2005. godine, a bilateralna 21. prosinca 2005. godine.

Europska komisija je 11. srpnja 2006. godine predstavila državama članicama Europske unije **Izješće o provedenom *screeningu***, u kojemu je predložila dva mjerila za otvaranje pregovora u ovome poglavlju, sa čime su se usuglasile države članice te je Republika Hrvatska pismom slovenskog predsjedništva Europske unije 27. rujna 2009. godine službeno obaviještena o sljedećim **mjerilima za otvaranje pregovora**:

1. Ispunjavanje obveza iz SSP-a – dopuštanje, uz potpunu i svrhovitu primjenu postojećih postupaka, državljanima država članica Europske unije stjecanje nekretnina, osim za izuzeta područja navedena u Dodatku VII. SSP-a, članak 60. (značajno smanjenje zaostataka, povećanje transparentnosti i ubrzanje postupka rješavanja zahtjeva za sve).
2. Izrada i dostava akcijskog plana u kojem će biti naznačeni konkretni koraci i rokovi unutar kojih će se uskladiti zakonodavstvo s pravnom stečevinom Europske unije, pojačati njegova provedba, posebno u području jačanja svijesti izvješćujućih institucija, jačanja njihovog nadzora, tužiteljstva i sudstva te učinkovite suradnje među svim institucijama koje sudjeluju u sustavu sprečavanja pranja novca.

Republika Hrvatska je 6. veljače 2008. godine službeno dostavila Europskoj komisiji dokumentaciju o ispunjenju mjerila za otvaranje poglavlja.

Slijedom pozitivne ocjene Europske komisija o ispunjenju mjerila za otvaranje i preporuke za otvaranje poglavlja, s kojom su se usuglasile države članice, slovensko predsjedništvo Europske unije je 5. lipnja 2008. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta u ovom poglavlju.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 4. Sloboda kretanja kapitala 5. lipnja 2008. godine i predala ga slovenskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. ožujka 2008. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji s izuzetkom slijedećih propisa Europske unije za koje je zatražila **prijelazno razdoblje te jedan pregovarački zahtjev** kako slijedi :

1. U pogledu stjecanja vlasništva poljoprivrednog zemljišta Republika Hrvatska postavlja zahtjev za prijelaznim razdobljem od 12 godina od datuma pristupanja Europskoj uniji tijekom kojeg želi zadržati postojeća ograničenja za pravne i fizičke osobe iz Europske unije/Europskog ekonomskog prostora pri stjecanju ove vrste nekretnina.
2. Republika Hrvatska također traži da se u članku 57.(1) Ugovora o osnivanju Europskih zajednica, koji se odnosi na primjenu ograničenja iz nacionalnog zakonodavstva prema trećim zemljama, u odnosu na Republiku Hrvatsku primjenjuje datum 31. prosinca 2002. godine. Naime, 1993. godine u Republici Hrvatskoj je područje slobode kretanja kapitala bilo uređeno nacionalnim zakonodavstvom koje je nedovoljno usporedivo s pravnom stečevinom Europske unije u tom području.

Europska unija je 2. rujna 2009. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 4., kojim je utvrdila **tri mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi :

1. U području kretanja kapitala i plaćanja Republika Hrvatska mora završiti usklađivanje zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije i dokazati da će ga biti u stanju u potpunosti provesti do pristupanja, te se pritom mora pobrinuti se da se sva preostala ograničenja uklone;
2. U pogledu kupnje nekretnina u Republici Hrvatskoj od strane državljana država članica Europske unije, izuzev područja i pitanja koji su navedeni u Prilogu VII. SSP-a, Republika Hrvatska mora uspješno završiti prijelaz s postojećih obveza SSP-a na obveze koji se primjenjuju od 1. veljače 2009., te pritom osigurati da se sa svim državljanima Europske unije, uključujući one koji su uložili zahtjev za kupnju nekretnina u Republici Hrvatskoj prije 1. veljače 2009., postupa jednako kao i s hrvatskim državljanima;
3. Republika Hrvatska mora dovršiti usklađivanje zakonodavstva u području borbe protiv pranja novca, uključujući zapljenu, i dokazati putem dobrih rezultata posjedovanje odgovarajućih upravnih sposobnosti kako bi se zakoni u svim područjima povezanima sa suzbijanjem pranja novca uredno primjenjivali i provodili. Kako bi se olakšala ocjena tih rezultata, Republika Hrvatska je dužna svaka tri mjeseca dostavljati Europskoj uniji osnovne statističke podatke i podatke o istragama, kaznenom progonu i sudskim postupcima, uključujući podatke o presudama i zapljenama u slučajevima pranja novca.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 2. listopada 2009. godine.

Vlada Republike Hrvatske je 17. lipnja 2010. godine usvojila i Europskoj komisiji predala završno **Izješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 4.**

U odnosu na prvotno postavljeni zahtjev za prijelaznim razdobljima, a nastavno na provedene tehničke konzultacije s Europskom komisijom, Republika Hrvatska je **Dodatkom na Pregovaračko stajalište** koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila 8. srpnja 2010. godine i predala belgijskom predsjedništvu Europske unije, izmijenila kako slijedi:

U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 1.**, Republika Hrvatska mijenja svoj prvotni zahtjev te sada traži:

1. prijelazno razdoblje od 7 godina od datuma pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, tijekom kojeg bi Republika Hrvatska zadržala ograničenja, propisana nacionalnim zakonodavstvom koje će biti na snazi u trenutku potpisivanja Ugovora o pristupanju, u pogledu stjecanja vlasništva poljoprivrednog zemljišta od strane fizičkih i pravnih osoba iz EU/EEP;
 - da, ukoliko postoji dovoljno dokaza kako će, po isteku prijelaznog razdoblja, doći do ozbiljnih poremećaja ili do opasnosti od ozbiljnih poremećaja na tržištu poljoprivrednim zemljištem u Republici Hrvatskoj, na zahtjev Republike Hrvatske Europska komisija odluči o produljenju prijelaznog razdoblja za dodatne tri godine. Ovo produljenje može biti ograničeno na odabrana zemljopisna područja koja su posebno pogođena.

U slučaju da navedeno produljenje prijelaznog razdoblja bude odobreno, Republika Hrvatska će nastojati poduzeti potrebne korake kako bi liberalizirala stjecanje vlasništva poljoprivrednog zemljišta u određenim područjima i prije isteka utvrđenog trogodišnjeg razdoblja. U tom smislu Republika Hrvatska će dati Izjavu koja će se priložiti Završnom aktu Ugovora o pristupanju.

2. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 2.**, Republika Hrvatska ostaje pri svojem zahtjevu da se u članku 64. stavku 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (bivši članak 57. stavak 1. Ugovora o osnivanju Europskih zajednica), koji se odnosi na primjenu ograničenja iz nacionalnog zakonodavstva prema trećim zemljama, kao relevantni datum u odnosu na Republiku Hrvatsku primjenjuje 31. prosinca 2002. godine.

Također, ovim je Dodatkom na pregovaračko stajalište, Republika Hrvatska prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. lipnja 2010. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji, s izuzetkom propisa pravne stečevine za koje je zatražila prijelazna razdoblja.

Europska unija usvojila je 3. studenoga 2010. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 4.** kojim je prihvatila pregovaračke zahtjeve Republike Hrvatske kako su izmijenjeni i dopunjeni gore navedenim Dodatkom te ustvrdila kako je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno na sjednici Međuvladine konferencije 5. studenoga 2010. godine.

Rezultati pregovora u ovome poglavlju koji se odnose na pregovarački zahtjev Republike Hrvatske sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 3. Slobodno kretanje kapitala.

Također, a u odnosu na odobreno prijelazno razdoblje za stjecanje poljoprivrednog zemljišta od strane fizičkih i pravnih osoba iz EU/EEP, predviđeno je da prigodom potpisivanja Ugovora o pristupanju Republika Hrvatska da Izjavu iz točke (D) Završnog akata, koja je istom priložena.

U odnosu na zahtjev da se za primjenu ograničenja iz nacionalnog zakonodavstva prema trećim zemljama, kao relevantni datum primjenjuje 31. prosinca 2002. godine, relevantna odredba sadržana je u Dijelu drugom Akta o pristupanju, „Prilagodbe ugovorâ“ , Glava II, Ostale prilagodbe, članak 12.

Poglavlje 5. Javne nabave

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora u ovome poglavlju odnosi se na javnu nabavu koja se temelji na općim načelima iz Ugovora o osnivanju Europske zajednice te iz sudske prakse Europskog suda, poput transparentnosti, jednakog tretmana, slobode tržišnog natjecanja i nediskriminacije.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - *screening*

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je 7. studenoga 2005. godine, a bilateralna 29. studenoga 2005. godine.

Europska komisija je 7. travnja 2006. godine predstavila državama članicama Europske unije **Izvešće o provedenom *screeningu***, kojim je predložila dva mjerila za otvaranje pregovora u predmetnom poglavlju, sa čime su se usuglasile države članice te je Republika Hrvatska 17. svibnja 2006. godine zaprimila pismo austrijskog predsjedništva Europske unije u kojem službeno obaviještena o slijedeća **dva mjerila za otvaranje** predmetnog poglavlja:

1. Kako bi olakšala postupak usklađivanja s pravnom stečevinom i buduće pregovore o ovom poglavlju, Republika Hrvatska treba zadužiti organizaciju za nabavu da tijekom pretpristupnog razdoblja osigura usklađenu politiku na svim područjima koja su povezana s javnim nabavama i da upravlja njezinom provedbom.
2. Republika Hrvatska treba Europskoj komisiji predstaviti svoju sveobuhvatnu strategiju, koja sadržava sve potrebne reforme u smislu usklađivanja zakonodavstva i institucionalnog jačanja kapaciteta, s ciljem usklađivanja s pravnom stečevinom za nabavu i SSP-om te s vremenskim rasporedom i ključnim točkama.

Ova strategija treba obuhvatiti sve aspekte, a naročito:

1. Usklađivanje zakonodavstva koje se odnosi na ugovore o javnoj nabavi i davanju koncesija, istovremeno osiguravajući usklađenost svake zakonodavne inicijative o javno-privatnom partnerstvu s prenesenom pravnom stečevinom;
2. Okvire planiranih izmjena zakona koji se odnose na pojedine sektore u području davanja koncesija, kao i sadržaj okvirnog zakona;
3. Usklađivanje zakonodavstva o postupcima preispitivanja s direktivama o pravnim sredstvima;
4. Jačanje administrativne sposobnosti na svim razinama, uključujući tijela za reviziju i mehanizme provedbe.

Republika Hrvatska je 20. lipnja 2008. godine službeno dostavila Europskoj komisiji dokumentaciju o ispunjenju mjerila za otvaranje poglavlja.

Slijedom pozitivne ocjene Europske komisije o ispunjenju mjerila za otvaranje i preporuke za otvaranje poglavlja, sa kojom su se usuglasile države članice, francusko predsjedništvo Europske unije je 25. rujna 2008. godine pozvalo je Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta u ovom poglavlju.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 5. Javne nabave 6. listopada 2008. i predala ga francuskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. rujna 2008. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji te nije zatražila trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja za provedbu pravne stečevine obuhvaćene ovim poglavljem.

Europska unija je 18. prosinca 2008. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 5., kojim je utvrdila **tri mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi :

1. Republika Hrvatska treba prilagoditi svoj nacionalni zakonodavni okvir koji obuhvaća sva područja javne nabave, uključujući koncesije i javno-privatno partnerstvo, u skladu s Ugovorom o osnivanju Europske zajednice, zakonodavstvom o nabavi Europske unije i drugim relevantnim propisima pravne stečevine Europske unije.
2. Republika Hrvatska treba, u skladu s Nacionalnom strategijom i Akcijskim planom, pokazati da državne institucije odgovorne za kreiranje politike, primjenu i provedbu mogu valjano ispunjavati svoje zadaće, u prvome redu zakonodavne, promatračke i nadzorne funkcije, pripremiti provedbene alate te osigurati pružanje pravne i praktične pomoći svim sudionicima.
3. Republika Hrvatska treba, u skladu s Nacionalnom strategijom i Akcijskim planom, pokazati predočivanjem uvjerljivih dosadašnjih uspjeha da je poduzela odgovarajuće mjere kako bi pravodobno osigurala valjanu primjenu i provedbu nacionalnoga zakonodavstva na svim razinama (državnoj, regionalnoj i lokalnoj) prije pristupanja. To u prvome redu uključuje:
 - odgovarajući razvoj administrativnih sposobnosti;
 - pripremu praktičnih provedbenih alata (administrativnih pravila, uputa, priručnika, standardnih dokumenata za ugovore itd.);
 - donošenje nadzornih mehanizama koji su potrebni kako bi osigurali puno poznavanje i pouzdanost sustava;
 - učinkovito funkcioniranje sustava pravnih lijekova;
 - valjanu izobrazbu svih sudionika na svim razinama;
 - mjere koje se odnose na borbu protiv korupcije u području javne nabave te u područjima obuhvaćenim Nacionalnom strategijom i Akcijskim planom.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 19. prosinca 2008. godine.

Vlada Republike Hrvatske je 29. travnja 2010. godine usvojila završno **Izvješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 5.** te isto predala Europskoj komisiji.

Dodatkom na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske za poglavlje 5. Javne nabave, koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 6. svibnja 2010. godine i predala španjolskom predsjedništvu Europske unije, Republika Hrvatska je prihvatila pravnu stečevinu u navedenom poglavlju kakva je na snazi 1. svibnja 2010. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji.

Europska unija usvojila je 25. lipnja 2010. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 5.** kojim je ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 30. lipnja 2010. godine.

Poglavlje 6. Pravo trgovačkih društava

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora u ovom poglavlju definira pravila o osnivanju i poslovanju trgovačkih društava u državama članicama Europske unije kao i zahtjeve u pogledu financijskog izvješćivanja s namjerom lakšeg ostvarivanja prava poslovnog nastana.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - *screening*

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je 21. lipnja 2006. godine, a bilateralna 19. srpnja 2006. godine.

Europska komisija je 19. prosinca 2006. predstavila državama članicama Europske unije **Izvješće o provedenom *screeningu***, u kojemu je predložila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom za poglavlje 6.

Države članice usuglasile su se s preporukom Europske komisije te je njemačko predsjedništvo Europske unije 31. siječnja 2007. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 1. veljače 2007. godine **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 6. i predala ga njemačkom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. siječnja 2007. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji te nije zatražila trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja za provedbu pravne stečevine obuhvaćene ovim poglavljem.

Europska unija je 20. lipnja 2007. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 6., kojim je utvrdila **četiri mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi:

1. Republika Hrvatska treba usvojiti izmjene i dopune Zakona o trgovačkim društvima, radi usklađivanja s pravnom stečevinom, posebno u smislu stavljanja izvan snage određenih odredbi kojima se ograničava pravo na poslovni nastan podružnica u Republici Hrvatskoj kao i uvodeći odredbe vezane uz prekogranično spajanje i pripajanje trgovačkih društava;
2. Republika Hrvatska treba dovršiti usklađivanje s direktivom o ponudama za preuzimanje;
3. Republika Hrvatska treba uskladiti zakonodavstvo u području računovodstva, posebno glede računovodstvenih mjera i zahtjeva za međusobno priznavanje, zahtjeva za objavljivanje, pripreme konsolidiranih izvješća i godišnjih izvješća za potrebe revizije;
4. Republika Hrvatska treba usvojiti izmjene i dopune Zakona o reviziji, s posebnim naglaskom na usklađenje zahtjeva vezanih uz zakonsku reviziju te osiguranje kvalitete revizorskih usluga i javnog nadzora revizorske struke. Potrebno je u skladu s time ojačati relevantan institucionalni okvir.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 26. lipnja 2007. godine.

Vlada Republike Hrvatske je 24. listopada 2008. godine usvojila i Europskoj komisiji predala završno **Izvješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 6.**

Dodatkom na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 27. studenoga 2008. godine i predala ga francuskom predsjedništvu Europske unije, Republika Hrvatska je prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. siječnja 2008. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji.

Europska unija usvojila je 30. rujna 2009. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 6.** kojim je ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 2. listopada 2009. godine.

Poglavlje 7. Pravo intelektualnog vlasništva

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora o ovome poglavlju uključuje usklađena pravila za pravnu zaštitu autorskog prava i srodnih prava te industrijskih prava tj. žiga i dizajna te djelomično usklađenog režima za patente, kao i pravila o provedbi istih.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - *screening*

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je od 6. i 7. veljače 2006. godine, a bilateralna od 28. veljače do 1. ožujka 2006. godine.

Europska komisija je 19. rujna 2006. predstavila državama članicama Europske unije **Izvješće o provedenom *screeningu*** te predložila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom za poglavlje 7.

Države članice usuglasile su se s preporukom Europske komisije te je finsko predsjedništvo Europske unije 4. listopada 2006. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 18. listopada 2006. godine **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 7. i predala ga finskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. lipnja 2006. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji te nije tražila trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja za provedbu pravne stečevine obuhvaćene ovim poglavljem.

Europska unija je 14. veljače 2007. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije u poglavlju 7.**, kojim je utvrdila **dva mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi:

1. Republika Hrvatska treba završiti usklađivanje s pravnom stečevinom Zajednice koje se odnosi na iscrpljivanje prava Zajednice i uvođenje svjedodžba o dodatnoj zaštiti. Hrvatska treba osigurati da se ta prava do pristupanja provode.
2. Republika Hrvatska treba osigurati dovoljne administrativne sposobnosti za ostvarivanje prava koja se odnose na borbu protiv piratstva i krivotvorenja; osigurati zadovoljavajuće rezultate istrage, progona i sudskog postupanja pri povredi prava.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 29. ožujka 2007. godine.

Vlada Republike Hrvatske je 16. listopada 2008. godine usvojila te Europskoj komisiji predala završno **Izvješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 7.**

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 27. studenoga 2008. godine i predala francuskom predsjedništvu Europske unije **Dodatak na pregovaračko stajalište** za predmetno poglavlje, s kojim je prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. rujna 2008. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji.

Europska unija usvojila je 18. prosinca 2008. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 7.** kojim je ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 19. prosinca 2008. godine.

Poglavlje 8. Tržišno natjecanje

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora o ovome poglavlju, a koja se odnosi na tržišno natjecanje obuhvaća politiku tržišnog natjecanja u užem smislu (anti-trust) i kontrolu državnih potpora te uključuje pravila i postupke za suzbijanje ponašanja poduzetnika kojima se narušava tržišno natjecanje (zabranjene sporazume među poduzetnicima i zlouporabu vladajućeg položaja poduzetnika), ispitivanje dopuštenosti koncentracije poduzetnika te odobravanje dopuštenih državnih potpora, nadzor nad provedbom odobrenih potpora i povrat državnih potpora koje narušavaju tržišno natjecanje.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije-screening

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je od 8. - 9. studenoga 2005. godine, a bilateralna 5. - 6. prosinca 2005. godine.

Europska komisija je 10. svibnja 2006. godine predstavila **Izvješće o provedenom *screeningu*** te predložila državama članicama Europske unije određivanje četiri mjerila za otvaranje poglavlja. Nakon provedene rasprave u Radnoj skupini za proširenje 28. lipnja 2006. godine, austrijsko predsjedništvo Europske unije obavijestilo je Republiku Hrvatsku o slijedeća **četiri mjerila za otvaranje poglavlja 8.:**

1. Republika Hrvatska treba usvojiti Nacionalni program restrukturiranja sektora čelika, prihvaćen od strane Komisije, u skladu s odredbama članka 5. stavka 3. Protokola 2. o proizvodima od čelika SSP-a.
2. Republika Hrvatska treba usvojiti individualne planove restrukturiranja za svako pojedino brodogradilište u teškoćama u skladu sa zahtjevima koji proizlaze iz članka 70. SSP-a. Individualni planovi restrukturiranja moraju biti prihvaćeni od strane Komisije i tada mogu biti uključeni u nacionalni program restrukturiranja brodogradnje.
3. Republika Hrvatska treba uskladiti Zakon o porezu na dobit, Zakon o poticanju ulaganja i Zakon o slobodnim zonama s propisima Europske unije o državnim potporama u skladu sa zahtjevima koji proizlaze iz članka 70. SSP-a. Hrvatska treba podnijeti Akcijski plan, prihvaćen od strane Komisije, s jasnim vremenskim okvirom usklađivanja svih preostalih programa državnih potpora ili jednakih mjera koje su u popisu državnih potpora identificirane neusklađenima s obvezama koje proizlaze iz SSP-a.
4. Republika Hrvatska treba osigurati transparentnost sustava državnih potpora dovršenjem sveobuhvatnog popisa svih mjera državnih potpora za preostale sektore (sektor aluminija i metala, sektor tekstila, kože i obuće, automobilski sektor i sektor turizma).

Republika Hrvatska je 30. lipnja 2008. godine službeno dostavila Europskoj komisiji dokumentaciju o ispunjenju dva mjerila za otvaranje poglavlja te dodatno cjelokupnu dokumentaciju 25. srpnja 2008. godine.

Slijedom pozitivne ocjene Europske komisije o ispunjenju mjerila za otvaranje i preporuke za otvaranje poglavlja, s kojom su se usuglasile države članice, španjolsko predsjedništvo

Europske unije je 30. ožujka 2010. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta u ovom poglavlju.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 1. travnja 2010. godine **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 8. i predala ga španjolskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim Pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. ožujka 2010. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji. Republika Hrvatska nije tražila trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja za provedbu pravne stečevine obuhvaćene ovim poglavljem.

Europska unija je 25. lipnja 2010. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 8., kojim je utvrdila **četiri mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako slijedi:

1. Republika Hrvatska treba nastaviti jačati svoje administrativne sposobnosti i pokazati zadovoljavajuću provedbu propisa iz područja tržišnog natjecanja.
2. Republika Hrvatska treba dovršiti zakonodavno usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije.
3. Republika Hrvatska treba donijeti ažurirani nacionalni program restrukturiranja za sektor čelika i pojedinačne poslovne planove, prihvaćene od strane Europske komisije, u skladu sa zahtjevima Protokola 2. o proizvodima od čelika SSP-a.
4. Republika Hrvatska treba osigurati puno poštivanje pravila Europske unije o državnim potporama u sektoru brodogradnje, a posebno:
 - za svako od brodogradilišta u teškoćama mora biti usvojen plan restrukturiranja usklađen s pravnom stečevinom Europske unije i prihvaćen od Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja i Europske komisije;
 - nijedno brodogradilište neće preuzimati nove narudžbe dok planove restrukturiranja ne prihvati Komisija;
 - ukoliko neko od brodogradilišta ne bude u mogućnosti podnijeti prihvatljiv plan restrukturiranja, Republika Hrvatska će morati za to brodogradilište usvojiti stečajni plan u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, prihvaćen od Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja i Europske komisije. Takvim brodogradilištima više neće biti dopušteno preuzimati nove narudžbe te će im jedino biti dopušteno primati nove državne potpore strogo ograničene na ono što je nužno za dovršenje postojećih narudžbi.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 30. lipnja 2010. godine.

Vlada Republike Hrvatske 12. svibnja 2011. godine usvojila je i Europskoj komisiji predala završno **Izješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 8.**

Republika Hrvatska je **Dodatkom na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 9. lipnja 2011. godine i predala mađarskom predsjedništvu Europske unije, prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. lipnja 2011. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji.

Europska unija usvojila je 22. lipnja 2011. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 8.** kojim je ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Dodatno, Zajedničkim stajalištem za ovo poglavlje Europska unija usvojila je i Protokol o restrukturiranju hrvatske brodograđevne industrije i Protokol o restrukturiranju sektora čelika, koji izravno navode sve ključne obveze preuzete u ovim područjima, način njihova praćenja te posljedice neispunjavanja obveza sukladno utvrđenim uvjetima i u predviđenim rokovima.

Navedeni Protokoli sadržani su u Prilogu VIII. Akta o pristupanju: Obveze koje je preuzela Republika Hrvatska u vezi s restrukturiranjem hrvatske brodograđevne industrije (iz članka 36. stavka 1. trećeg podstavka Akta o pristupanju), te u Prilogu IX. Akta o pristupanju: Obveze koje je preuzela Republika Hrvatska u vezi s restrukturiranjem sektora čelika (iz članka 36. stavka 1. podstavka 3. Akta o pristupanju).

Kada je riječ o potporama koje su obuhvaćene ovim poglavljem, Republika Hrvatska nakon pristupanja može nastaviti s dodjelom svih državnih potpora koje se nalaze na popisu mjera državnih potpora za koje Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja smatra da su usklađene s pravnom stečevinom Europske unije i koji je dostavljen Europskoj komisiji te u odnosu na koje Komisija nije iznijela prigovore, a za razdoblje u kojem je potporu odobrila Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja.

Odredbe koje se odnose na sastavljanje popisa postojećih potpora i na postupak uspostave, tzv. mehanizma postojećih potpora, sadržane su u Prilogu IV. Akta o pristupanju – Popis iz članka 16. Akta o pristupanju: ostale trajne odredbe, Odjeljak 2. Politika tržišnog natjecanja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 30. lipnja 2011. godine.

Poglavlje 9. Financijske usluge

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora o ovome poglavlju uključuje pravila za izdavanje odobrenja za rad, poslovanje i nadzor financijskih institucija i uređenih tržišta. Financijske institucije koje su obuhvaćene pravnom stečevinom mogu poslovati u cijeloj Europskoj uniji, u skladu s načelom "europske putovnice" i "kontrole matične države" ili osnivanjem podružnica ili pružanjem usluga na prekograničnoj osnovi.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - *screening*

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je od 29. - 30. ožujka 2006. godine, a bilateralna 4 - 5. svibnja 2006. godine.

Europska komisija 30. studenoga 2006. predstavila državama članicama Europske unije **Izješće o provedenom *screeningu***, te predložila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom za poglavlje 9.

Države članice usuglasile su se sa preporukom Europske komisije te je njemačko predsjedništvo Europske unije 24. siječnja 2007. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 28. ožujka 2007. **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 9. i predala ga njemačkom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. siječnja 2007. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji s izuzetkom slijedećih propisa Europske unije za koje je zatražila jedno **trajno izuzeće** kako slijedi :

1. Republika Hrvatska zahtijeva da se kreditne unije koje posluju u Republici Hrvatskoj, zbog određenih društvenih potreba za jednostavnijim oblicima financiranja, te Hrvatska banka za obnovu i razvitak, zbog njezinog specifičnog načina poslovanja, trajno isključe iz primjene svih odredbi koje se u okviru direktiva Europske unije odnose na kreditne institucije.

Europska unija je 20. lipnja 2007. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 9., kojim je utvrdila **pet mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako slijedi:

1. Transponirati novi okvir o kapitalnoj adekvatnosti (Direktive 2006/48/EZ i 2006/49/EZ) u hrvatsko zakonodavstvo. Uskladiti zakonodavstvo s pravnom stečevinom Europske unije iz područja nadzora institucija elektroničkog novca, reorganizacije i likvidacije kreditnih institucija, dodatnog nadzora financijskih konglomerata, kao i s Direktivom o shemama osiguranja depozita.

2. Uskladiti zakonodavstvo u području izračuna granica solventnosti, nadzora grupa osiguravatelja i društava za reosiguranje te u području posredovanja i zastupanja u osiguranju.
3. Uskladiti zakonodavstvo s pravnom stečevinom Europske unije u području infrastrukture financijskog tržišta.
4. Uskladiti zakonodavstvo u području investicijskih usluga i tržišta vrijednosnih papira, te posebno uređenja i nadzora investicijskih tvrtki i uređenih tržišta, kao i u vezi prospekata i zloupotrebe tržišta, te uspostaviti službeno priznatu shemu osiguranja ulagatelja usklađenu s pravnom stečevinom Europske unije.
5. Pokazati neprekidan napredak u provedbi prudencijalnih zahtjeva.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 26. lipnja 2007. godine.

Vlada Republike Hrvatske 8. lipnja 2009. godine usvojila je i Europskoj komisiji predala završno **Izješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 9.**

Republika Hrvatska je **Dodatkom na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 26. lipnja 2009. godine, i predala češkom predsjedništvu Europske unije, prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. lipnja 2009. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji, s izuzetkom propisa pravne stečevine za koje je zatražila trajno izuzeće.

Europska unija usvojila je 26. studenoga 2009. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 9.** kojim je prihvatila pregovarački zahtjev Republike Hrvatske te ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 27. studenoga 2009. godine.

Rezultati pregovora u ovome poglavlju koji se odnose na pregovarački zahtjev Republike Hrvatske sadržani su u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 3. Financijske usluge.

Poglavlje 10. Informacijsko društvo i mediji

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora o ovome poglavlju definira pravila u području razvoja tržišta te promicanja tržišnog natjecanja u sektoru elektroničkih komunikacija, zatim u području razvoja usluga informacijskog društva te pravila u području audiovizualne politike i medija.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - screening

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena od 12.-13. lipnja 2006. godine, a bilateralna 12.-13. srpnja 2006. godine.

Europska komisija 30. studenoga 2006. predstavila državama članicama Europske unije **Izješće o provedenom screeningu** te predložila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom za poglavlje 10.

Države članice usuglasile su se sa preporukom Europske komisije te je njemačko predsjedništvo Europske unije 31. siječnja 2007. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 9. ožujka 2007. **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 10. i predala ga njemačkom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. siječnja 2007. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji. Republika Hrvatska nije zatražila trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja za provedbu pravne stečevine obuhvaćene ovim poglavljem.

Europska unija je 20. lipnja 2007. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 10., kojim je utvrdila **tri mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja:

1. Završetak usklađivanja s pravnom stečevinom koja se odnosi na elektroničke komunikacije, elektroničku trgovinu, elektroničkog potpisa, informacijsku sigurnost i elektroničke medije te na Direktivu o televiziji bez granica.
2. Osiguravanje dostatne administrativne sposobnosti za provedbu pravne stečevine, posebno u području elektroničkih komunikacija, te osiguravanje evidencije o praćenju ostvarivanja obveza operatora sa znatnijom tržišnom snagom i prava novih operatora na tržištu elektroničkih komunikacija, uključujući pravo puta, kolokaciju i zajedničku uporabu opreme.
3. Završetak predviđenoga pregleda zakonodavstva o audiovizualnim medijima na temelju javnoga savjetovanja kako bi se osigurala regulatorna neovisnost i zaštita od političkog uplitanja.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 26. lipnja 2007. godine.

Vlada Republike Hrvatske 31. listopada 2008. godine usvojila je i Europskoj komisiji predala završno **Izvješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 10.**

Dodatno, Vlada Republike Hrvatske usvojila je 27. studenoga 2008. godine **Dodatak na pregovaračko stajalište** za poglavlje 10. i predala francuskom predsjedništvu Europske unije, kojim je Republika Hrvatska prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. rujna 2008. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji.

Europska unija usvojila je 18. prosinca 2008. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 10.** kojim je ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 19. prosinca 2008. godine.

Poglavlje 11. Poljoprivreda i ruralni razvitak

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora o ovome poglavlju obuhvaća veliki broj pravila čija je ispravna primjena i stvarna provedba od strane djelotvorne javne uprave bitna za funkcioniranje Zajedničke poljoprivredne politike. Ovo uključuje uspostavu sustava upravljanja kao što su Agencija za plaćanja i Integrirani administrativni i kontrolni sustav, sposobnost provedbe mjera ruralnog razvoja, kao i integraciju niza poljoprivrednih proizvoda u organizacije zajedničkog tržišta, uključujući ratarske usjeve, šećer, životinjske proizvode i specijalizirane usjeve.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije-screening

Eksplanatorna faza provedena je od 5. prosinca do 8. prosinca 2005. godine, a bilateralna od 30. siječnja do 2. veljače 2006. godine.

Europska komisija 17. srpnja 2006. godine predstavila je državama članicama Europske unije **Izješće o provedenom screeningu** u kojem je predložila otvaranje pregovora sa Republikom Hrvatskom u ovome poglavlju. Međutim, nakon provedene rasprave u Radnoj skupini za proširenje države članice su zaključile da je otvaranje pregovora s Republikom Hrvatskom u poglavlju 11. moguće tek kada Republika Hrvatska ispuni mjerilo za otvaranje poglavlja. Stoga je finsko predsjedništvo pismom od 9. studenoga 2006. godine izvijestilo Republiku Hrvatsku da je potrebno ispuniti **jedno mjerilo za otvaranje poglavlja**, kako glasi:

1. Republika Hrvatska treba predstaviti Europskoj komisiji detaljnu strategiju (uključujući ciljeve, rokove, odgovorna tijela i procjenu troškova) za poboljšanje prikupljanja i obrade statističkih podataka u poljoprivredi u skladu s normama Europske unije.

Republika Hrvatska je 12. listopada 2007. godine službeno dostavila Europskoj komisiji dokumentaciju o ispunjenju mjerila za otvaranje poglavlja.

Slijedom pozitivne ocjene Europske komisije o ispunjenju mjerila za otvaranje i preporuke za otvaranje poglavlja, s kojom su se usuglasile države članice, slovensko predsjedništvo Europske unije 2. travnja 2008. godine pozvalo je Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta u ovom poglavlju.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 11. Poljoprivreda i ruralni razvitak 4. rujna 2008. godine i predala ga francuskom predsjedništvu Europske unije 8. rujna 2008. godine.

Predmetnim pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. rujna 2008. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji. U svom Pregovaračkom stajalištu za poglavlje 11., Republika Hrvatska je postavila sljedeće pregovaračke zahtjeve:

Horizontalne mjere – izravna plaćanja i ostale potpore u poljoprivredi

1. Republika Hrvatska traži da se pri izračunu financijske omotnice za izravna plaćanja koristi referentno razdoblje 2005. – 2007. u biljnoj proizvodnji te godina 2007. u stočarskoj proizvodnji.
2. Republika Hrvatska traži da se pri izračunu financijske omotnice za izravna plaćanja u referentne površine uključe minirane i minsko sumnjive površine.
3. Republika Hrvatska traži da se pri izračunu financijske omotnice za izravna plaćanja uključi korišteno poljoprivredno zemljište koje nije moglo biti registrirano u podacima Državnog zavoda za statistiku.
4. Republika Hrvatska traži da u slučaju možebitnog utvrđivanja prijelaznog razdoblja od strane Europske unije, u smislu postupnog porasta udjela financiranja izravnih plaćanja nacionalne omotnice sredstvima Europske unije do punog iznosa, najmanje 80 % iznosa godišnjih izravnih plaćanja bude financirano sredstvima Europske unije u 2011. godini, te godišnje povećanje udjela sredstava Europske unije za izravna plaćanja od 10 %.
5. Republika Hrvatska traži mogućnost primjene modificiranog SAPS modela (eng. Single Area Payment Scheme) tijekom prijelaznog razdoblja od tri godine nakon pristupanja Europskoj uniji na način:
 - da se omogući plaćanje različitih iznosa izravnih plaćanja po jedinici površine za livade i pašnjake u odnosu na ostale vrste korištenja poljoprivrednog zemljišta (oranice, voćnjaci, vinogradi, maslinici), pri čemu bi ukupne isplate ostale unutar raspoložive godišnje financijske omotnice;
 - da se jedinični iznosi izravnih plaćanja po površini utvrđuju dijeljenjem unaprijed utvrđene financijske omotnice s brojem prijavljenih hektara u godini podnošenja zahtjeva.
6. Republika Hrvatska traži da joj se u slučaju možebitnog utvrđivanja prijelaznog razdoblja od strane Europske unije, u smislu postupnog porasta udjela financiranja izravnih plaćanja nacionalne omotnice sredstvima Europske unije do punog iznosa, odobri primjena dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja do punog iznosa potpore od prve godine članstva.
7. Republika Hrvatska traži mogućnost uključivanja nekorištenog poljoprivrednog zemljišta privedenog funkciji u površine koje ispunjavaju uvjete za potporu, i to 3 godine nakon pristupanja Europskoj uniji, bez utjecaja na povećanje financijske omotnice.
8. Republika Hrvatska traži pravo na primjenu dodatne izravne potpore iz nacionalnog proračuna za pojedine sektore gdje se očekuje da će pristupanjem Europskoj uniji, zbog prijelaza na izravna plaćanja odvojena od proizvodnje, doći do pada razine potpore u odnosu na sadašnju, podrazumijevajući postupno smanjivanje i ukidanje ove dodatne nacionalne izravne potpore.
9. Republika Hrvatska traži da se 2009. godina koristi kao referentno razdoblje za utvrđivanje površina maslinika koje ulaze u sustav potpora.

10. Republika Hrvatska traži da joj se u prijelaznom razdoblju od 3 godine od datuma pristupanja Europskoj uniji dozvoli primjena potpora koje su bile na snazi prije pristupanja, a koje želi zadržati u statusu postojećih državnih potpora (eng. existing aid) u smislu članka 88. (1) Ugovora o osnivanju Europske zajednice, uz obvezu da u roku od najkasnije četiri mjeseca od datuma pristupanja dostavi Europskoj komisiji popis postojećih državnih potpora.

Horizontalne mjere – trgovinski mehanizmi

11. Republika Hrvatska traži od datuma pristupanja Europskoj uniji pravo na primjenu svih odredbi pravne stečevine Europske unije koje se tiču korištenja izvoznih subvencija i posebnih zaštitnih mjera, kao i drugih trgovinskih mjera koje stoje na raspolaganju državama članicama Europske unije.
12. Republika Hrvatska traži od datuma pristupanja Europskoj uniji pravo na primjenu zaštitnih mjera u slučaju ozbiljnijih poremećaja na tržištu koji bi mogli nastupiti zbog povećanog unosa proizvoda iz drugih država članica nakon pristupanja Europskoj uniji, na način kako je to riješeno za nove države članice u prošlom krugu proširenja.

Uređenje tržišta po sektorima

13. Republika Hrvatska traži godišnju proizvodnu kvotu za šećer u visini 217.429 tisuća tona, koja bi na odgovarajući način bila ugrađena u Dodatak VI. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007.
14. Republika Hrvatska traži da joj se tijekom prijelaznog razdoblja od tri godine od datuma pristupanja Europskoj uniji odredi nacionalna kvota za uvoz sirovog šećera za rafinaciju u količini od 80.624 tone godišnje, od čega 40.000 tona uz plaćanje carine od 0% i 40.624 tone uz plaćanje carine od 12,8 €/t, što bi na odgovarajući način bilo ugrađeno u Uredbu Vijeća (EZ) br. 1234/2007.
15. Republika Hrvatska traži da se kao kriterij za priznavanje statusa tvrtke za rafinaciju sirovog šećera (kako je utvrđeno Dodatkom III. Dijelom II. točkom 13. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007), u slučaju Republike Hrvatske ne primjenjuje razdoblje iz druge alineje točke 13., već da se uzme u obzir prosječno ostvarena rafinacija u razdoblju od 2005. do 2007. godine.
16. Republika Hrvatska traži nacionalnu proizvodnu kvotu za mlijeko u visini 901,6 tisuća tona što bi na odgovarajući način bilo uvršteno u Dodatak IX. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007. U navedenu količinu je uključeno 82 tisuće tona kao kvota za restrukturiranje u sektoru mljekarstva koja bi bila na raspolaganju Republici Hrvatskoj nakon proizvodne godine 2012./2013..
17. Iznimno od odredbi članka 66. stavka 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007, Republika Hrvatska traži da se jedinstvena nacionalna kvota za mlijeko ne raspoređuje individualnim proizvođačima do 31. prosinca 2015. godine.
18. Republika Hrvatska traži izuzeće od primjene članka 90. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008 u pogledu zabrane sadnje vinograda u razdoblju do 31. prosinca 2015. godine, a tijekom kojeg bi imala pravo na sadnju novih vinograda za proizvodnju kvalitetnih vina s

kontroliranim zemljopisnim podrijetlom u iznosu od 10 % ukupne površine pod vinogradima 2007. godine.

19. Republika Hrvatska traži prihvaćanje zemljopisnih oznaka vina iz Liste zemljopisnih oznaka (Narodne novine, broj 6/2004), donesene na temelju Zakona o vinu (Narodne novine, broj 96/2003).
20. Republika Hrvatska očekuje da će joj biti omogućeno uvrštavanje njezinih vinogradarskih područja u Prilog IX. Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008 na slijedeći način:
 - zona B - površine pod vinogradima u podregijama: Moslavina, Prigorje-Bilogora, Plešivica, Pokuplje, Zagorje-Međimurje (sukladno Prilogu IX. točka 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008);
 - zona CI - površine pod vinogradima u podregijama: Podunavlje i Slavonija (sukladno Prilogu IX. točka 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008);
 - zona CII - površine pod vinogradima u podregijama: Istra, Hrvatsko primorje, Dalmatinska zagora (sukladno Prilogu IX. točka 4. Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008);
 - zona CIII (a) - površine pod vinogradima u podregijama: Sjeverna Dalmacija i Srednja i Južna Dalmacija (sukladno Prilogu IX. točka 5. Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008).
21. Republika Hrvatska očekuje da će joj biti omogućeno pojačavanje vina dodavanjem saharoze u vinogradarskim područjima Republike Hrvatske, sukladno odredbama Priloga V. B. točka 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008.
22. Republika Hrvatska očekuje da će joj biti omogućeno korištenje naziva „voćno vino“ (uz navođenje odgovarajuće kategorije voća) za označavanje proizvoda dobivenih fermentacijom soka ili masulja svježeg voća osim grožđa (sukladno odredbama članka 25. stavka 2. točke (a) Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008).
23. Republika Hrvatska očekuje da će joj biti omogućeno uvrštavanje Nacionalne liste priznatih kultivara vinove loze u postojeći Popis sorti grožđa i njihovih sinonima koji u sebi uključuju zemljopisni naziv koje se mogu nalaziti na deklaracijama vina iz Priloga II. Uredbe Komisije (EZ) br. 753/2002.
24. Republika Hrvatska očekuje da će joj biti omogućeno uvrštavanje oznake „stolno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom“ ili „stolno vino KZP“ uz koju mogu stajati oznake „mlado vino“ ili „biser vino“ za stolna vina s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom proizvedena u Republici Hrvatskoj u članak 28. Uredbe Komisije (EZ) br. 753/2002.
25. Republika Hrvatska očekuje da će joj biti omogućeno uvrštavanje sljedećih tradicionalnih specifičnih izraza za kvalitetna vina s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom proizvedena u Republici Hrvatskoj u članak 29. stavak 1. Uredbe Komisije (EZ) br. 753/2002.
 - „kvalitetno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom“ ili „kvalitetno vino KZP“; uz ovaj izraz može stajati „arhivsko vino“, „mlado vino“, „desertno vino“, „likersko vino“, „aromatizirano vino“;

- „vrhunsko vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom“ ili „vrhunsko vino KZP“; uz ovaj izraz može stajati „arhivsko vino“, „mlado vino“, „desertno vino“, „likersko vino“, „aromatizirano vino“;
 - „predikatno vino“; uz ovaj izraz može stajati „kasna berba“, „izborna berba“, „izborna berba bobica“, „izborna berba prosušenih bobica“, „ledeno vino“.
26. Republika Hrvatska očekuje da će joj biti omogućeno uvrštavanje sljedećih tradicionalnih specifičnih izraza za kvalitetna pjenušava vina s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom proizvedena u Republici Hrvatskoj u članak 29. stavak 2. Uredbe Komisije (EZ) br. 753/2002.
- „kvalitetno pjenušavo vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom“ ili „kvalitetno pjenušavo vino KZP“;
 - „kvalitetno biser vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom“ ili „kvalitetno biser vino KZP“;
 - „vrhunsko pjenušavo vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom“ ili „vrhunsko pjenušavo vino KZP“.
27. Republika Hrvatska traži uvrštavanje na Listu tradicionalnih izraza iz Priloga II. Uredbe Komisije (EZ) br. 753/2002 sljedećih hrvatskih tradicionalnih izraza: Prošek, Opolo, Plavac, Mlado vino portugizac, Bermet, Dingač. Republika Hrvatska zadržava pravo uvrštavanja novih tradicionalnih izraza na Listu tradicionalnih izraza iz Priloga III. Uredbe Komisije (EZ) br. 753/2002.
28. Republika Hrvatska očekuje da će joj biti omogućeno uvrštavanje oznaka iz Dodatka 5. Pregovaračkog stajališta na Listu tradicionalnih izraza iz Priloga III. Uredbe Komisije (EZ) br. 753/2002.
29. Republika Hrvatska traži prijelazno razdoblje od 7 godina od datuma pristupanja Europskoj uniji za primjenu odredbi Priloga II. točke 1. i 5. Uredbe (EZ) br. 110/2008 Europskoga parlamenta i Vijeća u odnosu na proizvode koji se u Republici Hrvatskoj proizvode i stavljaju na tržište pod nazivom „Domaći brandy“ i „Domaći rum“, a po sastavu se razlikuju od proizvoda navedenih u točkama 1. i 5. Priloga II. Uredbe. Navedeni proizvodi bi se stavljali na tržište Republike Hrvatske i tržišta trećih zemalja.
30. Republika Hrvatska traži prihvaćanje Liste jakih alkoholnih i aromatiziranih pića podrijetlom iz Republike Hrvatske, odnosno uvrštavanje u Prilog III. Uredbe (EZ) br. 110/2008 Europskoga parlamenta i Vijeća sljedećih jakih alkoholnih pića: loza, travarica, pelinkovac, stara šljivovica, slavonska šljivovica, zadarski maraschino.
31. Republika Hrvatska traži izuzeće od primjene odredbi Priloga I. Direktive Vijeća 2001/113/EZ u odnosu na proizvode koji se u Republici Hrvatskoj proizvode i stavljaju na tržište pod nazivom „Domaća marmelada“ i „Ekstra domaća marmelada“ te se po sastavu razlikuju od proizvoda navedenih u Prilogu I. Direktive. Navedeni proizvodi bi se stavljali na tržište Republike Hrvatske i tržišta trećih zemalja.
32. Republika Hrvatska traži uvrštavanje u Prilog I. Direktive Vijeća 2001/113/EZ proizvoda koji se u Republici Hrvatskoj proizvodi pod nazivom „Pekmez“.

Ekološka poljoprivreda

33. Republika Hrvatska traži prijelazno razdoblje za primjenu odredbi članka 12. stavka 1. točke (i) Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 u trajanju 5 godina od datuma pristupanja Europskoj uniji odnosno traži mogućnost da u navedenom razdoblju koristi netretirano sjeme i sadni materijal proizveden u sustavu konvencionalne poljoprivrede za potrebe ekološke proizvodnje.

Politika kvalitete

34. Republika Hrvatska traži da joj se u prijelaznom razdoblju odobri uporaba zaštićenih naziva poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda. Republika Hrvatska također traži da joj se odobri prijelazno razdoblje za podnošenje zahtjeva za registraciju u trajanju od jedne godine od datuma pristupanja Europskoj uniji, a sukladno članku 5. stavku 6. Uredbe Vijeća (EZ) br. 510/2006.

Ruralni razvoj

35. Republika Hrvatska traži mogućnost korištenja prijelaznih mjera u pogledu pružanja potpora samoopkrbnim poljoprivrednim gospodarstvima u restrukturiranju, kao i u pogledu potpora za uspostavu proizvođačkih organizacija kao što je predviđeno člankom 20. točkom (d) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005 za nove države članice EU koje su pristupile 1. svibnja 2004., odnosno 1. siječnja 2007. godine. U tom pogledu, Republika Hrvatska traži da se na nju ne primjenjuju rokovi određeni člankom 34. stavkom 4. i člankom 35. stavkom 3. Uredbe, odnosno traži njihovo produljenje do 31. prosinca 2015. godine.
36. Republika Hrvatska traži da za provedbu mjera iz osovine IV. (LEADER pristup) obvezni minimum tijekom programskog razdoblja do 2013. godine bude 1,0 % sredstava iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, a vezano uz odredbe članka 17. stavka 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005;
37. Republika Hrvatska traži mogućnost korištenja iznosa od 75% dozvoljene potpore za modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava (kako je određeno člankom 26. stavkom 2. odnosno Prilogom Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005) u razdoblju od 4 godine od datuma pristupanja Europskoj uniji, a u svrhu primjene odredbi Direktive Vijeća 91/676/EEZ (Nitratna direktiva).

Europska unija je 30. rujna 2009. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 11., kojim je utvrdila **tri mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi:

1. Republika Hrvatska treba predstaviti plan provedbe za uspostavljanje Integriranog administrativnog i kontrolnog sustava (IACS) koji će biti u potpunosti u funkciji s datumom pristupanja. Plan treba pokriti sve radnje potrebne za potpunu provedbu svake zasebne komponente sustava te njihove integracije, uključujući prezentaciju trenutnog stanja priprema te buduće ciljeve navedene u tablici, plan zakonodavstva koji tek treba usvojiti, točne proračunske zahtjeve te zahtjeve ljudskih resursa. Republika Hrvatska treba pokazati dostatan napredak prema postavljanju IACS-a, uključujući uspostavljanje Sustava za identifikaciju zemljišnih čestica (LPIS).

2. Republika Hrvatska treba predstaviti plan provedbe za uspostavljanje Agencije za plaćanje koja će biti u potpunosti u funkciji s datumom pristupanja. Uzevši u obzir standarde u pogledu neovisnosti, pouzdanosti, odgovornosti i financijskog poštenja, Plan bi trebao uključiti prezentaciju trenutnog statusa priprema, buduće ciljeve navedene u rasporedu, plan zakonodavstva koji tek treba usvojiti, jasne proračunske zahtjeve, potrebe ljudskih potencijala uključujući raspored zapošljavanja i utvrđivanje mogućih nedostataka i odgovarajućih rješenja. Republika Hrvatska treba pokazati dostatni napredak prema uspostavljanju ove Agencije za plaćanje.
3. Republika Hrvatska treba predstaviti plan provedbe kako bi se u potpunosti pripremila za primjenu jedinstvene Uredbe za organizaciju zajedničkoga tržišta (EZ) br. 1234/2007 do trenutka pristupanja u sljedećim područjima: Šećer, voće i povrće te mlijeko. Nadalje, Republika Hrvatska treba pokazati dovoljan napredak prema postavljanju Jedinственe organizacije zajedničkoga tržišta, koja će postati u potpunosti funkcionalno do trenutka pristupanja.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 2. listopada 2009. godine.

Vlada Republike Hrvatske je 20. siječnja 2011. godine usvojila završno **Izvješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 11.**, te je isto i predala Europskoj komisiji.

U odnosu na prvotno postavljene pregovaračke zahtjeve, a nastavno na provedene tehničke konzultacije s Europskom komisijom, Republika Hrvatska je **Dodatkom na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 27. siječnja 2011. godine i predala mađarskom predsjedništvu Europske unije 28. siječnja 2011. godine, iste pojasnila, izmijenila, povukla ili dopunila kako slijedi:

Horizontalne mjere – izravna plaćanja i ostale potpore u poljoprivredi

1. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 1.**, za utvrđivanje referentnog razdoblja 2005. – 2007. u biljnoj proizvodnji te godine 2007. u stočarskoj proizvodnji za potrebe izračuna financijske omotnice za izravna plaćanja, Republika Hrvatska je izmijenila svoj zahtjev na način da traži utvrđivanje referentnog razdoblja 2005. – 2007. za biljnu i stočarsku proizvodnju, osim za proizvodnju mlijeka, gdje kao referentno razdoblje traži 2007. godinu.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 4. Poljoprivreda; točka 4., podtočka (w).

2. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 2.** Republika Hrvatska je ostala pri svom zahtjevu.
3. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 3.**, za uključivanje korištenog poljoprivrednog zemljišta koje nije moglo biti registrirano u podacima Državnog zavoda za statistiku u izračun financijske omotnice za izravna plaćanja, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev.

4. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 4.**, Republika Hrvatska je izmijenila svoj zahtjev na način da u slučaju možebitnog utvrđivanja prijelaznog razdoblja od strane Europske unije, u smislu postupnog porasta udjela financiranja izravnih plaćanja nacionalne omotnice sredstvima Europske unije do punog iznosa, najmanje 50% iznosa godišnjih izravnih plaćanja bude financirano sredstvima Europske unije u prvoj godini članstva uz godišnje povećanje udjela sredstava Europske unije za izravna plaćanja od najmanje 10 % od druge godine članstva do dostizanja punog iznosa.
5. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 5.**, u vezi mogućnosti primjene modificiranog SAPS modela tijekom prijelaznog razdoblja od tri godine nakon pristupanja Europskoj uniji, Republika Hrvatska je izmijenila svoj zahtjev te sada traži mogućnost korištenja nacionalne rezerve u okviru SPS modela sukladno članku 57. Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009.
6. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 6.**, da se u slučaju možebitnog utvrđivanja prijelaznog razdoblja od strane Europske unije, u smislu postupnog porasta udjela financiranja izravnih plaćanja nacionalne omotnice sredstvima Europske unije do punog iznosa, odobri primjena dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja do punog iznosa potpore od prve godine članstva, Republika Hrvatska je ostala pri svom zahtjevu.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 4. Poljoprivreda; točka 4., podtočka (u).

7. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 7.**, za uključivanje nekorištenog poljoprivrednog zemljišta privedenog funkciji u površine koje ispunjavaju uvjete za potporu tijekom 3 godine nakon pristupanja Europskoj uniji, bez utjecaja na povećanje financijske omotnice, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev.
8. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 8.**, kojim Republika Hrvatska traži pravo na primjenu dodatne izravne potpore iz nacionalnog proračuna za pojedine sektore gdje se očekuje pad razine potpore u odnosu na sadašnju zbog prijelaza na sustav nevezanih plaćanja, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev razumijevajući da će joj biti dopušteno nastaviti dodjeljivati postojeće državne pomoći tijekom prijelaznog razdoblja od tri godine od datuma pristupanja Europskoj uniji na način kako je navedeno u Zajedničkom stajalištu Europske unije za poglavlje 11.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu IV. Akta o pristupanju - Popis iz članka 16. Akta o pristupanju: ostale trajne odredbe, Odjeljak 3. Poljoprivreda; točka (b).

9. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 9.**, za utvrđivanje 2009. godine kao referentnog razdoblja za utvrđivanje površina maslinika koje ulaze u sustav potpora, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev.
10. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 10.**, Republika Hrvatska je ostala pri svom zahtjevu, razumijevajući da je zahtjev prihvatljiv Europskoj uniji na način kako je navedeno u Zajedničkom stajalištu Europske unije za poglavlje 11.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu IV. Akta o pristupanju - Popis iz članka 16. Akta o pristupanju: ostale trajne odredbe, Odjeljak 3. Poljoprivreda; točka (b).

Horizontalne mjere – trgovinski mehanizmi

11. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 11.**, Republika Hrvatska je ostala pri svom zahtjevu te prima na znanje da će se pravna stečevina za navedene mjere primjenjivati na Republiku Hrvatsku nakon pristupanja Europskoj uniji, kako je navedeno u Zajedničkom stajalištu Europske unije za poglavlje 11.
12. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 12.**, Republika Hrvatska je ostala pri svom zahtjevu te je primila na znanje da će ovo pitanje biti riješeno na sličan način kao za države članice Europske unije iz petog kruga proširenja, kako je navedeno u Zajedničkom stajalištu Europske unije za poglavlje 11.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u dijelu četvrtom Akta o pristupanju „Privremene odredbe“, glavi IV „Ostale odredbe“, članak 37.

Uređenje tržišta po sektorima

13. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 13.**, o odobravanju godišnje proizvodne kvote za šećer u visini 217.429 tisuća tona, Republika Hrvatska je izmijenila svoj zahtjev na način da traži godišnju proizvodnu kvotu za šećer od šećerne repe u visini 192.877 tona.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 4. Poljoprivreda; točka 2., podtočka (d).

14. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 14.**, Republika Hrvatska je izmijenila svoj zahtjev na način da traži za prijelazno razdoblje od tri godine od datuma pristupanja Europskoj uniji nacionalnu kvotu za uvoz sirovog šećera za rafinaciju u visini 40.000 tona godišnje uz plaćanje carine u visini preferencijalne carine koja se za uvoz unutar kvote šećera za rafiniranje primjenjuje u Europskoj uniji.
15. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 15.**, kojim Republika Hrvatska traži da se za priznavanje statusa tvrtke za rafinaciju sirovog šećera uzme u obzir prosječno ostvarena rafinacija u razdoblju od 2005. do 2007. godine, Republika Hrvatska je izmijenila svoj zahtjev na način da traži da se uzme u obzir razdoblje od 2007. do 2008. godine.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 4. Poljoprivreda; točka 2., podtočka (c).

16. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 16.**, Republika Hrvatska je izmijenila svoj zahtjev na način da traži nacionalnu proizvodnu kvotu za mlijeko u visini 750 tisuća tona te kvotu za restrukturiranje u sektoru mljekarstva u visini 2 % nacionalne kvote koja bi Republici Hrvatskoj bila na raspolaganju od 1. travnja prve kvotne godine nakon

pristupanja Europskoj uniji u mjeri u kojoj je u razdoblju 2009. – 2012. smanjena potrošnja mlijeka i mliječnih proizvoda na gospodarstvu.

S obzirom na promjene u sustavu uređenja tržišta mlijeka uvedene Uredbom Vijeća (EZ) br. 73/2009, Republika Hrvatska je zatražila da joj se prilikom pristupanja Europskoj uniji odobri jednokratno povećanje kvote u iznosu od 2 %, sukladno povećanju mliječne kvote od 1% godišnje koje je odobreno državama članicama Europske unije tijekom razdoblja od 5 godina zaključno s proizvodnom godinom 2013./2014.

Vezano uz nacionalnu proizvodnu kvotu, Republika Hrvatska je zatražila pravo preraspodjele ukupne kvote za izravnu prodaju i isporuku u mljekare prije pristupanja Europskoj uniji, na temelju stvarnih podataka o očekivanoj kvoti za izravnu prodaju.

Kvota za mlijeko bit će raspoređena individualnim proizvođačima do 1. travnja prve kvotne godine nakon pristupanja Europskoj uniji.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev, u pogledu visine nacionalne proizvodne kvote za mlijeko te jednokratno povećanje kvote u iznosu od 2%, sadržani su u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 4. Poljoprivreda; točka 2., podtočka (e).

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev, u pogledu kvote za restrukturiranje, sadržani su u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 4. Poljoprivreda; točka 2., podtočke (a) i (f).

17. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 17.**, kojim se traži izuzeće od odredbi članka 66. stavka 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 na način da se u Republici Hrvatskoj jedinstvena nacionalna kvota za mlijeko ne raspoređuje individualnim proizvođačima do 31. prosinca 2015. godine, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev.
18. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 18.**, kojim se traži izuzeće od primjene članka 90. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008 u pogledu zabrane sadnje vinograda u razdoblju do 31. prosinca 2015. godine, a tijekom kojeg bi imala pravo na sadnju novih vinograda za proizvodnju kvalitetnih vina s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom u iznosu od 10 % ukupne površine pod vinogradima 2007. godine, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev, razumijevajući da će nakon pristupanja Europskoj uniji imati pravo obnove postojećih vinograda u skladu s odgovarajućim odredbama pravne stečevine Europske unije.
19. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 19.**, Republika Hrvatska je izmijenila svoj zahtjev na način da traži prihvaćanje sljedećih zaštićenih oznaka izvornosti za vino:
 1. Dalmatinska zagora
 2. Dingač
 3. Hrvatsko primorje
 4. Istočna kontinentalna Hrvatska
 5. Istra
 6. Moslavina
 7. Plešivica
 8. Podunavlje

9. Pokuplje
10. Prigorje-Bilogora
11. Primorska Hrvatska
12. Sjeverna Dalmacija
13. Slavonija
14. Srednja i Južna Dalmacija
15. Zagorje - Međimurje
16. Zapadna kontinentalna Hrvatska.

Republika Hrvatska je također zatražila izuzeće od zahtjeva iz članka 118(s)(2) i (3) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007, uključujući sve izmjene i dopune, tijekom prijelaznog razdoblja od jedne godine od datuma pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 4. Poljoprivreda; Odsjek I. Prijelazne mjere za Hrvatsku; točka 3., podtočka (b).

20. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 20.**, Republika Hrvatska je izmijenila svoj zahtjev na način da traži uvrštavanje svojih vinogradarskih područja u Dodatak Priloga XI(b) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007, uključujući relevantne izmjene i dopune, kako slijedi:
 - zona B - površine pod vinogradima u podregijama: Moslavina, Prigorje-Bilogora, Plešivica, Pokuplje, Zagorje-Međimurje;
 - zona CI - površine pod vinogradima u podregijama: Podunavlje i Slavonija;
 - zona CII - površine pod vinogradima u podregijama: Istra, Hrvatsko primorje, Dalmatinska zagora, Sjeverna Dalmacija, Srednja i Južna Dalmacija.
21. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 21.**, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev razumijevajući da je pojačavanje vina dodavanjem saharoze dozvoljeno u skladu s odredbama Priloga XV(a), Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007, uključujući relevantne izmjene i dopune.
22. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 22.**, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev razumijevajući da proizvodnja voćnih vina nije dio zajedničke organizacije tržišta vina, ali se voćna vina mogu regulirati na nacionalnoj razini, a upotreba naziva „voćno vino“ (uz odgovarajući naziv voća) za označivanje proizvoda dobivenih fermentacijom soka ili masulja svježeg voća osim grožđa u skladu je s odredbama članka 113(d) stavka 1. točke (a) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007, uključujući relevantne izmjene i dopune.
23. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 23.**, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev razumijevajući da se Nacionalna lista određuje na razini države članice sukladno uvjetima članka 120(a) stavka 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007, uključujući relevantne izmjene i dopune, kao i ostalim odgovarajućim uvjetima iz pravne stečevine Europske unije. Lista sorti grožđa i njihovih sinonima koji u sebi uključuju zemljopisni naziv i koji se mogu nalaziti na deklaracijama vina bit će napravljena u skladu s člankom 62. stavkom 4. Uredbe Komisije (EZ) br. 607/2009.
24. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 24.**, za uvrštavanje oznake „stolno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom“ ili „stolno vino KZP“ uz koju mogu stajati

oznake „mlado vino“ ili „biser vino“ za stolna vina s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom proizvedena u Republici Hrvatskoj u članak 28. Uredbe Komisije (EZ) br. 753/2002, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev.

25. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 25.**, Republika Hrvatska je izmijenila svoj zahtjev tražeći da se tradicionalne oznake

- „kvalitetno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom“ ili „kvalitetno vino KZP“ (uz ovaj izraz može stajati „mlado vino“, „arhivsko vino“, „desertno vino“);
- „vrhunsko vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom“ ili „vrhunsko vino KZP“; (uz ovaj izraz može stajati „arhivsko vino“, „desertno vino“, „kasna berba“, „izborna berba“, „izborna berba bobica“, „izborna berba prosušenih bobica“, „ledeno vino“)

uključuje u Listu tradicionalnih izraza, Dio A u Prilogu XII. Uredbe Komisije (EZ) br. 607/2009.

26. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 26.**, Republika Hrvatska je izmijenila svoj zahtjev tražeći da se tradicionalne oznake

- „kvalitetno biser vino“;
- „vrhunsko pjenušavo vino“

uključuje u Listu tradicionalnih izraza, Dio A u Prilogu XII. Uredbe Komisije (EZ) br. 607/2009.

27. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 27.**, Republika Hrvatska je izmijenila svoj zahtjev tražeći da se tradicionalne oznake Opolo i Plavac uključuje u Listu tradicionalnih izraza, Dio B u Prilogu XII. Uredbe Komisije (EZ) br. 607/2009.

Također, Republika Hrvatska traži da se aromatizirano vino Bermet definira u odgovarajućoj uredbi Europske unije i uključi u istu sa svojom zemljopisnom oznakom kao „Samoborski bermet“.

Vežano uz tradicionalnu oznaku Mlado vino portugizac, Republika Hrvatska je zatražila da se vina stavljena na tržište ili označena tom oznakom prije datuma pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji mogu prodavati do iskorištenja zaliha.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev, u pogledu Mladog vina portugizac, sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 4. Poljoprivreda; Odsjek I. Prijelazne mjere za Hrvatsku; točka 3., podtočka (a).

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev, u pogledu aromatiziranog vina Bermeta, sadržani su u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 4. Poljoprivreda; točka 1. te u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 4. Poljoprivreda; Odsjek I. Prijelazne mjere za Hrvatsku; točka 3., podtočka (b).

28. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 28.**, Republika Hrvatska je izmijenila svoj zahtjev tražeći da se tradicionalne oznake iz Priloga III. Dodatka na Pregovaračko

stajalište uključuje u Listu tradicionalnih izraza iz Priloga XII. Uredbe Komisije (EZ) br. 607/2009.

29. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 29.**, kojim Republika Hrvatska traži prijelazno razdoblje od 7 godina od datuma pristupanja Europskoj uniji za primjenu odredbi Priloga II. točaka 1. i 5. Uredbe (EZ) br. 110/2008 za proizvode koji se u Republici Hrvatskoj proizvode i stavljaju na tržište pod nazivom „Domaći brandy“ i „Domaći rum“, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev.
30. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 30.**, Republika Hrvatska je izmijenila svoj zahtjev na način da traži uvrštavanje u Prilog III. Uredbe (EZ) br. 110/2008 sljedećih jakih alkoholnih pića: Hrvatska loza, Hrvatska travarica, Pelinkovac, Hrvatska stara šljivovica, Slavonska šljivovica i Zadarski maraschino.
31. U odnosu na zahtjev **pod rednim brojem 31.**, Republika Hrvatska je izmijenila svoj zahtjev na način da traži prijelazno razdoblje za stavljanje na hrvatsko tržište, u razdoblju od datuma pristupanja Europskoj uniji do iskorištenja zaliha, proizvoda pod nazivima „domaća marmelada“ i „ekstra domaća marmelada“.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 4. Poljoprivreda; Odsjek I. Prijelazne mjere za Hrvatsku; točka 1.

32. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 32.**, Republika Hrvatska je izmijenila svoj zahtjev na način da traži mogućnost stavljanja na zajedničko tržište Europske unije proizvoda pod nazivom „pekmez“ na temelju članka 2. stavka 1. drugog podstavka Direktive Vijeća 2001/113/EZ koja se odnosi na voćne džemove, žele, marmelade i zaslađeni kesten pire namijenjene za prehranu ljudi.

Ekološka poljoprivreda

33. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 33.**, za prijelaznim razdobljem u trajanju 5 godina od datuma pristupanja Europskoj uniji za korištenje netretiranog sjemena i sadnog materijala proizvedenog u sustavu konvencionalne poljoprivrede za potrebe ekološke proizvodnje, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev.

Politika kvalitete

34. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 34.**, Republika Hrvatska je izmijenila svoj zahtjev na način da traži mogućnost da zahtjeve za registraciju na razini Europske unije, za poljoprivredne i prehrambene proizvode već registrirane i zaštićene na nacionalnoj razini oznakama izvornosti, oznakama zemljopisnog podrijetla ili oznakama tradicionalnog ugleda na datum pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, preda ne kasnije od 12 mjeseci od datuma pristupanja. Od datuma pristupanja Republika Hrvatska će osigurati zaštitu svih oznaka registriranih na razini Europske unije.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 4. Poljoprivreda; Odsjek I. Prijelazne mjere za Hrvatsku; točka 2., podtočke (a) i (b).

Ruralni razvoj

35. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 35.**, Republika Hrvatska je izmijenila svoj zahtjev na način da traži mogućnost primjene prijelaznih mjera potpore pretežno samoopskrbnim poljoprivrednim gospodarstvima u restrukturiranju, kao i potpore za uspostavu proizvođačkih organizacija, kao što je predviđeno člankom 20. točkom (d), člankom 34. i člankom 35. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005 o potpori ruralnom razvoju putem Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD). U tom smislu Republika Hrvatska je zatražila mogućnost odobravanja ove potpore do 31. prosinca 2017. godine.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu VI. Akta o pristupanju - Ruralni razvoj, Privremene dodatne mjere ruralnog razvoja za Hrvatsku, točke A. Potpora za djelomično samoopskrbna poljoprivredna gospodarstva u postupku restrukturiranja i B. Proizvođačke grupe.

36. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 36.**, Republika Hrvatska je izmijenila svoj zahtjev na način da traženo minimalno učešće EAFRD Programu ruralnog razvoja za mjere iz osi IV. (LEADER) iznosi prosječno barem polovicu iznosa ili postotka proračuna koji će se primjenjivati u drugim državama članicama Europske unije u idućem programskom razdoblju koje počinje 2014. godine, u slučaju da takav zahtjev bude utvrđen u idućem programskom razdoblju.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu VI. Akta o pristupanju - Ruralni razvoj, Privremene dodatne mjere ruralnog razvoja za Hrvatsku, točka C. Leader.

37. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 37.**, za korištenje iznosa od 75% dozvoljene potpore za modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava (sukladno članku 26. stavku 2. i Prilogu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005) u razdoblju od 4 godine od datuma pristupanja Europskoj uniji u svrhu primjene odredbi Direktive Vijeća 91/676/EEZ (Nitratna direktiva), Republika Hrvatska je ostala pri svom zahtjevu.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu VI. Akta o pristupanju - Ruralni razvoj, Privremene dodatne mjere ruralnog razvoja za Hrvatsku, točka G. Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava.

Novi zahtjevi

1. Republika Hrvatska je zatražila postupnu primjenu odredbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 od 19. siječnja 2009. godine o utvrđivanju zajedničkih pravila za programe izravne potpore za poljoprivrednike u okviru Zajedničke poljoprivredne politike i određenih programa potpore za poljoprivrednike, te o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1290/2005, (EZ) br. 247/2006, (EZ) br. 378/2007 te stavljanju izvan snage Uredba (EZ) br. 1782/2003, u odnosu na ispunjavanje uvjeta propisanih člankom 4. Uredbe, koji upućuje na Prilog II. (Obvezni zahtjevi upravljanja), u smislu zahtjeva koje su poljoprivrednici dužni ispuniti radi ostvarivanja prava na izravna plaćanja sukladno propisima višestruke sukladnosti na način da:

- uvjeti iz točke A, Priloga II. Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 postanu obveza u ostvarivanju prava na izravna plaćanja od 1. siječnja 2014. godine;
- uvjeti iz točke B, Priloga II. Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 postanu obveza u ostvarivanju prava na izravna plaćanja od 1. siječnja 2016. godine;
- uvjeti iz točke C, Priloga II. Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 postanu obveza u ostvarivanju prava na izravna plaćanja od 1. siječnja 2018. godine.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 4. Poljoprivreda; Odsjek I. Prijelazne mjere za Hrvatsku; točka 4. te u Prilogu VI. Akta o pristupanju - Ruralni razvoj, Privremene dodatne mjere ruralnog razvoja za Hrvatsku, točka H. Poštovanje standarda.

2. Republika Hrvatska je zatražila da se utvrdi referentni podatak o sadržaju mliječne masti u mlijeku u iznosu 4,07 %, odnosno 40,7 g/kg mlijeka.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev, sadržani su u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 4. Poljoprivreda; točka 2., podtočka (g).

3. Republika Hrvatska je zatražila da se za obračun financijske omotnice za vinarski sektor koriste podaci o proizvodnji vina u referentnom razdoblju od 2005. do 2007. godine te podatak o površini pod vinogradima u 2007. godini.
4. Republika Hrvatska je zatražila mogućnost isplate proizvodno vezanih izravnih plaćanja za najviše 105.270 grla krava dojilja te za najviše 542.651 grla ovaca i koza.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 4. Poljoprivreda; točka 4., podtočke (e) (r) i (s).

5. Republika Hrvatska je zatražila da se lokalne akcijske grupe odobrene u okviru programa IPARD za Republiku Hrvatsku smatraju odobrenim lokalnim akcijskim grupama u okviru Programa ruralnog razvoja tekućeg EAFRD programskog razdoblja te da postupak prijave lokalnih akcijskih grupa u okviru Programa ruralnog razvoja bude pojednostavljen i ograničen na predstavljanje lokalne razvojne strategije i povezanog ruralnog područja, bez opisivanja strukture lokalne akcijske grupe koja je potrebna za realizaciju strategije.

Pregovarački zahtjev nije uvršten u tekst Ugovora o pristupanju obzirom da je zatvaranjem pregovora utvrđeno da će korištenje sredstava EFRD započeti od 2014. godine te stoga ovaj zahtjev više nije relevantan.

6. Republika Hrvatska je zatražila da se troškovi *ex-post* evaluacije IPARD programa iz članka 191. Uredbe Komisije (EZ) br. 718/2007 mogu financirati u okviru mjere tehničke pomoći programa ruralnog razvoja za iduće programsko razdoblje sukladno novom relevantnom propisu. Republika Hrvatska također traži da datumom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji postupci javne nabave za IPARD mjere, sukladno članku 121. stavku 1. Uredbe Komisije (EZ) br. 718/2007, prestanu važiti i da se odvijaju sukladno relevantnom zakonodavstvu Europske unije.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu VI. Akta o pristupanju - Ruralni razvoj, Privremene dodatne mjere ruralnog razvoja za Hrvatsku, točki F. Ex post evaluacija programa IPARD.

7. U slučaju možebitnog utvrđivanja prijelaznog razdoblja od strane Europske unije, u smislu postupnog porasta udjela financiranja izravnih plaćanja nacionalne omotnice sredstvima Europske unije do punog iznosa, Republika Hrvatska je zatražila mogućnost korištenja sredstava Europske unije iz omotnice za ruralni razvoj za nadopunjujuća nacionalna izravna plaćanja tijekom prve tri godine članstva. Republika Hrvatska je zatražila da može koristiti do 20 % iz sredstava Europske unije namijenjenih ruralnom razvoju koja dolaze iz sredstava EAFRD namijenjenih Republici Hrvatskoj za prve tri godine članstva u Europskoj uniji.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu VI. Akta o pristupanju - Ruralni razvoj, Privremene dodatne mjere ruralnog razvoja za Hrvatsku, točka D. Dopune izravnim plaćanjima.

8. Republika Hrvatska je zatražila da se kao minimalni zahtjev za korisnike izravnih plaćanja u Republici Hrvatskoj utvrdi iznos od 100 eura ukupnog iznosa izravnih plaćanja u određenoj godini.
9. Vezano uz primjenu Programa ruralnog razvoja financiranog iz EAFRD u okviru postojećeg programskog razdoblja (2007. – 2013.) Republika Hrvatska je zatražila modificiranu primjenu odgovarajućih propisa Europske unije (Uredba Vijeća (EZ) br. 1698/2005 od 20. rujna 2005. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR); Uredba Vijeća (EZ) br. 1974/2006 od 15. prosinca 2006. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005 od 20. rujna 2005. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR); Uredba Vijeća (EZ) br. 1290/2005 od 21. lipnja 2005. o financiranju zajedničke poljoprivredne politike).

Pregovarački zahtjev nije uvršten u tekst Ugovora o pristupanju obzirom da je zatvaranjem pregovora utvrđeno da će korištenje sredstava EFRD započeti od 2014. godine te stoga ovaj zahtjev više nije relevantan.

Također, ovim je Dodatkom na Pregovaračko stajalište, Republika Hrvatska prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. siječnja 2011. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji, s izuzetkom gore navedenih propisa pravne stečevine za koje je zatražila prijelazna razdoblja i specifična izuzeća od pune primjene.

Europska unija usvojila je 15. travnja 2011. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 11.** kojim je ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila uvjete za zatvaranje predmetnog poglavlja.

U odnosu na pregovaračke zahtjeve koje je Republika Hrvatska postavila u svom Pregovaračkom stajalištu za poglavlje 11., kao i njegovom Dodatku, **Europska unija je usvajanjem Zajedničkog stajališta Europske unije za zatvaranje poglavlja 11. određene zahtjeve prihvatila u predloženom ili u izmijenjenom i dopunjenom obliku kako slijedi:**

1. U odnosu na zahtjev Republike Hrvatske kojim se traži da se u izračun financijske omotnice za izravna plaćanja uključi minirano i minski sumnjivo poljoprivredno zemljište koje se nije moglo koristiti u referentnom razdoblju; da se za minirano i minski sumnjivo zemljište utvrdi posebna nacionalna rezerva te da ova posebna rezerva bude na raspolaganju 10 godina od datuma pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, Republici Hrvatskoj je odobreno sljedeće:

Izračun financijske omotnice za posebnu nacionalnu rezervu za razminirano zemljište će se temeljiti na broju hektara poljoprivrednog zemljišta koje je razminirano u razdoblju 2005.- 2009. i broju hektara poljoprivrednog zemljišta koje je registrirano kao minirano i minski sumnjivo na dan 1. siječnja 2010., kao i prosječnoj stopi izravnih plaćanja po hektaru na temelju ukupnoga godišnjeg iznosa za izravna plaćanja. Sukladno tomu, godišnja omotnica za izravna plaćanja dostupna za razminirano zemljište će iznositi 9,6 milijuna EUR.

Navedeno je sadržano u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 4. Poljoprivreda; točka 4., podtočka (m).

2. Zahtjev Republike Hrvatske kojim traži da u slučaju možebitnog utvrđivanja prijelaznog razdoblja od strane Europske unije, u smislu postupnog porasta udjela financiranja izravnih plaćanja nacionalne omotnice sredstvima Europske unije do punog iznosa, najmanje 50 % iznosa godišnjih izravnih plaćanja bude financirano sredstvima Europske unije u prvoj godini članstva uz godišnje povećanje udjela sredstava Europske unije za izravna plaćanja od najmanje 10 % od druge godine članstva do dostizanja punog iznosa, je odbijen.

U skladu s pristupom Europske unije u odnosu na države članice iz petog proširenja izravna plaćanja će se u Republici Hrvatskoj uvoditi kroz razdoblje od deset godina sa sljedećim rasporedom povećanja:

- 1. godina nakon pristupanja: 25 %
- 2. godina nakon pristupanja: 30 %
- 3. godina nakon pristupanja: 35 %
- 4. godina nakon pristupanja: 40 %

te potom povećanja od 10 % kako bi se dostigla razina potpore od 100%.

Nadalje, Zajedničkim stajalištem je utvrđeno da je ukupni godišnji iznos za izravna plaćanja od 373 milijuna eura, na koji će se primjenjivati mehanizam postupnog povećanja za izravna plaćanja.

Navedeno je sadržano u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 4. Poljoprivreda; točka 4., podtočka (t) i (w).

3. Zahtjev Republike Hrvatske kojim traži mogućnost korištenja nacionalne rezerve u okviru SPS modela sukladno članku 57. Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009, prihvaćen je pod uvjetom da nacionalna rezerva ne čini više od 20 % nacionalne omotnice i da se provodi prije pristupanja.

Navedeno je sadržano u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 4. Poljoprivreda; točka 4., podtočka (k) i (l).

4. Zahtjev Republike Hrvatske kojim traži prijelazno razdoblje od tri godine od datuma pristupanja Europskoj uniji nacionalnu kvotu za uvoz sirovog šećera za rafinaciju u visini 40.000 tona godišnje uz plaćanje carine u visini preferencijalne carine koja se za uvoz unutar kvote šećera za rafiniranje primjenjuje u Europskoj uniji, prihvaćen je i to uz uvjet da će se unutar kvote (40,000) plaćati uvozna carina od 98,00 EUR po toni.

Navedeno je sadržano u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 4. Poljoprivreda; Odsjek II. Prijelazna carinska kvota za sirovi šećer od šećerne trske za rafinaciju.

5. Zahtjev Republike Hrvatske kojim se traži prihvaćanje sljedećih zaštićenih oznaka izvornosti za vino:

1. Dalmatinska zagora
2. Dingač
3. Hrvatsko primorje
4. Istočna kontinentalna Hrvatska
5. Istra
6. Moslavina
7. Plešivica
8. Podunavlje
9. Pokuplje
10. Prigorje-Bilogora
11. Primorska Hrvatska
12. Sjeverna Dalmacija
13. Slavonija
14. Srednja i Južna Dalmacija
15. Zagorje - Međimurje
16. Zapadna kontinentalna Hrvatska.

prihvaćen je pod uvjetom da se zaštićenoj oznaci izvornosti „Istra“ doda specifikacija „Hrvatska“.

Nadalje, na temelju postupka povodom prigovora na zahtjev Republike Hrvatske za priznavanje oznaka za vina, aromatizirana vina i jaka alkoholna pića, zaštićenoj oznaci izvornosti „Podunavlje“ dodana je specifikacija „Hrvatsko“.

6. Zahtjev Republike Hrvatske kojim traži uvrštavanje svojih vinogradarskih područja u Dodatak Priloga XI(b) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007, uključujući relevantne izmjene i dopune, kako slijedi:
 - zona B - površine pod vinogradima u podregijama: Moslavina, Prigorje-Bilogora, Plešivica, Pokuplje, Zagorje-Međimurje;
 - zona CI - površine pod vinogradima u podregijama: Podunavlje i Slavonija;
 - zona CII - površine pod vinogradima u podregijama: Istra, Hrvatsko primorje, Dalmatinska zagora, Sjeverna Dalmacija, Srednja i Južna Dalmacija

prihvaćen je pod uvjetom da se zaštićenoj oznaci izvornosti „Istra“ doda specifikacija „Hrvatska“.

Nadalje, na temelju postupka povodom prigovora na zahtjev Republike Hrvatske za priznavanje oznaka za vina, aromatizirana vina i jaka alkoholna pića, zaštićenoj oznaci izvornosti „Podunavlje“ dodana je specifikacija „Hrvatsko“.

Navedeno je sadržano u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 4. Poljoprivreda; točka 2., podtočke (i), (j) i (k).

7. Temeljem zahtjeva Republike Hrvatske da se za obračun financijske omotnice za vinarski sektor koriste podaci o proizvodnji vina u referentnom razdoblju od 2005. do 2007. godine te podatak o površini pod vinogradima u 2007. godini, Republici Hrvatskoj je odobren ukupni godišnji iznos za program potpore u sektoru vina od 10 832 000 EUR.

Navedeno je sadržano u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 4. Poljoprivreda; točka 2., podtočke (b) i (h).

8. Temeljem postupka povodom prigovora na zahtjev Republike Hrvatske za priznavanje oznaka za vina, aromatizirana vina i jaka alkoholna pića, zaštićenoj oznaci izvornosti „Pelinkovac“ dodana je specifikacija "Hrvatski".

Navedeno je sadržano u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 4. Poljoprivreda; točka 3., podtočke (a) do (e) te u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 4. Poljoprivreda; Odsjek I. Prijelazne mjere za Hrvatsku; točka 3., podtočka (b).

9. Zahtjev Republike Hrvatske kojim se traži da se kao minimalni zahtjev za korisnike izravnih plaćanja u Republici Hrvatskoj utvrdi iznos od 100 eura ukupnog iznosa izravnih plaćanja u određenoj godini je prihvaćen. Međutim, u Prilogu Zajedničkog stajališta Europske unije koji sadrži pravne izmjene i dopune koje proizlaze iz nacrtu Zajedničkog stajališta osim iznosa praga u EUR navodi se i kriterij minimalne površine od 1 ha.

Navedeno je sadržano u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 4. Poljoprivreda; točka 4., podtočka (v).

10. Također, u Prilogu Zajedničkog stajališta koji sadrži pravne izmjene i dopune koje proizlaze iz nacrtu Zajedničkog stajališta određeno je da se u svrhu određivanja različitog iznosa plaćanja (pravo na plaćanje) koje se dodjeljuje poljoprivrednicima za korištenje travnjaka/pašnjaka, te površine moraju odrediti s datumom 30. lipnja 2010. godine.

Ugovorom o pristupanju navedeni datum je izmijenjen, te je određen 30. lipanj 2011. Navedeno je sadržano u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 4. Poljoprivreda; točka 4., podtočka (o).

11. Glede zaliha poljoprivrednih proizvoda koje će postojati u Republici Hrvatskoj na datum pristupanja, Zajedničkim stajalištem je određeno kako će javne zalihe koje budu postojale na datum pristupanja, a koje su posljedica politike potpore tržištu Republike Hrvatske, preuzeti Europska unija po vrijednosti utvrđenoj u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (d) i Prilogom VIII. Uredbe Komisije (EZ) br. 884/2006, koje vrše agencije za plaćanje država članica, pri tome izuzimajući državne sigurnosne zalihe. Nadalje, za sve zalihe (i privatne i javne) u slobodnom prometu na datum pristupanja u Republici Hrvatskoj, koje premašuju razinu koja se smatra uobičajenom za prijenos zaliha, Republika Hrvatska će trebati izvršiti plaćanje u korist proračuna Europske unije. Iznos toga plaćanja odredit će se na način da odražava troškove povezane s učinkom viška zaliha na tržištima poljoprivrednih proizvoda.

Navedeno je sadržano u Prilogu IV. Akta o pristupanju - Popis iz članka 16. Akta o pristupanju: ostale trajne odredbe, Odjeljak 3. Poljoprivreda; točka (a).

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 19. travnja 2011. godine.

Poglavlje 12. Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora o ovome poglavlju definira integrirani pristup Europske unije sigurnosti hrane čiji je cilj osigurati visoku razinu sigurnosti hrane, zdravlja životinja, dobrobiti životinja i zdravlja bilja unutar Europske unije putem koherentnih mjera u neprekinutom lancu od polja do stola te odgovarajućim praćenjem stanja, te istodobno osigurati učinkovito funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - *screening*

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je od 9. do 15. ožujka 2006. godine, a bilateralna 29. svibnja do 2. lipnja 2006. godine.

Europska komisija je 9. veljače 2007. godine predstavila državama članicama Europske unije **Izvješće o provedenom *screeningu***, u kojemu je predložila **četiri mjerila za otvaranje pregovora** u poglavlju 12. sa čime su se usuglasile države članice te je njemačko predsjedništvo Europske unije pismom 3. travnja 2007. godine izvijestilo Republiku Hrvatsku o slijedećim **mjerilima za otvaranje**:

1. Republika Hrvatska treba usvojiti nove okvirne zakone (Zakon o hrani i Zakon o veterinarstvu) koji su u skladu s pravnom stečevinom Europske unije i propisati jasnu podjelu odgovornosti, posebno kad su u pitanju nadzorna tijela.
2. Republika Hrvatska treba predstaviti Europskoj komisiji sveobuhvatnu strategiju za prijenos, provedbu i primjenu pravne stečevine Europske unije za područje sigurnosti hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor, uključujući planove za razvoj relevantnih administrativnih kapaciteta. Posebnu bi pažnju trebalo posvetiti detaljnom akcijskom planu u vezi s nadzorom i iskorjenjivanjem klasične svinjske kuge za domaće svinje i divlje svinje.
3. Republika Hrvatska treba započeti provedbu odgovarajućega sustava za identifikaciju i registraciju svinja, koza i ovaca, te pokazati da su poduzete mjere s obzirom na osnivanje sukladnog sustava za identifikaciju i registraciju goveda i njihovo kretanje.
4. Republika Hrvatska treba predstaviti Europskoj komisiji kategorizaciju svih objekata u poslovanju s hranom koja se temelji na pravnoj stečevini Europske unije i koja će služiti kao osnova za budući Nacionalni program za unapređivanje objekata u poslovanju s hranom.

Republika Hrvatska je 22. travnja 2008. godine službeno dostavila Europskoj komisiji dokumentaciju o ispunjenju sva četiri mjerila za otvaranje poglavlja.

Slijedom pozitivne ocjene Europske komisije o ispunjenju mjerila za otvaranje i preporuke za otvaranje poglavlja, sa kojom su se usuglasile države članice, francusko predsjedništvo Europske unije je 16. srpnja 2008. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta u ovom poglavlju.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 23. srpnja 2008. **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 12. i predala ga francuskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. lipnja 2008. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji s izuzetkom slijedećih propisa Europske unije za koje je zatražila **prijelazna razdoblja** kako slijedi:

Dobrobit životinja

1. U vezi s provedbom odredaba Direktive Vijeća 1999/74/EZ, za postojeće registrirane objekte koji udovoljavaju odredbama članka 5. stavka 1. točki 1., 4. i 5., Republika Hrvatska traži prijelazno razdoblje za primjenu članka 5. stavka 2. Direktive (zabrana držanja kokoši nesilica u neobogaćenim kavezima od 1. siječnja 2012.), do 1. siječnja 2015. godine.

Republika Hrvatska ima i proizvodnju u kavezima čija je površina manja od 550 cm² (članak 5. stavak 1. točka 1. Direktive). Visina i nagib u nekim kavezima ne udovoljavaju ni uvjetima iz članka 5. stavka 1. točke 4. i 5. Direktive. Republika Hrvatska traži mogućnost korištenja takvih kaveza do 1. siječnja 2015. godine.

Zootehnika

2. Republika Hrvatska traži izuzeće od primjene odredbe članka 2. Direktive Vijeća 91/174/EEZ od 25. ožujka 1991. kojom se utvrđuju zootehnički i rodovnički zahtjevi za trgovinu čistokrvnim životinjama, te kojom se mijenjaju i dopunjuju Direktive 77/504/EEZ i 90/425/EEZ. Traženo se odnosi na mogućnost da se na državnom području Republike Hrvatske ne uzgajaju pčele koje ne pripadaju pasmini *Apis mellifera carnica* – siva pčela.

Posebna pravila za proizvode životinjskog podrijetla

3. Za određene objekte u sektoru mesa, mlijeka i ribe koji neće biti usklađeni sa strukturnim zahtjevima predviđenima Uredbama (EZ) br. 852/2004 i 853/2004 na datum pristupanja Europskoj uniji, Republika Hrvatska traži mogućnost korištenja prijelaznog razdoblja od najviše 4 godine od datuma pristupanja Europskoj uniji. Objektima u prijelaznom razdoblju bilo bi dozvoljeno stavljati proizvode samo na tržište Republike Hrvatske i na tržišta trećih zemalja u skladu s odredbama članka 12. Uredbe (EZ) br. 178/2002.
4. Republika Hrvatska traži prijelazno razdoblje od 3 godine od datuma pristupanja Europskoj uniji za isporuku sirovog mlijeka koje ne udovoljava kriterijima propisanim u Prilogu III. Odjeljku IX. Poglavlju I. Podpoglavlju III. stavak 3. točka (a) (i) i mlijeka iz Priloga III. Odjeljka IX. Poglavlja II. Podpoglavlja III. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 853/2004. Objekti koji prerađuju takvo mlijeko, svoje će proizvode moći stavljati isključivo na tržište Republike Hrvatske i tržišta trećih zemalja u skladu s odredbama članka 12. Uredbe (EZ) br. 178/2002.

Kvaliteta sjemena i sadnog materijala

5. Republika Hrvatska traži prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2014. godine za primjenu odredbi članka 4. stavka 1. Direktive 2002/53/EZ i članka 4. stavka 1. Direktive 2002/55/EZ, za stavljanje na tržište sjemena sorti repe, žitarica, uljarica i predivog bilja, krmnog bilja, sjemenskog krumpira i povrća. Tijekom prijelaznog razdoblja takvo sjeme stavljat će se isključivo na tržište Republike Hrvatske.

Europska unija je 30. rujna 2009. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 12., kojim je utvrdila **tri mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi:

1. Republika Hrvatska treba predstaviti odobreni nacionalni program za unapređenje objekata za proizvode životinjskog podrijetla, uključujući objekte za nusproizvode životinjskog podrijetla koji nisu namijenjeni prehrani ljudi. Taj program mora uključivati precizni plan za nadzor procesa unaprjeđenja objekata od strane hrvatskih nadležnih tijela. U pogledu sektora mlijeka, nacionalni program treba također uključiti strategiju korištenja nesukladnog sirovog mlijeka. Republika Hrvatska mora također pokazati dovoljan napredak u provedbi tog nacionalnog programa. Nadalje, Republika Hrvatska treba pokazati da je predvidjela dostatne ljudske i financijske resurse za nadzor procesa unaprjeđenja objekata koji su pokriveni nacionalnim programom.
2. Republika Hrvatska treba pružiti Europskoj komisiji dovoljno jamstava u pogledu uspostave potpuno Europskoj uniji sukladnog sustava službenih kontrola za životinje i životinjske proizvode, uključujući njegovo financiranje.
3. Republika Hrvatska treba nastaviti s uspostavom i razvojem odgovarajuće administrativne strukture u skladu s pravnom stečevinom Europske unije, posebno u pogledu kontrole sigurnosti hrane, te nastaviti povećavati svoje administrativne sposobnosti i infrastrukturu. Republika Hrvatska treba pokazati da ima dostatnu administrativnu sposobnost za ispravnu provedbu i primjenu cjelokupne pravne stečevine Europske unije koja je pokrivena ovim poglavljem na datum pristupanja.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 2. listopada 2009. godine.

Vlada Republike Hrvatske 6. svibnja 2010. godine usvojila je i predala Europskoj komisiji završno **Izvjješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 12.**

U odnosu na prvotno postavljene zahtjeve za prijelaznim razdobljima, a nastavno na provedene tehničke konzultacije s Europskom komisijom, Republika Hrvatska je **Dodatkom na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 13. svibnja 2010. godine i predala španjolskom predsjedništvu Europske unije 14. svibnja 2010. godine, iste dopunila ili izmijenila kako slijedi:

1. U odnosu na zahtjeve pod **rednim brojem 1.**, Republika Hrvatska je povukla svoje prvotne zahtjeve za prijelaznim razdobljima u pogledu primjene odgovarajućih odredbi članka 5. Direktive Vijeća 1999/74/EZ, kako su prethodno opisani.

Istovremeno, Republika Hrvatska je ovim Dodatkom zatražila mogućnost zadržavanja, nakon pristupanja Europskoj uniji, kokoši nesilica u postojećim kavezima, koji nisu u

skladu s pravnom stečevinom Europske unije, do kraja proizvodnih ciklusa koji su započeli prije datuma pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, tj. u razdoblju koje neće biti duže od 12 mjeseci od datuma pristupanja.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 5. Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika; Odsjek I. Kokoši nesilice.

2. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 2.**, vezano uz pasminu *Apis mellifera carnica* – siva pčela, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev.
3. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 3.**, Republika Hrvatska je izmijenila svoj prvotni zahtjev te zatražila prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2015. godine, računajući od datuma pristupanja Europskoj uniji za određene objekte u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla, u sektoru mesa, mlijeka i ribe, kao i za određene objekte u poslovanju s nusproizvodima životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi, a koji do datuma pristupanja Europskoj uniji neće postići usklađenost sa strukturnim zahtjevima predviđenima Uredbama (EZ) br. 852/2004 i 853/2004 odnosno 1774/2002 (koja će biti stavljena izvan snage Uredbom (EZ) br. 1069/2009 s 4. ožujkom 2011. godine), u skladu s rokovima navedenima u pojedinačnim planovima za unapređenje objekata, odnosno u individualnim dokumentima koji čine sastavni dio Nacionalnog programa za unapređenje objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla i objekata u poslovanju s nusproizvodima životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi. Tijekom tog prijelaznog razdoblja, navedenim objektima bit će dozvoljeno stavljati proizvode samo na tržište Republike Hrvatske i na tržišta trećih zemalja u skladu s odredbama članka 12. Uredbe (EZ) br. 178/2002.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 5. Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika; Odsjek II. Objekti (meso, mlijeko, riba i nusproizvodi životinjskog podrijetla).

4. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 4.**, a vezano uz isporuke sirovog mlijeka koje ne udovoljava kriterijima propisanim u Prilogu III. Odjeljku IX. Poglavlju I. Podpoglavlju III. stavku 3. točka (a) (i) i mlijeka iz Priloga III. Odjeljka IX. Poglavlja II. Podpoglavlja III. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 853/2004, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev.
5. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 5.**, a vezano uz stavljanje na tržište sjemena sorti repe, žitarica, uljarica i predivog bilja, krmnog bilja, sjemenskog krumpira i povrća koje nisu bile prethodno ispitane u DUS ispitivanjima, Republika Hrvatska je ostala pri svojem zahtjevu.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 5. Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika; Odsjek III. Stavljanje sjemena na tržište.

Poseban režim za „neumski koridor“

Nastavno na Zajedničko stajalište Europske unije za poglavlje 12. kao i sveobuhvatne tehničke konzultacije provedene s Europskom komisijom u pogledu „neumskog koridora“, Republika Hrvatska je ovim Dodatkom postavila zahtjev za uspostavom, po pristupanju Europskoj uniji, posebnog režima prolaska pošiljki proizvoda životinjskog podrijetla koje podliježu propisima iz poglavlja pravne stečevine 12. kroz „neumski koridor“.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 5. Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika; Odsjek IV. Neum.

Također, ovim je Dodatkom na Pregovaračko stajalište, Republika Hrvatska prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. svibnja 2010. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji, s izuzetkom propisa pravne stečevine za koje je zatražila prijelazna razdoblja i specifična izuzeća od pune primjene.

Europska unija usvojila je 22. srpnja 2010. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 12.** te prihvatila zahtjeve Republike Hrvatske kako su izmijenjeni gornjim Dodatkom te je ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 27. srpnja 2010. godine.

Poglavlje 13. Ribarstvo

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora o ovome poglavlju podrazumijeva uvođenje mjera za pripremu državne uprave i poslovnih subjekata za sudjelovanje u Zajedničkoj ribarstvenoj politici (ZRP) koja propisuje pravila za očuvanje živih bogatstava mora, ograničavanje utjecaja ribolova na okoliš, uvjete pristupa vodama i resursima, strukturnu politiku i upravljanje kapacitetom flote, nadzor i kontrolu, zajedničku organizaciju tržišta i međunarodne odnose.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - *screening*

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je 21. veljače 2006. godine, a bilateralna 29. ožujka 2006. godine.

Europska komisija je 18. srpnja 2006. godine predstavila državama članicama Europske unije **Izvješće o provedenom *screeningu*** te predložila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom za poglavlje 13.

Države članice usuglasile su se sa preporukom Europske komisije te je francusko predsjedništvo Europske unije 29. srpnja 2008. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 25. rujna 2008. godine **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 13. Ribarstvo i predala ga francuskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. rujna 2008. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji. U svom Pregovaračkom stajalištu za poglavlje 13., Republika Hrvatska je postavila sljedeće **pregovaračke zahtjeve**:

Alati

1. S obzirom na tradicionalni karakter hrvatskog ribarstva, Republika Hrvatska je zatražila da se u njezinom slučaju rok iz članka 14. stavka 1. i 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1967/2006, koji omogućava određena prijelazna izuzeća, produlji na 10 godina nakon datuma njezina pristupanja Europskoj uniji.
2. Republika Hrvatska je zatražila mogućnost zadržavanja u primjeni određenih tradicionalnih alata kojima se ciljano love neke vrste morskih organizama i nakon pristupanja Europskoj uniji.
3. Republika Hrvatska je zatražila produljenje tolerancije od 15 % za minimalnu ulovnu veličinu oslića iz Priloga III Uredbe Vijeća (EZ) br. 1967/2006 koja bi u njezinom slučaju trajala do 1. siječnja 2015. godine.

Upravljanje flotom

4. Republika Hrvatska je zatražila da se na nju ne primjenjuje referentni datum iz Uredbe Komisije (EZ) br. 1438/2003 u pogledu izračuna kapaciteta flote u GT i kW, odnosno traži da se u slučaju Republike Hrvatske on produlji na pet godina od datuma pristupanja Europskoj uniji.

Negospodarski ribolov

5. Republika Hrvatska je zatražila prijelazno razdoblje od pet godina od datuma pristupanja Europskoj uniji tijekom kojeg bi zadržala specifičnu kategoriju - mali ribolov za osobne potrebe - u dijelu negospodarskog ribolova.

Strukturne mjere

6. Republika Hrvatska je zatražila da se, zbog povećanih troškova proizvodnje i udaljenosti, u primjeni članka 29., članka 35. stavka 3. i članka 53. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1198/2006 stopa sufinanciranja na njezinim otocima omogući u iznosu do 85 %, odnosno investicije omoguće svim veličinama poduzeća.

Tržišne mjere

7. Republika Hrvatska će primijeniti odredbe o tržišnim standardima za ribu i određene proizvode ribarstva kako su oni navedeni u Uredbi Vijeća (EZ) br. 2406/96 po pristupanju Europskoj uniji, ali je zatražila pravo zadržavanja dvostrukog sustava označavanja i kategorizacije proizvoda ribarstva.

Državna potpora

8. Republika Hrvatska je zatražila da joj se trajno dozvoli primjena nekih potpora koje su bile na snazi prije pristupanja, a koje želi zadržati u statusu postojećih državnih potpora (eng. existing aid) u smislu članka 88. (1) Ugovora o osnivanju Europske zajednice, uz obvezu da u roku od najkasnije četiri mjeseca od datuma pristupanja dostavi Europskoj komisiji popis postojećih državnih potpora koje namjerava zadržati.
9. Republika Hrvatska je zatražila da se u njezinom slučaju ne primjenjuje rok iz članka 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 744/2008 odnosno traži njegovo produljenje na dvije godine nakon njezina pristupanja Europskoj uniji.

Europska unija je 18. veljače 2010. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 13., kojim je utvrdila **tri mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi:

1. Republika Hrvatska mora osigurati dostatne administrativne i operativne kapacitete na svim razinama, naročito one koji su potrebni za pravilno ispunjavanje njenih budućih obveza u pogledu inspekcije i nadzora, uključujući uspostavljanje satelitskog sustava nadzora plovila, te postići značajan napredak što se tiče upravljanja flotom i registriranja ulova i iskrcaja.

2. Republika Hrvatska mora donijeti novi zakon o strukturnim mjerama, tržišnim mjerama i državnim potporama, koji će biti usklađen s pravnom stečevinom.
3. Republika Hrvatska mora usvojiti institucionalni okvir za provedbu Europskog fonda za ribarstvo, uključujući i formalno određivanje institucionalnih struktura (s posebnim zadacima i odgovornostima) za operativni program.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 19. veljače 2010. godine.

Vlada Republike Hrvatske je 20. siječnja 2011. godine usvojila završno **Izvešće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 13.**, te je isto i predala Europskoj komisiji.

U odnosu na prvotno postavljene pregovaračke zahtjeve, a nastavno na provedene tehničke konzultacije s Europskom komisijom, Republika Hrvatska je **Dodatkom na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 17. ožujka 2011. godine i predala mađarskom predsjedništvu Europske unije 18. ožujka 2011. godine, iste pojasnila ili izmijenila kako slijedi:

1. U odnosu na zahtjeve pod **rednim brojevima 1. i 2.**, Republika Hrvatska je izmijenila svoje prvobitne zahtjeve i zatražila mogućnost zadržavanja u primjeni, tijekom prijelaznog razdoblja od 5 godina od datuma pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, dijela nacionalnih propisa koji se odnose na **kočarski ribolov** te uređuju dozvoljenu minimalnu udaljenost od obale, i to na sljedeći način:

Tijekom prijelaznog razdoblja od 5 godina, Republika Hrvatska je zatražila izuzeće od primjene odredbi stavaka 1. i 2. članka 13. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1967/2006 na način da se na dubinama manjim od 50 metara korištenje pridnene povlačne mreže kočice zadrži na udaljenosti od 1.5 NM od obale za plovila koja su registrirana i rade uz obalu Istre.

Također, za sva plovila manja od 15 metara preko svega, Republika Hrvatska je zatražila da se u navedenom prijelaznom razdoblju na dubinama iznad 50 metara u njezinu slučaju omogući korištenje pridnene povlačne mreže kočice na udaljenosti od 1 NM od obale, uz zadržavanje svih sada postojećih prostorno-vremenskih ograničenja koja Republika Hrvatska primjenjuje.

U odnosu na ostale **tradicionalne ribolovne alate**, Republika Hrvatska podrazumijeva da nakon pristupanja Europskoj uniji može zadržati u primjeni obalne potegače migavicu, giraricu, kogol, strašin, oližnicu, šabakun i iglicaru, tradicionalne načine ribolova ludar, zagonicu i fružatu te plivarice palamidaru, iglicaru i ciplaru, uz uvjet izrade planova upravljanja i dostave svih potrebnih dokaza da oni zadovoljavaju kriterijima koje propisuje pravna stečevina Europske unije.

2. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 3.** u vezi s produljenjem produljenje tolerancije od 15 % za minimalnu ulovnu veličinu oslića iz Priloga III. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1967/2006, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev.
3. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 4.** u vezi s produljenjem referentnog datuma iz Uredbe Komisije (EZ) br. 1438/2003 u pogledu izračuna kapaciteta flote u GT i kW, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev, podrazumijevajući da će se na nju, mutatis mutandis, primjenjivati odredbe Uredbe Komisije (EZ) br. 1438/2003, kako je izmijenjena i dopunjena, koje omogućavaju novim državama članicama uračunavanje u

kapacitet flote plovila za čiju je gradnju donesena administrativna odluka najviše pet godina prije datuma pristupanja Europskoj uniji, a koja u flotu mogu ući najkasnije pet godina nakon datuma te administrativne odluke.

4. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 5.** u vezi s produljenjem prijelaznog razdoblja od pet godina nakon pristupanja Europskoj uniji tijekom kojeg bi zadržala specifičnu kategoriju - mali ribolov za osobne potrebe, Republika Hrvatska je izmijenila svoj prvotni zahtjev te zatražila prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2014. godine, računajući od datuma pristupanja Europskoj uniji, istekom kojeg bi se ova kategorija ribolova, kao privremeno izuzeće od primjene odredbi članka 17. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1967/2006, u potpunosti ukinula. Prijelazno razdoblje bi se odnosilo na definiranu listu plovila koju će Republika Hrvatska datumom pristupanja Europskoj uniji dostaviti Europskoj komisiji.
5. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 6.** u vezi s primjenom članka 29., članka 35. stavka 3. i članka 53. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1198/2006, Republika Hrvatska je izmijenila svoj prvotni zahtjev na način da je zatražila da se on odnosi samo na sljedeće otoke: Mljet, Vis, Dugi otok i Lastovo.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 5. Ribarstvo; točka 2., podtočka (b) do (f).

6. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 7.** u vezi s pravom zadržavanja dvostrukog sustava označavanja i kategorizacije proizvoda ribarstva u odnosu na odredbe o tržišnim standardima za ribu i određene proizvode ribarstva kako su oni navedeni u Uredbi Vijeća (EZ) br. 2406/96, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev, podrazumijevajući da se pitanja označavanja i informiranja potrošača mogu na odgovarajući način urediti na temelju postojeće pravne stečevine.
7. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 8.** u vezi sa zadržavanje nekih potpora koje su bile na snazi prije pristupanja Europskoj uniji u statusu postojećih državnih potpora, Republika Hrvatska je ponovila svoj zahtjev.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu IV. Akta o pristupanju - Popis iz članka 16. Akta o pristupanju: ostale trajne odredbe, Odjeljak 4. Ribarstvo.

8. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 9.** u vezi s primjenom roka iz članka 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 744/2008, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev.

Također, ovim je Dodatkom na Pregovaračko stajalište, Republika Hrvatska prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. ožujka 2011. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji, s izuzetkom propisa pravne stečevine za koje je zatražila prijelazna razdoblja i specifična izuzeća od pune primjene kako je gore navedeno.

Europska unija usvojila je 6. lipnja 2010. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 13.** kojim je ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja. U odnosu na pregovaračke zahtjeve koje je Republika Hrvatska postavila u svom Pregovaračkom stajalištu kao i njegovom Dodatku,

Europska unija je Zajedničkim stajalištem Europske unije za zatvaranje poglavlja 13. određene zahtjeve prihvatila u izmijenjenom obliku kako slijedi:

1. Tijekom prijelaznog razdoblja do 30. lipnja 2014. godine, Republici Hrvatskoj je odobreno izuzeće od primjene odredbi stavaka 1. i 2. članka 13. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1967/2006 na način da se na dubinama manjim od 50 metara korištenje pridnene povlačne mreže kočice zadrži na udaljenosti od 1.5 NM od obale za plovila koja su registrirana i rade uz obalu Istre. Područje zapadne Istre određeno je od točke čije su koordinate $\varphi=44,52135$ i $\lambda=14,29244$ ravno prema sjeveru odnosno zapadu. Također, za sva plovila manja od 15 metara preko svega, Republici Hrvatskoj je odobreno da se u navedenom prijelaznom razdoblju na dubinama iznad 50 metara u njezinu slučaju omogući korištenje pridnene povlačne mreže kočice na udaljenosti od 1 NM od obale, uz zadržavanje svih sada postojećih prostorno-vremenskih ograničenja koja Republika Hrvatska primjenjuje. Ovaj režim moguće je trajno zadržati, pod uvjetom izrade planova upravljanja koje mora odobriti Europska komisija.

Navedeno je sadržano u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 6. Ribarstvo; točka (a).

2. Nadalje, Republici Hrvatskoj je odobren zahtjev za prijelaznim razdobljem do 31. prosinca 2014. tijekom kojega će postupno ukinuti specifičnu kategoriju negospodarskog ribolova – mali ribolov za osobne potrebe, kao privremeno odstupanje od članka 17. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1967/2006 pod uvjetom da broj plovila za mali ribolov za osobne potrebe na koja bi se primjenjivalo navedeno prijelazno razdoblje ne prelazi 2000 te da broj plovila za mali ribolov za osobne potrebe koja će biti upisana u Hrvatski registar flote prije pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji ne bude veći od 3500. Republika Hrvatska će najkasnije do datuma pristupanja Europskoj uniji dostaviti Europskoj komisiji popis plovila na koja se primjenjuje prijelazno razdoblje i popis plovila koja ulaze u Hrvatski registar flote, zajedno s njihovim značajkama i kapacitetom u GT i kW.

Navedeno je sadržano u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 6. Ribarstvo; točka (b).

Također, **Zajedničkim stajalištem Europske unije za zatvaranje poglavlja 13.** utvrđeno je da će, sukladno Sporazumu o pograničnom prometu i suradnji (dalje u tekstu: SOPS) između Republike Slovenije i Republike Hrvatske iz 1997. godine, a koji je na snazi od 2001. godine, nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji Republika Hrvatska i Republika Slovenija moći ostvarivati uzajamna ribolovna prava u obalnim vodama dviju zemalja u ograničenom morskom prostoru unutar 12 milja koji je bio utvrđen SOPS-om. Ugovorom o pristupanju je utvrđeno da će se navedeni režim primjenjivati od potpune provedbe arbitražne odluke koja proizlazi iz Sporazuma o arbitraži između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije, potpisanog u Stockholmu 4. studenoga 2009.

Ove odredbe ugradit će se u Prilog I. Uredbe (EZ) br. 2371/2002, a u čijem se članku 17(2) nalazi pravna osnova za ovakav režim i posljedično predloženu nadopunu Priloga I.

Ove odredbe sadržane su u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 5. Ribarstvo; točka 1.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 6. lipnja 2011. godine.

Poglavlje 14. Prometna politika

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora o ovome poglavlju definira pravila pristupa tržištu, profesiji kao i sigurnosna, tehnička i zaštitna sigurnosna pravila te propise o zaštiti prava putnika, okoliša kao i pravila za dodjelu državnih potpora u cestovnom, željezničkom, pomorskom i zračnom prometu kao i prometu unutarnjim plovnim putovima.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - *screening*

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je od 26. -29. lipnja 2006. godine, a bilateralna 18-21. rujna 2006. godine.

Europska komisija je 11. siječnja 2007. predstavila državama članicama Europske unije **Izješće o provedenom screeningu** te predložila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom za poglavlje 14.

Države članice usuglasile su se s preporukom Europske komisije te je njemačko predsjedništvo Europske unije 21. veljače 2007. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 5. lipnja 2007. godine **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 14. i predala ga njemačkom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. siječnja 2007. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji s izuzetkom slijedećih propisa Europske unije za koje je zatražila **prijelazna razdoblja** kako slijedi:

1. Prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2012. godine za potpunu primjenu članka 10. stavka 3. Direktive 91/440/EZ, izmijenjene Direktivom 2001/12/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća i Direktivom 2004/51/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća, koji se odnosi na pristup željezničkoj mreži u Republici Hrvatskoj za segment teretnog prometa.
2. Prijelazno razdoblje za početak primjene Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3577/92 o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prijevozu unutar država članica (pomorska kabotaža) na Republiku Hrvatsku, u odnosu na javni obalni linijski putnički promet do 31. prosinca 2016. godine.
3. Prijelazno razdoblje za početak primjene Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3577/92 o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prijevozu unutar država članica (pomorska kabotaža) na Republiku Hrvatsku u odnosu na povremeni prijevoz putnika čija je luka ukrcaja i iskrcaja u Republici Hrvatskoj - kružna putovanja u kabotaži, brodovima do 650 GT, do 31. prosinca 2014. godine.

Europska unija je 16. travnja 2008. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 14., kojim je utvrdila **četiri mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi:

1. Republika Hrvatska treba usvojiti izmjene i dopune zakonodavstva s ciljem prijenosa i provedbe pravne stečevine Europske unije u području socijalnih uvjeta u cestovnom prijevozu i započela je s njihovom primjenom. Što se tiče primjene digitalnih tahografa, hrvatsku sigurnosnu politiku treba odobriti Europsko certifikacijsko tijelo (European Root Certification Authority'-ERCA) te Republika Hrvatska treba uspješno sudjelovati u sjednici ERCA-e o nacionalnim kriptografskim ključevima. Republika Hrvatska treba osigurati odgovarajuću administrativnu sposobnost za provođenje propisa u području cestovnog prometa, uključujući i provjere na cesti.
2. Republika Hrvatska treba osnovati kompetentno i učinkovito regulatorno tijelo za željeznicu, razdvojiti osnovne funkcije od tijela koje pruža usluge prijevoza, a upravitelj željezničke infrastrukture treba objaviti izvješće o mreži.
3. Republika Hrvatska treba ratificirati Sporazum o zajedničkom europskom zračnom prostoru i provesti njegovu prvu prijelaznu fazu.
4. Republika Hrvatska treba nastaviti unaprjeđivati kvalitetu brodova koji plove pod njezinom zastavom, što se dokazuje stopom zabrane isplovljavanja nakon provedenih nadzora države luke u području koje obuhvaća Pariški Memorandum o razumijevanju.

Dodatno, Zajedničkim stajalištem Europska unija, je postavila **zahtjev za prijelaznim razdobljem** u pogledu primjene, u odnosu na Republiku Hrvatsku, članka 1. Uredbe (EEZ) br. 3118/93 kojom se utvrđuju uvjeti pod kojima strani prijevoznici smiju obavljati usluge nacionalnog cestovnog prijevoza (kabotaže) u državi članici.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 21. travnja 2008. godine.

Vlada Republike Hrvatske 29. travnja 2010. godine usvojila je i Europskoj komisiji predala završno **Izvješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 14.**

U odnosu na prvotno postavljene zahtjeve za prijelaznim razdobljima, a nastavno na provedene tehničke konzultacije s Europskom komisijom, Republika Hrvatska je **Dodatkom na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 6. svibnja 2010. godine i predala španjolskom predsjedništvu Europske unije, iste pojasnila ili izmijenila kako slijedi:

1. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 1.**, Republika Hrvatska je isti izmijenila na način da sada traži da se u prijelaznom razdoblju do 31. prosinca 2012. godine, članak 10. stavak 3. Direktive 91/440/EEZ, kako je izmijenjena i dopunjena, u Republici Hrvatskoj primjenjuje na sljedeći način:
 - a. željeznička poduzeća pod izravnom ili neizravnom kontrolom odnosno koja su pravni sljednici HŽ-Hrvatskih željeznica ("HŽ željeznička poduzeća") surađivat će s drugim željezničkim poduzećima omogućavajući im, na nediskriminirajućoj osnovi, pružanje usluga međunarodnog teretnog prometa željeznicom za uvoz,

izvoz i provoz kroz Republiku Hrvatsku. Prava pristupa mreži iz članka 10. stavaka 2. i 3a. Direktive bit će odobrena bez ograničenja;

- b. u tom razdoblju barem 20 % ukupnoga godišnjeg kapaciteta željezničke mreže u Republici Hrvatskoj bit će dostupno s prioritetom drugim željezničkim poduzećima koja nisu "HŽ željeznička poduzeća". Pritom će sve određene destinacije omogućavati vremena vožnje usporediva s onima koja su dodijeljena "HŽ željezničkim poduzećima". Upravitelj infrastrukture naznačit će stvarni kapacitet svake pruge u Izjavi o mreži.
2. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 2.**, Republika Hrvatska je isti izmijenila pojašnjavajući da traži da, odstupajući od članka 4. stavka 1. alineje 2. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3577/92 o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prijevozu unutar država članica (pomorska kabotaža), svi ugovori o koncesiji za obavljanje prijevoza u linijskom javnom obalnom pomorskom prometu koji budu na snazi na datum pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji mogu ostati na snazi do 31. prosinca 2016. godine.
 3. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 3.**, Republika Hrvatska je isti dodatno pojasnila na način da traži da u prijelaznom razdoblju do 31. prosinca 2014. godine, odstupajući od članka 1. stavka 1. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3577/92, povremeni prijevoz putnika čija je luka ukrcaja i iskrcaja u Republici Hrvatskoj (kružna putovanja u kabotaži) brodovima manjim od 650 GT može biti rezerviran za brodove koji su upisani u upisnik brodova Republike Hrvatske i koji viju hrvatsku zastavu te kojima upravlja kompanija odnosno brodar osnovan u skladu sa zakonodavstvom Republike Hrvatske a čije glavno sjedište se nalazi i stvarna kontrola izvršava u Republici Hrvatskoj.

Dodatno, Dodatkom na pregovaračko stajalište, Republika **Hrvatska je prihvatila prijelazno razdoblje predloženo od strane Europske unije** u sadržaju definiranom u Zajedničkom stajalištu Europske unije u pogledu primjene članka 1. Uredbe (EEZ) br. 3118/93 kojom se utvrđuju uvjeti pod kojima strani prijevoznici smiju obavljati usluge nacionalnog cestovnog prijevoza (kabotaže) u državi članici.

Također, ovim je Dodatkom na Pregovaračko stajalište, Republika Hrvatska prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. svibnja 2010. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji, s izuzetkom propisa pravne stečevine za koje je zatražila prijelazna razdoblja.

Europska unija usvojila je 3. studenoga 2010. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 14.** kojim je prihvatila pregovaračke zahtjeve Republike Hrvatske kako su izmijenjeni i dopunjeni gore navedenim Dodatkom te konstatirala kako je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja .

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 5. studenoga 2010. godine.

Rezultati pregovora u ovome poglavlju koji se odnose na pregovaračke zahtjeve koje su postavile Republika Hrvatska te Europska unija sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 7. Prometna politika; točke 1. i 2.

Odredba koje se odnosi na dogovoreno prijelazno razdoblje, do 31. prosinca 2012. godine, za primjenu članka 10. stavka 3. Direktive 91/440/EZ, nije uvrštena u tekst Ugovora o pristupanju obzirom da će navedeno prijelazno razdoblje isteći prije stupanja na snagu Ugovora o pristupanju.

Poglavlje 15. Energetika

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora o ovome poglavlju obuhvaća pravila i politike, posebno u odnosu na tržišno natjecanje, uvjete za ravnopravan pristup resursima za traženje, istraživanje i proizvodnju u sektoru ugljikovodika, unutarnje energetske tržište (otvaranje tržišta električne energije i plina), promicanje obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti, nuklearnu sigurnost te zaštitu od zračenja.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - *screening*

Eksplanatorna faza *screening*a provedena je od 15. – 17. svibnja 2006. godine, a bilateralna od 19. - 20. lipnja 2006. godine.

Europska komisija je 11. siječnja 2007. godine predstavila državama članicama Europske unije **Izvješće o provedenom *screeningu*** te predložila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom za poglavlje 15.

Države članice usuglasile su se s preporukom Europske komisije te je njemačko predsjedništvo Europske unije 18. svibnja 2007. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 10. srpnja 2007. godine **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 15. i predala ga portugalskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim Pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. ožujka 2007. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji s izuzetkom slijedećih propisa Europske unije za koje je zatražila **prijelazna razdoblja** kako slijedi:

1. U vezi primjene Uredbe 1228/2003/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2003. o uvjetima pristupa mreži za prekograničnu razmjenu električne energije, Republika Hrvatska je postavila zahtjev za rezervacijom prekograničnog prijenosnog kapaciteta u uvoznom smjeru za potrebe domaćih kupaca u iznosu od ukupno 1000 MW na svim granicama do 31. prosinca 2018. godine.
2. Republika Hrvatska je postavila zahtjev za prijelaznim razdobljem za potpunu primjenu Direktive Vijeća 68/414/EEZ od 20. prosinca 1968. o uvođenju obveze za države članice EEZ-a o održavanju minimalnih zaliha sirove nafte i/ili naftnih derivata izmijenjene Direktivom Vijeća 98/93/EZ vezano uz formiranje i čuvanje obveznih zaliha sirove nafte i naftnih derivata do 31. srpnja 2012. godine.

Europska unija je 16. travnja 2008. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 15., kojim je utvrdila **četiri mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi:

1. Republika Hrvatska mora usvojiti novi Zakon o rudarstvu s ciljem potpunog usklađivanja s Direktivom 94/22/EZ o uvjetima za davanje i korištenje odobrenja za traženje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika s najkasnijim rokom primjene do datuma pristupanja.
2. Republika Hrvatska mora u potpunosti provesti Direktivu 2003/54/EZ o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije, Direktivu 2003/55/EZ o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina te Uredbu (EZ) 1228/2003 o uvjetima pristupa mreži za prekograničnu razmjenu električne energije.
3. U skladu s Direktivom 2001/77/EZ o promidžbi uporabe električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije na unutarnjem tržištu električne energije, Republika Hrvatska mora odrediti dovoljno ambiciozan cilj za udio električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije koji će ostvariti u roku postavljenom Direktivom te koji je primjeren cilju za postizanje povećanja udjela potrošnje obnovljive energije u Europskoj uniji sa 7 % u 2005. godini na 20 % u 2020. godini dogovorenom na Europskom vijeću u ožujku 2007. godine.
4. Republika Hrvatska mora dokazati da će do pristupanja Europskoj uniji imati adekvatne administrativne kapacitete za pravilnu primjenu i provedbu relevantnog zakonodavstva u svim područjima vezanima uz nuklearnu sigurnost. Posebice, Republika Hrvatska mora predstaviti Europskoj komisiji strategiju upravljanja otpadom u skladu sa Zajedničkom konvencijom o sigurnosti zbrinjavanja istrošenoga goriva i sigurnosti zbrinjavanja radioaktivnog otpada. Strategija mora osigurati dovoljno kvalificiranog osoblja i adekvatnih financijskih sredstava dostupnih za potporu sigurnosti postrojenja za istrošeno gorivo i upravljanje radioaktivnim otpadom tijekom njihova cjelokupnog vijeka trajanja i za dekomisiju te za primjenu odredbi članka 24. navedene Konvencije (Zaštita od zračenja tijekom rada).

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 21. travnja 2008. godine.

Vlada Republike Hrvatske 11. srpnja 2009. godine usvojila je i Europskoj komisiji predala završno **Izješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 15.**

U odnosu na prvotno postavljene zahtjeve za prijelaznim razdobljima, a nastavno na provedene tehničke konzultacije s Europskom komisijom, Republika Hrvatska je **Dodatkom na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 26. lipnja 2009. godine i predala češkom predsjedništvu Europske unije povukla zahtjev pod rednim brojem 1. te ponovila zahtjev pod rednim brojem 2.

Također, ovim je Dodatkom na Pregovaračko stajalište, Republika Hrvatska prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 15. lipnja 2009. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji, s izuzetkom propisa pravne stečevine za koje je zatražila prijelazno razdoblje.

Europska unija usvojila je 26. studenoga 2009. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 15.** kojim je prihvatila pregovaračke zahtjeve Republike Hrvatske kako su izmijenjeni gore navedenim Dodatkom te konstatirala kako je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 27. studenoga 2009. godine.

Odredba koja se odnosi na dogovoreno prijelazno razdoblje za formiranje i čuvanje obveznih zaliha sirove nafte i naftnih derivata, do 31. srpnja 2012. godine, nije uvrštena u tekst Ugovora o pristupanju obzirom da će navedeno prijelazno razdoblje isteći prije stupanja na snagu Ugovora.

Poglavlje 16. Porezi

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora o ovome poglavlju definira pravila u području neizravnih poreza, i to poreza na dodanu vrijednost (PDV) te trošarina na sljedeće tri kategorije proizvoda: energenti, duhanski proizvodi i alkoholna pića. Za navedene proizvode određuju se minimalne stope poreza koje su u interesu poštenog tržišnog natjecanja te omogućuju poticanje ušteda energije, kao i korištenje prihvatljivih ekoloških goriva. Na području izravnih poreza, pravna stečevina Europske unije obuhvaća samo određene aspekte oporezivanja dohotka od štednje fizičkih osoba i poreza na dobit.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - *screening*

Eksplanatorna faza *screening*a provedena je od 6.-7. lipnja 2006. godine, a bilateralna 3. - 4. srpnja 2006. godine.

Europska komisija je 1. prosinca 2006. predstavila državama članicama Europske unije **Izvjješće o provedenom *screeningu*** te predložila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom za poglavlje 16.

Države članice usuglasile su se s preporukom Europske komisije te je njemačko predsjedništvo Europske unije 31. siječnja 2007. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 16. Porezi 24. travnja 2008. godine i predala ga slovenskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim Pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. siječnja 2008. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji, s izuzetkom slijedećih propisa Europske unije za koje je zatražila **prijelazna razdoblja i izuzeća** kako slijedi :

1. Prijelazno razdoblje za potpunu primjenu Direktive 2006/112/EZ vezano za oporezivanje građevinskog zemljišta na način da Republika Hrvatska traži primjenu oslobođenja od PDV-a s pravom na odbitak pretporeza za transakcije s građevinskim zemljištem na rok od šest godina od datuma pristupanja Europskoj uniji.
2. Prijelazno razdoblje za primjenu stope od nula posto u trajanju od šest godina od datuma pristupanja Europskoj uniji tijekom kojega bi se osigurali uvjeti za ukidanje stope od nula posto odnosno njenu zamjenu sniženom ili redovnom stopom PDV-a za slijedeća dobra i usluge:
 - sve vrste kruha,
 - sve vrste mlijeka (kravlje, ovčje, kozje), koje se stavlja u promet pod istim nazivom u tekućem stanju, svježe, pasterizirano, homogenizirano, kondenzirano (osim kiselog

- mlijeka, jogurta, kefira, čokoladnog mlijeka i drugih mliječnih proizvoda), nadomjestak za majčino mlijeko,
- knjige stručnog, znanstvenog, umjetničkog, kulturnog i obrazovnog sadržaja, udžbenike za pedagoški odgoj i obrazovanje za osnovno, srednje i visoko obrazovanje, otisnute na papiru ili na drugim nositeljima teksta, uključivo i CD-ROM, video kasetu i audio kasetu,
 - lijekove određene Odlukom o utvrđivanju Liste lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje,
 - znanstvene časopise.
3. Prijelazno razdoblje za primjenu stope od nula posto u trajanju od deset godina od datuma pristupanja Europskoj uniji za proizvode koji se kirurškim putem ugrađuju u ljudsko tijelo (implantati) te ostale medicinske proizvode za nadomještanje tjelesnog oštećenja ili nedostataka iz Pravilnika o ortopedskim i drugim pomagalicama Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Tijekom spomenutog razdoblja od deset godina osigurati će se uvjeti za ukidanje stope od nula posto odnosno njenu zamjenu sniženom ili redovnom stopom PDV-a.
 4. Trajno izuzeće od primjene Direktive 2006/112/EZ vezano za propisani prag za registraciju poreznih obveznika (čl. 285, st. 1. Direktive), na način da prag za registraciju poreznih obveznika u Republici Hrvatskoj iznosi 12.000 EUR.
 5. Oslobođenje od PDV-a s pravom na odbitak pretporeza za međunarodni prijevoz putnika (cestovni, željeznički, zračni, pomorski i riječni) za razdoblje dok god se takvo izuzeće primjenjuje u bilo kojoj državi članici, kao što je predviđeno člancima 375. do 390. Direktive 2006/112/EZ, a do usvajanja konačnih postupaka oporezivanja u skladu s odredbom članka 393. iste Direktive.
 6. Prijelazna razdoblja do pune primjene Direktive 2006/112/EZ za porezne povlastice hrvatskih branitelja vezano uz oslobođenja od plaćanja PDV-a pri nabavi osobnih automobila:
 - u trajanju od četiri godine od datuma pristupanja Europskoj uniji za supružnike, punoljetnu djecu i roditelje smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih branitelja;
 - u trajanju od šest godina od datuma pristupanja Europskoj uniji za hrvatske ratne vojne invalide druge, treće i četvrte skupine oštećenja organizma, čija invalidnost ima za posljedicu oštećenje vida ili ekstremiteta.
 7. Trajno izuzeće od odredbi Direktive 2006/112/EZ vezano za primjenu oslobođenja od plaćanja PDV-a za nabavu predmeta koje vjerske zajednice primaju od vjerskih zajednica iz drugih država, te drugih stranih pravnih i fizičkih osoba, a koje vjerskoj zajednici te svećenicima i drugim vjerskim službenicima služe za obavljanje vjerskih poslova.
 8. Prijelazno razdoblje u pogledu usklađivanja s Direktivama 95/59/EZ (članak 16.), 92/79/EEZ (članak 2.) i 2002/10/EZ (izmjena članka 2. Direktive 92/79/EEZ), za svaku skupinu cigareta, u trajanju od šest godina od datuma pristupanja Europskoj uniji, za postupno dostizanje minimalne visine trošarine od 64 EUR-a na 1.000 komada cigareta i minimalnog udjela posebnog poreza u maloprodajnoj cijeni najprodavanijih cigareta od 57%.

9. Prijelazna razdoblja za postupno usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije za dostizanje minimalnih razina oporezivanja propisanih Direktivom 2003/96/EZ i to:
- za električnu energiju u trajanju od deset godina od datuma pristupanja Europskoj uniji (članak 10. Direktive i Aneks I tablica C) i
 - za prirodni plin u trajanju od deset godina od datuma pristupanja Europskoj uniji (članci 7, 8, 9. i 15. Direktive i Aneks I, tablice A, B i C).

Europska unija je 30. rujna 2009. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 16., kojim je utvrdila **tri mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi :

1. Republika Hrvatska treba postići značajan napredak u području usklađivanja PDV-a i trošarina te podnijeti detaljni raspored za postizanje potpune usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije u preostalim područjima.
2. Republika Hrvatska treba dokazati da posjeduje odgovarajuće administrativne sposobnosti za primjenu i provedbu poreznoga zakonodavstva i učinkovito prikupljanje poreza te za nadzor nad poreznim obveznicima pomoću potrebne infrastrukture u okviru središnjeg ureda i područnih ureda Porezne uprave. Republika Hrvatska mora posebno ispuniti sve uvjete za osnivanje središnjeg ureda za vezu i trošarinskog ureda za vezu, zaposliti dovoljno djelatnika i osigurati da su ti uredi u funkciji od datuma pristupanja.
3. Republika Hrvatska treba Europskoj komisiji predstaviti sveobuhvatnu i dosljednu strategiju IT međusobne povezanosti te ostvariti dostatan napredak u razvijanju svih važnih IT sustava međusobne povezanosti, a posebno sustava razmjene podataka o PDV-u (VIES) i sustava kontrole kretanja trošarinskih proizvoda (EMCS-a).

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 2. listopada 2009. godine.

Vlada Republike Hrvatske 18. ožujka 2010. godine usvojila je i Europskoj komisiji predala završno **Izješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 16.**

U odnosu na prvotno postavljene zahtjeve za prijelaznim razdobljima, a nastavno na provedene tehničke konzultacije s Europskom komisijom, Republika Hrvatska je **Dodatkom na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 18. ožujka 2010. godine i predala španjolskom predsjedništvu Europske unije, iste pojasnila ili izmijenila kako slijedi:

1. U odnosu na zahtjev **pod rednim brojem 1.**, za prijelaznim razdobljem za potpunu primjenu Direktive 2006/112/EZ vezano za oporezivanje građevinskog zemljišta, Republika Hrvatska mijenja svoj prvotni zahtjev na način da sada traži da tijekom prijelaznog razdoblja, koje bi završilo s 31. prosincem 2014. godine, ima pravo nastaviti oslobađati od plaćanja PDV-a građevinsko zemljište sa ili bez izgrađene građevine na njemu. Posljedično, pravo na odbitak pretporeza za isporuke dobara i usluga obavljenih tijekom izgradnje građevina na građevinskom zemljištu za vrijeme ovog prijelaznog razdoblja ostaje neizmijenjeno te se zadržava postojeći

sustav ostvarivanja punog prava na odbitak pretporeza koji se u Republici Hrvatskoj primjenjuje na sve isporuke vezane uz izgradnju građevina na građevinskom zemljištu.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 8. Porezi; točka 2.

2. U odnosu na zahtjev, **pod rednim brojem 2.**, za prijelaznim razdobljem za primjenu stope od nula posto u trajanju od šest godina od datuma pristupanja Europskoj uniji za određena dobra i usluge (kruh, mlijeko, knjige, lijekovi, znanstveni časopisi), Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev uz razumijevanje da se na određene proizvode i usluge može primijeniti snižena stopa PDV-a, u iznosu ne manjem od 5 %, u skladu s člancima 98. i 99. i Dodatkom III. Direktive 2006/112/EZ.
3. U odnosu na zahtjev za prijelaznim razdobljem, **pod rednim brojem 3.**, za primjenu stope od nula posto u trajanju od deset godina od datuma pristupanja Europskoj uniji za proizvode koji se kirurškim putem ugrađuju u ljudsko tijelo (implantati) te ostale medicinske proizvode za nadomještanje tjelesnog oštećenja ili nedostataka, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev uz razumijevanje da se na određene proizvode i usluge može primijeniti snižena stopa PDV-a, u iznosu ne manjem od 5 %, u skladu s člancima 98. i 99. i Dodatkom III. Direktive 2006/112/EZ.
4. U odnosu na zahtjev za specifičnim izuzećem, **pod rednim brojem 4.**, glede primjene Direktive 2006/112/EZ vezano za propisani prag za registraciju poreznih obveznika (članak 285. stavak 1. Direktive), Republika Hrvatska je izmijenila svoj prvotni zahtjev za registracijskim pragom u visini od 12.000 EUR-a u zahtjev za pragom za registraciju poreznih obveznika u Republici Hrvatskoj u iznosu od 35.000 EUR-a.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 6. Porezi; točka 1.

5. U odnosu na zahtjev za oslobođenjem od PDV-a, **pod rednim brojem 5.**, s pravom na odbitak pretporeza za međunarodni prijevoz putnika (cestovni, željeznički, zračni, pomorski i riječni), Republika Hrvatska je ostala pri svojem zahtjevu uz primanje na znanje da je taj zahtjev prihvatljiv Europskoj uniji kako je navedeno u Zajedničkom stajalištu Europske unije za poglavlje 16.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 8. Porezi; točka 2.

6. U odnosu na zahtjev za prijelaznim razdobljima, **pod rednim brojem 6.**, za primjenu poreznih povlastica hrvatskih branitelja do pune primjene Direktive 2006/112/EZ u vezi s oslobođenjem od plaćanja PDV-a pri nabavi osobnih automobila, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev.
7. U odnosu na zahtjev za trajnim izuzećem od odredbi Direktive 2006/112/EZ, **pod rednim brojem 7.**, u vezi s primjenom oslobođenja od plaćanja PDV-a za vjerske zajednice, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev.

8. U odnosu na zahtjev za prijelaznim razdobljem za oporezivanje cigareta, **pod rednim brojem 8.**, u pogledu usklađivanja s Direktivama 95/59/EZ (članak 16.), 92/79/EEZ (članak 2.) i 2002/10/EZ (izmjena članka 2. Direktive 92/79/EEZ), Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev, ističući da je u međuvremenu u znatnoj mjeri uskladila svoje trošarinsko zakonodavstvo u pogledu dostizanja minimalne razine oporezivanja duhanskih proizvoda koja je trenutačno propisana pravnom stečevinom Europske unije.

U vezi s novom pravnom stečevinom u ovom području, Republika Hrvatska se obvezala do datuma pristupanja Europskoj uniji uskladiti svoje zakonodavstvo. Međutim, u pogledu obveze dostizanja minimuma udjela ukupne trošarine od 60% prosječne ponderirane maloprodajne cijene cigareta puštenih u potrošnju i minimalnog iznosa od 90 EUR na 1000 komada cigareta do 1. siječnja 2014. godine kako je propisano člankom 2. stavkom 2. Direktive 92/79/EEZ, kako je izmijenjena i dopunjena Direktivom 2010/12/EU, **Republika Hrvatska je Dodatkom zatražila prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2017. godine za dostizanje spomenutih zahtjeva (kriterija)**, kao što je to predviđeno za pojedine države članice Europske unije.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev Republike Hrvatske sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 8. Porezi; točka 1.

9. U odnosu na zahtjev za prijelaznim razdobljem, **pod rednim brojem 9.**, za postupno usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije za dostizanje minimalne razine oporezivanja propisane Direktivom 2003/96/EZ na električnu energiju i prirodni plin, Republika Hrvatska je povukla svoj zahtjev.

Također, ovim je Dodatkom na Pregovaračko stajalište, Republika Hrvatska prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. ožujka 2010. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji, s izuzetkom propisa pravne stečevine za koje je zatražila prijelazna razdoblja kako je gore navedeno.

Europska unija usvojila je 19. svibnja 2010. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 16.** kojim je prihvatila pregovaračke zahtjeve Republike Hrvatske kako su izmijenjeni i dopunjeni gore navedenim Dodatkom te ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 30. lipnja 2010. godine.

Poglavlje 17. Ekonomska i monetarna politika

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora o ovome poglavlju sadrži pravila kojima se zahtijeva neovisnost središnjih banaka u državama članicama, zabranjuje se izravno financiranje javnog sektora od strane središnje banke te se zabranjuje povlašten pristup javnog sektora financijskim institucijama. Od država članica se očekuje da usklade svoje ekonomske politike i da se pridržavaju Pakta o stabilnosti i rastu, koji se odnosi na fiskalni nadzor.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom EU - *screening*

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je 16. veljače 2006. godine, a bilateralna 9. ožujka 2006. godine.

Europska komisija je 20. srpnja 2006. predstavila državama članicama Europske unije **Izješće o provedenom *screeningu*** u kojem je predložila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom za poglavlje 17.

Države članice usuglasile su se s preporukom Europske komisije te je finsko predsjedništvo Europske unije 20. rujna 2006. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 18. listopada 2006. godine **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 17. i predala ga finskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim Pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. lipnja 2006. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji. Republika Hrvatska nije tražila trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja za provedbu pravne stečevine obuhvaćene ovim poglavljem.

Republika Hrvatska je u Pregovaračkom stajalištu istakla kako uzima u obzir da će po pristupanju Europskoj uniji, sukladno članku 122. Ugovora o osnivanju Europske zajednice, sudjelovati u Ekonomskoj i monetarnoj uniji kao država članica Europske unije s privremenim izuzećem (derogacijom), a nakon što ispuni kriterije konvergencije iz Maastrichta, Republika Hrvatska namjerava uvesti euro kao svoju nacionalnu valutu.

Europska unija je 20. prosinca 2006. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 17., kojim je utvrdila **jedno mjerilo za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja koje glasi :

1. Republika Hrvatska treba uskladiti svoj pravni okvir kako bi osigurala potpunu neovisnost središnje banke i omogućila potpunu integraciju svoje središnje banke u Europski sustav središnjih banaka.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 21. prosinca 2006. godine.

Vlada Republike Hrvatske 16. listopada 2008. godine usvojila je i Europskoj komisiji predala završno **Izvješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 17.**

Vlada Republike Hrvatske usvojila 27. studenoga 2008. godine **Dodatak na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** i predala ga francuskom predsjedništvu Europske unije. Tim je Dodatkom Republika Hrvatska prihvatila pravnu stečevinu Europske unije u predmetnom poglavlju kakva je na snazi 1. rujna 2008. godine te je spremna ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji.

Europska unija usvojila je 18. prosinca 2008. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 17.** kojim je ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja .

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 19. prosinca 2008. godine.

Poglavlje 18. Statistika

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska prihvatila u okviru pregovora u ovome poglavlju sastoji se od niza metodoloških uputa i priručnika iz raznih područja statistike koja se odnose na poljoprivredu, gospodarstvo i monetarnu politiku, demografsku i socijalnu statistiku i istraživanje.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - *screening*

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je 19. i 20. lipnja 2006. godine, a bilateralna 13. i 14. srpnja 2006. godine.

Europska komisija 16. studenoga predstavila je državama članicama Europske unije **Izvješće o provedenom *screeningu*** te predložila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom za poglavlje 18.

Države članice prihvatile su preporuku Europske komisije te je finsko predsjedništvo Europske unije 20. prosinca 2006. godine pozvalo Republiku Hrvatsku za predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 18. Statistika 21. veljače 2007. te ga predala njemačkom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim Pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska je prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. siječnja 2007. godine, obvezala se ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji te nije zatražila trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja.

Europska unija je 20. lipnja 2007. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 18., kojim je utvrdila **dva mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi:

1. Republika Hrvatska treba dostaviti Komisiji (Eurostatu) detaljan opis predviđene metodologije i organizacijske strukture za prikupljanje statističkih podataka o usjevima, stoci, proizvodnji mesa, proizvodnji mlijeka i mliječnih proizvoda i agro-monetarne statistike kao i statističkih podataka koji se odnose na stoku, proizvodnju mesa, proizvodnju mlijeka i mliječnih proizvoda koji pokazuju značajan napredak u smislu usklađivanja s pravnom stečevinom.
2. Republika Hrvatska treba dostaviti Komisiji (Eurostatu) ključne pokazatelje nacionalnih računa (BDP i BND i glavne komponente) sukladno ESA-i 95 zajedno s detaljnim opisom korištene metodologije.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na Međuvladinoj konferenciji 26. lipnja 2007. godine.

Vlada Republike Hrvatske 25. ožujka 2009. godine usvojila je i Europskoj komisiji predala **Izvješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 18.**

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 26. lipnja 2009. godine **Dodatak na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** kojim je prihvatila pravnu stečevinu Europske unije kakva je na snazi 1. lipnja 2009. godine te se obvezala ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji.

Europska unija usvojila je 30. rujna 2009. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 18.** kojim je ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 2. listopada 2009. godine.

Poglavlje 19. Socijalna politika i zapošljavanje

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora u ovom poglavlju definira radno pravo, zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu, socijalni dijalog, politiku zapošljavanja, Europski socijalni fond (ESF), socijalnu zaštitu, socijalnu uključenost, jednake mogućnosti i anti-diskriminaciju.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - *screening*

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je od 8.-10. veljače 2006. godine, a bilateralna od 6-8. ožujka 2006. godine.

Europska komisija 5. lipnja 2006. predstavila je državama članicama Europske unije **Izvješće o provedenom *screeningu***, u kojemu je odredila mjerilo za otvaranje pregovora u ovome poglavlju, sa čime su se usuglasile države članice te je Republika Hrvatska pismom finskog predsjedništva Europske unije od 18. srpnja 2006. godine obaviještena o slijedećem **mjerilu za otvaranje poglavlja**:

1. Republika Hrvatska treba dostaviti Europskoj komisiji Akcijski plan za usklađivanje zakonodavstva i izgradnju potrebnih kapaciteta za provedbu pravne stečevine Europske unije u svakom od područja poglavlja 19. Akcijski plan treba sadržavati: a) raspored (timetable); b) precizno navedene ljudske potencijale dodijeljene svakom zadatku; c) popis svih institucija koje će biti uključene u provedbu, njihov mandat te opis njihove uloge u daljnjem nastavku pregovora; d) popis prateće operativne potpore (jačanje administrativnih kapaciteta) tijekom predpristupnog razdoblja.

Republika Hrvatska je 5. rujna 2007. godine službeno dostavila Europskoj komisiji dokumentaciju o ispunjenju mjerila za otvaranje poglavlja.

Slijedom pozitivne ocjene Europske komisija o ispunjenju mjerila za otvaranje, preporuke za otvaranje poglavlja, s kojom su se usuglasile države članice slovensko predsjedništvo Europske unije 3. travnja 2008.. godine pozvalo je Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta u ovom poglavlju.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 19. Socijalna politika i zapošljavanje **4. travnja 2008. godine** i predala ga slovenskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim Pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska prihvatila je pravnu stečevinu obuhvaćenu poglavljem 19. kakva je na snazi 1. siječnja 2008. godine, te je spremna ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji. Republika Hrvatska nije zatražila trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja za provedbu pravne stečevine obuhvaćene ovim poglavljem.

Europska unija je **16. lipnja 2008.** godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 19., kojim je utvrdila **mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi :

1. Republika Hrvatska treba izmijeniti i dopuniti Zakon o radu i Zakon o zaštiti na radu kako bi prilagodila svoje zakonodavstvo u područjima radnog zakonodavstva i zaštite na radu pravnoj stečevini i pokazati zadovoljavajući napredak u uspostavljanju odgovarajućih administrativnih struktura i provedbenih kapaciteta, naročito kroz jačanje sustava inspekcije rada, te dokazati da će sve odgovarajuće administrativne strukture biti pravovremeno uspostavljene prije pristupanja kako bi bile osposobljene za pravilnu primjenu pravne stečevine u tim područjima, a također i kako bi bilo osigurano buduće upravljanje ESF-om, do pristupanja Europskoj uniji.
2. Republika Hrvatska treba usvojiti anti-diskriminacijski zakon i novi Zakon o ravnopravnosti spolova kako bi prilagodila svoje zakonodavstvo na područjima anti-diskriminacije i jednakih mogućnosti pravnoj stečevini i pokazati zadovoljavajući napredak u uspostavljanju odgovarajućih administrativnih struktura, naročito potrebnih tijela za jednakost te provedbenih kapaciteta, i dokazati da će sve odgovarajuće administrativne strukture biti pravovremeno uspostavljene prije pristupanja kako bi bile osposobljene za pravilnu primjenu pravne stečevine u tim područjima u vrijeme pristupanja.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 17. lipnja 2008.

Vlada Republike Hrvatske **12. studenoga 2009.** usvojila je i Europskoj komisiji predala završno **Izvješće o ispunjavanju obveza** i Dokument o ispunjavanju mjerila u područjima obuhvaćenim poglavljem 19.

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 26. lipnja 2009. godine **Dodatak na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** kojim je prihvatila pravnu stečevinu Europske unije kakva je na snazi 1. lipnja 2009. godine te se obvezala ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji.

Europska unija usvojila je 18. prosinca 2009. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 19.** kojim je ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila uvjete za zatvaranje poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 21. prosinca 2009. godine.

Poglavlje 20. Poduzetništvo i industrijska politika

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora o ovome poglavlju definira industrijsku politiku Europske unije i njezine ključne čimbenike prema četiri međusobno povezana načela: podrška poduzetničkoj aktivnosti kroz osiguranje makroekonomske stabilnosti, smanjivanje administrativnih prepreka i stvaranje transparentnog i predvidivog institucionalnog okruženja, podršci razvitku malog i srednjeg poduzetništva te održanju načela otvorenosti europskog tržišta.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije-screening

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je 27. - 28. ožujka 2006., a bilateralna 27. - 28. travnja 2006.

Europska komisija je 5. rujna 2006. godine predstavila državama članicama Europske unije **Izvješće o provedenom screeningu**, u kojemu je predložila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom za poglavlje 20., sa čime su se države članice usuglasile te je finsko predsjedništvo Europske unije 20. rujna 2006. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora:

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 18. listopada 2006. **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 20. Poduzetništvo i industrijska politika i predala ga finskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim Pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. lipnja 2006. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji. Republika Hrvatska nije zatražila trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja za provedbu pravne stečevine obuhvaćene ovim poglavljem

Europska unija je 20. prosinca 2006. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 20., kojim je utvrdila **1 mjerilo za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi :

1. Republika Hrvatska treba izraditi sveobuhvatnu strategiju industrijske politike, s posebnim naglaskom na restrukturiranje ključnih sektora koji ostvaruju gubitak, a koja će sadržavati detaljnu analizu trenutne te procijenjene buduće konkurentnosti industrije i njezinih ključnih sektora i način na koji će pojedini sektori, uključujući čelik i brodogradnja, kroz restrukturiranje i druge mjere povratiti održivost pod tržišnim uvjetima

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 21. prosinca 2006.

Vlada Republike Hrvatske je 28. travnja 2008. usvojila i predala Europskoj komisiji završno **Izvješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 20.**

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 27. studenoga 2008. **Dodatak na Pregovaračko stajalište** kojim je Republika Hrvatska prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. rujna 2008. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji.

Europska unija usvojila je 23. srpnja 2008. **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 20.** kojim je ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 25. srpnja 2008. godine.

Poglavlje 21. Trans europske mreže

U okviru ovog poglavlja pregovora Republika Hrvatska je definirala te dala projekcije razvoja svoje prometne i energetske infrastrukturne mreže koja će biti sastavni dio buduće trans europske mreže, te je odredila prioritete projekte od europskog interesa na toj mreži.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - screening

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je od 30. lipnja 2006. godine, a bilateralna 22. rujna 2006. godine.

Europska komisija je 9. ožujka 2007. godine predstavila državama članicama Europske unije **Izvješće o provedenom screeningu** te predložila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom za poglavlje 21., sa čime su se usuglasile države članice te je njemačko predsjedništvo Europske unije 3. travnja 2007. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 21. Trans europske mreže 5. lipnja 2007. godine i predala ga njemačkom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim Pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. siječnja 2007. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji. Republika Hrvatska nije zatražila trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja za provedbu pravne stečevine obuhvaćene ovim poglavljem.

Europska unija je 17. prosinca 2007. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 21., kojim je utvrdila **jedno mjerilo za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja:

1. Republika Hrvatska treba postići dogovor s Europskom komisijom o budućoj transeuropskoj prometnoj mreži (TEN-T) u skladu s Odlukom br. 1692/96/EZ, kako je izmijenjena i dopunjena, te o prioritetenom projektu od europskog interesa u okviru ove TEN-T mreže

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 19. prosinca 2007. godine.

Vlada Republike Hrvatske 20. lipnja 2008. godine usvojila i Europskoj komisiji predala dokument „Buduća Transeuropska prometna mreža u Republici Hrvatskoj i prioritetni projekt od europskog interesa u okviru ove TEN-T mreže“ kao i završno **Izvješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 21.**

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 27. studenoga 2008. godine Dodatak na Pregovaračko stajalište za poglavlje 21., kojim je Republika Hrvatska prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. rujna 2008. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja

Europskoj uniji.

Europska unija usvojila je 30. rujna 2009. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 21.** kojim je ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 2. listopada 2009. godine.

Poglavlje 22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u ovome poglavlju utvrđuje pravila za izradu, odobravanje i provedbu programa koji se financiraju sredstvima iz strukturnih fondova i Kohezijskog fonda. O tim se programima pregovara i dogovara s Europskom komisijom, dok je njihova provedba u odgovornosti država članica.

Republika Hrvatska je tijekom procesa pregovora poduzimala aktivnosti u područjima uspostave zakonodavnog i institucionalnog okvira, jačanja administrativnih kapaciteta, uvođenja višegodišnjeg programiranja, praćenja i evaluacije te financijskog upravljanja i kontrole kako bi stvorila preduvjete za sudjelovanje u kohezijskoj politici Europske unije.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije – screening

Ekspanatorna faza *screeninga* provedena je 11. i 12. rujna 2006. godine, a bilateralna 5. i 6. listopada 2006. godine.

Europska komisija 8. ožujka 2007. predstavila je državama članicama Europske unije **Izvešće o provedenom screeningu**, u kojem je predložila jedno mjerilo za otvaranje pregovora u predmetnom poglavlju, sa čime su se države članice usuglasile te je njemačko predsjedništvo Europske unije 29. travnja 2007. izvijestilo Republiku Hrvatsku o slijedećem **mjerilu za otvaranje poglavlja**:

1. Republika Hrvatska treba predstaviti Europskoj komisiji akcijski plan kojim se utvrđuju jasni ciljevi i vremenski raspored za ispunjavanje regulatornih i operativnih zahtjeva koji proizlaze iz kohezijske politike Zajednice.

Republika Hrvatska je 19. ožujka 2008. godine službeno dostavila Europskoj komisiji dokumentaciju o ispunjenju mjerila za otvaranje poglavlja.

Slijedom pozitivne ocjene Europske komisija o ispunjenju mjerila za otvaranje, preporuke za otvaranje poglavlja, s kojom su se usuglasile države članice slovensko predsjedništvo Europske unije 4. lipnja 2008. godine pozvalo je Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta u ovom poglavlju.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata 25. lipnja 2008. godine te ga predala slovenskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim Pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. ožujka 2008. godine, ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji te nije zatražila prijelazna razdoblja niti izuzeća.

Europska unija je 30. rujna 2009. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 22., kojim je utvrdila sljedećih sedam **mjerila za privremeno zatvaranje** pregovora u ovom poglavlju:

Mjerila koja se odnose na pretpristupne fondove Europske unije/program IPA

1. Republika Hrvatska treba dokazati zadovoljavajuće funkcioniranje decentraliziranog sustava provedbe III. i IV. komponente programa IPA, što posebno uključuje sustav javnih nabava (potvrđeno naknadnim revizijama vezanim uz odluke o prijenosu upravljačkih ovlasti za različite komponente i evaluacijama).
2. Republika Hrvatska treba dokazati zadovoljavajuću razinu provedbe pretpristupnih fondova Europske unije (Phare/ISPA), što uključuje programe za regionalni razvoj i za razvoj ljudskih potencijala.
3. Republika Hrvatska treba utvrditi primjerni i zreli popis projekata za III. i IV. komponentu programa IPA koja obuhvaća financijske obveze za razdoblje 2007.-2009.

Mjerila koja se odnose na kohezijsku politiku Europske unije

4. Republika Hrvatska treba dostaviti Europskoj komisiji napredni i sveobuhvatni nacrt svog Nacionalnog strateškog referentnog okvira (NSRO), koji iznosi u glavnim crtama ključne prioritete i očekivane rezultate pomoći kohezijske politike; to će obuhvatiti ukratko opisane naznake planiranih operativnih programa, uključujući njihove izvore financiranja. Republika Hrvatska će također dostaviti podroban plan i vremenski raspored za završetak svoga NSRO-a te za pripremu i završetak operativnih programa. Ovaj bi plan trebao uključiti informacije kako i na kojoj razini Republika Hrvatska namjerava organizirati postupak programiranja te informacije o preciznoj ulozi i zadaćama svih institucija uključenih na nacionalnoj i regionalnoj/lokalnoj razini.
5. Republika Hrvatska treba uspostaviti institucionalnu strukturu za provedbu kohezijske politike Europske unije, uključujući formalno imenovanje institucionalnih struktura (s posebnim zadaćama i odgovornostima) za sve operativne programe. To će uključivati upravljačka tijela, tijelo/tijela za ovjeravanje i revizijsko tijelo, kao i posrednička tijela prema potrebi i tamo gdje su ona već utvrđena. Imenovanje upravljačkih tijela bit će na razini odjela. Potrebno je osigurati primjereno odvajanje funkcija unutar ministarstava, između upravljačkih tijela i, prema potrebi, posredničkih tijela.
6. Republika Hrvatska treba usvojiti pojedinačne strategije organizacijskog razvoja za sva ključna tijela uključena u upravljanje/provedbu kohezijske politike (uključujući SWOT analizu, procjenu potreba za izobrazbom, planove zapošljavanja, plan izobrazbe/jačanja sposobnosti) kao i sveukupnu Strategiju institucionalnog razvoja i jačanja sposobnosti/izobrazbe utemeljenu na odgovarajućoj procjeni rizika svih uključenih tijela (uključujući korisnike tamo gdje su oni već utvrđeni). Utvrđuje se primjerena strategija planiranja karijera i plaća za državne službenike uključene u upravljanje fondovima Europske unije.
7. Republika Hrvatska treba dostaviti Europskoj komisiji podrobni plan i vremenski raspored u vezi uspostave sustava praćenja i evaluacije, uključujući uspostavu elektroničkog informacijskog sustava upravljanja (MIS).

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 2. listopada 2009. godine.

Vlada Republike Hrvatske 17. prosinca 2010. godine usvojila je i Europskoj komisiji predala završno **Izješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 22.**

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 27. siječnja 2011. godine **Dodatak na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** kojim prihvaća pravnu stečevinu Europske unije kakva je na snazi 1. siječnja 2011. godine te je spremna ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji. Republika Hrvatska je u spomenutom Dodatku postavila sljedeći **pregovarački zahtjev** vezano uz izuzeće od primjene članka 93. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 od 11. srpnja 2006. kojom se utvrđuju opće odredbe o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu i Kohezijskom fondu te stavlja izvan snage Uredba (EZ) br. 1260/1999:

1. Odstupajući od članka 93. stavka 1. Uredbe, Republika Hrvatska traži da rok za automatsku obustavu izdvajanja za Republiku Hrvatsku bude 31. prosinca treće godine nakon godine utvrđivanja godišnjeg proračunskog izdvajanja u okviru njenih operativnih programa. Republika Hrvatska traži da se ovaj rok također primjenjuje na godišnja proračunska izdvajanja u operativnom programu u okviru cilja - Europska teritorijalna suradnja, gdje je Republika Hrvatska jedna od država sudionica.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev Republike Hrvatske sadržani su u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 7. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata; točka (x) i točka (za) članak 105.a stavak 6.

Nadalje, Republika Hrvatska je u predmetnom Dodatku iznijela stajalište u pogledu prihvatljivosti za financiranje hrvatskih statističkih regija u okviru ciljeva kohezijske politike Europske unije, a sukladno kojem su, na temelju važeće pravne stečevine Europske unije, u razdoblju od datuma pristupanja do 31. prosinca 2013. sve tri statističke regije koje odgovaraju razini NUTS 2 (Sjeverozapadna Hrvatska, Središnja i Istočna (Panonska) Hrvatska i Jadranska Hrvatska) prihvatljive za pomoć u okviru najizdašnijeg cilja - Konvergencija (Cilj 1), pri čemu se kao referentne godine uzimaju 2000.-2002.

Vezano uz ostala načela financijskog upravljanja sredstvima kohezijske politike, Republika Hrvatska je u Dodatku iznijela očekivanje da će iznos utvrđen za pretfinanciranje biti isplaćen u jednom obroku što je prije moguće nakon pristupanja Europskoj uniji, a uzimajući u obzir pretpostavku da će Republika Hrvatska pristupiti Europskoj uniji u kasnoj fazi Financijskog okvira 2007.-2013. U slučaju primjene postupnog dvogodišnjeg uvođenja izdataka za strukturne akcije, Republika Hrvatska je predložila stope od 60 % (za godinu pristupanja) i 80% (za godinu nakon godine pristupanja). Vezano uz udio Kohezijskog fonda u cjelokupnoj omotnici za strukturne akcije u Republici Hrvatskoj, Republika Hrvatska je iznijela stajalište da najmanje jedna trećina od ukupne omotnice za Republiku Hrvatsku treba biti raspoređena za Kohezijski fond.

Rezultati pregovora koji se odnose na navedena stajališta Republike Hrvatske sadržani su u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 7. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata; točka (v) te u članku 33. Akta o pristupanju u kojem su postotci izmijenjeni sukladno postignutom dogovoru u poglavlju 33.

Europska unija usvojila je 15. travnja 2011. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 22.** kojim je prihvatila pregovarački zahtjev i druga stajališta Republike Hrvatske kako su navedeni u Dodatku te ustvrdila da su ispunjeni uvjeti za privremeno zatvaranje ovog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 19. travnja 2011. godine.

Poglavlje 23. Pravosuđe i temeljna prava

Predmetno poglavlje obuhvaća područje pravosuđa, borbe protiv korupcije, ljudskih prava te prava građana Europske unije. Na području reforme pravosuđa posebna pažnja je usmjerena na jačanje neovisnosti, nepristranosti, profesionalizma i učinkovitosti pravosuđa. Aktivnosti u području borbe protiv korupcije usmjerene su u dva glavna pravca: preventivnom i represivnom. Dok je u području temeljnih prava, koje obuhvaća sva tradicionalna građanska prava, posebna pažnja posvećena: borbi protiv diskriminacije, zaštiti nacionalnih manjina, povratku izbjeglica i osiguravanju pristupa pravosuđu osobama slabijeg imovnog stanja kroz sustav besplatne pravne pomoći. Prava građana Europske unije odnose se i na pravo na glasovanje i kandidiranje na izborima za Europski parlament i na lokalnim izborima; pravo da se slobodno kreću i prebivaju u Europskoj uniji te na diplomatsku i konzularnu zaštitu.

Analički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije-screening

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je od 7.- 8. rujna 2006. godine, a bilateralna od 17-18. listopada 2006. godine.

Europska komisija 11. siječnja 2007. predstavila je državama članicama Europske unije **Izvešće o provedenom *screeningu***, u kojemu je predložila **tri mjerila za otvaranje pregovora**, sa čime su se države članice usuglasile te je Republika Hrvatska pismom portugalskog predsjedništva Europske unije od 21. prosinca 2007. godine službeno obaviještena o sljedećim **mjerilima za otvaranje pregovora**:

1. Republika Hrvatska treba predstaviti Europskoj komisiji revidirani Akcijski plan za reformu pravosuđa uključujući vremenske okvire, odgovorna tijela i potreban proračun za njegovu provedbu s posebnim naglaskom na: (a) neovisnost, nepristranost i profesionalizam pravosuđa, posebno u imenovanju i upravljanju karijerama sudaca i državnih odvjetnika uključujući usavršavanje; (b) mjerama za poboljšanje učinkovitosti pravosuđa uključujući racionalizaciju sudačke mreže; (c) uvođenju sveobuhvatnog sustava besplatne pravne pomoći; (d) integritet postupaka koji se odnose na suđenja za ratne zločine, u smislu domaćih suđenja za ratne zločine i isto tako postupaka ustupljenih hrvatskom pravosuđu od strane Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju. Republika Hrvatska treba ojačati Samostalni odjel za strateški razvoj Ministarstva pravosuđa, na način da može odgovarajuće pratiti provedbu Strategije i osigurati koordinaciju uključenih tijela.
2. Republika Hrvatska treba predstaviti Europskoj komisiji revidirani Nacionalni program suzbijanja korupcije s pripadajućim Akcijskim planovima uključujući vremenski okvir, odgovorna tijela i potreban proračun za njegovu provedbu s posebnim naglaskom na: (a) osnivanju učinkovitog institucionalnog mehanizma koordinacije za provedbu i nadziranje antikorupcijskih napora; (b) učinkovitost zakonodavstva o financiranju političkih stranaka i predizbornih kampanja u vezi s korupcijom; (c) mjere sprečavanja sukoba interesa. Republika Hrvatska treba osnažiti Samostalni odjel za strateški razvoj Ministarstva pravosuđa na način da može odgovarajuće pratiti provedbu Nacionalnog programa i osigurati koordinaciju uključenih tijela.
3. Republika Hrvatska treba predstaviti Europskoj komisiji dva odvojena plana uključujući vremenski okvir, odgovorna tijela i potreban proračun za njihovu provedbu za: (a) potpunu provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, i (b) ubranu provedbu Programa stambenog zbrinjavanja na i izvan Područja od posebne državne skrbi za one izbjeglice koji su bivši nositelji stanarskog prava i žele se vratiti. Republika

Hrvatska treba ispuniti rokove za 2007.g., koje je sama postavila, a koji se odnose na područja na i izvan Područja od posebne državne skrbi, i odlučiti o mjerama za rješavanje pitanja konvalidacije.

Republika Hrvatska je 27. lipnja 2008. godine službeno dostavila Europskoj komisiji dokumentaciju o ispunjenju sva tri mjerila za otvaranje poglavlja, kako bi se pokrenuo postupak verifikacije ispunjavanja mjerila.

Slijedom pozitivne ocjene Europske komisije o ispunjenju mjerila za otvaranje, te nakon usuglašavanja država članica s preporukom Europske komisije, španjolsko predsjedništvo Europske unije 18. veljače 2010. godine pozvalo je Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta u ovom poglavlju.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 23. Pravosuđe i temeljna prava 25. ožujka 2009. godine. Ažurirano Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske Vlada Republike Hrvatske usvojila je 19. veljače 2010. i predala ga španjolskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim Pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. siječnja 2010. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji. Republika Hrvatska nije tražila trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja za provedbu pravne stečevine obuhvaćene ovim poglavljem.

Europska unija je 25. svibnja 2010. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 23., kojim je utvrdila **deset mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi :

1. Republika Hrvatska treba ažurirati Strategiju reforme pravosuđa i pripadajući Akcijski plan te osigurati njihovu djelotvornu provedbu, a posebno:
 - osigurati dovoljne institucionalne kapacitete za upravljanje pravosudnim reformama, uključujući i pomna (pre)ispitivanja i nadzor (scrutiny) donesenog zakonodavstva;
2. Republika Hrvatska treba ojačati neovisnost, odgovornost, nepristranost i profesionalnost u pravosuđu, a posebno:
 - uspostaviti evidencije rezultata u provedbi (track record) u regrutiranju/primanju u profesiju i imenovanju sudaca, državnih odvjetnika i predsjednika sudova na temelju primjene jedinstvenih, transparentnih, objektivnih te na nacionalnoj razini primjenjivih i u zakone ugrađenih kriterija, te osigurati da Državna škola za suce i državne odvjetnike započne s efektivnim radom;
 - ojačati Državno sudbeno vijeće i Državnoodvjetničko vijeće kako bi ta tijela obavljala svoje ključne funkcije profesionalno, neovisno i bez političkog ili drugog utjecaja, a posebno kod imenovanja i upravljanja karijerama sudaca i državnih odvjetnika te u stegovnim (disciplinskim) postupcima;
3. Republika Hrvatska treba poboljšati učinkovitost pravosuđa, a posebno:
 - značajno smanjiti zaostatke u (neriješenim) predmetima na sudovima, posebno u pogledu starih građanskih i kaznenih predmeta i odluka/rješenja o ovrsi, te poduzeti odgovarajuće pravne i organizacijske mjere kako bi spriječila neopravdana kašnjenja u

- sudskim predmetima, uključujući i uvođenje novih metoda ovrhe/izvršenja sudskih odluka (u poboljšano korištenje alternativnih načina rješavanja sporova) te rezultate u provedbi novih građansko-procesnih i kazneno-procesnih zakona;
- postići napredak u osiguravanju fizičke infrastrukture i kompjutorizacije sudova, uvođenju sustava za dodjelu/upravljanje predmetima (naročito sustava ICMS), uspostavi jedinstvenog statističkog sustava za praćenje svih vrsta predmeta na sudovima i u državnim odvjetništvima, kao i u uvođenju sustava nasumične dodjele predmeta na svim sudovima;
 - nastaviti provedbu racionalizacije mreže općinskih i prekršajnih sudova te osigurati učinkovito funkcioniranje spojenih sudova, kao i precizno predvidjeti dugoročna logistička i financijska sredstva za dovršetak procesa racionalizacije; usvojiti jasno definiran plan za racionalizaciju županijskih i trgovačkih sudova;
4. Republika Hrvatska treba poboljšati postupanje u domaćim predmetima ratnih zločina, a posebno:
- uspostaviti evidencije rezultata u provedbi (track record) u vezi nepristranog postupanja u domaćim predmetima ratnih zločina, te poduzeti djelotvorne akcije kako bi se adresirala pitanja nekažnjivosti (impunity), naročito kroz osiguravanje pravilnih istraga i kaznenih progona u vezi još neistraženih i neprocesuiranih zločina, uključujući usvajanje i provedbu jasne strategije koja će se baviti, između ostalog, regionalnim diskrepancijama unutar Republike Hrvatske, kao i nastavak angažiranosti Republike Hrvatske na bilateralnoj i regionalnoj razini;
 - provesti akcijski plan za reviziju predmeta/presuda in absentia, kao i nove odredbe Zakona o kaznenom postupku o obnovi postupaka i korištenju drugih pravnih lijekova (npr. zaštita zakonitosti) kojima bi se osigurala obnova postupaka, te osigurati pravilno i nepristrano postupanje svih pravosudnih tijela u tim obnovljenim postupcima
5. Republika Hrvatska treba uspostaviti evidencije rezultata u provođenju (track record) učinkovitih i djelotvornih istraga, kaznenih progona i sudskih odluka u predmetima organiziranog kriminala i korupcije, bez obzira na razinu, uključujući i u osjetljivim sektorima kao što je javna nabava, a posebno:
- daljnje ojačati USKOK, uključujući i kroz proširivanje njegove nadležnosti na slučajeve poreznih prijevara koje su povezane s djelima organiziranog kriminala i korupcije, poboljšavanje njegove financijske ekspertize, kao i osiguravanje dovoljno obuka i sredstava u svjetlu njegove nove uloge u sustavu progona (tzv. tužiteljske istrage) koji je uveden u srpnju 2009. godine;
 - poduzeti mjere za poboljšavanje učinkovitosti policije, uključujući i kroz depolitizaciju i povećani profesionalizam, specijalizaciju (naročito u vezi financijskih kaznenih djela), kao i kroz poboljšanu međuresornu i međunarodnu suradnju; učinkovito primijeniti odredbe Kaznenog zakona o oduzimanju imovinske koristi, kao i uspostaviti odgovarajuće tijelo za upravljanje sredstvima/imovinskom koristi oduzetom u kaznenom postupku;
 - povećati kapacitet sudova za odgovarajuće upravljanje/postupanje s predmetima, uključujući i u pogledu ljudskih resursa i logistike.
6. Republika Hrvatska treba ojačati mjere prevencije u borbi protiv korupcije, a posebno:
- povećati transparentnost i integritet javne uprave i trgovačkih društava u vlasništvu države, uključujući kroz poboljšavanje zakonodavnog okvira u pogledu pristupa

- informacijama i njegovu provedbu, kroz usvajanje ili izmjene i dopune te provedbu zakona/propisa potrebnih za punu primjenu Zakona o općem upravnom postupku, kao i kroz provedbu anti-korupcijskih akcijskih planova u trgovačkim društvima u vlasništvu države te kroz kontinuiranu obuku osoblja;
- izmijeniti postojeće propise u vezi financiranja političkih stranaka, kako bi se oni, između ostalog, proširili i na pitanja izbornih kampanja te kako bi se poboljšala transparentnost i neovisan nadzor (revizija);
 - osigurati učinkovite sustave koji štite od i sankcioniraju sukobe interesa na svim razinama državne/javne uprave te nadzirati i verificirati izjave o imovini (imovinske kartice) javnih dužnosnika i sudaca, uključujući i odvrćajuće sankcije za slučaj nepoštivanja propisa, kao i uspostaviti rezultate u provedbi (track records) na navedenim područjima.
7. Republika Hrvatska treba ojačati zaštitu manjina, uključujući i kroz učinkovitu provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, a posebno:
- poduzeti korake s ciljem osiguravanja vidljivog poboljšanja u opsegu zapošljavanja nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u policiji i pravosuđu, te uspostaviti djelotvoran sustav statističkog praćenja, uključujući i kroz usvajanje, provedbu i praćenje planova zapošljavanja u svim relevantnim tijelima;
 - provesti sveobuhvatnu studiju u pogledu pod-zastupljenosti manjina u širem javnom sektoru koji nije pokriven Ustavnim zakonom i usvojiti plan za rješavanje uočenih nedostataka;
 - poduzeti mjere koje su usmjerene na pomirbu i povećanu toleranciju među građanima, uključujući i kroz obrazovanje i reviziju uloge školstva, te putem medija, kao i kroz odgovarajuće odgovore na političkoj i pravosudnoj razini na rasističke ili ksenofobične incidente;
8. Republika Hrvatska treba riješiti preostala pitanja na području povratka izbjeglica, a posebno:
- potpuno provesti svoj Akcijski plan za provedbu stambenog zbrinjavanja izbjeglica – bivših nositelja stanarskog prava koji se žele vratiti u Republiku Hrvatsku, uključujući i kroz ispunjavanje ciljeva za 2008. i 2009. godinu za osiguravanje stambenog zbrinjavanja/smještaja u i izvan područja posebne državne skrbi; postići značajan napredak u osiguravanju stambenog zbrinjavanja/smještaja za sve druge uspješne podnositelje zahtjeva na temelju potpuno financiranog plana;
 - poboljšati postupanje sa žalbama na odbijene zahtjeve za obnovu kuća, ukloniti zaostatke u rješavanju postojećih žalbi, te ostvariti značajan napredak u obnovi preostale imovine;
9. Republika Hrvatska treba poboljšati zaštitu ljudskih prava, a posebno:
- poboljšati pristup pravdi/pravosudnoj zaštiti, uključujući kroz poduzimanje potrebnih koraka kako bi se, do pristupanja Europskoj uniji, osiguralo da Upravni sud postane sud pune jurisdikcije u smislu članka 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava te članka 47. Povelje o temeljnim pravima, kako u zakonima tako i u praksi;
 - uspostaviti evidencije rezultata u provedbi (track record) Zakona o suzbijanju diskriminacije i zakonskih odredbi o zločinima iz mržnje, osiguravajući da provedbena

tijela u tim slučajevima postupaju učinkovito, te da se ojača Ured pučkog pravobranitelja.

10. Puna suradnja s Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju ostaje ključna, u skladu s Pregovaračkim okvirom.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 30. lipnja 2010. godine.

Vlada Republike Hrvatske 12. svibnja 2011. godine usvojila i Europskoj komisiji predala završno **Izvješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 23.**

Dodatkom na Pregovaračko stajalište, koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila 9. lipnja 2011. godine i predala mađarskom predsjedništvu Europske unije, Republika Hrvatska je prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. lipnja 2011. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji.

Europska unija usvojila je 29. lipnja 2011. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 23.** kojim je utvrdila da je Republika Hrvatska ispunila uvjete za zatvaranje pregovora u ovome poglavlju.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 30. lipnja 2011. godine.

Poglavlje 24. Pravda, sloboda i sigurnost

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora o ovome poglavlju definira pravila o nadzoru granice, viznoj politici, migracijama, azilu, policijskoj suradnji, borbi protiv organiziranog kriminala i terorizma, suradnji u području suzbijanja zloporabe droga, carinskoj suradnji i pravosudnoj suradnji u kaznenim i građanskim stvarima, s ciljem stvaranja jedinstvenog područja pravde, slobode i sigurnosti za sve građane Europske unije. Osobito je razrađena schengenska pravna stečevina, koja obuhvaća ukidanje unutarnjih graničnih kontrola u Europskoj uniji.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - *screening*

Eksplanatorna faza *screeninga* u poglavlju 24. Pravda, sloboda i sigurnost provedena je od 23. - 25. siječnja 2006. godine, a bilateralna od 21- 23. veljače 2006. godine.

Europska komisija predstavila je 2. lipnja 2006. godine državama članicama Europske unije **Izješće o provedenom *screeningu***, u kojemu je predložila utvrđivanje jednog mjerila za otvaranje poglavlja, sa čime su se države članice usuglasile pa je finsko predsjedništvo Europske unije 18. lipnja 2006. godine Republiku Hrvatsku pismom službeno obavijestilo o slijedećem **mjerilu za otvaranje**:

1. Republika Hrvatska mora donijeti ažurirani Akcijski plan za integrirano upravljanje granicom koji sadržava konkretne radnje, kako za kopnenu, tako i za plavu granicu, sa zadanim ciljevima, realnim rokovima, odgovornim državnim tijelima i procijenjenim proračunom za svaku radnju koja zahtijeva znatnija ulaganja. Taj plan treba obuhvatiti pitanja koja se odnose na poticanje međuagencijske suradnje, usklađivanje zakonodavstva i izgradnju institucija te bi trebao uključivati i povećanje broja službenika granične policije, pojačane napore oko obuke i poboljšanje koordinacije između uključenih službi.

Republika Hrvatska je 30. studenoga 2006. godine službeno dostavila Europskoj komisiji dokumentaciju o ispunjenju mjerila za otvaranje poglavlja, kako bi se pokrenuo postupak verifikacije ispunjavanja mjerila.

Europska komisija dala je 13. veljače 2007. godine inicijalnu pozitivnu ocjenu o ispunjenju mjerila za otvaranje i preporuku za otvaranje predmetnog poglavlja. Nakon provedene rasprave u Radnoj skupini za proširenje i ocjene država članica o potrebi ispunjenja dodatnih uvjeta od strane Republike Hrvatske (što je Republika Hrvatska i učinila 7. prosinca 2007. godine) Europska je komisija 15. siječnja 2008. godine ponovno predstavila pozitivnu ocjenu o ispunjenju mjerila za otvaranje i dala ponovljenu preporuku za otvaranje predmetnog poglavlja, s čim su se države članice ovaj puta usuglasile te je slovensko predsjedništvo 10. travnja 2008. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 24. Pravda, sloboda i sigurnost 10. travnja 2008. godine i predala ga slovenskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. siječnja 2008. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji. Republika Hrvatska nije tražila trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja za provedbu pravne stečevine obuhvaćene ovim poglavljem.

Europska unija je 30. rujna 2009. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 24., kojim je utvrdila **šest mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi :

1. Republika Hrvatska treba osigurati pristup potpuno funkcionalnom postupku azila za sve državljane trećih država koji žele zatražiti međunarodnu zaštitu, sukladno Direktivama 2005/85/EZ, 2004/83/EZ i 2003/9/EZ, kao i uredbama o Dublinskom sustavu i Eurodacu, uključujući uspostavu potpuno neovisnog žalbenog tijela i učinkovitog pravnog lijeka.
2. Republika Hrvatska treba povećati napore i pokazati u obliku zadovoljavajućih evidencija praćenja i budućih planova da će do datuma pristupanja biti usklađena sa zahtjevima Europske unije glede jedinstvenog obrasca za vize koje se izdaju sukladno ujednačenom postupku, uzimajući u obzir zahtjeve o sigurnosti dokumenata. Također Republika Hrvatska treba povećati napore i provoditi aktivnosti koje će pokazati da će zadovoljiti standarde Europske unije o sigurnosnim obilježjima i biometrijskim pokazateljima za putovnice i putne isprave do datuma pristupanja.
3. Republika Hrvatska treba provoditi Akcijski plan za integrirano upravljanje granicom i pokazati u obliku zadovoljavajućih evidencija praćenja, da će do datuma pristupanja biti u potpunosti spremna osigurati provedbu i izvršenje zahtjeva Europske unije u pogledu vanjskih granica Europske unije.
4. Republika Hrvatska treba nastaviti usklađivanje s pravnom stečevinom i pokazati u obliku zadovoljavajućih evidencija praćenja da će do datuma pristupanja biti u potpunosti spremna osigurati provedbu i izvršenje EU i schengenskih zahtjeva u području policijske suradnje, borbe protiv organiziranog kriminala kao i pravosudne suradnje u građanskim i kaznenim stvarima, posebno u pogledu učinkovite provedbe stranih sudskih građanskih i arbitražnih odluka. Republika Hrvatska treba jačati institucionalnu sposobnost u tim područjima.
5. Republika Hrvatska treba na odgovarajući način izmijeniti svoj pravni okvir, kako bi osigurala provedbu Okvirne odluke Vijeća o Europskom uhidbenom nalogu.
6. Republika Hrvatska se treba uskladiti s EU definicijom terorizma.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 2. listopada 2009. godine.

Vlada Republike Hrvatske 21. listopada 2010. godine usvojila i Europskoj komisiji predala završno **Izješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 24.**

Dodatkom na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila 21. listopada 2010. godine i predala belgijskom predsjedništvu Europske unije, Republika Hrvatska postavila je **zahtjev za odstupanjem**, kako slijedi:

- Republika Hrvatska traži da, odstupajući od Uredbe (EZ) br. 562/2006 o donošenju Zakonika Zajednice o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonika o schengenskim granicama), a do donošenja odluke Vijeća Europske unije o punoj primjeni odredaba schengenske pravne stečevine u Republici Hrvatskoj, ona može zadržati granične prijelaze na zajedničkim lokacijama na granici s Bosnom i Hercegovinom, a na kojima granična policija jedne strane vrši kontrolu ulaska i izlaska na državnom području druge strane (*tzv. zajednički granični prijelazi*).

S tim u vezi, Republika Hrvatska se obvezala poduzeti korake kako bi osigurala da odgovarajući dvostrani sporazumi između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine budu usklađeni s pravnom stečevinom Europske unije u tom području.

Također, ovim je Dodatkom na Pregovaračko stajalište, Republika Hrvatska prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. listopada 2010. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji, s izuzetkom propisa pravne stečevine za koje je zatražila odgovarajuće odstupanje u primjeni.

Europska unija usvojila je 22. prosinca 2010. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 24.** kojim je prihvatila pregovarački zahtjev Republike Hrvatske te je ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 22. prosinca 2010. godine.

Rezultati pregovora u ovome poglavlju koji se odnose na pregovarački zahtjev Republike Hrvatske sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 9. Sloboda, sigurnost i pravda.

Poglavlje 25. Znanost i istraživanje

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska prihvatila u ovome poglavlju zahtijeva uspostavu provedbene sposobnosti kako bi slijedile ciljeve i aktivnosti Europske unije u području istraživanja i tehnološkog razvoja, kao i prihvaćanje i provođenje posebnih ciljeva i aktivnosti Europske unije u području znanosti i istraživanja koji proizlaze iz otvorene metode koordinacije te sudjelovanje u Sedmom okvirnom programu za istraživanje i tehnološki razvoj (2007–2013.).

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - *screening*

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je 20. listopada 2005. godine, a bilateralna 15. studenoga 2005. godine.

Europska komisija 3. veljače 2006. predstavila je državama članicama Europske unije **Izvjешće o provedenom *screeningu***, u kojemu je predložila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom za poglavlje 25., sa čime su se usuglasile države članice te je austrijsko predsjedništvo Europske unije 24. veljače 2006. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 25. Znanost i istraživanje 16. ožujka 2006. godine i predala ga austrijskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim Pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. siječnja 2006. godine. Republika Hrvatska nije tražila trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja za provedbu pravne stečevine obuhvaćene ovim poglavljem.

Europska unija je 9. lipnja 2006. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 25., kojim je utvrdila da **mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja nisu potrebna te da nisu potrebni daljnji pregovori u ovom poglavlju.

Predmetno poglavlje otvoreno je i privremeno zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 12. lipnja 2006. godine.

Dodatkom na pregovaračko stajalište, koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila 27. studenoga 2008. godine i predala francuskom predsjedništvu Europske unije, Republika Hrvatska je prihvatila novu pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. rujna 2008. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji.

Poglavlje 26. Obrazovanje i kultura

Područja obrazovanja i osposobljavanja, mladih i kulture prvenstveno su u djelokrugu država članica dok Europska unija potiče suradnju između država članica te podupire i dopunjuje njihove aktivnosti. U području obrazovanja, osposobljavanja i mladih, pravna stečevina Europske unije uglavnom obuhvaća okvir za suradnju, osim Direktive o obrazovanju djece radnika migranata i presuda Europskog suda o slučajevima vezanim uz nediskriminaciju između državljana država članica Europske unije.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije-screening

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je 26. listopada 2005. godine, a bilateralna 17. studenoga 2005. godine.

Europska komisija je 20. siječnja 2006. predstavila državama članicama Europske unije **Izvješće o provedenom screeningu**, u kojemu je predložila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom za poglavlje 26., sa čime su se usuglasile države članice te je austrijsko predsjedništvo Europske unije 26. travnja 2006. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 26. Obrazovanje i kultura 20. travnja 2006. i predala ga austrijskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim Pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. siječnja 2006. godine. Republika Hrvatska nije tražila trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja za provedbu pravne stečevine obuhvaćene ovim poglavljem.

Europska unija je 11. prosinca 2006. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 26., kojim je utvrdila da **mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja nisu potrebna te da nisu potrebni daljnji pregovori u ovom poglavlju.

Predmetno poglavlje otvoreno je i privremeno zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 11. prosinca 2006. godine.

Dodatkom na pregovaračko stajalište, koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila 27. studenoga 2008. godine i predala francuskom predsjedništvu Europske unije, Republika Hrvatska je prihvatila novu pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. rujna 2008. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji.

Poglavlje 27. Okoliš

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora u ovome poglavlju obuhvaća horizontalno zakonodavstvo odnosno propise o procjeni utjecaja na okoliš, strateškoj procjeni utjecaja na okoliš, pravu na pristup informacijama o okolišu i sudjelovanju javnosti u pitanjima zaštite okoliša, odgovornosti za sprečavanje i otklanjanje štete u okolišu te propise o kakvoći vode i zraka, praćenju klimatskih promjena, gospodarenju otpadom, zaštiti prirode, kontroli industrijskog onečišćenja i upravljanju rizicima, nadzoru kemikalija, uporabi genetski modificiranih organizama, upravljanju bukom u okolišu i šumarstvu tj. zaštiti šuma.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije-screening

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je od 3. do 11. travnja 2006. godine, a bilateralna od 5. do 19. svibnja 2006. godine.

Europska komisija predstavila je 1. veljače 2007. godine državama članicama Europske unije **Izvjeshće o provedenom screeningu**, u kojemu je predložila utvrđivanje jednog mjerila za otvaranje ovog poglavlja, sa čime su se države članice usuglasile pa je njemačko predsjedništvo 3. travnja 2007. godine Republiku Hrvatsku službeno izvijestilo o slijedećem **mjerilu za otvaranje poglavlja**:

1. Republika Hrvatska treba predstaviti Europskoj komisiji sveobuhvatan plan uspostave nužnih administrativnih kapaciteta i potrebnih financijskih sredstava za provedbu pravne stečevine iz područja okoliša s ciljevima i rokovima. Taj plan treba biti usklađen s procesom dovršetka usklađivanja zakonodavstva i s početkom provedbe.

Republika Hrvatska je 29. veljače 2008. godine službeno dostavila Europskoj komisiji dokumentaciju o ispunjenju mjerila za otvaranje poglavlja.

Slijedom pozitivne ocjene Europske komisije o ispunjenju mjerila za otvaranje te preporuke za otvaranje poglavlja, s kojom su se usuglasile države članice slovensko predsjedništvo Europske unije 25. lipnja 2008. godine pozvalo je Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta u ovom poglavlju.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 27. Okoliš 10. srpnja 2008. godine i predala ga francuskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim Pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. lipnja 2008. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji s izuzetkom slijedećih propisa Europske unije za koje je zatražila **prijelazna razdoblja** kako slijedi :

- 1.a) Prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2017. godine za potpunu primjenu članka 5. stavka 1. i Dodatka III. točke B. Direktive 1999/30/EZ od 22. travnja 1999. o graničnim vrijednostima sumporovog dioksida, dušikovih oksida, lebdećih čestica i olova u

vanjskom zraku u dijelu koji se odnosi na primjenu graničnih vrijednosti za lebdeće čestice PM10 u okolnom zraku za aglomeracije Zagreb, Rijeka, Sisak i Kutina.

- 1.b) Prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2017. godine za potpunu primjenu članka 4. stavka 1. i Dodatka II. točke 1. Direktive 1999/30/EZ u dijelu koji se odnosi na poštivanje graničnih vrijednosti za dušikove okside u okolnom zraku za aglomeracije Zagreb i Rijeka.
2. Prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2012. godine za potpunu primjenu članka 3. (2) podstavka (e), članka 4. (1) podstavka (e) i članka 4. (5) Direktive 98/70/EZ, kako je izmijenjena i dopunjena Direktivom 2003/17/EZ.; i članka 3. stavaka 1. i 2., članka 4. stavka 1. i članaka 4.a, 4.b i 4.c Direktive Vijeća 1999/32/EZ, kako je izmijenjena i dopunjena Direktivom 2005/33/EZ, u odnosu na kakvoću benzina i dizelskoga goriva, odnosno smanjenje sadržaja sumpora u određenim tekućim gorivima.
3. Prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2012. godine za potpunu primjenu članka 3. stavka 2., članka 4. stavaka 2., 3. i 4., članka 5. stavka 2., članka 6. stavaka 2. i 3. Direktive 94/63/EZ u odnosu na kontrolu emisija hlapivih organskih spojeva (VOC) koje proizlaze iz skladištenja benzina i njegove distribucije od terminala do benzinskih crpnih stanica.
- 4.a) Prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2015. godine za potpunu primjenu članka 14. točke (c) Direktive Vijeća 1999/31/EZ od 26. travnja 1999. o odlaganju otpada, u odnosu na uspostavu integralnog sustava gospodarenja otpadom odnosno izgradnju centara za gospodarenje otpadom.
- 4.b) Prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2020. godine za potpunu primjenu članka 5. stavka 2., točke (c) Direktive Vijeća 1999/31/EZ o odlaganju otpada, u odnosu na smanjivanje udjela biorazgradivog otpada u komunalnom otpadu.
5. Prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2020. godine za potpunu primjenu članka 4. Direktive 2000/60/EZ kojom se uspostavlja okvir za djelovanje Zajednice na području politike voda, a u odnosu na postizanje dobrog stanja voda.
6. Prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2030. godine za potpunu primjenu članaka 3., 4., 5., 6. i 7. Direktive Vijeća 91/271/EEZ o komunalnim otpadnim vodama, a koje se odnosi na krajnje rokove izgradnje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda.
7. a) Prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2012. godine za potpunu primjenu članka 6. Direktive 91/676/EEZ o zaštiti voda od onečišćenja izazvanih nitratima poljoprivrednog podrijetla, vezano za proširenje i prilagodbu monitoringa površinskih i podzemnih voda.

7. b) Prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2019. godine za potpunu primjenu članka 5. Stavka 4. koji upućuje na mjere propisane Dodatkom III Direktive 91/676/EEZ vezano za izgradnju spremnika za stajski gnoj.
8. Prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2020. godine u vezi primjene članka 9. i članka 14., u odnosu na Dodatak I.-Dio B i Dodatak III. Direktive Vijeća 98/83/EZ o kakvoći vode

namijenjenoj za ljudsku potrošnju, a koje se odnosi na rokove izgradnje sustava javne vodoopskrbe kojima će se osigurati isporuka vode za piće odgovarajuće kakvoće.

9. Prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2017. godine za potpunu primjenu članka 5. stavka 2. Direktive 2008/1/EZ o cjelovitom sprečavanju i nadzoru onečišćenja, u odnosu na utvrđivanje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša tj. izdavanje okolišnih dozvola.
10. Prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2017. godine za potpunu primjenu članka 4. stavaka 1. i 3. Direktive 2001/80/EZ u odnosu na ograničavanje emisija određenih onečišćujućih tvari u zrak iz postojećih velikih uređaja za loženje.
11. Prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2015. godine za potpunu primjenu članka 5. i Priloga IIA i IIB Direktive Vijeća 1999/13/EZ u odnosu na ograničavanje emisija hlapivih organskih spojeva koji nastaju upotrebom organskih otapala u određenim aktivnostima i postrojenjima.

Republika Hrvatska je predmetnim pregovaračkim stajalištem postavila **i dva zahtjeva za tehničkim prilagodbama; Direktive Vijeća 92/43/EEZ** o zaštiti prirodnih staništa i divlje faune i flore te **Direktive Vijeća 79/409/EEZ** o očuvanju divljih ptica kako slijedi :

- Izuzeće Panonske biogeografske regije na državnom području Republike Hrvatske u smislu pripreme referentnih popisa vrsta i stanišnih tipova iz Dodatka I. i II. Direktive 92/43/EEZ te izdvajanja predloženih područja od interesa za Zajednicu.
- Geografska restrikcija za hrvatske populacije određenih vrsta iz Dodatka IV. Direktive 92/43/EEZ: dabar *Castor fiber*, smeđi medvjed *Ursus arctos*, divlja mačka *Felis silvestris* (kontinentalna regija u Republici Hrvatskoj), poskok *Vipera ammodytes*, primorska gušterica *Podarcis sicula*.
- Dopuna Dodatka II. Direktive 92/43/EEZ s vrstama iz sljedećih skupina: sisavci - reliktni dugoušan *Plecotus macrobullaris* i dinarski voluhar *Dinaromys bogdanovi*, gmazovi - mosorska gušterica *Dinarolacerta mosorensis* i planinski žutokrug **Vipera ursinii macrops* (kao prioritetna vrsta), slatkovodne ribe - oštrulja *Aulopyge huegeli*, mekousna pastrva *Salmo obtusirostris*, podustva *Chondrostoma kneri*, podbila *Chondrostoma phoxinus*, vrgoračka gobica *Knipowitschia croatica*, dalmatinska gaovica *Squalius svallizae*, makal *Squalius microlepis* te rod gaovice **Delminichthys* spp. (kao prioritetni rod unutar svojte *Phoxinellus* spp. navedene u Direktivi); beskralješnjaci - leptir *Protoerebia afra dalmata*; vretenca **Caliaeschna microstigma* (kao prioritetna vrsta) i **Calopteryx (splendens) balcanica* (kao prioritetna vrsta); skakavci *Barbitistes yersinii*, *Pachytrachis bosniacus*, *Pararcyptera brevipennis brevipennis* i *Prionotropis hystrix hystrix*; račići **Chirocephalus croaticus* (kao prioritetna vrsta) i *Echinogammarus cari*; biljke - velebitska degenija (**Degenia velebitica*) (kao prioritetna vrsta), eng. *Velebit degenia*
- Dopuna Dodatka IV. Direktive 92/43/EEZ s vrstama iz sljedećih skupina: sisavci - dinarski voluhar *Dinaromys bogdanovi*; gmazovi - oštroglava gušterica *Dalmatolacerta oxycephala* i mosorska gušterica *Dinarolacerta mosorensis*; beskralješnjaci - leptir *Lycaena ottomanus*, biljke - velebitska degenija (*Degenia velebitica*), eng. *Velebit degenia*.

- Dopuna Dodatka V. Direktive 92/43/EEZ sljedećim vrstama: dabar *Castor fiber*, smeđi medvjed *Ursus arctos*, divlja mačka *Felis silvestris*, poskok *Vipera ammodytes*, mekousna pastrva *Salmo obtusirostris*.
- Dopuna Dodatka I. Direktive 92/43/EEZ sa sljedećim stanišnim tipovima: Submediteranski travnjaci reda *Trifolio-Hordeetalia* i Sedreni slapovi krških rijeka.
- Dopuna Priručnika za interpretaciju stanišnih tipova EU u smislu objašnjenja posebnih karakteristika odgovarajućih stanišnih tipova na državnom području Republike Hrvatske: 1110 Pješčana dna trajno prekrivena morem, 1130 Estuariji, 1140 Muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke, 1150 Obalne lagune, 1170 Grebeni, 3170 * Mediteranske povremene lokve (*Mediterranean temporary ponds), 6440 Aluvijalne livade riječnih dolina *Cnidion dubii*, 6450 Sjeverne borealne aluvijalne livade, 8130 Zapadnomediteranska i termofilna točila, 8310 Špilje i jame zatvorene za javnost, 9410 Acidofilne smrekove šume gorskog i alpskog vegetacijskog pojasa umjerene zone (*Vaccinio-Piceetea*).
- Dopuna Dodatka II/2 Direktive 79/409/EEZ sljedećim vrstama s mogućnošću lova na teritoriju Republike Hrvatske: jarebica čukara *Alectoris chucar* (nezavičajna vrsta), prepelica *Coturnix coturnix*, siva vrana *Corvus corone cornix*, gačac *Corvus frugilegus*, čavka *Corvus monedula*, svraka *Pica pica*, šojka *Garrulus glandarius*.
- Dopuna Dodatka III/2 Direktive 79/409/EEZ sljedećim vrstama: patka pupčanica *Anas querquedula*, jarebica kamenjarka *Alectoris graeca*, jarebica čukar *Alectoris chucar*, prepelica *Coturnix coturnix*, divlji golub *Columba livia*.
- Odobravanje prodaje u smislu članka 6. stavka 1. Direktive 79/409/EEZ za vrste navedene pod a) te za sljedeće vrste iz Dodatka III/2 : kržulja *Anas crecca*, krunata patka *Aythya fuligula*, glavata patka *Aythya ferina*, liska *Fulica atra*, šljuka kokošica *Gallinago gallinago* i šumska šljuka *Scolopax rusticola*.
- Rezerva za more u smislu kompletiranja morskih područja ekološke mreže NATURA 2000 nakon pristupanja EU zbog nepotpunih znanstvenih podataka, u skladu s kriterijima iz Dodatka II. Direktive 92/43/EEZ.

Europska unija je 18. veljače 2010. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 27., kojim je utvrdila **četiri mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi :

1. Republika Hrvatska mora donijeti zakonodavstvo usmjereno ka prijenosu pravne stečevine u području kakvoće voda, posebno novi Zakon o vodama i novi Zakon o financiranju vodnoga gospodarstva te ostvariti daljnji značajan napredak u usklađivanju zakonodavstva u ovom sektoru donošenjem provedbenog zakonodavstva.
2. Republika Hrvatska mora donijeti zakonodavstvo usmjereno ka prijenosu pravne stečevine u području nadzora industrijskog onečišćenja i upravljanja rizicima te osigurati da definicije, posebno one koje se odnose na instalacije, budu usklađene s pravnom stečevinom.

3. Republika Hrvatska mora nastaviti usklađivanje s pravnom stečevinom u preostalim sektorima ovog poglavlja i dokazati da će biti u potpunosti spremna za primjenu i provedbu zahtjeva Europske unije na datum pristupanja.
4. Republika Hrvatska mora nastaviti jačati kapacitete administrativnih tijela na svim razinama, uključujući i inspeksijske službe, u skladu s Akcijskim planom, dodatno poboljšavati koordinaciju rada i dokazati da će sve odgovarajuće administrativne strukture biti pravovremeno uspostavljene prije pristupanja, kako bi osigurale primjenu i provedbu pravne stečevine u svim sektorima ovog poglavlja.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije o 19. veljače 2010. godine.

Vlada Republike Hrvatske 9. rujna 2010. godine usvojila je i Europskoj komisiji predala završno **Izvjješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 27.**

U odnosu na prvotno postavljene zahtjeve za prijelaznim razdobljima, a nastavno na provedene tehničke konzultacije s Europskom komisijom, Republika Hrvatska je **Dodatkom na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 11. studenoga 2010. godine i predala belgijskom predsjedništvu Europske unije, iste pojasnila ili izmijenila kako slijedi :

1. U odnosu na zahtjeve pod **rednim brojem 1.a) i 1.b)**, Republika Hrvatska je povukla svoje prvotne zahtjeve uz razumijevanje da će u ovom pogledu iskoristiti mogućnosti iz članka 22. i članka 23. Direktive 2008/50/EZ, a koje se odnose na odgodu krajnjih rokova za postizanje sukladnosti s određenim graničnim vrijednostima na temelju odgovarajućih planova za kakvoću zraka.

U pogledu primjene odredbi iz Priloga XIV. Direktive 2008/50/EZ koje se odnose na utvrđivanje nacionalnog ciljanog smanjenja izloženosti (ERT) i pokazatelja prosječne izloženosti (AEI) za PM2.5, a nastavno na konzultacije s Europskom komisijom, Republika Hrvatska je zatražila da referentna godina za AEI za Republiku Hrvatsku bude X+2, pri čemu X predstavlja godinu pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji

Rezultati pregovora koji se odnose na ove pregovaračke zahtjeve sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 10. Okoliš, Odsjek II. Kakvoća zraka.

2. U odnosu na zahtjev **pod rednim brojem 2.**, Republika Hrvatska je ostala pri svojem zahtjevu, uz pojašnjenje kako se, nastavno na usvajanje nove Direktive 2009/30/EZ, zahtjev odnosi na članak 3. stavak 2. prvi podstavak, te članak 4. stavak 2. prvi podstavak Direktive.

Odredba koja se odnosi na ovaj pregovarački zahtjev nije uvrštena u tekst Ugovora o pristupanju obzirom da će navedeno prijelazno razdoblje isteći prije stupanja na snagu Ugovora o pristupanju.

3. U odnosu na zahtjev **pod rednim brojem 3.**, Republika Hrvatska je ostala pri svojem zahtjevu.

Odredba koja se odnosi na ovaj pregovarački zahtjev nije uvrštena u tekst Ugovora o pristupanju obzirom da će navedeno prijelazno razdoblje isteći prije stupanja na snagu Ugovora o pristupanju.

4. U odnosu na zahtjev **pod rednim brojem 4.a)**, Republika Hrvatska je isti izmijenila na način da traži prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2018. godine, budući da se tijekom izrade Plana provedbe predmetne Direktive došlo do detaljnijih podataka na temelju kojih je 31. prosinca 2018. godine definiran kao realan rok za uspostavu integralnog sustava gospodarenja otpadom odnosno izgradnju potrebnih centara za gospodarenje otpadom.

U odnosu na zahtjev **pod rednim brojem 4.b)**, Republika Hrvatska isti izmijenila na način da traži prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2020. godine u pogledu članka 5. stavka 2. točaka (a), (b) i (c) Direktive Vijeća 1999/31/EZ, tijekom kojega će postupno smanjivati udio biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalištima s ciljem postizanja tražene razine od 35 % masenog udjela biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenoga 1997. godine, kako je izloženo u Planu provedbe za predmetnu Direktivu. S tim u vezi, Republika Hrvatska traži da se u pogledu Republike Hrvatske 1997. godina uzme kao referentna (bazna) godina za praćenje postizanja ciljeva navedenih u članku 5. Direktive 1999/31/EZ.

Rezultati pregovora koji se odnose na pregovaračke zahtjeve Republike Hrvatske pod rednim brojem 4.a) i 4.b) sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 10. Okoliš, Odsjek III. Gospodarenje otpadom.

5. U odnosu na zahtjev **pod rednim brojem 5.**, Republika Hrvatska je isti povukla, uz napomenu da će uvrštavanjem usuglašenih prijelaznih razdoblja za provedbu Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (91/271/EEZ) i Direktive o cjelovitom nadzoru i sprečavanju onečišćenja (2008/1/EZ) u Program mjera Plana upravljanja vodnim područjima (u skladu s člankom 13. Okvirne direktive o vodama), biti u mogućnosti utvrditi rizike u vezi postizanja dobrog stanja voda u razdoblju do kraja drugog planskog ciklusa, odnosno do 31. prosinca 2020. godine. Dobro stanje voda bit će također postignuto kroz provedbu Akcijskog programa sukladno Direktivi o zaštiti voda od onečišćenja koje uzrokuju nitrati poljoprivrednog podrijetla (91/676/EEZ) koji će biti izrađen najkasnije do datuma pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji i primjenjivati se znatno prije 2020. godine, tj. unutar razdoblja od četiri godine nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.
6. U odnosu na zahtjev **pod rednim brojem 6.**, Republika Hrvatska je izmijenila zahtjev na način da traži prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2023. godine do za potpunu primjenu članaka 3., 4., 5., 6. i 7. Direktive Vijeća 91/271/EEZ o komunalnim otpadnim vodama, a koje se odnosi na krajnje rokove izgradnje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 10. Okoliš, Odsjek IV. Kakvoća vode, točka 1.

7. U odnosu na zahtjeve pod **rednim brojem 7.a) i 7.b)**, Hrvatska je povukla svoj zahtjev pod točkom a), te će uspostaviti monitoring površinskih i podzemnih voda najkasnije do datuma pristupanja Europskoj uniji. Republika Hrvatska je također povukla svoj zahtjev pod točkom b) te će najkasnije do datuma pristupanja Europskoj uniji izraditi Akcijski program u okviru kojeg će u skladu s tehničkim potrebama utvrditi nužno prijelazno razdoblje za poljoprivredna gospodarstva u smislu ispunjavanja uvjeta izgradnje spremišnih kapaciteta za stajski gnoj. Ovo prijelazno razdoblje neće prijeći prvo razdoblje Akcijskog programa (četiri godine nakon pristupanja Europskoj uniji).
8. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 8.**, Republika Hrvatska je povukla svoj prvotni zahtjev te je zatražila novo prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2018. godine za primjenu Direktive Vijeća 98/83/EZ u odnosu na mikrobiološke pokazatelje postavljene u Prilogu I. – Dio A i Dio C te u Prilogu III. Direktive. U pogledu vrijednosti kemijskih pokazatelja, Republika Hrvatska ima namjeru kao država članica iskoristiti mogućnosti odstupanja sukladno članku 9. Direktive 98/83/EZ u vremenskom razdoblju 3+3+3 godine od datuma pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, a što namjerava odobriti/zatražiti po pristupanju Europskoj uniji.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev Republike Hrvatske sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 10. Okoliš, Odsjek IV. Kakvoća vode, točka 2.

9. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 9.**, Republika Hrvatska je izmijenila prvotni zahtjev za jedinstvenim prijelaznim razdobljem za sva postrojenja na način da traži prijelazno razdoblje istog cjelokupnog trajanja (do 31. prosinca 2017.) za ukupno 67 postrojenja s konkretnim i obrazloženim rokom za svako pojedino postrojenje, a koja potpadaju pod obavezu izdavanja okolišne dozvole.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev Republike Hrvatske sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 10. Okoliš, Odsjek V. Cjelovito sprečavanje i nadzor onečišćenja, točka 3.

10. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 10.**, Republika Hrvatska je ostala pri svojem zahtjevu.

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev Republike Hrvatske sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 10. Okoliš, Odsjek V. Cjelovito sprečavanje i nadzor onečišćenja, točka 2.

11. U odnosu na zahtjev **pod rednim brojem 11.**, Republika Hrvatska je izmijenila prvotni zahtjev koji se odnosio na 74 postrojenja na način da traži prijelazno razdoblje istog cjelokupnog trajanja (do 31. prosinca 2015. godine) za ukupno 49 postrojenja.

Predmetnim Dodatkom Republika Hrvatska je ujedno dopunila svoj pregovarački zahtjev te je zatražila izuzeće do 31. prosinca 2015. godine prema članku 5. stavku 3. točki (b) Direktive za procese premazivanja u brodogradnji za šest brodogradilišta za primjenu NRT (najboljih raspoloživih tehnika).

Rezultati pregovora koji se odnose na ovaj pregovarački zahtjev sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 10. Okoliš, Odsjek V. Cjelovito sprečavanje i nadzor onečišćenja, točka 1.

U odnosu na **zahtjeve za tehničkim prilagodbama** odgovarajućih Priloga Direktive Vijeća 92/43/EEZ o zaštiti prirodnih staništa i divlje faune i flore te Direktive Vijeća 79/409/EEZ o očuvanju divljih ptica (zamijenjena Direktivom Vijeća 2009/147/EZ o očuvanju divljih ptica) istaknute u Pregovaračkom stajalištu Republike Hrvatske, Republika Hrvatska je Dodatkom na Pregovaračko stajalište povukla dio svojih zahtjeva, kako slijedi :

- U odnosu na zahtjev pod alinejom 2., povučen je zahtjev za vrste: dabar *Castor fiber* i divlja mačka *Felis silvestris*.
- U odnosu na zahtjev pod alinejom 3., povučen je zahtjev za vrste: sisavci: reliktni dugoušan *Plecotus macrobullaris*; slatkovodne ribe - rod gaovice **Delminichthys spp.* (kao prioritetni rod unutar svojite *Phoxinellus spp.* navedene u Direktivi); beskralješnjaci - vretenca **Caliaeschna microstigma* (kao prioritetna vrsta) i **Calopteryx (splendens) balcanica* (kao prioritetna vrsta); skakavci *Barbitistes yersinii*, *Pararcyptera brevipennis brevipennis* i *Prionotropis hystrix hystrix*; račići **Chirocephalus croaticus* (kao prioritetna vrsta) i *Echinogammarus cari*.
- U odnosu na zahtjev pod alinejom 4., povučen je zahtjev za vrstu: beskralješnjaci - leptir *Lycaena ottomanus*.
- U odnosu na zahtjev pod alinejom 5., povučen je zahtjev za vrste: dabar *Castor fiber*, divlja mačka *Felis silvestris* i mekousna pastrva *Salmothymus obtusirostris*.
- U odnosu na zahtjev pod alinejom 7., povučen je zahtjev za stanišne tipove: 1110 Pješčana dna trajno prekrivena morem, 1130 Estuariji, 1140 Muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke, 1150 Obalne lagune, 1170 Grebeni, 3170 **Mediterranske povremene lokve*, 6440 Aluvijalne livade riječnih dolina *Cnidion dubii*, 6450 Sjeverne borealne aluvijalne livade, 8310 Špilje i jame zatvorene za javnost, 9410 Acidofilne smrekove šume gorskog i alpskog vegetacijskog pojasa umjerene zone (*Vaccinio-Piceetea*).
- Zahtjev pod alinejom 9., povučen je u cijelosti.
- U odnosu na zahtjev pod alinejom 10., poučen je dio zahtjeva za vrste: patka pupčanica *Anas querquedula*, jarebica kamenjarka *Alectoris graeca*, jarebica čukar *Alectoris chucar*, prepelica *Coturnix coturnix* i divlji golub *Columba livia*.
- U odnosu na zahtjev pod alinejom 11., Republika Hrvatska se obvezala Europskoj komisiji do datuma pristupanja Europskoj uniji dostaviti supstancijalan popis morskih područja NATURA 2000 na temelju znanstvenih saznanja koja budu dostupna u tom trenutku. Republika Hrvatska će nastaviti s istraživanjima i prikupljanjem znanstvenih podataka na temelju kojih će se naknadno dovršiti sveobuhvatno utvrđivanje područja (NATURA 2000).

Republika Hrvatska je Dodatkom na Pregovaračko stajalište postavila **i nove pregovaračke zahtjeve** kako slijedi:

1. Izuzeće od primjene do 31. prosinca 2012. godine odredbi Direktive 2003/87/EZ kojom se utvrđuje sustav trgovanja kvotama emisija stakleničkih plinova unutar Zajednice, uključujući njezine izmjene i dopune.
2. a) Izuzeće od primjene do 31. prosinca 2012. godine Uredbe (EU) br. 920/2010 o standardiziranom i sigurnosnom sustavu registara.

Odredbe koje se odnose na nove pregovaračke zahtjeve pod rednim brojem 1. i 2.a) nisu uvrštene u tekst Ugovora o pristupanju obzirom da će prijelazno razdoblje isteći prije stupanja na snagu Ugovora o pristupanju.

2. b) Izuzeće od primjene do 31. prosinca 2013. godine članaka 16., 29., 41., 46. i 54., te Priloga VIII. Uredbe (EU) br. 920/2010 o standardiziranom i sigurnosnom sustavu registara u vezi zrakoplovnih djelatnosti, i to u pogledu svih letova između dva aerodroma koji se nalaze na državnom području Republike Hrvatske te svih letova između aerodroma koji se nalazi na državnom području Republike Hrvatske i aerodroma koji se nalazi u zemlji izvan Europskog ekonomskog prostora/EEP.
3. Izuzeće od primjene do 31. prosinca 2013. godine određenih odredbi Direktive 2003/87/EZ, kako je izmijenjena i dopunjena Direktivom 2008/101/EZ i Direktivom 2009/29/EZ, a u odnosu na sektor zrakoplovstva.

Rezultati pregovora koji se odnose na nove pregovaračke zahtjeve Republike Hrvatske pod rednim brojem 2. b) i 3. sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis iz članka 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 10. Okoliš, Odsjek I. Horizontalno zakonodavstvo, točka 1. i 2.

4. Dopuna Priloga II. Odluke 406/2009/EZ o mjerama država članica za smanjivanje emisija stakleničkih plinova s ciljem ispunjavanja obveza Zajednice u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2020., a vezano na ograničenje emisija stakleničkih plinova država članica za 2020. godinu u odnosu na razine emisija stakleničkih plinova 2005. godine, odredbom za Republiku Hrvatsku koja glasi: „Hrvatska +11%“.
5. Dopuna Priloga II.a Direktive 2003/87/EZ, kako je izmijenjena i dopunjena Direktivom 2009/29/EZ, a u pogledu aukcijskih prava i povećanja postotka kvote koje će države članice prodavati na aukciji u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (a) radi smanjenja emisija i prilagođavanja djelovanju klimatskih promjena, s ciljem solidarnosti i rasta unutar Zajednice, odredbom za Republiku Hrvatsku: „Hrvatska 26 %“.
6. Dopuna odredbi Direktive 2003/87/EZ na način da se utvrdi ukupna kvota za Republiku Hrvatsku za razdoblje 2013.-2020. u iznosu od 9.080 Gg CO₂eq.

Rezultati pregovora koji se odnose na nove pregovaračke zahtjeve Republike Hrvatske pod rednim brojem 4., 5. i 6. sadržani su u Prilogu III. Akta o pristupanju - Popis iz članka 15. Akta o pristupanju: prilagodbe akata koje su donijele institucije, Odjeljak 8. Okoliš, točke 1. i 2.

7. a.) Razdoblje prilagodbe od 6 mjeseci od datuma pristupanja Europskoj uniji za primjenu članka 23. st. 1. i 2. i članka 28. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 o registriranju, ocjenjivanju,

odobravanju i ograničavanju kemikalija (REACH), kojima je definiran rok za registraciju i prethodnu registraciju tvari koje su u njima navedene.

b.) Razdoblje prilagodbe od 6 mjeseci od datuma pristupanja Europskoj uniji za primjenu članaka 6., 7., 9., 17., 18. i 33. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (REACH).

c.) Razdoblje prilagodbe od 6 mjeseci od datuma pristupanja Europskoj uniji za dostavu prijava za odobrenje za primjenu prijelaznih aranžmana koji su navedeni za bilo koju tvar koja je uvrštena u Prilog XIV. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (REACH), i to: ukoliko najkasniji datum za prijavu padne prije pristupanja ili unutar razdoblja od 6 mjeseci nakon datuma pristupanja Europskoj uniji.

Rezultati pregovora koji se odnose na nove pregovaračke zahtjeve Republike Hrvatske pod rednim brojem 7. sadržani su u Prilogu V. Akta o pristupanju - Popis naveden u članku 18. Akta o pristupanju: prijelazne mjere, Odjeljak 10. Okoliš, Odsjek VI. Kemikalije.

Također, ovim je **Dodatkom na Pregovaračko stajalište**, Republika Hrvatska prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. studenoga 2010. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji, s izuzetkom propisa pravne stečevine za koje je zatražila prijelazna razdoblja kako je gore navedeno.

Europska unija usvojila je 22. prosinca 2010. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 27.** kojim je prihvatila pregovaračke zahtjeve Republike Hrvatske kako su izmijenjeni i dopunjeni gore navedenim Dodatkom te kojim je ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 22. prosinca 2010. godine.

Poglavlje 28. Zaštita potrošača i zdravlja

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora o ovome poglavlju u području **zaštite potrošača** uključuje sljedeće instrumente: opći okvir za financiranje i pravila za uređenje zaštite potrošača na razini Europske unije i država članica, uključujući sudske naloge i pristup pravosuđu. Pravna stečevina Europske unije u području **javnog zdravstva** obuhvaća mjere u pogledu općeg okvira za financiranje i mjere za uređenje tog područja.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - *screening*

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je od 8. i 9. lipnja 2006. godine, a bilateralna 10. i 11. srpnja 2006. godine.

Europska komisija 8. veljače 2007. predstavila državama članicama Europske unije **Izvješće o provedenom *screeningu***, u kojemu je predložila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom za poglavlje 28. s čime su se usuglasile države članice te je njemačko predsjedništvo Europske unije 14. ožujka 2007. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 28. Zaštita potrošača i zdravlja 28. ožujka 2007. i predala ga njemačkom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim Pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. siječnja 2007. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji. Republika Hrvatska nije tražila trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja za provedbu pravne stečevine obuhvaćene ovim poglavljem.

Europska unija je 19. srpnja 2007. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 28., kojim je utvrdila **četiri mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi:

1. Republika Hrvatska treba usvojiti izmjene i dopune Zakona o općoj sigurnosti proizvoda i novi Zakon o zaštiti potrošača radi daljnjeg usklađenja svog zakonodavstva u području zaštite potrošača s pravnom stečevinom te do vremena pristupanja pokazati da će za njihovo uspješno provođenje uspostaviti odgovarajuće administrativne strukture i provedbenu sposobnost.
2. Republika Hrvatska treba usvojiti propise s ciljem preuzimanja provedbenih direktiva Europske komisije u području tehničkih zahtjeva za krv i krvne pripravke, zahtjeve sljedivosti i obavještanja o ozbiljnim štetnim reakcijama i događajima te u području uspostavljanja sustava kakvoće za transfuzijske ustanove. Republika Hrvatska mora pokazati da će do vremena pristupanja imati odgovarajuću administrativnu sposobnost da uspješno primijeni i provede ove propise.

3. Republika Hrvatska treba usvojiti propise s ciljem preuzimanja pravne stečevine u području tkiva i stanica, posebno onu koja se odnosi na reproduktivne stanice i izvještavanje o ozbiljnim štetnim događajima i reakcijama. Republika Hrvatska mora pokazati da će do vremena pristupanja imati odgovarajuću administrativnu sposobnost da uspješno primijeni i provede ove propise.
4. Republika Hrvatska treba postići značajan napredak u preuzimanju u nacionalno zakonodavstvo pravne stečevine vezane uz odredbe pravne stečevine Europske unije o nadzoru nad duhanom, posebno uz one koje se odnose na zdravstvena upozorenja, zabranu zavaravajućih opisa proizvoda, izvještavanje o sastojcima, sponzoriranje duhanske industrije te oglašavanje duhanskih proizvoda putem sredstava javnog informiranja.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 12. listopada 2007. godine.

Vlada Republike Hrvatske 8. lipnja 2009. godine usvojila završno **Izvješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 28.**, te je isto i predala Europskoj komisiji 9. lipnja 2009. godine.

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 26. rujna 2009. godine i predala češkom predsjedništvu Europske unije **Dodatak na Pregovaračko stajalište** za predmetno poglavlje, s kojim je prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. lipnja 2009. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji.

Europska unija usvojila je 26. studenoga 2009. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 28.** kojim je ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 27. studenoga 2009. godine.

Poglavlje 29. Carinska unija

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora u ovom poglavlju, izravno je obvezujuća za države članice, a obuhvaća Modernizirani carinski zakonik Europske unije i njegove provedbene odredbe, kombiniranu nomenklaturu, zajedničku carinsku tarifu i odredbe o razvrstavanju robe u carinsku tarifu, oslobođenje od plaćanja carine, obustavi carine i određenim carinskim kvotama i druge odredbe poput onih o carinskom nadzoru krivotvorene i piratske robe, prekursorima, izvozu kulturnih dobara, kao i međusobne upravne suradnje u carinskim pitanjima i provožu.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - *screening*

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je od 31. siječnja do 1. veljače 2006. godine, a bilateralna od 15. do 16. ožujka 2006. godine.

Europska komisija je 20. lipnja 2006. godine predstavila državama članicama Europske unije **Izješće o provedenom *screeningu***, u kojemu je predložila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom za poglavlje 29., s čime su se usuglasile države članice te je austrijsko predsjedništvo Europske unije 28. lipnja 2006. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 28. rujna 2006. godine **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 29. i predala ga finskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim Pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. lipnja 2006. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji te nije zatražila trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja za provedbu pravne stečevine obuhvaćene ovim poglavljem.

Europska unija je 20. prosinca 2006. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 29., kojim je utvrdila **tri mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako slijedi:

1. Republika Hrvatska treba nastaviti donositi propise u ograničenim preostalim područjima koja iziskuju dodatno usklađivanje; Republika Hrvatska posebno treba uskladiti svoje zakonodavstvo o nepovlaštenim pravilima podrijetla;
2. Republika Hrvatska treba pokazati da u svojim carinskim ispostavama primjenjuje carinske propise na dosljedan i ujednačen način, naročito u područjima obrade carinskih deklaracija, podrijetla, pojednostavljenih postupaka, krivotvorenja, selektivnosti kontrola i analize rizika;
3. Republika Hrvatska treba dostaviti Europskoj komisiji sveobuhvatnu i jasnu strategiju o međusobnom informacijskom povezivanju te ostvariti dovoljan napredak u razvoju svih povezanih informacijskih sustava međusobnog povezivanja, naročito za Novi kompjuterizirani provozni postupak (NCTS), Integrirani sustav upravljanja tarifom (ITMS), Sustav za kontrolu izvoza (ECS) i Sustav za kontrolu uvoza (ICS).

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 21. prosinca 2006. godine.

Vlada Republike Hrvatske je 27. listopada 2008. godine usvojila i Europskoj komisiji predala završno **Izvješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 29.**

Dodatkom na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 27. studenoga 2008. godine i predala ga francuskom predsjedništvu Europske unije, Republika Hrvatska je prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. siječnja 2008. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji.

Europska unija usvojila je 30. rujna 2009. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 29.** kojim je ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 2. listopada 2009. godine.

Poglavlje 30. Vanjski odnosi

Pravna stečevina Europske unije u ovom području sastoji se uglavnom od izravno primjenjivog zakonodavstva Europske unije koje uglavnom proizlazi iz višestranih i dvostranih obveza Europske unije u području trgovine, kao i iz velikog broja autonomnih trgovinskih mjera.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - *screening*

Eksplanatorna faza *screeninga* u provedena je 10. srpnja 2006. godine, a bilateralna 15. rujna 2006. godine.

Europska komisija 12. veljače 2007. predstavila je državama članicama Europske unije **Izješće o provedenom *screeningu***, u kojemu je predložila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom za poglavlje 30., s čime su se usuglasile države članice te je njemačko predsjedništvo Europske unije 14. ožujka 2007. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 30. Vanjski odnosi 28. ožujka 2007. godine i predala ga njemačkom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim Pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. siječnja 2007. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji. Republika Hrvatska nije tražila trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja za provedbu pravne stečevine obuhvaćene ovim poglavljem.

Europska unija je 11. listopada 2007. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 30., kojim je utvrdila **jedno mjerilo za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi :

1. Republika Hrvatska treba Europskoj komisiji predstaviti Akcijski plan za pripremu usklađivanja preostalog zakonodavstva te za usklađivanje međunarodnih ugovora s pravnom stečevinom pokazujući da će imati primjerene administrativne i nadzorne kapacitete za prikladnu primjenu i provedbu predmetnog zakonodavstva, posebno u području kontrole izvoza robe i tehnologije s dvojnomo namjenom, do pristupanja Europskoj uniji.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 12. listopada 2007. godine.

Vlada Republike Hrvatske u svibnju 2008. usvojila i Europskoj komisiji predala završno **Izješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 30.**

Dodatkom na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 27. studenoga 2008. godine i predala francuskom predsjedništvu Europske unije, Republika Hrvatska je prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. rujna 2008.

godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji.

Europska unija usvojila je 18. srpnja 2008. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 30.** kojim je ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 30. listopada 2008. godine.

Poglavlje 31. Vanjska, sigurnosna i obrambena politika

Pravna stečevina Europske unije u ovome poglavlju temelji se na pravnim aktima, uključujući i pravno obvezujuće međunarodne ugovore, te na političkim dokumentima. Republika Hrvatska se u okviru ovog poglavlja obvezala voditi politički dijalog u okviru vanjske, sigurnosne i obrambene politike, stati uz izjave Europske unije, sudjelovati u aktivnostima Europske unije i primijeniti dogovorene restriktivne mjere.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - *screening*

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je 14. rujna 2006., a bilateralna 2. listopada 2006. Europska komisija predstavila je državama članicama Europske unije **Izvješće o provedenom *screeningu*** u kojemu je preporučila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom o poglavlju 31. Vanjska, sigurnosna i obrambena politika, sa čime su se usuglasile države članice te je slovensko predsjedništvo Europske unije 7. svibnja 2008. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta bez određivanja mjerila za otvaranje.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 31. Vanjska, sigurnosna i obrambena politika **8. svibnja 2008.** i predala ga slovenskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim Pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi od 1. ožujka 2008. te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji. Republika Hrvatska nije zatražila trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja za provedbu pravne stečevine obuhvaćene ovim poglavljem.

Europska unija je 25. lipnja 2010. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 31., kojim je utvrdila **jedno mjerilo za zatvaranje poglavlja:**

1. Republika Hrvatska treba nastaviti dalje jačati svoje provedbene i izvršne sposobnosti kao i transparentnost informacija o oružju te osigurati da su Nacionalna strategija i pripadajući Akcijski plan za kontrolu malog i lakog oružja u skladu sa Strategijom Europske unije za suzbijanje nedopuštenoga gomilanja i trgovanja malim i lakim oružjem i pripadajućim streljivom.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 30. lipnja 2010.

Vlada Republike Hrvatske usvojila je i predala Europskoj komisiji 6. listopada 2010. završno **Izvješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 31.**

Dodatno, Vlada Republike Hrvatske usvojila je 30. rujna 2010. **Dodatak na Pregovaračko stajalište** kojim Republika Hrvatska prihvaća pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. rujna 2010.

Europska unija usvojila je 22. prosinca 2010. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 31.** kojim je ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 22. prosinca 2010. godine.

Poglavlje 32. Financijski nadzor

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru pregovora u ovom poglavlju obuhvaća četiri područja, i to unutarnju financijsku kontrolu u javnom sektoru, vanjsku reviziju, zaštitu financijskih interesa Europske unije i zaštitu eura od krivotvorenja.

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - *screening*

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je 18. svibnja 2006. godine, a bilateralna 29. lipnja 2006. godine.

Europska komisija je 28. rujna 2006. godine predstavila državama članicama Europske unije **Izvješće o provedenom *screeningu***, u kojemu je predložila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom za poglavlje 32.

Države članice usuglasile su se s preporukom Europske komisije te je finsko predsjedništvo Europske unije 9. listopada 2006. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 21. prosinca 2006. godine **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 32. i predala ga finskom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim Pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. rujna 2006. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji te nije zatražila trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja za provedbu pravne stečevine obuhvaćene ovim poglavljem.

Europska unija je 20. lipnja 2007. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 32., kojim je utvrdila **pet mjerila za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako glasi:

1. Republika Hrvatska treba donijeti i provesti zakon o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (PIFC), kao i povezane politike koje će podupirati adekvatna provedbena sposobnost;
2. Republika Hrvatska treba očuvati funkcionalnu i financijsku neovisnost Državnog ureda za reviziju putem izmjena i dopuna ustavnih odredbi ili nacionalnog zakonodavstva koje ima jednak učinak, te donijeti i provesti potrebne popratne zakone;
3. Republika Hrvatska treba uskladiti Kazneni zakon s Konvencijom o zaštiti financijskih interesa Europske unije (PIF) i njezinim protokolima;
4. Republika Hrvatska treba uspostaviti učinkovitu i djelotvornu koordinacijsku službu koja jamči ispunjavanje obveza koje proizlaze iz članka 280. stavka 3. Ugovora o osnivanju Europske zajednice i primjenu odredbi Uredbe (EZ) br. 2185/96 o izravnoj kontroli i

nadzoru koji obavlja Komisija, posebno što se tiče obveze pomaganja inspektorima Komisije najkasnije od datuma pristupanja;

5. Republika Hrvatska treba zakonodavno i upravno se uskladiti s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1338/2001 kojom se propisuju mjere potrebne za zaštitu eura od krivotvorenja, s primjenom najkasnije od datuma pristupanja.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 26. lipnja 2007. godine.

Vlada Republike Hrvatske je 19. lipnja 2009. godine usvojila i Europskoj komisiji predala završno **Izvješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 32.**

Dodatkom na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 26. lipnja 2009. godine i predala ga češkom predsjedništvu Europske unije, Republika Hrvatska je prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. lipnja 2009. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji.

Europska unija usvojila je 22. srpnja 2010. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 32.** kojim je ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 27. srpnja 2010. godine.

Poglavlje 33. Financijske i proračunske odredbe

Pravna stečevina Europske unije koju je Republika Hrvatska prihvatila u okviru pregovora u ovom poglavlju izravno je obvezujuća, a obuhvaća pravila koja se odnose na financijska sredstva potrebna za financiranje proračuna Europske unije („vlastita sredstva“). Ta su sredstva većim dijelom sačinjena od takozvanih tradicionalnih vlastitih sredstava (carine i poljoprivredne pristojbe, pristojbe na proizvodnju šećera), nadalje vlastitih sredstava po osnovi poreza na dodanu vrijednost te vlastitih sredstava iz uplata država članica na temelju njihovog udjela u bruto nacionalnom dohotku (BND).

Analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije - screening

Eksplanatorna faza *screeninga* provedena je 6. rujna 2006. godine, a bilateralna 27. rujna 2006. godine.

Europska komisija je 27. ožujka 2007. predstavila državama članicama Europske unije **Izvješće o provedenom screeningu**, u kojemu je predložila otvaranje pristupnih pregovora s Republikom Hrvatskom za poglavlje 33.

Države članice usuglasile su se s preporukom Europske komisije te je njemačko predsjedništvo Europske unije 25. travnja 2007. godine pozvalo Republiku Hrvatsku na predaju Pregovaračkog stajališta.

Sadržajna faza pregovora

Vlada Republike Hrvatske usvojila je 2. kolovoza 2007. godine **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** za poglavlje 33. i predala ga njemačkom predsjedništvu Europske unije.

Predmetnim Pregovaračkim stajalištem Republika Hrvatska se obvezala prihvatiti pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. siječnja 2007. godine te ostvariti njezinu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji te je zatražila primjenu prijelaznih korektivnih mjera vezanih uz uplate Republike Hrvatske u proračun Europske unije.

Europska unija je 13. prosinca 2007. godine usvojila **Zajedničko stajalište Europske unije** u poglavlju 33., kojim je utvrdila **jedno mjerilo za privremeno zatvaranje** predmetnog poglavlja kako slijedi:

1. Republika Hrvatska treba ojačati svoju administrativnu sposobnost i pripremiti postupovna pravila kako bi, od datuma pristupanja, osigurala ispravno izračunavanje, planiranje, obračunavanje, prikupljanje, uplaćivanje, kontrolu i izvještavanje Europske unije o vlastitim sredstvima u skladu s pravnom stečevinom.

Predmetno poglavlje otvoreno je za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 19. prosinca 2007. godine.

Vlada Republike Hrvatske je 21. travnja 2011. godine usvojila i Europskoj komisiji predala završno **Izvješće o ispunjavanju obveza iz poglavlja 33.**

Dodatkom na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila 9. lipnja 2011. godine i predala ga mađarskom predsjedništvu Europske unije, Republika Hrvatska je prihvatila pravnu stečevinu kakva je na snazi 1. lipnja 2011. godine te se obvezala ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja Europskoj uniji.

Europska unija usvojila je 29. lipnja 2011. godine **Zajedničko stajalište Europske unije za zatvaranje poglavlja 33.**, u kojem je predstavila Financijski paket pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, te kojim je ustvrdila da je Republika Hrvatska ispunila sve uvjete za privremeno zatvaranje predmetnog poglavlja.

Predmetno poglavlje privremeno je zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 30. lipnja 2011. godine.

Poglavlje 34. Institucije

O poglavlju Institucije nije se pregovaralo na uobičajen način te ono nije bilo obuhvaćeno postupkom analitičkog pregleda i ocjene usklađenosti nacionalnog zakonodavstva, već je u završnoj fazi pregovora, 6. listopada 2010. godine, Europska unija prva predstavila Zajedničko stajalište Europske unije u kojemu je utvrdila učinke i uvjete hrvatskog članstva na sastav i rad institucija Europske unije.

Vlada Republike Hrvatske potom je 28. listopada 2010. godine usvojila Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske za poglavlje 34. Institucije, kojim je prihvaćena pravna stečevina Europske unije za ovo područje, kakva je na snazi 24. rujna 2010. godine te kojim je potvrdila da može prihvatiti sve što je navedeno u Zajedničkom stajalištu Europske unije.

Sukladno Zajedničkom stajalištu Europske unije Republici Hrvatskoj će, nakon što pristupi Europskoj uniji, pripadati slijedeći broj mjesta u institucijama Europske unije.

Mjesta za Republiku Hrvatsku u institucijama Europske unije

Republici Hrvatskoj je dodijeljeno 7 glasova pri usvajanju odluka Europskog vijeća i Vijeća Europske unije za koje se zahtjeva kvalificirana većina. Republika Hrvatska, kao i ostale države članice, pristupajući Europskoj uniji dobiva jednog člana u Europskoj komisiji.

Republici Hrvatskoj je za vrijeme mandata sadašnjeg saziva Europskoga parlamenta dodijeljeno 12 zastupničkih mjesta.² Postane li Republika Hrvatska punopravnom članicom Europske unije šest ili više mjeseci prije sljedećih izbora za Europski parlament (izbori u lipnju 2014.), tada će u Republici Hrvatskoj biti provedeni posebni izbori za Europski parlament. Ako Republika Hrvatska pristupi Europskoj uniji u razdoblju kraćem od šest mjeseci do sljedećih izbora za Europski parlament, tada u Europski parlament šalje 12 zastupnika iz Hrvatskoga sabora.

Ostala mjesta za Republiku Hrvatsku u institucijama Europske unije: na Sudu Europske unije Republika Hrvatska će imati po jednog suca u Sudu i u Općem sudu; u Općem vijeću Europske središnje banke rezervirano je mjesto za guvernera Hrvatske narodne banke; u Revizorski sud Republika Hrvatska po pristupanju predlaže jednog svojeg državljanina kao člana. Republika Hrvatska dobiva i 9 mjesta u Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, a jednako toliko i u Odboru regija. Prema Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, Republika Hrvatska će kao država članica imati svog predstavnika u Znanstvenom i tehničkom odboru Europske zajednice za atomsku energiju.

Kroz ovo je poglavlje također utvrđeno da će hrvatski jezik biti priznat kao izvorni jezik izvornih ugovora Europske unije te da će dokumenti institucija Europske unije od pristupanja Republike Hrvatske biti sastavljeni i na hrvatskom jeziku. Hrvatski će jezik također biti priznat kao službeni i radni jezik institucija Europske unije.

² Dodijeljenih 12 zastupničkih mjesta je privremeno rješenje, kako za Republiku Hrvatsku tako i za sve ostale države članice, budući će Europski parlament tijekom ovog parlamentarnog razdoblja (2009.-2014.) povećati (bez hrvatskih zastupnika) broj zastupnika sa sadašnjih 736 na 754, dok bi po Lisabonskom ugovoru trebao imati 751 zastupnika. Koliko će zastupnika u sljedećem sazivu Europskog parlamenta imati pojedina država članica, odlučit će Europsko vijeće.

Predviđena su daljnja imenovanja nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, a sukladno uvjetima i u skladu s postupcima utvrđenima za imenovanje članova različitih odbora, skupina, agencija ili drugih tijela Europske unije.

Predmetno poglavlje otvoreno je i privremeno zatvoreno za pregovore na sjednici Međuvladine konferencije 5. studenoga 2010. godine.

Navedene odredbe nalaze se u dijelu drugom Akta o pristupanju „Prilagodbe ugovorâ“, Glavi I. – Institucionalne odredbe te u dijelu četvrtom Akta o pristupanju, „Privremene odredbe“, Glava II. – Institucionalne odredbe.

Poglavlje 35. Ostala pitanja

Ovo poglavlje također nije bilo predmetom analitičkog pregleda i ocjene usklađenosti nacionalnog zakonodavstva te je ostavljeno za sam kraj pregovora i uključivalo je razna pitanja koja su se pojavila tijekom pregovora, a koja nisu bila obuhvaćena ostalim pregovaračkim poglavljima ili su se pojavila nakon zatvaranja ostalih poglavlja.

Vlada Republike Hrvatske tako je 9. lipnja 2011. godine usvojila **Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske** u predmetnom poglavlju kojim je zatražila da se, odstupajući od određenih odredaba pravne stečevine, po njezinu pristupanju Europskoj uniji uspostavi poseban režim kojim bi se omogućilo izuzeće od obveze podnošenja ulaznih/izlaznih skraćениh deklaracija za određenu robu koja prolazi kroz „neumski koridor“.

Europska unija usvojila je potom 29. lipnja 2011. **Zajedničko stajalište Europske unije** koje sadrži osam zasebnih točaka kako slijedi:

1. Europski razvojni fond (ERF)

U ovoj točki predviđeno je da će Republika Hrvatska pristupiti ERF-u nakon stupanja na snagu novog Višegodišnjeg financijskog okvira za suradnju (za razdoblje koje počinje od 2014. godine) te će davati svoj doprinos u fond od 1. siječnja druge kalendarske godine nakon datuma pristupanja Europskoj uniji. O iznosu hrvatskog financijskog doprinosa za ERF raspravljat će se nakon potpisivanja Ugovora o pristupanju, tj. nakon što države članice pokrenu razgovore o novom višegodišnjem financijskom okviru, odnosno Internom sporazumu za ERF.

Zajednička izjava Republike Hrvatske i sadašnjih država članica Europske unije o ERF-u sadržana je u Završnom aktu.

2. Istraživački fond za ugljen i čelik

Metodologijom preuzetom iz prošlog kruga proširenja, a na temelju podataka o hrvatskoj proizvodnji čelika u referentnom razdoblju (2008. - 2010.), određeno je da Republika Hrvatska treba uplatiti u Istraživački fond za ugljen i čelik 494.000 eura (trenutačno indikativan iznos) te je određena dinamika i modaliteti uplate.

Navedene odredbe sadržane su dijelu četvrtom Akta o pristupanju „Privremene odredbe“ Glava III – Financijske odredbe, članak 28.

3. Postupci tijekom privremenog razdoblja

U ovoj točki dogovoren je aktivan promatrački status Republike Hrvatske u Vijeću Europske unije i drugim odgovarajućim tijelima i institucijama Europske unije te postupak obavješćivanja i savjetovanja o novoj pravnoj stečevini Europske unije u razdoblju do punopravnog članstva.

Predmetno će biti uređeno razmjenom pisama između Europske unije i Republike Hrvatske o postupku obavješćivanja i savjetovanja za donošenje određenih odluka i drugih mjera u razdoblju koje prethodi pristupanju, koja se daju u prilogu III Završnog akta.

4. Provedba i upravljanje pretpristupnim fondovima u Republici Hrvatskoj

Radi nesmetanog nastavka provođenja i dovršetka određenih projekata u okviru programa IPA, odobrenih prije pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, kao i za potrebe primjene Privremenog instrumenta za jačanje institucija nakon pristupanja, predviđene su odgovarajuće prijelazne odredbe.

*Odredbe o tomu sadržane su u dijelu četvrtom Akta o pristupanju „Privremene odredbe“:
Glava III. – Financijske odredbe, članak 29.*

5. Izmjene i dopune Statuta Europske investicijske banke

Nakon pristupanja Europskoj uniji hrvatski će predstavnici sudjelovati u upravljačkim tijelima EIB-a, te je u ovoj točki dogovoren način imenovanja i mandat hrvatskih predstavnika u Upravnom vijeću, kao i način uplate doprinosa u upisani kapital i pričuve EIB-a.

*Odredbe to tomu sadržane su u dijelu četvrtom Akta o pristupanju „Privremene odredbe“:
Glava II – Institucionalne odredbe i u Glavi III. – Financijske odredbe.*

6. Režim za djelomično izuzeće od obveze podnošenja ulaznih / izlaznih skraćenih deklaracija za robu koja prolazi kroz „neumski koridor“

Nastavno na zahtjev iznesen u Pregovaračkom stajalištu Republike Hrvatske za poglavlje 35. te provedene tehničke konzultacije utvrđen je poseban režim kojim bi se omogućilo izuzeće odredbi pravne stečevine Europske unije od u odnosu na obvezu podnošenja ulaznih/izlaznih skraćenih deklaracija za određenu robu koja prolazi kroz „neumski koridor“.

*Odredbe o tomu sadržane su u dijelu četvrtom Akta o pristupanju „Privremene odredbe“:
Glava IV. – Ostale odredbe, članak 43.*

7. Pretpristupno praćenje i zaštitne klauzule

U ovoj točki utvrđen je način i metodologija provođenja pretpristupnog praćenja ispunjavanja svih obveza koje je Republika Hrvatska preuzela tijekom pregovora o pristupanju, s posebnim naglaskom na obveze preuzete u poglavljima 8., 23. i 24. U ovoj točki uređeno je ujedno i pitanje uobičajenih zaštitnih klauzula.

*Odredbe o tomu sadržane su u četvrtom dijelu Akta o pristupanju „Privremene odredbe“:
Glava IV. – Ostale odredbe, članci 36.-39. Člankom 3. stavkom 5. Ugovora o pristupanju utvrđeno je da se članak 36. Akta o pristupanju primjenjuje od potpisivanja Ugovora o pristupanju.*

8. Protokol o određenim aranžmanima u vezi s mogućim jednokratnim prijenosom jedinica dodijeljene kvote izdanih na temelju Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime Republici Hrvatskoj te o pripadajućoj nadoknadi

U cilju ispunjavanja obveza Republike Hrvatske prema Kyotskom protokolu, Europska unija izrazila je spremnost jednokratno posuditi Republici Hrvatskoj do 7 milijuna tona CO₂, tj. jedinica dodijeljene kvote izdanih na temelju Kyotskog protokola za razdoblje 2008. - 2012.,

ako to Republici Hrvatskoj bude potrebno, uz uvjet da će potrošeni dio ovog iznosa Republika Hrvatska morati vratiti u narednom razdoblju, od 2013. do 2020. godine.

Dodatni uvjet za prijenos je da Republika Hrvatska povuče svoju žalbu protiv odluke Ogranka za izvršenje Odbora za kontrolu pridržavanja obveza stranaka Kyotskog protokola s dnevnog reda Konferencije stranaka Kyotskog protokola koja će se održati u prosincu 2011. godine u Južnoj Africi. što je i učinjeno na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske je 21. lipnja 2011. godine.

Ova pitanje uređeno je Protokolom o određenim aranžmanima u vezi s mogućim jednokratnim prijenosom jedinica dodijeljene kvote izdanih na temelju Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime Republici Hrvatskoj te o pripadajućoj nadoknadi koji je sastavni dio Akta o pristupanju.

Predmetno poglavlje otvoreno je i privremeno zatvoreno za pregovore na posljednjoj sjednici Međuvladine konferencije 30. lipnja 2011. godine.

III. FINANCIJSKI PAKET ZA PRISTUPANJE REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI

Financijski paket za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji sastavni je dio Zajedničkog stajališta Europske unije za poglavlje 33. Financijske i proračunske odredbe koje je za pregovore zatvoreno 30. lipnja 2011. na sastanku Međuvladine konferencije, na kojoj su ujedno završeni pregovori o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Okviri paketa i njegova temeljna načela proizlaze iz Priopćenja Komisije o financijskom paketu za pristupne pregovore s Republikom Hrvatskom od 29. listopada 2009. zaključaka Vijeća Europske unije od 7. prosinca 2009., nastavno na Priopćenje Komisije, te zajedničkih stajališta Europske unije za zatvaranje poglavlja 11. Poljoprivreda i ruralni razvoj i 22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata. Pri izradi paketa, Europska komisija primijenila je slična načela i metodologiju koja se primjenjivala pri izradi financijskih paketa dogovorenih s dvanaest država članica iz petog kruga proširenja (2004. i 2007.).

Financijski paket izrađen je na temelju indikativnog datuma pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji 1. srpnja 2013. godine i u okviru važeće pravne stečevine za tekuću Financijsku perspektivu 2007. - 2013., koja završava 31. prosinca 2013. godine.

Nakon isteka ovog razdoblja, financijski iznosi iz proračuna Europske unije namijenjeni Republici Hrvatskoj, kao i hrvatski doprinosi proračunu Europske unije, utvrđivat će se i računati na temelju nove pravne stečevine i metodologije važeće za Financijsku perspektivu 2014.-2020. Pri tome će se za Republiku Hrvatsku, iznosi sredstava iz fondova kohezijske, poljoprivredne, ruralne i ribarstvene politike Europske unije usklađivati sukladno godišnjoj dinamici postupnog uvođenja (phasing-in) koja je predviđena zajedničkim stajalištima Europske unije za poglavlja 11., 22. i 33.

Ukupno odobrena sredstva za Republiku Hrvatsku za drugu polovicu 2013. iznose **687.5 milijuna eura**. Najveći dio tog iznosa obuhvaća sredstva iz strukturnih fondove i Kohezijskog fonda (449.4 mil. eura) i Europskog ribarstvenog fonda (8.7 mil. eura). Nadalje, u taj su iznos uključena sredstva predviđena u okviru privremenih instrumenata za nove države članice: instrumenta za jačanje novih vanjskih granica (40 mil. eura), instrumenta za jačanje institucija (29 mil. eura) te instrumenta za jačanje novčanog toka (75 mil. eura) kako bi se poboljšala neto proračunska pozicija hrvatskog proračuna u prvim godinama članstva. Ostala sredstva iz paketa namijenjena su za sudjelovanje Republike Hrvatske u aktivnostima i programima u okviru različitih unutarnjih politika Europske unije.

Tim se sredstvima mogu pribrojiti i sredstva za određene poljoprivredne mjere, utvrđene zajedničkim stajalištima Europske unije za poglavlja 11. i 33. i predviđene u proračunu Europske unije za 2013., čije će se isplate početi realizirati tek od 2014. (potpore u sektoru vina, izravna plaćanja poljoprivrednicima, tzv. minska omotnica i pretpristupni program IPARD, koji će se zbog vrlo kratkog programskog razdoblja od šest mjeseci nastaviti primjenjivati u Republici Hrvatskoj do kraja 2013. umjesto redovitog programa ruralnog razvoja za države članice), što pribrajajući gornjem iznosu ova sredstva sveukupno iznosi **800.16 milijuna eura**.

Prema procjenama Europske komisije, ukupne procijenjene moguće isplate Republici Hrvatskoj u drugoj polovici 2013. mogle bi iznositi **374.3 milijuna eura**, dok će dinamika

isplata ostatka sredstava ovisiti najvećim dijelom o apsorpcijskim sposobnostima Republike Hrvatske, pri čemu je krajnji rok isplate sredstava iz Kohezijskog fonda, strukturnih fondova i Europskog ribarstvenog fonda 31. prosinca 2016.

Uplate Republike Hrvatske u proračun Europske unije u drugoj polovici 2013. predviđene su u iznosu od **267.7 milijuna eura**, što bi, uzimajući u obzir odnos procijenjenih mogućih isplata Republici Hrvatskoj i iznos koji je Republika Hrvatska obvezna uplatiti u proračun Europske unije tijekom druge polovice 2013. ($374.3 - 267.7 = 106.6$ mil. eura), trebalo osigurati da Republika Hrvatska bude neto primateljicom sredstava iz proračuna Europske unije.

Budući je trenutni prijedlog Europske komisije za Višegodišnju financijsku perspektivu 2014. - 2020. dovršen prije završetka pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji on se odnosi na trenutnih 27 država članica, no uz napomenu da će se prijedlog odgovarajuće prilagoditi ukoliko Republika Hrvatska, kao što je očekivano, postane državom članicom prije stupanja nove financijske perspektive.

Rasprava unutar Europske unije o trenutačnom prijedlogu započela je početkom srpnja o.g. Republika Hrvatska će potpisivanjem Ugovora o pristupanju steći status zemlje pristupnice, što će njezinim predstavnicima omogućiti pristup većini radnih skupina Vijeća Europske unije u svojstvu aktivnih promatrača.

Iako bez prava glasa, Republika Hrvatska će moći iskoristiti svoj status u Vijeću Europske unije kako bi se tijekom rasprava i pregovora o novoj Višegodišnjoj financijskoj perspektivi zauzela za one proračunske aspekte unutar Europske unije i politike Europske unije u kojima prepoznaje nacionalni interes.

IV. ZAVRŠNI DIO

Republika Hrvatska je 30. lipnja 2011. godine nakon pet godina i osam mjeseci završila pregovore o pristupanju Europskoj uniji. Ovaj važan događaj simbolično se vremenski preklopio s obilježavanjem 20. obljetnice proglašenja suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske.

Pregovori o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji po svojem su obimu, metodologiji, ali i uvjetima u kojima su se odvijali, bili zasigurno jedni od najsloženijih u povijesti proširenja Europske unije pa time i njihovo uspješno okončanje predstavlja još veći uspjeh Vlade Republike Hrvatske i njezina pregovaračkog tima, ali i cjelokupnog hrvatskog društva.

Pregovori su se naime odvijali u razdoblju kada se sama Europska unija nalazila pred nizom internih izazova pa i poteškoća, od institucionalne krize nastale odbacivanjem europskog Ustava, zatim dugotrajnih pregovora te u konačnici izglasavanja te stupanja na snagu Lisabonskog ugovora pa sve do gospodarske i financijske krize koja je zahvatila i Europsku uniju. U takvim je okolnostima dodatno zahtjevno bilo održavati interes Europske unije za proširenjem pa tako i hrvatskim pregovaračkim procesom.

Dodatno, hrvatski pristupni pregovori prvi su se vodili po znatno zahtjevnijoj metodologiji odnosno po načelu uvjetovanog napretka određivanjem mjerila za otvaranje i zatvaranje pojedinih pregovaračkih poglavlja koje je utvrđivala Europska unija, a koje je Republika Hrvatska trebala ispuniti prije prelaska u sljedeću fazu pregovaračkog procesa u pojedinom poglavlju.

Pregovore je obilježio i zastoj uslijed jednogodišnje blokade od strane Republike Slovenije zbog unošenja bilateralnoga graničnog pitanja u pregovarački proces. Ova je zapreka uspješno otklonjena otvorenim dijalogom dviju strana što je dovelo do sklapanja Sporazuma o arbitraži između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije kojeg su u Stockholmu 4. studenoga 2009. godine potpisali predsjednica Vlade Republike Hrvatske Jadranka Kosor i predsjednik Vlade Republike Slovenije Borut Pahor.

Statistički gledano, Europska unija je pred Republiku Hrvatsku je postavila ukupno 127 mjerila, odnosno 23 mjerila za otvaranje u 11 poglavlja te 104 mjerila za zatvaranje u 31 poglavlju. Pridodaju li se ovom broju sva dodatna mjerila (podmjerila), koja je Republika Hrvatska morala ispuniti, njihov ukupan broj iznosi više od 400. Ovo Izvješće daje pregled svih obveza, odnosno mjerila za otvaranje i zatvaranje pojedinih poglavlja pregovora koje je Republika Hrvatska uspješno ispunila.

Iza tog broja stoji niz procesa prilagodbi, reformi i provedenih aktivnosti, kako zakonodavnih tako i onih koje su se odnosile na izgradnju novih i učinkovitijih institucija. Uspješno ispunjavanje mjerila posebno je zahtijevalo opipljive, konkretne i dosljedne rezultate u provedbi pravne stečevine Europske unije. Tijekom pregovora Republika Hrvatska donijela je 370 zakona i 1133 podzakonskih akata usklađenih s pravnom stečevinom Europske unije. Dodatno, u svrhu ispunjavanja obveza iz pregovora te priprema za pristupanje i sudjelovanje u Europskoj uniji, Republika Hrvatska je u lipnju 2010. godine izvršila i promjene Ustava Republike Hrvatske.

U slučajevima kada je bilo zaključeno da Republika Hrvatska do pristupanja Europskoj uniji ne može provesti sve potrebne pripreme za punu provedbu pravne stečevine Europske unije, odnosno da bi puna provedba pravne stečevine bila znatno otežana ili uzrokovala određene gospodarske, financijske ili socijalne poteškoće, Republika Hrvatska je kroz pregovore zatražila i u najvećem obimu uspjela izboriti prihvaćanje niza pregovaračkih zahtjeva.

Republika Hrvatska je postavila ukupno 109 pregovaračkih zahtjeva. Od toga je broj Republiki Hrvatskoj odobreno ukupno 80 pregovaračkih zahtjeva, odnosno preko 85 % od ukupno zatraženih. Možemo ustvrditi da je i u tom smislu hrvatski pregovarački proces bio iznimno uspješan.

U okviru pregovora i Europska unija je također zatražila i ostvarila dva prijelazna razdoblja (kao i u prethodnim krugovima proširenja).

Pregled svih pregovaračkih zahtjeva po pojedinim poglavljima pregovora, kako onih koje je postavila Republika Hrvatska tako i onih koje je postavila Europska unija, kao i referenca na odgovarajuće odredbe Akta o pristupanju u kojima su ista sadržana, također se daje u ovome Izvješću. Pritom treba istaknuti da pojedini odobreni pregovarački zahtjevi, uslijed činjenice da će u njima utvrđeni prijelazni rokovi isteći prije stupanja na snagu Ugovora i Akta o pristupanju, nisu uvrštena u tekst Ugovora, što je također na odgovarajući način naznačeno u ovome Izvješću.

Pregovarajući s institucijama Europske unije, Republika Hrvatska je predala ukupno 71 Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske i njihove naknadne Dodatke, kao i završna Izvješća o ispunjavanju obveza za svako od poglavlja pregovora. Volumen dokumenata koje je Republika Hrvatska uputila tijelima Europske unije tijekom šestogodišnjeg procesa pregovora premašuje 200.000 stranica teksta.

Sve ovo upućuje da je riječ o iznimno zahtjevnom i složenom procesu koji je zahtijevao puni angažman i stručnost svih koji su u njega bili uključeni, a ponajviše tijela državne uprave koja su iznijela najveći dio posla vezan uz ispunjavanje obveza i vođenje pregovaračkog procesa općenito.

Ovdje posebno treba istaknuti kako je Republika Hrvatska u procesu pristupanja Europskoj uniji uložila veliki trud, znanje i financijska sredstva i u posao prevođenja, kako gore spomenutih dokumenata u procesu pregovora, uključujući i hrvatsko zakonodavstvo, tako i pravne stečevine Europske unije.

Naime, jedan od uvjeta za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji je i prevođenje pravne stečevine Europske unije i stvaranje vjerodostojne hrvatske inačice pravne stečevine Europske unije čime se ujedno ispunjava i jedan od uvjeta da hrvatski jezik postane jedan od službenih jezika Europske unije.

Govoreći u brojkama, obaveza Republike Hrvatske bila je prevesti na hrvatski jezik oko 8.500 stranica primarnoga zakonodavstva Europske unije i oko 123.397 stranica, odnosno 13.161 akata sekundarnog zakonodavstva Europske unije. Do sada je prevedeno na hrvatski jezik čitavo primarno zakonodavstvo. Tekstovi izvornih ugovora i ugovorâ o izmjeni ili dopuni istih, uključujući i dosadašnje ugovore o pristupanju, sastavljeni na hrvatskom jeziku biti će priloženi Aktu o pristupanju i smatrat će se jednako vjerodostojnim kao i tekstovi tih ugovorâ sastavljeni na sadašnjim službenim jezicima Europske unije. Također, u ovome trenutku na

hrvatski jezik prevedeno je i više od 90 % sekundarnog zakonodavstva Europske unije, koje će sačinjavati tzv. Posebno izdanje *Službenog lista Europske unije* koje će biti tiskano i dostupno na hrvatskom jeziku datumom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Posebna pozornost pritom se pridaje usklađenosti terminologije zbog čega prijevodi prolaze još jezične, pravne i stručne redakture prije konačne potvrde od strane institucija Europske unije, a nakon čega postaju i službene verzije.

Ovaj zasigurno najveći prevoditeljski posao nije prestao završetkom pregovora već se na njemu predano nastavlja raditi i do pred sam ulazak u Europsku uniju obzirom da se novo zakonodavstvo u Europskoj uniji stvara svakodnevno. Posebna pažnja pritom se pridaje osiguranju visoke jezične kvalitete, ali i zaštiti hrvatskog jezika kao budućeg službenog jezika Europske unije, a time i očuvanju hrvatskog jezičnog identiteta u službenom komuniciranju s Europskom unijom.

Završetak pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, dosad najtežih u povijesti proširenja, je povijesni uspjeh što je ocjena i država članica Europske unije i Europske komisije. Republika Hrvatska je ispunila sve kriterije i postigla visok stupanj usklađenosti nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, a višegodišnji kontinuitet, održivost i nepovratnost reformskih procesa u Republici Hrvatskoj ulog su u buduće učinkovito funkcioniranje Republike Hrvatske kao članice Europske unije.

Nakon tehničkog okončanja pristupnih pregovora Vlada Republike Hrvatske nastavlja s pripremama za članstvo u Europskoj uniji 1. srpnja 2013. godine.

Republika Hrvatska nastavlja ispunjavati sve svoje obveze iz pristupnih pregovora i članstva u Europskoj uniji, provoditi reforme i snažiti administrativne strukture kako bi na taj način unaprijedila uvjete života svojih građana i spremna dočekala dovršetak ratifikacije Ugovora o pristupanju i punopravno članstvo.

Zaključno, završetak hrvatskih pregovora predstavlja povijesni trenutak za čitav prostor jugoistočne Europe i njegovu europsku perspektivu. Tim državama daje jasan znak i poticaj da se strukturne reforme i prihvaćanje europskih standarda isplate te da su europske i euroatlantske integracije vrijedan i dostižan cilj. U ostvarenju tog cilja Republika Hrvatska će pružati aktivnu i konstruktivnu potporu svim zemljama jugoistočne Europe na njihovu putu prema Europskoj uniji i spremna im je u tome pomoći svojim znanjem i iskustvom stečenim tijekom pregovaračkog procesa.

Također, čvrsto je stajalište Republike Hrvatske da otvorena pitanja bilateralnog karaktera ne smiju kočiti pristupanje država kandidata u Europsku uniju. U smislu svega gore navedenog Hrvatski sabor je, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, 21. listopada 2011. godine donio Deklaraciju o promicanju europskih vrijednosti u jugoistočnoj Europi.

PRILOG 2.

Tekst Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji nalazi se na Internetnim stranicama MVEP (<http://www.mvep.hr/MVP.asp?pcpid=2713>)

SAŽETI PREGLED SADRŽAJA UGOVORA O PRISTUPANJU REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI

Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji je međunarodni ugovor između država članica EU-a i Hrvatske čije je sklapanje i stupanje na snagu pravna pretpostavka za ostvarivanje članstva Hrvatske u Europskoj uniji i Europskoj zajednici za atomsku energiju.

Ugovorom o pristupanju utvrđuje se da Hrvatska, po njegovu stupanju na snagu, postaje stranka temeljnih ugovora EU-a. U njemu se ujedno utvrđuju uvjeti za primanje Hrvatske u članstvo EU-a, kao i prilagodbe primarnih i sekundarnih propisa EU-a koje su potrebne radi tog primanja u članstvo.

Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji stupa na snagu 1. srpnja 2013. pod uvjetom da sve isprave o ratifikaciji budu položene prije toga datuma kod talijanske Vlade.

Akt o uvjetima pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji

Schengenska pravna stečevina

Odredbe schengenske pravne stečevine navedene u Ugovoru obvezujuće su za Hrvatsku i u njoj se primjenjuju od datuma pristupanja. Međutim, dio odredaba, premda obvezujućih za Hrvatsku od datuma pristupanja, primjenjivat će se u Hrvatskoj tek na temelju jednoglasne odluke Vijeća, a nakon provjere u skladu s mjerodavnim schengenskim postupcima ocjenjivanja da su u Hrvatskoj ispunjeni potrebni uvjeti za primjenu svih schengenskih pravila.

Ekonomska i monetarna unija

Hrvatska sudjeluje u Ekonomskoj i monetarnoj uniji od datuma pristupanja kao država članica na koju se primjenjuje odstupanje u smislu članka 139. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Sporazumi s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama

Sporazumi koje je Unija sklopila ili koje privremeno primjenjuje s trećom zemljom ili s trećim zemljama, s međunarodnom organizacijom ili s državljaninom treće zemlje obvezujući su za Hrvatsku od datuma pristupanja, uz iznimku Sporazuma između Europske zajednice i

njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba.

Od datuma pristupanja Hrvatska primjenjuje dvostrane sporazume i aranžmane o tekstilu koje je Unija sklopila s trećim zemljama.

O potrebnim izmjenama i dopunama dvostranih sporazuma i količinskih aranžmana za uvoz čelika, uzrokovanim ulaskom Hrvatske u EU, a koje je Unija sklopila s trećim zemljama, pregovara se prije datuma pristupanja.

Sporazumi o ribarstvu

Od datuma pristupanja Unija upravlja sporazumima o ribarstvu koje je Hrvatska sklopila s trećim zemljama prije pristupanja. Prava i obveze koje iz tih sporazuma proizlaze za Hrvatsku ostaju neizmijenjeni tijekom razdoblja u kojem se odredbe tih sporazuma privremeno zadržavaju.

Europski gospodarski prostor

Hrvatska se obvezuje pristupiti Sporazumu o Europskom gospodarskom prostoru u skladu s člankom 128. toga Sporazuma.

CEFTA

Hrvatska se povlači iz svih sporazuma o slobodnoj trgovini s trećim zemljama, uključujući i Srednjoeuropski ugovor o slobodnoj trgovini, kako je izmijenjen.

Institucionalne odredbe

Europski parlament

Broj članova Europskoga parlamenta povećava se za 12 članova iz Hrvatske za razdoblje od datuma pristupanja do kraja mandatnog razdoblja Europskoga parlamenta 2009.–2014. Hrvatska će prije datuma pristupanja održati neposredne opće ad hoc izbore za Europski parlament za tih 12 zastupnika.

Europsko vijeće i Vijeće EU-a

Kada se zahtijeva da Europsko vijeće i Vijeće djeluje kvalificiranom većinom, Hrvatska će imati 7 glasova, do 31. listopada 2014.

Europska komisija

S učinkom za razdoblje od datuma pristupanja do 31. listopada 2014. jedan državljanin Hrvatske imenuje se u Komisiju od datuma pristupanja. Novog člana Komisije imenuje Vijeće djelujući kvalificiranom većinom i zajedničkom suglasnošću s predsjednikom Komisije nakon savjetovanja s Europskim parlamentom. Mandat hrvatskog člana istječe istodobno s mandatima članova koji obnašaju dužnost u vrijeme pristupanja.

Sud i Opći sud

Opći sud sastojat će se od 28 sudaca.

Mandati suca Suda i suca Općeg suda koji su imenovani iz Hrvatske po njezinu pristupanju istječu 6. listopada 2015., odnosno 31. kolovoza 2013.

Europska investicijska banka

Kapital Banke iznosit će 233 247 390 000 eura. Hrvatska upisuje 854 400 000 eura.

Hrvatska predlaže 1 direktora u Upravno vijeće Banke. Mandat direktora u Upravnom vijeću Europske investicijske banke kojega predlaže Hrvatska istječe na kraju godišnje skupštine Vijeća guvernera tijekom koje se razmatra godišnje izvješće za financijsku godinu 2017.

Četiri zamjenika direktora zajedničkom suglasnošću predlažu Bugarska, Češka, Hrvatska, Cipar, Mađarska, Malta, Poljska, Slovenija i Slovačka.

Znanstveni i tehnički odbor

U skladu s Ugovorom o EZAE-u, Odbor će se sastojati od 42 člana.

Gospodarski i socijalni odbor

Do kraja mandata ili stupanja na snagu odluke iz članka 301. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Hrvatska će imati 9 članova Gospodarskoga i socijalnoga odbora.

Odbor regija

Do kraja mandata ili stupanja na snagu odluke iz članka 305. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Hrvatska će imati 9 članova Odbora regija.

Financijske odredbe

Europska investicijska banka

Od datuma pristupanja Hrvatska uplaćuje (u 8 obroka od 2013. do 2018.) sljedeći iznos koji odgovara njezinu udjelu u kapitalu koji se uplaćuje za upisani kapital Europske investicijske banke: 42 720 000 eura.

Hrvatska u osam jednakih obroka doprinosi pričuvama i rezervacijama, u iznosima koji odgovaraju sljedećem postotku pričuva i rezervacija: 0,368 %.

Istraživački fond za ugljen i čelik

Hrvatska uplaćuje (u četiri obroka od 2015. do 2018.) u Istraživački fond za ugljen i čelik sljedeći iznos: 494 000 eura.

Sredstva pretpristupne pomoći

Od datuma pristupanja, nabavama, dodjelama bespovratnih sredstava i plaćanjima za pretpristupnu financijsku pomoć u okviru komponente Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija i komponente Prekogranična suradnja Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA), za sredstva dodijeljena prije pristupanja, osim za prekogranične programe Hrvatska – Mađarska i Hrvatska – Slovenija, i za pomoć u okviru prijelaznog instrumenta za jačanje institucija, upravljaju hrvatske provedbene agencije. Ex ante kontrola nabave i dodjele bespovratnih sredstava od strane Komisije ukida se odgovarajućom odlukom Komisije, nakon što se Komisija uvjeri u učinkovito funkcioniranje dotičnog sustava upravljanja i kontrole.

Odredbe o provedbi proračunskih obveza sporazuma o financiranju koje se odnose na pretpristupnu financijsku pomoć u okviru komponenti Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija, Prekogranična suradnja i Ruralni razvoj IPA-e, koje se odnose na odluke o financiranju donesene prije pristupanja, ostaju na snazi nakon datuma pristupanja.

Za troškove revizije i evaluacije moguće je izdvojiti sredstva iz pretpristupnih fondova u razdoblju do pet godina nakon pristupanja.

Prijelazni instrument

Tijekom prve godine nakon pristupanja Europska unija Hrvatskoj osigurava privremenu financijsku pomoć za razvoj i jačanje njezinih administrativnih i pravosudnih sposobnosti u iznosu: 29 milijuna eura u 2013.

Privremeni schengenski instrument

Privremeni schengenski instrument je pomoć Hrvatskoj u financiranju mjera na novim vanjskim granicama Unije za provedbu schengenske pravne stečevine i nadzora vanjskih granica. Za razdoblje od 1. srpnja 2013. do 2014. Hrvatskoj se na raspolaganje stavlja 40 milijuna eura u 2013. i 80 milijuna eura u 2014. godini u obliku paušalnih isplata. Paušalne isplate moraju se iskoristiti u tri godine od prve isplate.

Privremeni instrument za jačanje novčanog toka

Privremeni instrument za jačanje novčanog toka je privremeni instrument za pomoć Hrvatskoj u poboljšanju novčanog toka u nacionalnom proračunu. Za razdoblje od 1. srpnja 2013. do 31. prosinca 2014. Hrvatskoj se na raspolaganje stavlja 75 milijuna eura 2013. i 28,6 milijuna eura 2014. godine u obliku paušalnih isplata. Svaki godišnji iznos dijeli se na jednake mjesečne obroke koji se uplaćuju prvog radnog dana svakog mjeseca.

Strukturni fondovi i kohezijski fond

U okviru strukturnih fondova i Kohezijskog fonda u 2013. za Hrvatsku će se rezervirati alokacija od 449,4 milijuna eura odobrenih sredstava. Jedna trećina alokacije rezervirana je za Kohezijski fond.

Za razdoblje obuhvaćeno sljedećim financijskim okvirom, alokacije za Hrvatsku u okviru strukturnih fondova i kohezijskog fonda izračunavaju se na temelju pravne stečevine koja će tada biti primjenjiva. Ti se iznosi prilagođavaju u skladu sa sljedećim rasporedom postupnog uvođenja: 70 % u 2014., 90 % u 2015., 100 % od 2016. U mjeri u kojoj to dopuštaju ograničenja nove pravne stečevine prilagodba se provodi kako bi se za Hrvatsku u 2014. osiguralo povećanje sredstava od 2,33 puta u odnosu na alokaciju iz 2013. i u 2015. povećanje od 3 puta u odnosu na alokaciju iz 2013.

Europski fond za ribarstvo

Ukupna alokacija koja se stavlja na raspolaganje Hrvatskoj u okviru Europskog fonda za ribarstvo u 2013. iznosi 8,7 milijuna eura. Predfinanciranje u okviru Europskog fonda za ribarstvo iznosi 25 % ukupne alokacije, isplaćeno u jednom obroku.

Za razdoblje obuhvaćeno sljedećim financijskim okvirom alokacije za Hrvatsku izračunavaju se na temelju pravne stečevine koja je tada primjenjiva. Ti se iznosi tada prilagođuju u skladu sa sljedećim rasporedom postupnog uvođenja: 70 % u 2014., 90 % u 2015., 100 % počevši od 2016. U mjeri u kojoj to dopuštaju ograničenja nove pravne stečevine, prilagodba se provodi kako bi se za Hrvatsku u 2014. osiguralo povećanje sredstava od 2,33 puta u odnosu na alokaciju iz 2013. i u 2015. povećanje od 3 puta u odnosu na alokaciju iz 2013.

IPARD

U 2013. godini Hrvatskoj se dodjeljuje 27,7 milijuna eura u okviru komponente ruralnog razvoja iz članka 12. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1085/2006 (IPARD).

Monitoring

Komisija pozorno prati sve obveze koje je Hrvatska preuzela u pristupnim pregovorima, uključujući one koje se moraju ostvariti prije ili do datuma pristupanja.

Sveobuhvatno izvješće o praćenju bit će podneseno Vijeću i Europskom parlamentu na jesen 2012. godine.

Praćenje od strane Komisije posebno se usredotočuje na obveze koje je Hrvatska preuzela na području pravosuđa i temeljnih prava, uključujući neprekidan razvoj evidencije ostvarenog napretka u reformi i učinkovitosti pravosuđa, nepristranom vođenju predmeta koji se odnose na ratne zločine i u borbi protiv korupcije; zatim na području pravde, slobode i sigurnosti, uključujući provođenje i ispunjavanje zahtjeva Unije u pogledu upravljanja vanjskim granicama, policijske suradnje, borbe protiv organiziranog kriminala, pravosudne suradnje u građanskim i kaznenim stvarima, kao i na obveze na području politike tržišnog natjecanja, uključujući restrukturiranje brodograđevne industrije i sektora čelika.

Komisija objavljuje šestomjesečne ocjene do pristupanja Hrvatske o obvezama koje je Hrvatska preuzela u tim područjima, kao sastavnom dijelu njezinih redovitih tablica za praćenje te izvješća.

Vijeće, kvalificiranom većinom, na prijedlog Komisije, može poduzeti sve odgovarajuće mjere ako se tijekom procesa praćenja ustanove pitanja koja izazivaju zabrinutost. Mjere se ne zadržavaju duže nego li je to nužno potrebno i u svakom slučaju ukida ih Vijeće, koje postupaju u skladu s istim postupkom, kad su dotična pitanja koja izazivaju zabrinutost uspješno riješena.

Zaštitne odredbe i mjere

Ako se, do kraja razdoblja koje traje do tri godine nakon pristupanja, u bilo kojem sektoru gospodarstva pojave ozbiljne teškoće koje bi mogle duže potrajati ili izazvati ozbiljno pogoršanje gospodarske situacije u nekom području, Hrvatska može zatražiti odobrenje za poduzimanje zaštitnih mjera. U istim okolnostima, svaka sadašnja država članica može zatražiti odobrenje za poduzimanje zaštitnih mjera u odnosu na Hrvatsku.

Ako Hrvatska ne ispuni obveze preuzete u okviru pregovora o pristupanju, uključujući obveze u bilo kojoj sektorskoj politici koja se odnosi na gospodarske aktivnosti s prekograničnim učinkom, i time uzrokuje ozbiljnu povredu funkcioniranja unutarnjeg tržišta ili prijetnju financijskim interesima Unije ili neposrednu opasnost od takve povrede ili prijetnje, Komisija može, do kraja razdoblja od najviše tri godine od pristupanja, na obrazloženi zahtjev države članice ili na vlastitu inicijativu, poduzeti odgovarajuće mjere. Te mjere moraju biti proporcionalne te se prednost daje mjerama koje najmanje ometaju funkcioniranje unutarnjeg tržišta i, kada je prikladno, primjeni postojećih sektorskih zaštitnih mehanizama.

Ako u Hrvatskoj postoje ozbiljni nedostaci ili neposredna opasnost od takvih nedostataka u prenošenju ili stanju provedbe akata koje su donijele institucije na području pravde, slobode i sigurnosti, Komisija može do kraja razdoblja od najviše tri godine od pristupanja, na obrazloženi zahtjev države članice ili na vlastitu inicijativu i nakon savjetovanja s državama članicama, donijeti odgovarajuće mjere te odrediti uvjete i način njihove primjene. Te mjere mogu biti u obliku privremene suspenzije primjene odgovarajućih odredaba i odluka u odnosima između Hrvatske i bilo koje druge države članice ili država članica, ne dovodeći u pitanje nastavak uske pravosudne suradnje.

Posebne prijelazne mjere

Ako su potrebne prijelazne mjere radi olakšavanja prelaska iz postojećeg sustava u Hrvatskoj u sustav koji proizlazi iz primjene zajedničke poljoprivredne politike prijelazne mjere mogu se donijeti tijekom razdoblja od tri godine od datuma pristupanja, uz mogućnost produljenja.

Ako su potrebne prijelazne mjere za olakšavanje prelaska iz postojećeg sustava u Hrvatskoj u sustav koji proizlazi iz primjene veterinarskih, fitosanitarnih i pravila o sigurnosti hrane Europske unije, takve mjere donosi Komisija u skladu s odgovarajućim postupkom, kako je utvrđeno primjenjivim zakonodavstvom. Te se mjere mogu poduzeti tijekom razdoblja od tri godine od datuma pristupanja i njihova je primjena ograničena na to razdoblje.

Neumski koridor

Vijeće, djelujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, utvrđuje uvjete na temelju kojih se može izuzeti od obveze podnošenja izlazne skraćene deklaracije za proizvode iz članka 28. stavka 2. UFEU-a koji napuštaju Hrvatsku kako bi prešli preko državnog područja Bosne i Hercegovine u Neumu („neumski koridor“) i može izuzeti od obveze podnošenja ulazne skraćene deklaracije za proizvode u situaciji kad oni ponovno ulaze na državno područje Hrvatske nakon što su prešli preko državnog područja Bosne i Hercegovine u Neumu.

Prilagodbe akata EU-a (Prilog III. Akta o pristupanju)

Sloboda pružanja usluga

Svaka država članica priznaje dokaze o formalnoj osposobljenosti za doktora medicine, kojima se omogućuje pristup profesionalnim djelatnostima doktora medicine s temeljnom izobrazbom i doktora medicine specijalista, za medicinsku sestru opće njege, za doktora dentalne medicine, za doktora dentalne medicine specijalista, za veterinaru, za primalju, za magistra farmacije i za arhitekta, koje posjeduju državljani država članica i koje je izdala bivša Jugoslavija, odnosno za koje je osposobljavanje započelo za Hrvatsku, prije 8. listopada 1991.

Stečena prava u primaljstvu ne primjenjuju se na sljedeće kvalifikacije stečene u Hrvatskoj prije 1. srpnja 2013.: viša medicinska sestra ginekološko-opstetričkog smjera, medicinska sestra ginekološko-opstetričkog smjera, viša medicinska sestra primaljskog smjera, medicinska sestra primaljskog smjera, ginekološko-opstetrička primalja i primalja.

Pravo intelektualnog vlasništva

Od datuma pristupanja Bugarske, Češke, Estonije, Hrvatske, Cipra, Latvije, Litve, Mađarske, Malte, Poljske, Rumunjske, Slovenije i Slovačke, žig Zajednice koji je registriran ili za koji je podnesena prijava prema ovoj Uredbi prije odgovarajućih datuma pristupanja proširit će se na državno područje tih država članica kako bi imao jednak učinak u cijeloj Zajednici.

Za svaki lijek i za svako sredstvo za zaštitu bilja zaštićeno važećim temeljnim patentom i za koje je prvo odobrenje za stavljanje u promet kao lijeka odnosno kao sredstva za zaštitu bilja izdano nakon 1. siječnja 2003., može se izdati svjedodžba u Hrvatskoj, pod uvjetom da je zahtjev za izdavanje svjedodžbe podnesen u roku od šest mjeseci od datuma pristupanja.

Od datuma pristupanja Bugarske, Češke, Estonije, Hrvatske, Cipra, Latvije, Litve, Mađarske, Malte, Poljske, Rumunjske, Slovenije i Slovačke, dizajn Zajednice koji je zaštićen ili za koji je podnesena prijava prema ovoj Uredbi prije odgovarajućih datuma pristupanja proširit će se na državno područje tih država članica kako bi imao jednak učinak u cijeloj Zajednici.

Poljoprivreda

Samoborski bermet

Aromatizirano vino Bermet uvršteno je sa svojom zemljopisnom oznakom kao „Samoborski bermet“ u Prilog II. Uredbu Vijeća (EEZ) br. 1601/91 od 10. lipnja 1991. o utvrđivanju općih pravila definiranja, opisivanja i prezentiranja aromatiziranih vina, aromatiziranih pića na bazi vina i aromatiziranih koktela na bazi vina.

Kvota za mlijeko

Država članica	Nacionalna kvota za mlijeko (u tonama)
Hrvatska	765,000

Za Hrvatsku se uspostavlja posebna pričuva za restrukturiranje kako je utvrđeno u Prilogu IX. točki 2. (15.000 tona). Ta se pričuva oslobađa od 1. travnja prve kvotne godine nakon pristupanja u mjeri u kojoj je potrošnja mlijeka i mliječnih proizvoda na poljoprivrednim gospodarstvima u Hrvatskoj smanjena u razdoblju 2008. – 2012.

Mliječna mast

Za Hrvatsku je utvrđen referentni udio mliječne masti u mlijeku u iznosu od 40,7 g/kg mlijeka.

Financijska omotnica za sektor vina

Hrvatskoj je utvrđen ukupni godišnji iznos za program potpore u sektoru vina od 10 832 000 eura.

Vinogradarska područja

U Dodatak Priloga XI(b) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007, uključujući relevantne izmjene i dopune, uključene su sljedeće vinogradske zone Hrvatske: Moslavina, Prigorje Bilogora, Plešivica, Pokuplje, Zagorje Međimurje, Hrvatsko Podunavlje, Slavonija, Hrvatska Istra, Hrvatsko primorje, Dalmatinska zagora, Sjeverna Dalmacija te Srednja i Južna Dalmacija.

Jaka alkoholna pića

Zemljopisne oznake Hrvatska loza, Hrvatska travarica, Hrvatski pelinkovac, Hrvatska stara šljivovica, Slavonska šljivovica i Zadarski maraschino unesene su u Uredbu (EZ) br. 110/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o definiranju, opisivanju, prezentiranju, označavanju i zaštiti zemljopisnih oznaka jakih alkoholnih pića.

Kvota za šećer

Država članica	Nacionalna kvota za šećer
----------------	---------------------------

	(u tonama)
Hrvatska	192 877,0

Korištenje nacionalne rezerve

Hrvatska ima mogućnost korištenja nacionalne rezerve tj. utvrđivanje dodatnih prava na plaćanja u pojedinim osjetljivim sektorima, pod uvjetom da nacionalna rezerva ne iznosi više od 20% vrijednosti nacionalne omotnice, te da se isplaćuje i prije pristupanja.

Posebna nacionalna rezerva za razminirano zemljište u Hrvatskoj

Hrvatska će uspostaviti posebnu nacionalnu rezervu za razminirano zemljište, koja će se koristiti za dodjelu prava na plaćanje poljoprivrednicima s razminiranim zemljištem vraćenim u poljoprivrednu funkciju, i to tijekom deset godina od datuma pristupanja. Maksimalni iznos sredstava raspoređenih u posebnu nacionalnu rezervu za razminirano zemljište jest 9 600 000 eura kroz utvrđeno 10-godišnje razdoblje.

Izravna plaćanja za krave dojlje, ovce i koze

Hrvatska ima mogućnost isplate izravnih plaćanja povezanih s brojem grla za najviše 105.270 grla krava dojlja te za najviše 542.651 grla ovaca i koza.

Uvođenje izravnih plaćanja

U Hrvatskoj se izravna plaćanja uvode u razdoblju 2013–2022. u skladu sa sljedećim rasporedom:

- 25 % u 2013.	- 60 % u 2018.
- 30 % u 2014.	- 70 % u 2019.
- 35 % u 2015.	- 80 % u 2020.
- 40 % u 2016.	- 90 % u 2021.
- 50 % u 2017.	- 100 % od 2022.

Mogućnost primjene dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja do punog iznosa potpore od prve godine članstva

Hrvatska može dopuniti izravna plaćanja do 100 % razine koja se primjenjuje u državama članicama koje nisu nove države članice.

100 eura: minimum godišnjih izravnih plaćanja

Kao minimalni zahtjev ukupnog iznosa izravnih plaćanja u određenoj godini za korisnike izravnih plaćanja u Hrvatskoj utvrđen je iznos od 100 eura.

Iznos financijske omotnice

Za izravna plaćanja za Hrvatsku je utvrđen godišnji iznos od 373 milijuna eura.

Ribarstvo

Slijedom Sporazuma o pograničnom prometu i suradnji između Hrvatske i Slovenije iz 1997. godine (SOPS), koji je na snazi od 2001. godine, nakon pristupanja Hrvatske Europskoj uniji Hrvatska i Slovenija moći će ostvarivati uzajamna ribolovna prava u obalnim vodama dviju zemalja u ograničenom morskome prostoru unutar 12 milja koji je bio utvrđen SOPS-om. Ovaj je režim reciprocitetan i bit će ograničen u pogledu vrsta riba i načina njihova ulova (v. donju tablicu). Primjena ovog režima, na temelju Uredbe Vijeća (EZ) br. 2371/2002 o očuvanju i održivom iskorištavanju ribolovnih resursa u okviru Zajedničke ribarstvene politike, početak će tek nakon potpune provedbe arbitražne odluke o granici koja će biti donesena sukladno Sporazumu o arbitraži između Hrvatske i Slovenije.

Obalne vode Hrvatske

Zemljopisno područje	Država članica	Vrste	Važnost ili posebne značajke
12 milja ograničeno na morski prostor pod suverenitetom Hrvatske koji se nalazi sjeverno od 45°10' sjeverne zemljopisne širine duž obale zapadne Istre, od vanjskog ruba teritorijalnog mora Hrvatske, gdje ta paralela dodiruje kopno zapadne obale Istre (Grgatov rt Funtana)	Slovenija	Pridnene i male pelagične vrste uključujući srdele i incune	100 tona znanajviše 25 ribarskih plovila od kojih je 5 opremljeno povlačnim mrežama kočama

Obalne vode Slovenije

Zemljopisno područje	Država članica	Vrste	Važnost ili posebne značajke
12 milja ograničen na morski prostor pod suverenitetom Slovenije koji se nalazi sjeverno od 45°10' sjeverne zemljopisne širine duž obale zapadne Istre, od vanjskog ruba teritorijalnog mora Hrvatske, gdje ta paralela dodiruje kopno zapadne obale Istre (Grgatov rt Funtana)	Hrvatska	Pridnene i male pelagične vrste uključujući srdele i incune	100 tona za najviše 25 ribarskih plovila od kojih je 5 opremljeno povlačnim mrežama kočama

Za sufinanciranje projekata na hrvatskim otocima Dugom otoku, Visu, Mljetu i Lastovu odobrena je stopa sufinanciranja iz Europskog fonda za ribarstvo u iznosu od 85 %, pri čemu se potpora može dodijeliti svim poduzećima.

Porezi

Od 1. siječnja 2014., države članice koje nisu obuhvaćene prijelaznim razdobljem na području oporezivanja cigareta, mogu primjenjivati količinsko ograničenje od najmanje 300 komada cigareta, u slučaju cigareta unesenih iz neke države članice koja primjenjuje niže trošarine. Takvo ograničenje se osim na Hrvatsku također odnosi i na one države članice (Bugarska, Estonija, Grčka, Latvija, Litva, Mađarska, Poljska i Rumunjska) kojima je prethodno također odobreno, u sklopu pravne stečevine, odgovarajuće prijelazno razdoblje za dostizanje novih zahtjeva na području oporezivanja cigareta u EU-u.

Države članice koje ubiru trošarinu od najmanje 77 eura za 1 000 cigareta neovisno o ponderiranoj prosječnoj maloprodajnoj cijeni, mogu od 1. siječnja 2014. primjenjivati količinsko ograničenje od najmanje 300 komada u odnosu na cigarete unesene na njihovo državno područje bez dodatnog plaćanja trošarina iz neke države članice koja primjenjuje nižu trošarinu.

U Direktivi Vijeća 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost, dopunama članka 287. utvrđuje se da Hrvatska može izuzeti od poreza na dodanu vrijednost porezne obveznike čiji godišnji promet ne prelazi protuvrijednost u nacionalnoj valuti sljedećeg iznosa, prema tečaju na dan pristupanja: 35 000 eura.

Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata

Za Hrvatsku, nacionalni strateški referentni okvir obuhvaća razdoblje od datuma pristupanja do 31. prosinca 2013. Hrvatska dostavlja Komisiji svoj nacionalni strateški referentni okvir u roku od tri mjeseca od datuma pristupanja.

Za Hrvatsku, Europska komisija primjenjuje mehanizam automatskog opoziva sredstava na sljedeći način:

- i. rok za sva još raspoloživa izdvajanja za 2010. je 31. prosinca 2013.;
- ii. rok za sva još raspoloživa izdvajanja za 2011. je 31. prosinca 2014.;
- iii. rok za sva još raspoloživa izdvajanja za 2012. je 31. prosinca 2015.;
- iv. bilo koji dio izdvajanja za 2013. koji je još uvijek raspoloživ 31. prosinca 2016. automatski se opoziva ako Komisija ne primi prihvatljiv zahtjev za njegovu isplatu do 31. ožujka 2018.

Gornje granice koje se primjenjuju na stope sufinanciranja:

Kriteriji	Države članice	ERDF i ESF	Kohezijski fond
Države članice čiji je prosječni BDP po glavi stanovnika za razdoblje od 2001. do 2003. bio ispod 85 % prosjeka EU-25 tijekom istog razdoblja	Bugarska, Češka, Estonija, Grčka, Hrvatska, Cipar, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovenija, Slovačka	85 % za ciljeve konvergencije i regionalne konkurentnosti i zapošljavanja	85 %

Ostale trajne odredbe (Prilog IV. Akta o pristupanju)

Pravo intelektualnog vlasništva

U odnosu na Hrvatsku, nositelj patenta ili svjedodžbe o dodatnoj zaštiti (SDZ) za farmaceutski proizvod stečenih u nekoj državi članici u vrijeme kad se takva zaštita za takav proizvod nije mogla steći u Hrvatskoj, ili njegov ovlaštenik, može se pozvati na prava stečena na temelju tog patenta ili SDZ-a kako bi spriječio uvoz i stavljanje u promet tog proizvoda u državi članici ili državama članicama u kojima je taj proizvod zaštićen patentom ili SDZ-om, iako je on taj proizvod prvi puta stavio u promet u Hrvatskoj ili je za to dao suglasnost.

Tržišno natjecanje

Sljedeći programi državnih potpora i pojedinačne potpore koje su stupili na snagu u Hrvatskoj prije dana pristupanja i koje se primjenjuju i nakon tog dana, smatraju se od pristupanja "postojećim potporama": mjere potpore koje su stupile na snagu prije 1. ožujka 2002., mjere potpore navedene u dodatku Priloga IV. Akta o pristupanju, mjere potpore koje je prije dana pristupanja ocijenila Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja i za koje je utvrdila da su usklađene s pravnom stečevinom Unije te u vezi kojih Komisija nije iznijela prigovor na temelju ozbiljne sumnje u usklađenost mjere s unutarnjim tržištem.

Poljoprivreda i ribarstvo

Javne zalihe kojima Hrvatska raspolaže na datum pristupanja, a koje su posljedica njezine politike potpore tržištu, preuzet će Europska unija. Za sve zalihe, i privatne i javne, u slobodnom prometu na datum pristupanja u Hrvatskoj, koje premašuju razinu koja se smatra uobičajenom za prijenos zaliha, od Hrvatske se naplaćuje odgovarajući iznos u korist općeg proračuna Europske unije.

Hrvatska mora unutar četiri mjeseca od dana pristupanja obavijestiti Komisiju o mjerama potpore koje su stupile na snagu u Hrvatskoj prije dana pristupanja i koje se smatraju "postojećim potporama" (programi potpora i pojedinačne potpore koji se dodjeljuju za aktivnosti povezane s proizvodnjom i trgovinom poljoprivrednim proizvodima i proizvodima ribarstva). Ta obavijest uključuje podatke o pravnoj osnovi za svaku mjeru, a Komisija objavljuje popis takvih potpora. Te se mjere potpore smatraju "postojećim potporama" tijekom razdoblja od tri godine od datuma pristupanja. Kada je to potrebno, Hrvatska mijenja te mjere potpore radi usklađivanja sa smjernicama koje primjenjuje Komisija, unutar razdoblja od tri godine od datuma pristupanja. Nakon tog razdoblja, svaka potpora ocijenjena kao nespojiva s tim smjernicama smatra se novom potporom.

Prijelazne mjere (Prilog V. Akta o pristupanju)

Slobodno kretanje robe

Odstupajući od zahtjeva kakvoće, sigurnosti primjene i djelotvornosti utvrđenih Direktivom 2001/83/EZ o zakoniku Zajednice koji se odnosi na lijekove za ljudsku uporabu, odobrenja za stavljanje u promet lijekova koji su na popisu (u dodatku Priloga V. Akta o pristupanju), dana u skladu s hrvatskim zakonodavstvom prije dana pristupanja, ostaju važeća sve do njihove obnove u skladu s pravnom stečevinom Unije ili do isteka četiri godine od dana pristupanja, ovisno o tome što je ranije.

Sloboda kretanja osoba

Sadašnje države članice mogu do kraja dvogodišnjeg razdoblja nakon datuma pristupanja primjenjivati nacionalne mjere ili mjere koje proizlaze iz dvostranih sporazuma koje uređuju pristup hrvatskih državljana njihovim tržištima rada. Prije kraja dvogodišnjeg razdoblja nakon datuma pristupanja, Vijeće će preispitati djelovanje prijelaznih odredaba. Po okončanju tog preispitivanja, a najkasnije na kraju dvogodišnjeg razdoblja nakon datuma pristupanja, sadašnje države članice obavijestit će Komisiju o tome hoće li nastaviti primjenjivati nacionalne mjere ili mjere koje proizlaze iz dvostranih sporazuma. Sadašnje države članice mogu nastaviti primjenjivati te mjere do kraja petogodišnjeg razdoblja nakon datuma pristupanja. Država članica koja zadrži nacionalne mjere ili mjere koje proizlaze iz dvostranih sporazuma na kraju petogodišnjeg razdoblja navedenog u stavku 2. može, u slučaju ozbiljnih poremećaja svoga tržišta rada ili opasnosti od takvih poremećaja, a nakon što obavijesti Komisiju, nastaviti primjenjivati te mjere do kraja razdoblja od sedam godina nakon datuma pristupanja.

Sve dok sadašnje države članice budu primjenjivale nacionalne mjere ili mjere koje proizlaze iz dvostranih sporazuma u skladu s gore utvrđenim prijelaznim odredbama, Hrvatska može zadržati na snazi istovrsne mjere u odnosu na državljane države članice ili država članica o kojima je riječ.

U svrhu rješavanja ozbiljnih poremećaja ili opasnosti od ozbiljnih poremećaja u posebno osjetljivim uslužnim sektorima na svojim tržištima rada, Njemačka i Austrija mogu, nakon što obavijeste Komisiju, odstupiti od prvoga stavka članka 56. UFEU-a kako bi, u kontekstu pružanja usluga od strane trgovačkih društava s poslovnim nastanom u Hrvatskoj, ograničile privremeno kretanje radnika čije pravo na zasnivanje radnog odnosa u Njemačkoj i Austriji podliježe nacionalnim mjerama. Popis uslužnih sektora koji se mogu obuhvatiti tim odstupanjem je: u Njemačkoj: Građevinarstvo, uključujući i s njime povezane grane, Industrijsko čišćenje, Djelatnosti stručnjaka za unutarnje uređenje; u Austriji: Djelatnosti hortikulturnih usluga, Rezanje, oblikovanje i završna obrada kamena, Proizvodnja metalnih konstrukcija i dijelova konstrukcija, Građevinarstvo, uključujući i s njime povezane grane, Zaštitarske djelatnosti, Industrijsko čišćenje, Njega u kući, Socijalni rad i djelatnosti bez smještaja.

Slobodno kretanje kapitala

Bez obzira na obveze iz ugovora na kojima se temelji Europska unija, Hrvatska može zadržati, tijekom sedam godina od datuma pristupanja, ograničenja utvrđena u njezinom Zakonu o poljoprivrednom zemljištu (NN 152/08, 21/10), koja su na snazi na datum potpisivanja Ugovora o pristupanju a koja se odnose na stjecanje vlasništva poljoprivrednog zemljišta od strane državljana druge države članice, od strane državljana država koje su stranke Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru (SEGP) i od strane pravnih osoba osnovanih u skladu sa zakonodavstvom druge države članice ili države stranke SEGP-a.

Samozaposleni poljoprivrednici, koji su državljani druge države članice i koji se žele poslovno nastaniti i boraviti u Hrvatskoj, neće podlijevati ovim odredbama niti bilo kojim drugim pravilima i postupcima osim onih kojima podliježu i državljani Hrvatske.

Ako će nakon isteka prijelaznog razdoblja postojati ozbiljniji poremećaji ili opasnost od ozbiljnijih poremećaja na tržištu poljoprivrednim zemljištem u Hrvatskoj, Komisija će na zahtjev Hrvatske odlučiti o produljenju prijelaznog razdoblja za dodatne tri godine. Produljenje može biti ograničeno na odabrana, posebno pogođena zemljopisna područja.

Poljoprivreda

Trgovina proizvodima pod nazivima "domaća marmelada" i "ekstra domaća marmelada" dopuštena je na hrvatskome tržištu do isteka zaliha koje budu postojale na datum pristupanja.

Nacionalna se zaštita oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti koje postoje u Hrvatskoj na datum pristupanja Europskoj uniji može nastaviti dvanaest mjeseci od datuma pristupanja.

Hrvatskoj je dopušteno stavljanje na hrvatsko tržište ili izvoz u treće zemlje vina pod nazivom "Mlado vino portugizac" do isteka zaliha koje budu postojale na datum pristupanja.

Za Hrvatsku se nazivi vina objavljeni u SL C 116 od 14. travnja 2011. zaštićuju u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1234/2007 o uspostavljanju zajedničkog uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda i posebnim odredbama za određene poljoprivredne proizvode, pod uvjetom pozitivnog ishoda postupka prigovora.

Odstupajući od obveze iz članka 4. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 73/2009 u vezi s obveznim zahtjevima za upravljanje iz Priloga II. te Uredbe, poljoprivrednici u Hrvatskoj koji primaju izravna plaćanja dužni su u okviru višestruke sukladnosti ispunjavati obvezne zahtjeve za upravljanje iz točaka A, B i C Priloga II. u skladu sa sljedećim vremenskim rasporedom: od 1. siječnja 2014. zahtjeve iz točke A, od 1. siječnja 2016. zahtjeve iz točke B i od 1. siječnja 2018. zahtjeve iz točke C.

Hrvatskoj se odobrava godišnja autonomna erga omnes kvota za uvoz 40 000 tona sirovog šećera od šećerne trske za rafiniranje tijekom razdoblja do najviše tri tržišne godine od njezina pristupanja, i to uz plaćanje uvozne carine od 98,00 eura po toni.

Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika

Odstupajući od članka 6. Direktive Vijeća 1999/74/EZ, kokoši nesilice koje su u fazi proizvodnje na datum pristupanja mogu se zadržati u kavezima koji nisu u skladu sa strukturnim zahtjevima utvrđenim u tom članku. Hrvatska će osigurati da upotreba takvih kaveza prestane najkasnije 12 mjeseci nakon pristupanja.

Jaja iz takvih neobogaćenih kaveza stavljat će se samo na nacionalno tržište Hrvatske. Takva jaja i njihova pakovanja moraju biti jasno obilježeni posebnom oznakom kojom se omogućava potrebna kontrola.

Pojedini strukturni zahtjevi u Hrvatskoj se ne primjenjuju na određene objekte u sektorima mesa, mlijeka, ribe i nusproizvoda životinjskog podrijetla do 31. prosinca 2015. Proizvodi podrijetlom iz tih objekata smiju se stavljati samo na nacionalno tržište Hrvatske ili na tržišta trećih zemalja u skladu s mjerodavnim zakonodavstvom Unije, ili se mogu upotrebljavati za preradu u objektima u Hrvatskoj također obuhvaćenim odredbama stavka (a), bez obzira na datum stavljanja na tržište.

Hrvatska može do 31. prosinca 2014. odgoditi primjenu članka 4. stavka 1. Direktive 2002/53/EZ i članka 4. stavka 1. Direktive 2002/55/EZ u vezi sa stavljanjem na tržište na svojem državnom području sjemena sorata na popisu u njezinim nacionalnim sortnim listama poljoprivrednog bilja i povrća koje nisu službeno prihvaćene u skladu s odredbama tih Direktiva. Tijekom tog razdoblja takvo se sjeme ne smije stavljati na tržište na državnom području ostalih država članica.

Pošiljke proizvoda koje dolaze s državnog područja Hrvatske te se prevoze kroz državno područje Bosne i Hercegovine kod Neuma («neumski koridor») prije ponovnog ulaska na državno područje Hrvatske preko ulaznih točaka Klek ili Zaton Doli, mogu se izuzeti od veterinarskih pregleda, pod uvjetom da su ispunjeni odgovarajući zahtjevi: Hrvatska mora na datum ili prije datuma pristupanja imati uspostavljene ulazne točke sjeverno i južno od neumskog koridora koje su opremljene, popunjene osobljem i spremne osigurati ispunjenje zahtjeva koji su navedeni u Ugovoru (npr. za prijevoz se mogu koristiti samo zatvorena vozila, plombirana jedinstveno numeriranim plombama; potrebna je uspostava registra u kojem se navodi koje su numerirane plombe pričvršćene na koja vozila; traži se bilježenje datuma i vremena izlaska i ponovnog ulaska na državno područje Hrvatske vozila kojima se prevoze pošiljke, itd.).

Ribarstvo

Plovilima koja su registrirana i rade samo na području zapadne Istre privremeno se do 30. lipnja 2014. dopušta korištenje pridnenih povlačnih mreža koća na dubinama manjim od 50 metara na udaljenosti od najmanje 1,5 NM od obale. Ovo se primjenjuje na području određenom kao zapadna Istra koje je određeno od točke čije su koordinate $\varphi=44,52135$ i $\lambda=14,29244$ ravno prema sjeveru odnosno zapadu.

Za plovila manja od 15 metara preko svega Hrvatskoj će privremeno, do 30. lipnja 2014., biti dozvoljeno korištenje pridnene povlačne mreže koće na dubinama većim od 50 metara na udaljenosti od obale od najmanje 1 NM, uz zadržavanje svih sada postojećih prostorno-vremenskih ograničenja koja Hrvatska trenutačno primjenjuje.

Ograničenom broju plovila uključenih u specifičnu kategoriju negospodarskog ribolova "mali ribolov za osobne potrebe", koji ne smije biti veći od 2 000, dopušta se korištenje najviše 200 metara jednostrukih mreža stajaćica do 31. prosinca 2014., pod uvjetom da se sva ostala ograničenja koja su na snazi nastave primjenjivati. Hrvatska će najkasnije na datum pristupanja dostaviti Komisiji popis plovila na koja se primjenjuje ovo prijelazno razdoblje, zajedno s njihovim značajkama i kapacitetom u GT i kW.

Prometna politika

Odstupajući od drugoga podstavka članka 4. stavka 1., ugovori o koncesiji za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu sklopljeni prije datuma pristupanja Hrvatske mogu ostati na snazi do 31. prosinca 2016.

Odstupajući od članka 1. stavka 1., do 31. prosinca 2014. usluge prijevoza u kružnim putovanjima između hrvatskih luka, brodovima do 650 bruto tona, rezervirane su za brodove koji su upisani u upisnik brodova Republike Hrvatske i koji viju hrvatsku zastavu, kojima upravljaju broderska poduzeća osnovana u skladu s hrvatskim zakonodavstvom te čije se glavno sjedište nalazi, i stvarna kontrola se izvršava, u Hrvatskoj.

Tijekom dvogodišnjega razdoblja nakon datuma pristupanja Hrvatske, poduzeća osnovana u Hrvatskoj isključena su iz obavljanja cestovnog prijevoza tereta u kabotaži u drugim državama članicama. U tom razdoblju u Hrvatskoj cestovni prijevoz tereta u kabotaži smiju obavljati samo prijevoznici s poslovnim nastanom u državama članicama u kojima se u odnosu na poduzeća osnovana u Hrvatskoj primjenjuje članak 8. Uredbe (EZ) br. 1072/2009 (odnosno koje su liberalizirale svoje tržište kabotaže – načelo uzajamnosti).

Porezi

Hrvatskoj se odobrava prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2017. za ispunjenje zahtjeva utvrđenih u Direktivi Vijeća 92/79/EEZ od 19. listopada 1992. o usklađivanju poreza na cigarete. Međutim, od 1. siječnja 2014. trošarina ne smije biti niža od 77 eura za 1 000 cigareta neovisno o ponderiranoj prosječnoj maloprodajnoj cijeni.

Hrvatska može, u skladu s uvjetima koji se primjenjuju u toj državi članici na datum pristupanja Hrvatske, nastaviti oslobađati od PDV-a sljedeće transakcije: isporuke građevinskog zemljišta, sa građevinama ili bez njih na njemu, do 31. prosinca 2014.; međunarodnog prijevoza putnika dokle god se to isto oslobađanje primjenjuje u nekoj od država članica koje su bile članice Unije prije pristupanja Hrvatske.

Pravda, sloboda i sigurnost

Hrvatska može zadržati granične prijelaze na zajedničkim lokacijama na svojoj granici s Bosnom i Hercegovinom. Na tim zajedničkim graničnim prijelazima granična policija jedne strane obavljat će kontrole ulaska i izlaska na državnom području druge strane. Sve kontrole ulazaka i izlazaka od strane hrvatske granične policije obavljat će se u skladu s pravnom stečevinom Unije, uključujući obveze država članica u pogledu međunarodne zaštite i načela zabrane vraćanja (non-refoulement).

Okoliš

U pogledu svih letova između dva aerodroma koji se nalaze na državnom području Hrvatske te svih letova između aerodroma koji se nalazi na državnom području Hrvatske i aerodroma koji se nalazi u zemlji izvan područja EGP-a, razdoblje predviđeno člankom 13. Direktive 2003/87/EZ kojom se utvrđuje sustav trgovanja kvotama emisija stakleničkih plinova unutar Zajednice u pogledu valjanosti kvota, za dodatne zrakoplovne djelatnosti počet će 1. siječnja 2014. Komisija će odlučiti, primjenjujući postupak iz iste odredbe, o povijesnim emisijama iz zrakoplovstva za dodatne zrakoplovne djelatnosti u roku od šest mjeseci od datuma pristupanja. Od 1. siječnja 2014. postotak kvota koje će se ponuditi na aukciji za dodatne zrakoplovne djelatnosti bit će proporcionalni dio kvota preostao nakon izračuna broja kvota koje se dodjeljuju besplatno i izračuna broja kvota koje treba staviti na stranu kao posebnu rezervu. Zahtjeve u vezi s dodatnim zrakoplovnim djelatnostima Hrvatska će dostaviti Komisiji do 1. srpnja 2013.

Zahtjev za smanjenjem količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalištima na 75 %, 50 % odnosno 35 % ukupne količine (po težini) biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog 1997. u Hrvatskoj se primjenjuje u skladu sa sljedećim rokovima: do 31. prosinca 2013. udio biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalištima smanjit će se na 75 %; do 31. prosinca 2016. udio biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalištima smanjit će se na 50 %; do 31. prosinca 2020. udio biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalištima smanjit će se na 35 %. Sva postojeća odlagališta u Hrvatskoj moraju ispuniti zahtjeve Direktive 1999/31/EZ o odlaganju otpada do 31. prosinca 2018.

Zahtjevi Direktive 91/271/EEZ u pogledu sabirnih sustava i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda primjenjuju se u Hrvatskoj od 1. siječnja 2024., uz poštivanje ciljnih međurokova (31. prosinca 2018 i 31. prosinca 2020.) za određene aglomeracije.

Zahtjevi Direktive Vijeća 98/83/EZ od 3. studenoga 1998. o kakvoći vode namijenjene za ljudsku potrošnju u pogledu mikrobioloških parametara primjenjuju se na određene vodoopskrbne zone u Hrvatskoj od 1. siječnja 2019.

Odstupajući od odredaba Direktive 1999/13/EZ, granične vrijednosti emisija hlapivih organskih spojeva koji nastaju upotrebom organskih otapala u određenim aktivnostima i postrojenjima primjenjuju se na postrojenja za koja je ostvareno prijelazno razdoblje tek od datuma navedenih u Ugovoru (1. siječnja 2014., 1. siječnja 2015. i 1. siječnja 2016.).

Odstupajući od odredaba iste Direktive, obveza operatera da nadležnom tijelu dokaže da se za postupke premazivanja u brodogradnji koriste najbolje raspoložive tehnike primjenjuje se u pogledu šest brodogradilišta u Hrvatskoj od 1. siječnja 2016.

Odstupajući od odredaba Direktive 2001/80/EZ o ograničavanju emisija određenih onečišćujućih tvari u zrak iz velikih uređaja za loženje, granične vrijednosti emisija za sumporov dioksid, dušikove okside i krute čestice primjenjuju se na velike uređaje za loženje za koje je ostvareno prijelazno razdoblje od 1. siječnja 2018.

Odstupajući od odredaba Direktive 2008/1/EZ o cjelovitom sprečavanju i nadzoru onečišćenja, a u pogledu obveze da postrojenja moraju funkcionirati u skladu s graničnim vrijednostima emisija, ekvivalentnim pokazateljima ili tehničkim mjerama, na temelju najboljih raspoloživih tehnika u skladu s člankom 2. točkom 12., zahtjevi koje treba zadovoljiti za izdavanje dozvola za postojeća postrojenja primjenjuju se na postrojenja za koja je ostvareno prijelazno razdoblje od 1. siječnja 2018., s određenim međurokovima za svako pojedino postrojenje.

Odstupajući od određenih odredaba Uredbe (EZ) br. 1907/2006 o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija, proizvođačima tvari, uvoznicima i proizvođačima proizvoda s poslovnim nastanom u Hrvatskoj odobrava se razdoblje prilagodbe u trajanju od šest mjeseci od datuma pristupanja za prethodnu registraciju tvari u postupnom uvođenju. Datum prvog i drugog roka za registraciju je 12 mjeseci od datuma pristupanja.

Ruralni razvoj

Uredba Vijeća (EZ) 1698/2005 neće se primjenjivati na Hrvatsku tijekom cijelog programskog razdoblja 2007.–2013. (u 2013. godini Hrvatska će nastaviti koristiti program IPARD).

U zakonskom okviru ruralnoga razvoja za programsko razdoblje 2014.–2020. u pogledu Hrvatske, dodjeljuje se posebna potpora samoopskrbnim poljoprivrednim gospodarstvima čiji su zahtjevi odobreni sukladno načelima iz članka 34. Uredbe (EZ) br. 1698/2005 do 31. prosinca 2017., pod uvjetom da novim propisima o ruralnom razvoju za programsko razdoblje 2014.–2020. nisu predviđene slične opće mjere i/ili potpore.

U zakonskom okviru ruralnoga razvoja za programsko razdoblje 2014.–2020. u pogledu Hrvatske dodjeljuje se posebna potpora za lakše osnivanje i administrativno upravljanje

proizvođačkim organizacijama sukladno načelima iz članka 35. Uredbe (EZ) br. 1698/2005, proizvođačkim organizacijama koje je službeno priznalo hrvatsko nadležno tijelo do 31. prosinca 2017., pod uvjetom da novim propisima o ruralnom razvoju za programsko razdoblje 2014.–2020. nisu predviđene slične opće mjere i/ili potpore.

U zakonskom okviru ruralnoga razvoja za programsko razdoblje 2014.–2020. u pogledu Hrvatske, minimalni udjel Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) za program ruralnog razvoja za Leader odredit će se u prosjeku na razinu koja je najmanje pola od postotka proračuna koji se primjenjuju na druge države članice, ako je postavljen takav zahtjev.

U zakonskom okviru ruralnoga razvoja za programsko razdoblje 2014.–2020. u pogledu Hrvatske, maksimalan stupanj potpore za osuvremenjivanje poljoprivrednih gospodarstava jest 75 % od iznosa prihvatljivih ulaganja za provedbu Direktive Vijeća 91/676/EEZ za zaštitu voda od onečišćavanja uzrokovanih nitratima iz poljoprivrednih izvora u razdoblju od najviše četiri godine od datuma pristupanja.

Posebne obveze koje je Hrvatska preuzela tijekom svojih pristupnih pregovora
(navedene u članku 36. stavku 1. drugom podstavku Akta o pristupanju)

1. Nastaviti osiguravati učinkovitu provedbu svoje Strategije reforme pravosuđa i Akcijskog plana.
2. Nastaviti jačati neovisnost, odgovornost, nepristranost i profesionalizam pravosuđa.
3. Nastaviti poboljšavati učinkovitost pravosuđa.
4. Nastaviti poboljšavati postupanje u domaćim predmetima ratnih zločina.
5. Nastaviti osiguravati trajne evidencije značajnih rezultata u provedbi utemeljenih na učinkovitim, djelotvornim i nepristranim istragama, kaznenim progonima i sudskim presudama u predmetima organiziranog kriminala i korupcije na svim razinama, uključujući korupciju na visokim razinama, i u osjetljivim sektorima, kao što je javna nabava.
6. Nastaviti poboljšavati svoje evidencije rezultata u provedbi pojačanih preventivnih mjera u borbi protiv korupcije i sukoba interesa.
7. Nastaviti jačati zaštitu manjina, uključujući i kroz učinkovitu provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (UZPNM).
8. Nastaviti rješavati preostala pitanja na području povratka izbjeglica.
9. Nastaviti poboljšavati zaštitu ljudskih prava.
10. Nastaviti u potpunosti surađivati s Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju.

Obveze koje je preuzela Republika Hrvatska u vezi s restrukturiranjem hrvatske brodograđevne industrije (iz članka 36. stavka 1. trećeg podstavka Akta o pristupanju).

Poduzetnici u sektoru brodogradnje koje je potrebno restrukturirati jesu sljedeći:

- Brodograđevna industrija 3. MAJ dioničko društvo, Rijeka
- BRODOTROGIR d.d., Trogir
- BRODOGRAĐEVNA INDUSTRIJA SPLIT, dioničko društvo, Split
- BRODOSPLIT-BRODOGRADILIŠTE SPECIJALNIH OBJEKATA društvo s ograničenom odgovornošću, Split
- BRODOGRADILIŠTE KRALJEVICA dioničko društvo za izgradnju i popravak brodova, Kraljevica

Hrvatska je pristala provesti restrukturiranje ovih poduzetnika putem njihove privatizacije na temelju javnog natječaja. Ponuditelji su dostavili planove restrukturiranja ovih poduzetnika, a

prihvatile su ih Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja i Komisija. Planovi restrukturiranja uvrštavaju se u odgovarajuće ugovore o privatizaciji koji će biti sklopljeni između Hrvatske i kupaca poduzetnika (prije pristupanja Uniji).

Planovima restrukturiranja podnesenima za svakog od tih poduzetnika određuju se ključni uvjeti koji se moraju poštovati u postupku restrukturiranja (doprinos planu restrukturiranja iz vlastitih sredstava; smanjivanje proizvodnog kapaciteta poduzetnika; ograničavanje ukupne godišnje proizvodnje poduzetnika u razdoblju od 10 godina, počevši od 1. siječnja 2011. godine, itd.).

Poduzetnici neće primati nikakve nove potpore za sanaciju ili restrukturiranje prije isteka razdoblja od najmanje 10 godina od dana potpisivanja ugovora o privatizaciji.

Hrvatska će Komisiji dostavljati šestomjesečna izvješća o restrukturiranju poduzetnika, i to najkasnije 15. siječnja i 15. srpnja svake godine do kraja razdoblja restrukturiranja. Hrvatska će dostavljati izvješća o godišnjoj proizvodnji poduzetnika u restrukturiranju najkasnije 15. srpnja svake godine, do kraja 2020. godine.

Nakon pristupanja, Komisija može Hrvatskoj naložiti da osigura povrat svih potpora za sanaciju ili restrukturiranje, sa složenim kamatama, koje su određenom poduzetniku dane od 1. ožujka 2006., u slučaju da se ne ispune u Ugovoru jasno specificirane obveze (primjerice, ako ugovor o privatizaciji za tog poduzetnika još nije potpisan, ili u njega nisu u cijelosti uvršteni uvjeti utvrđeni u planu restrukturiranja, itd.).

Obveze koje je preuzela Republika Hrvatska u vezi s restrukturiranjem sektora čelika (iz članka 36. stavka 1. trećeg podstavka Akta o pristupanju)

U pismu od 23. svibnja 2011. godine Hrvatska je obavijestila Komisiju da je primila priznanje duga od proizvođača čelika CMC Sisak d.o.o., koji odgovara potpori za restrukturiranje koju je taj poduzetnik primio tijekom razdoblja od 1. ožujka 2002. godine do 28. veljače 2007., uvećanoj za složene kamate. Primljena državna potpora, bez složenih kamata, iznosi 19 117 572,36 HRK. Nakon pristupanju Hrvatske, u slučaju da CMC Sisak d.o.o. ne isplati ukupan iznos te potpore uvećan za složene kamate, Komisija će Hrvatskoj naložiti da osigura povrat svih potpora za sanaciju i restrukturiranje koje su tom poduzetniku dane od 1. ožujka 2006., sa složenim kamatama.

PROTOKOL o određenim aranžmanima vezanim uz mogući jednokratni prijenos Hrvatskoj jedinica dodijeljene kvote izdanih temeljem Kyotskog protokola, kao i o s time povezanoj nadoknadi

U svjetlu specifičnih povijesnih okolnosti koje su utjecale na Hrvatsku dogovoreno je da će se izraziti spremnost pružanja pomoći Hrvatskoj putem jednokratnog prijenosa jedinica dodijeljene kvote (Assigned Amount Units) izdanih temeljem Kyotskog protokola. Takav će prijenos Hrvatska morati nadoknaditi putem prilagodbe svojih obveza temeljem Odluke br. 406/2009/EZ kako bi se osigurala okolišna cjelovitost izbjegavanjem povećanja ukupne količine dopuštenih emisija Unije i Hrvatske do 2020.

Završni akt međuvladine konferencije

Zajednička izjava država članica EU-a o potpunoj primjeni odredaba schengenske pravne stečevine

Podrazumijeva se da usuglašeni postupci za buduću punu primjenu svih odredaba schengenske pravne stečevine od strane Hrvatske – kako su uključeni u Ugovor o pristupanju – ne dovode u pitanje i nemaju nikakvog utjecaja na odluke koje treba donijeti Vijeće za punu primjenu odredaba schengenske pravne stečevine u Bugarskoj i Rumunjskoj.

Zajednička izjava EU-a i Hrvatske o Europskom fondu za razvoj

Hrvatska će pristupiti Europskom fondu za razvoj (EFR) po stupanju na snagu novog Višegodišnjeg financijskog okvira za suradnju nakon njezinog pristupanja Uniji i davat će mu svoj doprinos od 1. siječnja druge kalendarske godine nakon datuma njezina pristupanja.

Izjava Hrvatske u vezi s prijelaznim režimom za liberalizaciju hrvatskog tržišta poljoprivrednim zemljištem

Hrvatska izjavljuje da će, ako produljenje prijelaznog razdoblja za dodatne tri godine bude odobreno, nastojati poduzeti potrebne korake kako bi liberalizirala stjecanje vlasništva poljoprivrednog zemljišta u određenim područjima i prije isteka utvrđenog trogodišnjeg razdoblja.

PRILOG 3.

Detaljan pregled rezultata pristupnih pregovora nalazi se na Internetskim stranicama MVEP (<http://www.mvep.hr/MVP.asp?pcpid=2728>)

SAŽETI PREGLED REZULTATA PRISTUPNIH PREGOVORA PO POGLAVLJIMA

1 – SLOBODA KRETANJA ROBA

Sloboda kretanja roba glavna je značajka djelovanja jedinstvenog tržišta Europske unije. Uklanjanjem prepreka u trgovini koje onemogućavaju stavljanje proizvoda na nacionalna tržišta, osigurava se jednak tretman svih proizvoda te visoka razina zaštite potrošača, javnog zdravlja i okoliša.

- Hrvatska postaje dio unutarnjeg tržišta Europske unije, na kojem vrijede pravila jednaka za sve proizvode država članica.
- Osigurava se mogućnost da kvalitetni hrvatski proizvodi budu konkurentni na europskom tržištu, te istovremeno da kvalitetni strani proizvodi budu stavljeni na hrvatsko tržište.
- Certifikati izdani u Hrvatskoj priznavat će se u svim državama članicama, čime će hrvatski proizvodi imati slobodan pristup europskom tržištu, a hrvatski će proizvođači izbjeći dvostruka testiranja prilikom plasiranja proizvoda na europsko tržište, što utječe i na smanjenje troškova.
- Hrvatskim potrošačima bit će dostupne detaljne informacije o proizvodu. Radi zaštite zdravlja i potrošača, kao i postizanja veće sigurnosti proizvoda, uskladit će se nadzor s nadležnim europskim tijelima pri stavljanju proizvoda na tržište.
- Kako bi se osigurala dostupnost lijekova na hrvatskom tržištu, za usklađivanje i nadogradnju dokumentacije za stavljanje gotovih lijekova u promet prema europskim propisima, za lijekove koji su registrirani u Hrvatskoj, osigurano je prijelazno razdoblje od 4 godine od dana pristupanja Uniji.

2 – SLOBODA KRETANJA RADNIKA

Sloboda kretanja radnika odnosi se na slobodno kretanje, te pravo na zapošljavanje i boravak tijekom zaposlenja u nekoj drugoj državi članici Europske unije. Za radnike migrante i članove njihove obitelji ona između ostalog obuhvaća područje socijalne sigurnosti (npr. zdravstveno osiguranje, mirovinsko osiguranje, osiguranje za slučaj nezaposlenosti i prava na obiteljska davanja).

- Hrvatski će se građani moći slobodno zaposliti u zemljama Unije bez posebnih odobrenja ili radnih dozvola, osim u onim zemljama koje odluče zadržati postojeća ograničenja u svojim nacionalnim pravima najduže u razdoblju od dvije, pet ili sedam godina. Za one države koje zadrže takva ograničenja, Hrvatska će također moći primijeniti istovrsna ograničenja, pa ni njihovi građani u tom slučaju neće moći raditi u Hrvatskoj bez posebne dozvole.
- Radnik koji seli u drugu državu ima sva radna i socijalna prava, te porezne olakšice kao i matični radnik u državi primateljici za vrijeme dok je tamo u radnom odnosu. Ta prava uključuju zdravstvenu zaštitu, naknade za bolovanje, rođiljne i roditeljske dopuste, naknade za ozljede na radu, pogodnosti za osobe s posebnim potrebama, obiteljske dodatke kao i naknade za nezaposlene i mirovine.
- Što se tiče radnika iz trećih zemalja, sustav radnih dozvola ostat će na snazi, čime će Hrvatska i u budućnosti moći regulirati priljev radne snage iz država koje nisu članice Europske unije.

3 – PRAVO POSLOVNOG NASTANA I SLOBODA PRUŽANJA USLUGA

Sve države članice Europske unije dužne su osigurati odgovarajući i potpuno nediskriminirajući pravni okvir za ostvarivanje prava poslovnog nastana, bez neopravdanih ograničenja. U Uniji usluge je moguće nesmetano pružati na teritoriju svih država članica.

- Temeljem prava na poslovni nastan, hrvatski državljani i hrvatska trgovačka društva će moći započeti i obavljati gospodarske djelatnosti u jednoj ili više država članica Unije, kao samozaposlene osobe ili osnivanjem trgovačkih društava ili podružnica.
- Svi hrvatski poslovni subjekti, odnosno fizičke i pravne osobe, moći će privremeno pružati usluge u svakoj državi članici Unije i bez poslovnog nastanjivanja u toj državi.
- Stručne kvalifikacije stečene u Hrvatskoj bit će priznate na području Europske unije, i to u većini slučajeva bez složenih administrativnih postupaka koji se na razini Unije stalno pojednostavljaju kroz sustav uzajamnog priznavanja.
- Hrvatska se obvezala u potpunosti liberalizirati tržište poštanskih usluga do 31. prosinca 2012. godine.
- Stručne kvalifikacije za medicinske sestre za opću njegu koje su stekle srednjoškolsku naobrazbu na području Hrvatske i koje imaju položen stručni ispit bit će priznate na području Europske unije.
- Hrvatska je osigurala da se državljanima članica Europske unije, što dakako i prije svega uključuje hrvatske državljane od dana pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, formalne kvalifikacije stečene do 8. listopada 1991. godine na području bivše Jugoslavije, a koje hrvatsko zakonodavstvo izrijekom izjednačava s dokazima o kvalifikacijama stečenima

na području Hrvatske, priznaju kao stečena prava, osim u slučaju stručnih kvalifikacija za primalje sa srednjoškolskim obrazovanjem.

4 – SLOBODA KRETANJA KAPITALA

Ovo poglavlje obuhvaća propise iz područja poput ulaganja, investicijskih fondova, kredita, depozita, osiguranja i prijenosa imovine. Poglavlje se odnosi i na tekuća plaćanja te borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma.

- 1. siječnja 2011. nastupila je potpuna liberalizacija kapitalnih transakcija. Omogućeno je, primjerice, otvaranje računa u inozemstvu, odobravanje kredita nerezidentima te unošenje i iznošenje gotovog novca iz zemlje bez ograničenja.
- Hrvatski građani i poduzetnici moći će bez ograničenja poslovati s financijskim institucijama iz ostalih zemalja Unije.
- Već sada financijske institucije moraju potpuno transparentno informirati građane o cijeni usluge, rokovima izvršavanja plaćanja, korištenim tečajevima stranih valuta, naknadama i kamatama, a propisane informacije moraju građanima dostavljati besplatno.
- Državljeni Europske unije već dvije godine mogu kupovati nekretnine u Hrvatskoj uz iste procedure kao i hrvatski državljani pa članstvo u Uniji neće ništa promijeniti.
- Poljoprivredna zemljišta državljani država članica Unije neće moći kupovati još 7 godina od dana pristupanja Hrvatske Europskoj uniji. Budemo li smatrali potrebnim, pod određenim uvjetima moći ćemo tražiti produljenje za još 3 godine.

5 – JAVNE NABAVE

Učinkovit sustav javne nabave, utemeljen na transparentnosti, jednakom tretmanu i nediskriminaciji, preduvjet je za gospodarski rast i razvoj te intenziviranje tržišnog natjecanja.

- Od veljače 2005. hrvatski poslovni subjekti mogu bez ograničenja sudjelovati u postupcima javne nabave država članica Unije.
- Sve javne i državne institucije dužne su postupke javne nabave provoditi uz poštovanje načela transparentnosti, što omogućava dodatni nadzor njihova rada.
- Poboljšanje cjelokupnog sustava javne nabave u Hrvatskoj, s posebnim naglaskom na sprečavanju i prevenciji korupcije, osigurava kvalitetno trošenje novca poreznih obveznika.

6 – PRAVO TRGOVAČKIH DRUŠTAVA

Poglavlje o trgovačkim društvima odnosi se na osnivanje i poslovanje trgovačkih društava u državama članicama Europske unije, a obuhvaća pravo trgovačkih društava

u užem smislu, računovodstvo i reviziju. Usklađivanje europskih propisa o pravu trgovačkih društava jača pravnu sigurnost kao poticaj poslovanju i investicijama.

- Dosadašnjim usklađivanjem zakonodavstva na ovom području propisani su, među ostalim, uvjeti koji trgovačkim društvima omogućuju brži ulazak na tržište, smanjili su se troškovi pri pokretanju stečajnog postupka i sl.
- Danom ulaska Hrvatske u Europsku uniju uvest će se i dva nova oblika trgovačkih društava – Europsko dioničko društvo i Europsko gospodarsko interesno udruženje.
- Osnivanjem Europskog društva omogućeno je jednostavno prekogranično pripajanje društava, kao i prijenos sjedišta društva iz jedne članice u drugu bez likvidacije društva u jednoj i ponovne registracije u drugoj članici.

7 – PRAVO INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA

Prava intelektualnog vlasništva, koja obuhvaćaju zaštitu autorskih i srodnih prava te prava industrijskog vlasništva, zakonsko su sredstvo kojim njihovi nositelji pretvaraju svoja intelektualna postignuća u određene poslovne vrijednosti.

- Posljedica usklađivanja sa zakonodavstvom Europske unije bit će djelotvornija provedba prava intelektualnog vlasništva, što će poduzetnicima proširiti tržište, učvrstiti marketinški položaj, poboljšati promet roba i usluga, osigurati dodatne prihode od ustupanja licencija, ali i omogućiti izbjegavanje kršenja tuđih prava (krivotvorenje).
- Autorska i srodna prava stječu se bez ikakvih troškova i formalnih postupaka, samim činom stvaranja autorskog ili srodnog djela, njegovom umjetničkom izvedbom ili javnim priopćavanjem.
- Prava industrijskog vlasništva odnose se na zaštitu izuma patentom, zaštitu žiga, zaštitu industrijskog dizajna kojim se štiti vanjski izgled proizvoda i sl., kao i, primjerice, na oznake zemljopisnog podrijetla i izvornosti.

8 – TRŽIŠNO NATJECANJE

Pravila tržišnog natjecanja vrijede za sve sudionike tržišne utakmice na jednak način, a zadaća im je omogućiti bolje funkcioniranje tržišta koje će osigurati veću ponudu roba i usluga po najpovoljnijoj cijeni.

- Ova pravila štite građane zabranjujući poduzetnicima sklapanje sporazuma kojima bi se dogovarale cijene, ograničavala proizvodnja, razvoj i ulaganje ili dijelila tržišta i izvori nabave.
- Ona također sprečavaju zlorabu vladajućeg položaja poduzetnika te onemogućavaju ujedinjavanje poduzetnika koje bi moglo imati negativan utjecaj na tržišno natjecanje.

- Politika tržišnog natjecanja obuhvaća nadzor i praćenje državnih potpora koje su zabranjene kad narušavaju tržišno natjecanje, odnosno stvaraju nepravednu prednost u odnosu na slične sektore na tržištu. Državne potpore dozvoljene su za poticanje istraživanja i razvoja, malog i srednjeg poduzetništva, zaštite okoliša, u slučaju prirodne katastrofe, ili kada se radi o pomoći nerazvijenim regijama.
- Upravo su pregovori u ovom poglavlju ubrzali proces restrukturiranja hrvatskih brodogradilišta u teškoćama, čime se rasterećuju porezni obveznici, a brodogradilišta su dobila priliku za rentabilno poslovanje na tržišnim osnovama.

9 – FINANCIJSKE USLUGE

Ovo poglavlje obuhvaća bankarstvo, osiguranje i mirovinske fondove, kao i tržište kapitala. Hrvatska je već ostvarila visoku razinu financijske integriranosti s Europskom unijom, što dodatno pridonosi visokom stupnju stabilnosti financijskog sustava u Hrvatskoj.

- Članstvo u Uniji obogatit će ponudu financijskih usluga i povećati konkurenciju na tržištu.
- Financijske institucije će temeljem odobrenja za rad matične države, primjenom pravila tzv. jedinstvene putovnice moći poslovati u svim državama članicama Unije.
- Hrvatske institucije za nadzor financijskog tržišta sudjelovat će u radu Europskog sustava financijskih supervizora i pripremi propisa koji uređuju jedinstveno financijsko tržište Unije.
- Kreditne unije koje posluju na teritoriju Hrvatske, kao i Hrvatska banka za obnovu i razvitak, trajno su izuzete od primjene propisa Europske unije o kreditnim institucijama.

10 – INFORMACIJSKO DRUŠTVO I MEDIJI

U okviru ovog poglavlja promiče se tržišno natjecanje u području elektroničkih komunikacija s naglaskom na zaštitu potrošača, te razvoj i širu dostupnost novih tehnologija i usluga poput usluge širokopojasnog pristupa Internetu. U području audiovizualne politike odnosno medija, naglasak je na zaštiti maloljetnika od neprimjerenih programskih sadržaja i oglašavanja te pravilima o teletrgovini i oglašavanju.

- Hrvatski građani zbog usklađivanja s europskim zakonodavstvom mogu birati između velikog broja različitih operatora, zbog čega cijene postaju znatno niže. Omogućena je slobodna promjena operatora, uz zadržavanje dotadašnjeg broja i predbroja, bez obzira na mrežu u koju prelaze.

- Ulaskom u Europsku uniju smanjit će se cijena poziva u roamingu, kada se korisnik nalazi na području Europske unije, koja u državama članicama od srpnja 2011. iznosi maksimalno 0,35 eura za odlazni poziv, a 0,11 eura za dolazni poziv (bez PDV-a).
- Uveden je besplatan broj za hitne službe 112, koji se koristi u cijeloj Europskoj uniji.
- U skladu s europskim propisima, stvoren je pravni okvir za uvođenje elektroničkog potpisa koji štedi vrijeme i smanjuje troškove poslovanja.
- Trajanje reklamnih spotova unutar pojedinog sata u udarnom terminu na javnoj televiziji ne smije prijeći 4 minute.

11 – POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVITAK

Cilj usklađivanja u ovom području jest osigurati stabilnu opskrbu kvalitetnom hranom po pristupačnim cijenama, istovremeno omogućujući poljoprivrednicima odgovarajući prihod. Naglasak je i na poticanju ruralnog razvoja i turizma, promociji tradicionalnih ruralnih obrta i kvalitetnih autohtonih proizvoda, uz brigu za očuvanje okoliša.

- Hrvatska će nakon ulaska u Europsku uniju zadržati sličnu razinu postojećih izravnih plaćanja po godini (između 300 i 400 milijuna eura). Pritom će se udio iz nacionalnog proračuna postupno smanjivati dok će se svake godine povećavati udio kojim Europska unija iz svojih poljoprivrednih fondova sudjeluje u cjelokupnom iznosu za izravna plaćanja.
- Za financiranje mjera ruralnog razvoja Hrvatskoj će unutar poljoprivrednih fondova biti na raspolaganju dodatna značajna sredstva.
- Nadalje, povrh iznosa predviđenih za izravna plaćanja i ruralni razvoj, Hrvatskoj će biti dostupno i oko 10 milijuna eura na godišnjoj razini za financiranje programa u vinogradarstvu te 9,6 milijuna eura u narednom desetogodišnjem razdoblju za minirane i minski sumnjive površine, koje nakon razminiranja budu vraćene u funkciju poljoprivrede.
- Pristupanjem Uniji početak će se primjenjivati sustav jedinstvenog plaćanja po gospodarstvu, pri čemu se zadržavaju vezana plaćanja za krave dojilje (105 tisuća grla) te ovce i koze (542 tisuće grla), u kojem će se poticati poštivanje dobre poljoprivredne prakse i ekoloških uvjeta proizvodnje.
- Hrvatskoj je odobreno prijelazno razdoblje do 2018. za prilagodbu uvjetima dobre poljoprivredne prakse i ekoloških uvjeta proizvodnje.
- Tri godine od pristupanja Uniji Hrvatska ima pravo isplaćivati određene nacionalne potpore, koje nisu dio zajedničke politike Europske unije, za šećernu repu, ekstra djevičansko i djevičansko maslinovo ulje, duhan, mliječne krave i rasplodne krmače.

- Imat ćemo i pravo korištenja nacionalne rezerve, tj. utvrđivanja dodatnih prava na plaćanje u pojedinim osjetljivim sektorima, i to za proizvodnju mlijeka, tov goveda, ovce i kože i proizvodnju duhana.
- Hrvatskoj je odobrena mogućnost da u roku od 12 mjeseci od dana pristupanja na razini Unije registrira i zaštiti poljoprivredne i prehrambene proizvode već registrirane i zaštićene na nacionalnoj razini oznakama izvornosti, zemljopisnog podrijetla ili tradicionalnog ugleda (npr. Istarski pršut i sl.).
- Na zajedničko tržište Unije može biti stavljen „pekmez“, tradicionalni hrvatski proizvod koji do sada nije bio prisutan na tom tržištu, a na listu tradicionalnih izraza Europske unije bit će uključene oznake za vina Opolo i Plavac te Samoborski bermet, kao i oznake zemljopisnog podrijetla jakih alkoholnih pića: Hrvatska loza, Hrvatska travarica, Pelinkovac, Hrvatska stara šljivovica, Slavonska šljivovica i Zadarski maraschino

12 – SIGURNOST HRANE, VETERINARSTVO I FITOSANITARNA POLITIKA

Uz osiguranje visoke zaštite zdravlja i potrošača, jedan od glavnih ciljeva ove politike je i zaštita zdravlja i dobrobiti životinja te zdravlja bilja, uz istovremeno sprečavanje unošenja u Europsku uniju i širenja zaraznih i nametničkih bolesti te organizama štetnih za bilje. Posebno su važni sigurnost hrane, pravila higijene za proizvodnju hrane i detaljna veterinarska pravila.

- Tradicionalni proizvodi poput sira i vrhnja i dalje će se moći proizvoditi. U proizvodnji i prodaji takvih namirnica morat će se poštovati higijenski uvjeti, što će pridonijeti većoj kvaliteti i sigurnosti.
- Svi proizvodi na hrvatskom tržištu morat će udovoljavati visokim europskim standardima sigurnosti hrane.
- U području veterinarstva unaprijedit će se uzgoj životinja na farmama, kao i sustav označavanja životinja; tako će se smanjiti trgovina životinjama „na crno“, bez veterinarske kontrole.
- Hrvatskoj je odobreno zadržavanje kaveza za kokoši nesilice koji nisu u skladu s propisima Europske unije do najduže 12 mjeseci nakon pristupanja.
- Rad objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla (u sektoru mesa, mlijeka i ribe) koji nisu usklađeni s europskim standardima do 31. prosinca 2015.
- Uspostava, po pristupanju Uniji, posebnog režima prolaska kroz tzv. neumski koridor pošiljki proizvoda životinjskog podrijetla koje podliježu propisima Unije.

13 – RIBARSTVO

Cilj zajedničke ribarstvene politike Europske unije je osigurati održivo iskorištavanje bogatstva mora, uz očuvanje obalnih i otočnih zajednica ovisnih o ribarstvu. Ona

obuhvaća pitanja iskorištavanja i upravljanja ribljim bogatstvima, pitanja uređenja tržišta proizvodima ribarstva, strukturnih potpora, nadzora i kontrole, kao i međunarodnu suradnju u ribarstvu.

- Članstvom ćemo dobiti izravan pristup jedinstvenom tržištu Europske unije, najvećem svjetskom uvozniku ribarskih proizvoda, a zbog izravnog plasmana hrvatskog ulova, proizvoda uzgoja i prerade hrvatski će ribari poslovati po mnogo povoljnijim uvjetima nego danas.
- Za Hrvatsku je u 2013. godini u Europskom fondu za ribarstvo predviđeno 8,7 milijuna eura, a nakon 2014. godine Hrvatska će ravnopravno sudjelovati u raspodjeli sredstava iz fonda namijenjenog ribarstvu.
- Korištenje novčanih sredstava iz fonda namijenjenog ribarstvu te bolja organizacija ovog sektora (objedinjavanjem ponude) omogućit će bolju uključenost hrvatskog ribarstva u europsko tržište i bolji život za naše ribare. Naši će ribari, uzgajivači ribe, riboprerađivači te obalne i otočne zajednice moći modernizirati proizvodnju, jačati infrastrukturu te smanjivati negativan utjecaj na okoliš.
- Hrvatska je u prijelaznom razdoblju dobila pogodniji režim korištenja koće (pridnene povlačne mreže) – dok se Europskoj uniji koće mogu koristiti samo na udaljenosti većoj od tri nautičke milje od obale ako je dubina manja od 50 metara, na sjevernom Jadranu, kod Istre i u dijelu Kvarnera, na toj dubini omogućeno je korištenje koće na udaljenosti od 1,5 nautičke milje. Osim toga premda je na dubinama većima od 50 metara u Uniji korištenje koće dopušteno tek na udaljenosti većoj od 1,5 nautičke milje, hrvatski će ribari brodovima manjima od 15 metara moći u prijelaznom razdoblju duž cijele obale nastaviti koristiti koću kao i do sada, na udaljenosti od jedne nautičke milje. Taj režim moći ćemo i trajno zadržati ako izradimo odgovarajuće planove upravljanja a odbori ih Europska komisija.
- Hrvatski ribari moći će zadržati i većinu ostalih tradicionalnih ribolovnih alata na način ako i za njih izradimo odgovarajuće planove upravljanja a odobri ih Europska komisija. Hrvatska je također dobila prijelazno razdoblje za zadržavanje malog ribolova za osobne potrebe uz uvjet njegovog postupnog usmjeravanja u druge kategorije ribolova.
- Hrvatskim otocima Mljetu, Visu, Dugom otoku i Lastovu zbog povećanih troškova proizvodnje i njihove udaljenosti, odobrena je viša stopa sufinanciranja. To znači da će u dijelu javnih sredstava kojima se sufinanciraju projekti na ta četiri otoka, Europski fond za ribarstvo sudjelovati s 85%, dok u ostalim državama Europske unije sudjeluje sa 75% sredstava

14 – PROMETNA POLITIKA

Svrha ovog poglavlja je promicanje sigurnosti, učinkovitosti i dostupnosti prometnih usluga krajnjim korisnicima uz zaštitu okoliša. Propisi Europske unije obuhvaćaju

cestovni i željeznički promet, unutarnju plovidbu, kombinirani te zračni i pomorski promet – i to tehničke, sigurnosne i socijalne standarde te liberalizaciju unutarnjeg prometnog tržišta Europske unije.

- Usklađujući se s prometnim standardima Unije, Hrvatska je već poboljšala funkcioniranje prometnog sustava u svim aspektima i stvorila pravni okvir koji omogućava daljnje povećanje sigurnosti prometa te bolju zaštitu prava putnika.
- Tako je, primjerice, usklađujući se s europskom pravnom stečevinom Hrvatska uspješno uvela digitalne tahografe – uređaje za digitalno bilježenje vremena vožnje i odmora vozača. Na taj način omogućeno je lakše nadziranje radnog vremena vozača, pravednije tržišno natjecanje s obzirom da se eliminira nelojalna konkurencija prijevoznicima čiji vozači rade dopuštenih devet sati, i – što je najvažnije – time se pridonosi povećanju sigurnosti svih sudionika u prometu na cestama.
- Zahvaljujući sredstvima pretpristupne pomoći Europske unije, uspostavljen je složen tehnički informacijski sustav čime se iz jednog centra omogućava praćenje, upravljanje i organizacija cjelokupnog pomorskog prometa na Jadranu. Uspostavljeni sustav pridonosi sigurnosti plovidbe i konkurentnosti hrvatskih luka.
- U zračnom prometu poboljšana je zaštita prava putnika - u slučaju duljih kašnjenja te otkazivanja putovanja prijevoznik mora osigurati smještaj i hranu putnicima te naknadu ukoliko je putnik zatraži, dodatno se štite prava osoba s invaliditetom, a propisana je i obveza jasnog isticanja pune cijene karte.
- Liberalizacijom nacionalnog prometnog tržišta porast će konkurencija, što će dovesti do povoljnijih cijena i više kvalitete usluga.
- Hrvatskoj je odobrena odgoda primjene europskih propisa o liberalizaciji tržišta do početka 2015. i 2017. u pomorskom prometu kako bi se domaći prijevoznici bolje pripremili za europsku konkurenciju.
- Tijekom najmanje dvije godine od pristupanja hrvatski prijevoznici neće moći obavljati nacionalni cestovni prijevoz (kabotažu) u drugim članicama Unije, ali prema europskom načelu uzajamnosti ni prijevoznici iz drugih članica u tom razdoblju neće moći obavljati iste usluge na hrvatskom teritoriju

15 – ENERGETIKA

Glavne smjernice u području energetike orijentirane su na povećanje energetske sigurnosti Unije te održivi razvoj i borbu protiv klimatskih promjena i emisije stakleničkih plinova, uz djelotvorno korištenje energije i usmjerenost na obnovljive izvore energije, kao i promicanje istraživanja i razvoja u energetici.

- Liberalizacijom i integracijom hrvatskog tržišta električne energije i plina u unutarnje energetske tržište Unije doći će do porasta konkurencije u tom sektoru, što bi za građane

trebalo značiti raspoloživost energije po najnižim konkurentnim cijenama i mogući pad cijena.

- Učinkovito korištenje energije, korištenje obnovljivih izvora energije, veća upotreba neutralnih goriva kako bi se smanjila emisija štetnih plinova – sve će se to pozitivno odraziti na život hrvatskih građana, a osobito na dobrobit generacija koje dolaze.

16 – POREZI

Unutar Unije ne postoji obveza usklađivanja svih vrsta poreza, osim izbjegavanja poreznih mjera koje mogu negativno utjecati na funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Svaka država članica ima pravo zadržati vlastiti porezni sustav, pa čak i uvoditi nove porezne oblike.

- S ciljem poboljšanja borbe protiv poreznih prijevара razvijen je sustav za elektroničku razmjenu informacija o porezu na dodanu vrijednost (VIIES) između Hrvatske i država članica Unije koji će biti u punoj funkciji od prvog dana članstva u Uniji.
- Nulta stopa poreza na dodanu vrijednost - PDV (sve vrste kruha, sve vrste mlijeka, knjige, lijekove HZZO-a i znanstvene časopise) nije u skladu s pravnom stečevinom Unije, pa će je Hrvatska najkasnije s danom ulaska u Uniju ukinuti, ali će moći uvesti minimalne i snižene stope.
- Hrvatska ima pravo nastaviti s oslobađanjem od plaćanja PDV-a na građevinsko zemljište do 31. prosinca 2014.
- Međunarodni prijevoz putnika oslobođen je PDV-a.
- Prag za registraciju poreznih obveznika PDV-a u Hrvatskoj, koji sada iznosi 85 000 kuna (11 675 eura) može biti do 35 000 eura (oko 255 000 kuna. To znači da pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost te koje ostvare godišnji prihod manji od određeno praga neće biti podložne plaćanju PDV-a.
- Europske razine oporezivanja duhanskih proizvoda obvezni smo dostići tek 31. prosinca 2017.
- Danom pristupanja Hrvatske EU prestat će važiti odredbe Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji u dijelovima u kojima se propisuje oslobađanje od plaćanja poreza na dodanu vrijednost pri nabavi osobnih automobila.
- Najkasnije do dana pristupanja EU Hrvatska će ukinuti izuzeće od oporezivanja inozemnih novčanih donacija i uvoza doniranih dobara od strane vjerskih ustanova.
- Ukida se stope od nula posto na kino ulaznice i uvodi snižena stopa s planiranim stupanjem na snagu od dana pristupanja Hrvatske EU.

- Hrvatska će najkasnije do dana pristupanja EU uskladiti odredbe Zakona o trošarinama u pogledu oporezivanja električne energije i prirodnog plina.

17 – EKONOMSKA I MONETARNA UNIJA

Uvođenje eura, kao konačni cilj, ne događa se čim država postane članicom Europske unije, nego kasnije, nakon što se ispune zadani uvjeti vezani uz stabilnost cijena, održivost javnih financija, stabilnost tečaja i razinu dugoročnih kamatnih stopa.

- Usklađivanje nacionalnih ekonomskih politika prema zajedničkim ciljevima koji se temelje na načelima stabilnosti cijena, zdravih državnih financija i održivosti platne bilance povoljno djeluje na gospodarski rast i stvaranje novih radnih mjesta te jača konkurentnost gospodarstva.

18 – STATISTIKA

Europska statistika zasnovana je na načelima neovisnosti, pouzdanosti, povjerljivosti, nepristranosti i objektivnosti. Europsku statistiku na državnoj razini izrađuju i diseminiraju nacionalni statistički zavodi i ostala statistička tijela, a na europskoj razini statistički ured Europske unije - Eurostat. Usporedba podataka prikupljenih u svim državama članicama Europske unije temelj je za donošenje kvalitetnih odluka na europskoj razini.

- Europska unija je ocijenila da je hrvatski statistički sustav i prije otvaranja pregovora djelovao u skladu s načelima službene statistike te je on tijekom pregovora dodatno usklađen sa statističkim sustavom Europske unije i njezinim metodologijama i klasifikacijama.
- U području statistike u Hrvatskoj je došlo do poboljšanja svih standarda na kojima se službena statistika temelji. Unaprijeđena je međunarodna usporedivost podataka službene statistike Republike Hrvatske, njihova kvaliteta, dostupnost i pravodobnost. Članstvo Hrvatske u Europskoj uniji hrvatskim će građanima omogućiti da prema svim statističkim pokazateljima prate gdje se Hrvatska nalazi u odnosu na ostale europske države.

19 – SOCIJALNA POLITIKA I ZAPOSŁJAVANJE

Socijalna politika Europske unije teži postizanju visoke stope zaposlenosti te sigurnih i održivih prihoda. Između ostalog, određuje i štiti prava radnika u slučajevima kolektivnih viškova, stečajeva i preseljenja poslovanja, kao i pravila o radnom vremenu i sigurnosti na radu te zaštitu zdravlja.

- Članstvo u Uniji donosi mogućnost jednostavnijeg zapošljavanja na europskom tržištu rada.
- Radi povećanja konkurentnosti europskog gospodarstva, uz sigurnost zapošljavanja i socijalnu sigurnost, dodatno se potiče cjeloživotno učenje, a europske strategije i fondovi

potiču zapošljavanje onih skupina pogođenih dugotrajnom nezaposlenošću, kao i proširenje mreža socijalnih usluga za djecu, starije osobe i osobe s invaliditetom.

- Europsko zakonodavstvo usmjereno je prema stvaranju jednakih mogućnosti za sve uključujući zaštitu načela jednaka plaća za jednak rad, te zabranu diskriminacije po bilo kojoj osnovi.

20 – PODUZETNIŠTVO I INDUSTRIJSKA POLITIKA

Razvoj konkurentnosti industrije te malog i srednjeg poduzetništva prioritet je Europske unije. Europski propisi i fondovi daju okvir i mogućnost za stvaranje konkurentnog gospodarstva u uvjetima globalizacije, demografskih promjena i potrebe za održivim razvojem.

- Mali i srednji poduzetnici moći će koristiti financijske potpore za jačanje konkurentnosti, uvođenje inovacija i suvremenih informacijskih tehnologija.
- Posebno se potiče poduzetništvo mladih, početnika, osoba s invaliditetom i žena, kao i ulaganje u energetska učinkovitost, zaštitu okoliša i uvođenje sustava upravljanja kvalitetom i međunarodnih normi.
- Uspostavljeni servisi poput e-porezna, e-zdravstveno, e-mirovinsko, e-regos i e-katastar olakšavaju rad poduzetnicima, a program e-Hrvatska obuhvaća aktivnosti razvoja elektroničkih javnih usluga i sadržaja.

21 – TRANS-EUROPSKE MREŽE

Bez moderne infrastrukture koja bi povezivala različite regionalne i nacionalne mreže država članica nije moguće uspostaviti slobodan protok roba, usluga i radnika. Uspostava trans-europskih energetskih, prometnih i telekomunikacijskih mreža važan je element za ostvarivanje ekonomskog rasta i zaposlenosti.

- Energetski i prometni pravci u Hrvatskoj postat će dio zajedničke trans-europske mreže te će projekti na tim pravcima imati status prioritetnih projekata od europskog interesa – Hrvatska je kao takve projekte odredila rijeku Dunav te željeznički pravac na X. koridoru (pravac Zagreb – Vinkovci).
- Hrvatska je u trans-europsku prometnu mrežu uključila sve cestovne i željezničke mreže svoga zaleđa povezane s pomorskim lukama, kao i sve pomorske te zračne luke.
- Financijska pomoć već je iskorištena za brojne projekte, poput obnove željezničke pruge Vinkovci-Tovarnik-državna granica ili predviđenog sufinanciranja obnove i modernizacije vodnog puta rijeke Save od Račinovaca (Vukovarsko-srijemska županija) do Siska.

22 – REGIONALNA POLITIKA I KOORDINACIJA STRUKTURNIH INSTRUMENATA

Više od trećine ukupnog proračuna Europske unije namijenjeno je smanjivanju razlika u razvijenosti država članica i njihovih regija te poticanju razvoja konkurentnosti Europske unije na globalnoj razini. Instrumenti ove politike su Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond i Kohezijski fond.

- Utvrđene statističke regije ne znače izmjenu teritorijalnog ustroja Hrvatske, već predstavljaju statističku osnovu za korištenje sredstava iz fondova Europske unije za zemlje članice. Po ulasku u Europsku uniju sve hrvatske regije moći će koristiti ova sredstva.
- Od većih infrastrukturnih projekata financiranih iz programa pretpristupne pomoći Unije trenutno su u Hrvatskoj u provedbi projekti koji će pridonijeti poboljšanju opskrbe i kvalitete vode (Karlovac, Slavonski Brod, Drniš i Knin), izgradnji novih centara za gospodarenje otpadom (Bikarac, Kaštijun, Marišćina) te razvoju željezničke infrastrukture (Vinkovci-Tovarnik, Okučani-Novska, zagrebački Glavni kolodvor).
- Od trenutka članstva u Uniji strateška područja ulaganja iz strukturnih instrumenata bit će ona koja su važna za razvoj hrvatskog gospodarstva i poticanje zapošljavanja, a sukladna su politikama Europske unije. Ona će svakako uključivati područja prometa, zaštite okoliša, energetike, obrazovanja, istraživanja i tehnološkog razvoja, socijalne uključenosti te potporu razvoju poduzetništva i stvaranju regionalnih potencijala za gospodarski razvoj.

23 – PRAVOSUĐE I TEMELJNA PRAVA

Europski standardi u ovom poglavlju odnose se na jačanje neovisnosti, nepristranosti i profesionalnosti u pravosuđu, provedbu mjera prevencije i borbe protiv korupcije, te očuvanje visokih standarda zaštite ljudskih prava i prava manjina. Ostvarenje navedenih vrijednosti cilj je koji Hrvatska dijeli s državama članicama Europske unije.

- Aktivnosti i reforme koje Hrvatska provodi u okviru borbe protiv korupcije jedan su od najvećih dobitaka za građane. Izgrađen je snažan zakonodavni i institucionalni okvir za otkrivanje, progon i sankcioniranje korupcije i organiziranog kriminala. Uspostavljen je učinkovit sustav oduzimanja imovinske koristi stečene na nezakonit način, kao i snažnija kontrola izvora i načina trošenja novca u javnom djelovanju.
- Ojačan je pravni i institucionalni okvir za sprečavanje i suzbijanje diskriminacije. Pokrenut je sustav besplatne pravne pomoći. Dodatno je podignuta razina ukupne zaštite ljudskih prava. Izmjenama Ustava i relevantnih zakona dodatno je osigurana samostalnost Državnog sudbenog vijeća i Državnoodvjetničkog vijeća čime su ove institucije postale isključivo nadležne na izbor, upravljanje karijerama pravosudnih

dužnosnika te sankcioniranje onih koji na bilo koji način krše etičke i profesionalne standardne sudačke i državnoodvjetničke profesije.

- U pogledu profesionalnosti pravosuđe je prerastanjem Pravosudne akademije u samostalnu instituciju dobilo mjesto za trajno stručno usavršavanje, počevši od inicijalne izobrazbe vježbenika, kroz djelovanje Državne škole za pravosudne dužnosnike do programa cjeloživotnog učenja i usavršavanja sudaca i državnih odvjetnika.
- Povećana je učinkovitost pravosuđa. Izmijenjeni su procesni zakoni te racionalizirani sudovi i državna odvjetništva. Provedene reforme pojednostavile su i ubrzale sudske postupke, a broj neriješenih predmeta na sudovima je u zadnjih 6 godina smanjen za više od 50%.

24 – PRAVDA, SLOBODA I SIGURNOST

U okviru ovog pregovaračkog poglavlja uređuju se upravljanje državnom granicom, politika viza, politika azila, zakonite migracije i suzbijanje nezakonitih migracija, suzbijanje organiziranog kriminaliteta, krijumčarenja i trgovine drogama te terorizma, pravosudna suradnja u kaznenim i građanskim stvarima, kao i suradnja policijskih, pravosudnih i carinskih tijela radi unapređenja sloboda i povećanja sigurnosti građana.

- Nakon što se ispune uvjeti za priključenje u schengenski sustav, hrvatskim građanima bit će omogućeno slobodno kretanje bez graničnih kontrola unutar schengenskog prostora.
- Učinkovita kontrola vanjske morske i kopnene granice Europske unije, koja se stalno unapređuje, dodatno će onemogućiti ugrožavanje sigurnosti koje ima izvorište izvan Unije.
- Kroz zajedničke aktivnosti na suzbijanju organiziranog kriminala, krijumčarenja roba, trgovine ljudima i trgovine drogama građani će uživati veći stupanj sigurnosti.

25 – ZNANOST I ISTRAŽIVANJE

Znanost, istraživanje i tehnološki razvoj potiču gospodarski rast i otvaranje novih radnih mjesta te su stoga prepoznati kao ključni elementi za osiguranje bolje kvalitete života građana.

- Otvaraju se dodatne mogućnosti za razvoj djelotvornog znanstvenog i tehnološkog sustava te povećavaju ulaganja u ova područja.
- Punopravno sudjelovanje u programima Europske unije za znanost i istraživanje omogućuje uključivanje hrvatskih znanstvenika u međunarodne znanstveno-istraživačke projekte i osigurava dodatna sredstva za financiranje znanosti i istraživanja.
- Članstvo u Europskoj uniji olakšava i povećava mobilnost znanstvenika i istraživača.

26 – OBRAZOVANJE I KULTURA

U području obrazovanja, usavršavanja, mladih, kulture i sporta ovlasti prvenstveno pripadaju državama članicama, što znači da se odluke donose na nacionalnoj razini. Europska unija brojnim raspoloživim mehanizmima pridonosi razvoju kvalitetnog obrazovanja i mobilnosti mladih te promiče zajednički europski kulturni prostor. U provedbi kulturne politike Europska unija poštuje nacionalnu i regionalnu raznolikost kultura država članica.

- Sudjelovanjem Hrvatske u Programu za cjeloživotno učenje, hrvatski državljani mogu boraviti u Europskoj uniji radi studiranja, studijskih posjeta, obavljanja stručne prakse te stručnog usavršavanja i osposobljavanja. Hrvatski državljani moći će studirati na europskim visokim učilištima pod istim uvjetima kao i državljani države članice u kojoj se nalazi sveučilište.
- Kao rezultat sudjelovanja Hrvatske u inicijativi povezivanja Hrvatskog kvalifikacijskog okvira s Europskim kvalifikacijskim okvirom, kvalifikacije stečene u Hrvatskoj bit će lako prepoznatljive na europskom tržištu rada.
- Hrvatska je postala punopravna korisnica programa Mladi na djelu namijenjenog mladima i organizacijama civilnog društva koje su aktivne u radu s mladima.
- Hrvatska sudjeluje i u programu Kultura 2007.-2013., koji promiče zajednički europski kulturni prostor poticanjem mobilnosti kulturnih djelatnika i međunarodnog predstavljanja kulturno-umjetničkih djela te međukulturalnog dijaloga.

27 – OKOLIŠ

Kroz politiku zaštite okoliša države članice Europske unije zajednički provode mjere za zaštitu i poboljšanje kakvoće zraka, zaštitu voda, zaštitu prirodnih staništa i u njima nastanjenih biljnih i životinjskih vrsta. Poduzimaju aktivnosti koje pridonose boljem gospodarenju otpadom te djelotvornijoj kontroli industrijskog onečišćenja, kemikalija i genetski modificiranih organizama.

- Usklađivanjem i odgovarajućom provedbom propisa iz područja zaštite okoliša, Hrvatska osigurava visoke ekološke standarde čime doprinosi zaštiti zdravlja svojih građana.
- Ulaganjem u očuvanje i poboljšanje kakvoće okoliša, Hrvatska osigurava i svoj status poželjnog turističkog odredišta, a visoki ekološki standardi poticajni su i za ekoinovacije, otvaraju nove poslovne mogućnosti i čine hrvatsku industriju konkurentnom na europskom, ali i ostalim tržištima.
- U skladu s ekološkom mrežom Europske unije NATURA 2000 stvorena je nacionalna ekološka mreža koja uključuje kopnena i morska područja i koja pridonosi očuvanju biološke raznolikosti.

- Velik dio troškova dostizanja europskih standarda na području zaštite okoliša bit će moguće financirati putem strukturnih fondova namijenjenih državama članicama Europske unije.
- Hrvatska je već ostvarila bespovratnu pomoć Europske unije za područje zaštite okoliša za razdoblje 2007.-2011. u iznosu od 96,7 milijuna eura.
- Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2018. godine za izgradnju potrebnih centara za gospodarenje otpadom.
- Hrvatska će tijekom odobrenog prijelaznog razdoblja do 31. prosinca 2020. godine postupno smanjivati udio biorazgradivog otpada na odlagalištima kako bi postigla traženu razinu od 35% masenog udjela biorazgradivog komunalnog otpada.
- Kako bi izgradila sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2023. godine.
- Za ispunjavanje novih ili strožih zahtjeva javne vodoopskrbe kojima se osigurava veća kakvoća vode namijenjene za piće, Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2018. godine. Po pristupanju Europskoj uniji, Hrvatska će zatražiti daljnje produljenje roka radi ispunjavanja ovih zahtjeva za dodatne 3 godine.
- Hrvatska će najkasnije do pristupanja Europskoj uniji izraditi akcijski program kojim će se uspostaviti razdoblje prilagodbe od 4 godine potrebno za izgradnju spremnika za stajski gnoj na poljoprivrednim gospodarstvima koja imaju stoku, čija primjena počinje nakon pristupanja Uniji.
- Radi prilagodbe europskim propisima o sprječavanju i nadzoru onečišćenja za 67 industrijskih postrojenja koja moraju ispuniti zahtjeve za izdavanje tzv. okolišne dozvole, koja uvodi posebnu odgovornost velikih proizvodnih i energetske sustava prema okolišu, Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2017. godine.
- Tijekom prijelaznog razdoblja do 31. prosinca 2017. godine Hrvatska će postupno prilagoditi postojeće velike uređaja za loženje (energane) europskim zahtjevima u vezi sa smanjenjem emisije onečišćujućih tvari u zrak iz tih uređaja.
- Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2015. godine za usklađivanje s europskim propisima o ograničavanju emisija hlapivih organskih spojeva koji nastaju upotrebom organskih otapala u određenim aktivnostima i postrojenjima (npr. procesi nanošenja ljepila na neku površinu, procesi premazivanja, kemijsko čišćenje robe, površinsko čišćenje, proizvodnja premaza, lakova, boja i ljepila, proizvodnja farmaceutskih proizvoda, tiskanje, ekstrakcija biljnog ulja i životinjske masti i rafinacija biljnog ulja), i to za 49 takvih postrojenja, te izuzeće za procese premazivanja brodova za šest brodogradilišta do 31. prosinca 2015. godine, uz primjenu najboljih raspoloživih tehnika.

- Gospodarenje opasnim kemikalijama. Hrvatska je osigurala 3 razdoblja prilagodbe propisima o sigurnom gospodarenju opasnim kemikalijama od po 6 mjeseci od dana pristupanja Europskoj uniji, radi usklađivanja s propisima o registraciji, čime će se hrvatskim tvrtkama omogućiti vrijeme potrebno za pripremu registracijskih dosjea, te radi usklađivanja s odredbama o jedinstvenom zastupniku, registraciji tvari i informiranju.
- U odnosu na trgovanje kvotama emisija stakleničkih plinova u sektoru zrakoplovstva, Hrvatska je ishodila izuzeće od primjene propisa Europske unije kojima se utvrđuje shema za trgovanje kvotama emisije stakleničkih plinova, do 31. prosinca 2013. godine.
- Što se tiče ograničenja emisija stakleničkih plinova država članica u sektorima koji nisu u sustavu trgovanja emisijama za 2020. godinu u odnosu na razine emisija stakleničkih plinova 2005. godine, za Hrvatsku će ograničenje iznositi +11%. Što se tiče ukupne količine emisijskih kvota stakleničkih plinova Europske unije u sustavu trgovanja emisijama ukupna kvota za Hrvatsku za razdoblje 2013–2020. bit će 9.080 gigagrama ekvivalenta ugljičnog dioksida (mjere za opisivanje koliko globalno zagrijavanje može prouzročiti određena vrsta i količina stakleničkih plinova). Za Hrvatsku je određeno povećanje postotka kvote emisija stakleničkih plinova koje države članice mogu prodavati na aukciji u iznosu od 26%.

28 – ZAŠTITA POTROŠAČA I ZDRAVLJA

Zaštita gospodarskih interesa potrošača, informiranje i obrazovanje potrošača te djelotvorno organiziranje radi zaštite njihovih interesa osnovna su načela politike zaštite potrošača u Europskoj uniji. Zajednička politika zaštite zdravlja ostvaruje se kroz promicanje zdravlja i nadzor nad ostvarivanjem ciljeva zdravstvene politike.

- Regulacija i nadzor područja zaštite potrošača omogućuju veći stupanj sigurnosti proizvoda, a time i bolju zaštitu zdravlja potrošača, kao i opće povećanje kvalitete života. Time se smanjuju izdaci u zdravstvu, odnosno troškovi liječenja ozljeda i bolesti uzrokovanih korištenjem nesigurnih proizvoda.
- Razvoj sustava izvansudskog rješavanja sporova na području zaštite potrošača rasterećuje sudove, a rad udruga za zaštitu potrošača pridonosi jačanju utjecaja potrošača.
- Uključivanjem u Sustav brzog uzbunjivanja RAPEX za razmjenu upozorenja i informacija o opasnim neprehrambenim proizvodima podiže se opća razina sigurnosti proizvoda, između ostalog sprečavanjem prodaje i povlačenjem s tržišta proizvoda koji predstavljaju rizik za zdravlje i sigurnost potrošača.
- Primjenom visokih standarda Europske unije Hrvatska jamči izvrsnost transplantacijskih usluga u skladu s najsuvremenijim tehnološkim i medicinskim dostignućima u ovom području zdravstvenih usluga. Hrvatska je u području darivanja i presađivanja organa u

2010. godini postala jednom od najuspješnijih europskih zemalja, a u veljači 2011. godine proglašena je Regionalnim zdravstvenim centrom za razvoj programa darivanja i transplantaciju organa, u okviru Zdravstvene mreže zemalja jugoistočne Europe.

- Primjena europskih standarda garancija je visoke kvalitete transfuzijskog liječenja i sigurnosti krvi i krvnih pripravaka, kao i bioloških materijala koji se upotrebljavaju u postupcima liječenja.

29 – CARINSKA UNIJA

Carinska unija obuhvaća ukupnu trgovinu robom među državama članicama Unije bez primjene carinskog nadzora, dok su zabranjene carine i pristojbe s istim učinkom na uvoz i izvoz robe između njih. Sve države članice Europske unije primjenjuju jednake carinske pristojbe na robu koja se uvozi iz zemalja koje nisu članice Unije.

- Pristupanjem Uniji granica sa Slovenijom i Mađarskom postat će unutarnja granica Europske unije, na kojoj se ukidaju carinske kontrole, dok će granice Hrvatske s Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom i Srbijom postati vanjske granice Unije i na njima se zadržava carinska kontrola.
- Hrvatska je već ostvarila visok stupanj usklađenosti s europskim carinskim propisima te će od prvog dana članstva biti spremna u potpunosti primjenjivati sve europske propise u ovom području.
- Po pristupanju Hrvatske Europskoj uniji, hrvatski će građani moći kupiti robu u bilo kojoj državi članici Unije te je bez ikakvih carinski pristojbi uvesti u Hrvatsku.

30 – VANJSKI ODNOSI

Ovo područje odnosi se na propise o vanjskoj trgovini, obveze iz članstva u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji, sve trgovinske sporazume Europske unije sa zemljama nečlanicama, kao i razvojnu pomoć koju Unija pruža zemljama u razvoju i najmanje razvijenim zemljama.

- Hrvatska će danom pristupanja Uniji početi primjenjivati ugovore koje je Europska unija sklopila s trećim zemljama.
- Učvrstit će se mogućnost sklapanja različitih oblika strateških saveza i zajedničkih ulaganja hrvatskih partnera s partnerima iz ostalih država članica Unije radi zajedničkog nastupa na trećim tržištima.

31 – VANJSKA, SIGURNOSNA I OBRAMBENA POLITIKA

Vanjska, sigurnosna i obrambena politika doprinosi jačanju i konsolidiranju uloge Europske unije na globalnoj političkoj sceni te širenju vrijednosti za koje se Unija zauzima. U okviru ove politike Unija razvija odnose sa strateškim partnerima i vodi kontinuirani dijalog s predstavnicima trećih država, saveza i međunarodnih

organizacija na globalnoj i regionalnoj razini. Korištenjem političkih, pravnih, diplomatskih, vojnih, policijskih i drugih instrumenata koje imaju na raspolaganju, Unija i njezine države članice daju značajan doprinos svjetskom miru i sigurnosti.

- Kroz sudjelovanje u Europskoj službi za vanjsko djelovanje i europskoj diplomatskoj mreži Hrvatska će postati prisutnija u onim dijelovima svijeta u kojima do sada, zbog ograničene veličine vlastite diplomatske mreže, nije bila nazočna.
- Ako u pojedinom slučaju dobrovoljno i samostalno odluči, Hrvatska će moći kroz sudjelovanje u civilnim i vojnim misijama koje pokreće Europska unija, pridonijeti smirivanju kriznih žarišta te izgradnji demokratskih društava i institucija u raznim dijelovima svijeta.

32 – FINANCIJSKI NADZOR

Financijski nadzor obuhvaća unutarnju financijsku kontrolu u javnom sektoru, vanjsku reviziju, zaštitu financijskih interesa država članica Europske unije, zaštitu eura od krivotvorenja, te borbu protiv nepravilnog korištenja sredstava Unije.

- Unapređenje sustava upravljanja i kontrola nad javnim sredstvima pridonosi odgovornijem, transparentnijem i učinkovitijem trošenju proračunskog novca te služi kao učinkovit alat za borbu protiv korupcije.
- Osnovan je Samostalni odjel za suzbijanje nepravilnosti i prijevara u Ministarstvu financija, kao središnja nacionalna kontakt točka za suradnju s Europskim uredom za borbu protiv prijevara (OLAF).
- U okviru Hrvatske narodne banke uspostavljena je odgovarajuća administrativna struktura i procedura potrebna za borbu protiv krivotvorenja novčanica i kovanica eura.
- Ustavom je zajamčena neovisnost Državnog ureda za reviziju, kao najviše revizijske institucije u Hrvatskoj.

33. FINANCIJSKE I PRORAČUNSKE ODREDBE

Svaka članica Europske unije ima pravo korištenja sredstava iz zajedničkog proračuna Europske unije, ali i obvezu uplate u proračun. Zajednički proračun se puni iz tri osnovne vrste prihoda: tradicionalnih vlastitih sredstava (prihodi od carina, uključujući i carine na poljoprivredne proizvode, i pristojbe na šećer), vlastitih sredstava po osnovi poreza na dodanu vrijednost (PDV) te vlastitih sredstava iz uplata država članica na temelju bruto nacionalnog dohotka (BND).

- Hrvatska će biti neto primateljica proračunskih sredstava Europske unije, tj. više će primati iz proračuna Unije nego što će u njega uplaćivati.
- Ulaskom u Europsku uniju Hrvatska se neće nalaziti u lošijoj financijskoj poziciji u odnosu na vrijeme pregovora i pristupanja. Hrvatskoj će na raspolaganju biti i

privremena financijska pomoć Unije za poboljšanje nacionalne proračunske pozicije, te za daljnje jačanje administrativnih i institucionalnih kapaciteta za provedbu pravne stečevine.

FINANCIJSKI PAKET ZA PRISTUPANJE REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI	
(prema datumu pristupanja 1. srpnja 2013.)	
ODOBRENA SREDSTVA HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE 1. SRPNJA – 31. PROSINCA 2013.	
(u milijunima eura, u tekućim cijenama)	
SUDJELOVANJE U INICIJATIVAMA I PROGRAMIMA EU1	47,4
STRUKTURNI FONDOVI I KOHEZIJSKI FOND	449,4
Kohezijski fond	149,8
strukturni fondovi2	299,6
POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ	20,4
	(bez izdataka u kurzivu)
tržišne mjere	9
<i>potpora sektoru vina3</i>	<i>3,159</i>
<i>izravna plaćanja poljoprivrednicima4</i>	<i>93,25</i>
<i>tzv. minska omoznica</i>	<i>2,4</i>
<i>potpora ruralnom razvoju (IPARD)5</i>	<i>13,85</i>
Europski fond za ribarstvo	8,7
ostale mjere, inicijative i programi EU u ovom području	2,7
GRADANSTVO, SLOBODA, SIGURNOST I PRAVDA	73,3
Schengenski instrument6	40

Prijelazni instrument ⁷	29
ostale mjere, inicijative i programi EU u ovom području	4,3
ADMINISTRACIJA⁸	22
INSTRUMENT ZA JAČANJE NOVČANOG TOKA⁹	75
UKUPNO	687,5
UKUPNO (uključujući izdatke u kurzivu)	800,16
PROCJENA UPLATA REPUBLIKE HRVATSKE U PRORAČUN EU¹⁰	267,7

1 Riječ je o inicijativama i programima Europske unije koji imaju za cilj jačanje konkurentnosti za rast i zapošljavanje unutar Europske unije (npr. financiranje transeuropskih prometnih i energetske mreže,

znanosti i istraživanja, cjeloživotnog učenja, konkurentnosti, inovacija, itd.).

2 Strukturnim fondovima zajednički se nazivaju Europski fond za regionalni razvoj i Europski socijalni fond.

3 Zbog kratkoće preostalog programskog razdoblja od samo šest mjeseci u tekućem financijskom okviru Europske unije 2007–2013. Hrvatska će s provedbom programa u sektoru vina započeti u novom financijskom okviru Europske unije 2014–2020. Navedeni će iznos biti pridodan redovitim godišnjim alokacijama tijekom 2014, 2015. i 2016. godine (godišnje povećanje od 1,053 milijuna eura).

4 Navedeni izdaci za izravna plaćanja poljoprivrednicima i minsku omotnicu utvrđeni su pristupnim pregovorima između Hrvatske i Europske unije, ali se, slijedom uobičajene prakse Europske unije, njihove isplate uvijek realiziraju u idućoj godini.

5 Hrvatska će do kraja trenutnog financijskog okvira Europske unije 2007–2013. nastaviti provoditi pretpristupni program ruralnog razvoja IPARD. Alokacija za Hrvatsku za program IPARD za cijelu 2013. godinu iznosi 27,7 milijuna eura (utvrđeno proračunskim planiranjem programa IPA u Europskoj uniji).

6 Riječ je o privremenom instrumentu namijenjenom novim državama članicama u prvim godinama članstva kao pomoć u financiranju mjera na novim vanjskim granicama Europske unije i pripremama za provedbu schengenske pravne stečevine.

7 Riječ je o privremenom instrumentu namijenjenom novim državama članicama u prvim godinama članstva kao pomoć u financiranju mjera za razvoj i jačanje nacionalnih administrativnih i pravosudnih sposobnosti za provedbu i primjenu zakonodavstva Europske unije.

8 Izdaci su namijenjeni pokrivanju troškova prevođenja na hrvatski jezik unutar institucija Europske unije i plaća hrvatskih državljana zaposlenih u institucijama Europske unije.

9 Riječ je o privremenom instrumentu namijenjenom novim državama članicama u prvim godinama članstva kao pomoć u poboljšanju novčanog toka u nacionalnom proračunu.

10 Navedeni iznos procijenile su nadležne službe Europske komisije temeljem standardne metodologije za izračun doprinosa država članica proračunu Europske unije.

34. INSTITUCIJE

U ovom poglavlju određena je zastupljenost hrvatskih predstavnika u institucijama Europske unije i sudjelovanje Hrvatske u postupku donošenja svih odluka Europske unije.

- Hrvatski jezik postat će službeni jezik Europske unije.
- Kao i sve ostale države članice, Hrvatska će imati jednog povjerenika u Europskoj komisiji te po jednog suca u Sudu i u Općem sudu, kao i jednog člana Revizorskog suda.
- U Europskom parlamentu, poput Irske i Litve, imat ćemo 12 zastupničkih mjesta.
- Hrvatska će biti predstavljena u Europskom vijeću, kojeg čine šefovi država ili vlada država članica, a koje Europskoj uniji daje politički poticaj za djelovanje te utvrđuje opće političke smjernice i prioritete.
- Hrvatska će, poput Danske, Irske, Litve, Slovačke i Finske, imati 7 glasova pri donošenju odluka i akata u Europskom vijeću i Vijeću Europske unije za koje se zahtijeva kvalificirana većina. U slučajevima kad se odluka donosi jednoglasno, hrvatski će glas imati jednaku težinu kao i glasovi ostalih država članica.
- Opće vijeće Europske središnje banke dobit će i jednog člana iz Hrvatske – guvernera Hrvatske narodne banke – kao i Vijeće guvernera Europske investicijske banke, gdje ćemo također imati svog predstavnika.
- U Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te u Odboru regija Hrvatska će imati po 9 predstavnika.

35. OSTALA PITANJA

Ovo poglavlje uključuje razna pitanja koja se mogu pojaviti tijekom pregovora, a koja nisu obuhvaćena ostalim pregovaračkim poglavljima ili su se pojavila nakon zatvaranja drugih poglavlja. Primjerice riječ je o sudjelovanju Hrvatske u Europskom razvojnem

fondu, Istraživačkom fondu za ugljen i čelik te Europskoj investicijskoj banci. Obuhvaćeni su također prijelazni aranžmani za razdoblje između potpisivanja Ugovora o pristupanju i ulaska u Uniju i tzv. zaštitne klauzule (opća ekonomska klauzula, klauzula koja se odnosi na unutarnje tržište te klauzula koja se odnosi na područje slobode, sigurnosti i pravde).

- Neumski koridor. Uzimajući u obzir zemljopisnu specifičnost i dužinu neumskog koridora (9 km), Hrvatska je osigurala da, po pristupanju Europskoj uniji, može primjenjivati posebni režim koji omogućuje izuzeće za domaću robu koja prolazi kroz neumski koridor od obveze podnošenja ulaznih/ izlaznih skraćениh deklaracija (prethodne najave pošiljki elektroničkim putem). Taj će se režim primjenjivati na pošiljke robe čija ukupna vrijednost navedena na računu ili prijevoznoj ispravi ne premašuje 10.000 eura. Time je omogućeno neometano kretanje najvećeg dijela domaće robe preko stranog carinskog područja (neumski koridor), što je od prioritetne važnosti za opskrbu dubrovačkog područja.
- Kyotski protokol. Europska unija Hrvatskoj je prenijela do 7 milijuna tona CO₂, tj. Jedinica dodijeljene kvote izdanih temeljem Kyotskog protokola za razdoblje 2008–2012, ako Hrvatskoj to bude potrebno, uz uvjet da će potrošeni dio ovog iznosa Hrvatska morati vratiti u razdoblju 2013–2020, kako bi se Hrvatskoj omogućilo da u potpunosti ispuni svoj cilj prema Kyotskom protokolu.
- Ugovor o pristupanju RH EU definira metodologiju provođenja pretpristupnog monitoringa (pregleda ispunjavanja obveza u zatvorenim poglavljima) od datuma završetka pregovora do stupanja u članstvo EU. Za monitoring je nadležna Europska komisija, obuhvaća 33 poglavlja pregovora sa posebnim naglaskom na poglavlja 8., 23. i 24.

PRILOG 4.

PREGLED OSTVARENIH PREGOVARAČKIH ZAHTJEVA REPUBLIKE HRVATSKE UZ PREGLED OSTVARENIH ZAHTJEVA EUROPSKE UNIJE ZA PRIJELAZNIM RAZDOBLJIMA

POGLAVLJE 2: SLOBODA KRETANJA ROBA

Dostupnost lijekova. Za određene lijekove koji su registrirani u Hrvatskoj osigurano je prijelazno razdoblje od 4 godine od dana pristupanja Hrvatske Europskoj uniji radi usklađivanja i nadogradnje dokumentacije za stavljanje gotovih lijekova u promet prema europskim propisima. Time je osigurano da lijekovi čija dokumentacija nije u potpunosti usklađena s propisima Europske unije budu i dalje dostupni na hrvatskom tržištu.

POGLAVLJE 3: PRAVO POSLOVNOG NASTANA I SLOBODA PRUŽANJA USLUGA

Priznavanje stručnih kvalifikacija. Stručne kvalifikacije za medicinske sestre za opću njegu koje su stekle srednjoškolsku naobrazbu na području Hrvatske bit će priznate na području Europske unije.

Hrvatska je osigurala da se državljanima država članica Europske unije, što dakako i prije svega uključuje hrvatske državljane, od dana pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, formalne kvalifikacije stečene do 8. listopada 1991. godine na području bivše Jugoslavije, a koje hrvatsko zakonodavstvo izrijekom izjednačava s dokazima o kvalifikacijama stečenim na području Hrvatske, priznaju kao stečena prava, osim u slučaju stručnih kvalifikacija za primalje sa srednjoškolskim obrazovanjem.

POGLAVLJE 4: SLOBODA KRETANJA KAPITALA

Raspolaganje poljoprivrednim zemljištem.

Hrvatska će 7 godina od dana pristupanja Europskoj uniji zadržati postojeća ograničenja na kupovinu poljoprivrednog zemljišta od strane državljana država članica Unije.

Budemo li smatrali potrebnim, pod određenim uvjetima moći ćemo tražiti produljenje za još 3 godine.

POGLAVLJE 6: FINANCIJSKE USLUGE

Kreditne unije koje posluju na teritoriju Hrvatske, kao i Hrvatska banka za obnovu i razvitak, trajno su izuzete od primjene propisa Europske unije o kreditnim institucijama.

POGLAVLJE 11: POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVITAK 1. IZRAVNA PLAĆANJA I OSTALE POTPORE U POLJOPRIVREDI

Utvrđeno referentno razdoblje. Hrvatska je osigurala da razdoblje 2005–2007. bude referentno za biljnu i stočarsku proizvodnju.

Iznimka je proizvodnja mlijeka, gdje je kao referentno razdoblje određena 2007. godina, i proizvodnja šećera, gdje je referentno razdoblje 2004–2008.

Referentno razdoblje služi za izračunavanje financijske omotnice za izravna plaćanja koja će Hrvatskoj biti dostupna nakon pristupa Europskoj uniji, kao i za izračunavanje kvote za proizvodnju mlijeka i šećera.

Financijska omotnica za minirano poljoprivredno zemljište. Slijedom svoje specifične situacije zbog Domovinskog rata, Hrvatska je osigurala da se u izračun financijske omotnice za izravna plaćanja uključi minirano i minski sumnjivo poljoprivredno zemljište koje se nije moglo koristiti u referentnom razdoblju.

U proračunu Europske unije za minirano i minski sumnjivo zemljište predviđena je rezerva, svota od 9,6 milijuna eura (na temelju podataka o razminiranom zemljištu u razdoblju 2005–2009. i stanju miniranih površina od 1. siječnja 2010).

Korištenje nacionalne rezerve. Hrvatska je osigurala mogućnost korištenja nacionalne rezerve (pod uvjetom da nacionalna rezerva ne iznosi više od 20% vrijednosti nacionalne omotnice), tj. utvrđivanja dodatnih prava na plaćanje u pojedinim osjetljivim sektorima, i to za proizvodnju mlijeka, tov goveda, ovce i koze i proizvodnju duhana, okviru modela jedinstvenih plaćanja (eng. *single payment system* – SPS) sukladno propisima Europske unije.

SPS-model je sustav izravnih plaćanja koji nije povezan s proizvodnjom, a pravo na potporu ostvaruje se na temelju utvrđenih prava na plaćanja izračunatih na temelju obujma proizvodnje i ostvarenih plaćanja iz referentnog razdoblja (za Hrvatsku je to, ovisno o proizvodnji, dio plaćanja iz 2011. i dio plaćanja iz 2012. godine). Pritom se u prava na plaćanja ne uračunava moguće povećanje ili do neke mjere smanjivanje proizvodnje u idućem razdoblju. Proizvođači u SPS-modelu imaju slobodu izbora što proizvoditi, a obvezni su zadovoljavati uvjete višestruke sukladnosti (eng. *cross-compliance*), što znači da moraju ispunjavati propisane uvjete povezane sa zaštitom okoliša, zdravljem ljudi, životinja i bilja te s dobrobiti životinja, kao i uvjete povezane s dobrom poljoprivrednom i okolišnom praksom.

Postupno usklađivanje s propisima o višestrukoj sukladnosti. Hrvatska je osigurala postupnu primjenu određenih propisa Europske unije koji se tiču zahtjeva koje su poljoprivrednici dužni ispuniti radi ostvarivanja prava na izravna plaćanja, u skladu s propisima višestruke sukladnosti na način da:

- uvjeti glede zaštite okoliša, javnog zdravlja i zdravlja životinja te označavanja i registracije životinja postanu obveza u ostvarivanju prava na izravna plaćanja od 1. siječnja 2014. godine;
- uvjeti glede javnog zdravlja te zdravlja životinja i bilja, kao i izvješćivanja o bolestima postanu obveza u ostvarivanju prava na izravna plaćanja od 1. siječnja 2016. godine;
- uvjeti glede dobrobiti životinja postanu obveza u ostvarivanju prava na izravna plaćanja od 1. siječnja 2018. godine.

Tim modelom omogućit će se da se kroz prijelazno razdoblje zahtjevi višestruke sukladnosti uvode postupno, posebice zbog

potreba provedbe nužne edukacije, informiranja i pripreme velikog broja poljoprivrednih gospodarstava, te funkcionalne uspostave cijelog sustava.

100 eura: minimum godišnjih izravnih plaćanja. Hrvatska je osigurala da se kao minimalni zahtjev ukupnog iznosa izravnih plaćanja u određenoj godini za korisnike izravnih plaćanja u Hrvatskoj utvrdi iznos od 100 €.

Namjera je da se na korisnike izravnih plaćanja u Hrvatskoj primijeni isključivo kriterij vrijednosti ukupnog iznosa izravnih plaćanja, to jest prag od 100 € po korisniku.

Mogućnost primjene dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja do punog iznosa potpore od prve godine članstva. U prvih deset godina hrvatskog članstva u Europskoj uniji izravna plaćanja poljoprivrednicima postupno će prelaziti s nacionalnih sredstava na europske fondove. U skladu s time, nakon što Hrvatska postane članicom Europske unije, iznos kojim će Europska unija iz svojih poljoprivrednih fondova sudjelovati u cjelokupnom iznosu za izravna plaćanja povećavat će se na sljedeći način tijekom desetogodišnjeg razdoblja: 25% od cjelokupnog iznosa za izravna plaćanja prve godine članstva, 30% druge, 35% treće i 40% četvrte godine, a nakon toga desetpostotno povećanje svake naredne godine.

S obzirom na to Hrvatskoj je zbog takvog postupnog porasta udjela financiranja izravnih plaćanja nacionalne omotnice iz poljoprivrednih fondova Europske unije odobrena primjena dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja do punog (100%) iznosa potpore od prve godine članstva. To znači da će Hrvatska nakon ulaska u Europsku uniju, od prve godine članstva, zadržati istu razinu izravnih plaćanja koja se danas isplaćuju (oko 373 milijuna eura). Puni iznos potpore od prve godine članstva omogućit će ravnopravnu poziciju hrvatskim poljoprivrednicima na jedinstvenom europskom tržištu poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i njihovo uključivanje na to tržište bez naglih šokova izazvanih promjenama razine potpore, odnosno veću stabilnost dohotka od poljoprivrede. Treba također napomenuti da, za razliku od Hrvatske, u prošlom, petom valu proširenja, nijednoj državi nije odobrena tzv. dopuna financijske omotnice sredstvima iz nacionalnog proračuna do 100% tj. do punog iznosa.

Državna pomoć produžena za još 3 godine. Hrvatska je osigurala da joj se u prijelaznom razdoblju od 3 godine od dana pristupanja Europskoj uniji dozvoli primjena mjera državne pomoći koje su bile na snazi prije pristupanja, a koje želi zadržati u statusu postojeće državne pomoći, uz obvezu da u roku od najviše četiri mjeseca od datuma pristupanja dostavi Europskoj komisiji popis postojećih mjera državne pomoći.

Ovo znači da će u razdoblju od tri godine od pristupanja Uniji Hrvatska imati pravo isplaćivati određene mjere nacionalne državne pomoći koje nisu dio zajedničke politike Europske unije. Te se mjere odnose na šećernu repu, ekstra djevičansko i djevičansko maslinovo ulje, duhan, mliječne krave i rasplodne krmače.

Izravna plaćanja za krave dojlje, ovce i koze. Hrvatska je osigurala mogućnost isplate izravnih plaćanja povezanih s brojem grla za najviše 105.270 grla krava dojlja te za najviše 542.651 grla ovaca i koza.

Hrvatska temelji ovaj zahtjev na broju krava dojlja te ovaca i koza za koje je ostvareno pravo na izravna plaćanja u proizvodnim godinama 2009. i 2010, kao i na očekivanom smanjenju prihvatljivog broja životinja u skladu s planiranim manjim modifikacijama nacionalnih propisa za razdoblje od 2011. godine.

Hrvatska već dugi niz godina primjenjuje plaćanja po grlu za krave dojlje te ovce i koze. Stoga je predviđeno zadržavanje sustava proizvodno vezanih plaćanja za krave dojlje, ovce i koze.

2. TRGOVINSKI MEHANIZMI

Zbog postojećih trendova u razmjeni sa zemljama Europske unije koji ukazuju na mogućnost znatnijeg porasta unosa pojedinih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda iz država članica Unije nakon pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, odnosno pojave ozbiljnijih poremećaja na hrvatskom tržištu tih proizvoda, Hrvatska je zatražila i u pregovorima osigurala pravo primjene zaštitnih mehanizama koji stoje na raspolaganju drugim državama članicama Europske unije, jer bi se u suprotnome našla u neravnopravnom položaju na europskom zajedničkom tržištu. Slijedom navedenog, postignuto je sljedeće:

Izvozne subvencije i posebne zaštitne mjere. Hrvatska je osigurala danom pristupanja Europskoj uniji pravo primjene svih odredaba pravne stečevine Europske unije koje se tiču korištenja izvoznih subvencija i posebnih zaštitnih mjera, kao i drugih trgovinskih mjera koje stoje na raspolaganju državama članicama Unije.

Zaštitne mjere od povećanog unosa proizvoda. Hrvatska je osigurala danom pristupanja Europskoj uniji pravo primjene zaštitnih mjera u slučaju ozbiljnih poremećaja na tržištu, koji bi mogli nastupiti zbog povećanog unosa proizvoda iz drugih država članica Unije.

3. UREĐENJE TRŽIŠTA PO SEKTORIMA

Šećer. Hrvatska je osigurala godišnju proizvodnu kvotu za šećer od šećerne repe u visini od 192.877 tona.

Hrvatska je osigurala za prijelazno razdoblje od tri godine od dana pristupanja Europskoj uniji nacionalnu kvotu za uvoz sirovog šećera za rafinaciju u visini 40.000 tona godišnje uz plaćanje carine od 98 € po toni.

Tražena kvota u visini od 40.000 tona odgovara kvoti za uvoz sirovog šećera koju je Hrvatskoj dodijelila Svjetska trgovinska organizacija.

Hrvatska je osigurala da se kao kriterij za priznavanje statusa tvrtke za rafinaciju sirovog šećera u slučaju Hrvatske ne primjenjuje razdoblje koje je inače predviđeno pravnim propisima Europske unije, već da se uzme u obzir prosječno ostvarena rafinacija u razdoblju 2007–2008.

Sve tri hrvatske šećerane proizvode šećer iz repe i rafiniraju uvezeni sirovi šećer, čime osiguravaju optimalno korištenje svojih proizvodnih kapaciteta. Stoga im treba osigurati mogućnost uvoza šećera, odnosno dobivanja uvoznih licenci, i nakon pristupanja Europskoj uniji.

Mlijeko. Hrvatska je osigurala nacionalnu proizvodnu kvotu za mlijeko u visini od 750.000 tona te dodatnu kvotu za restrukturiranje u sektoru mljekarstva u visini 2% nacionalne kvote koja bi Hrvatskoj bila na raspolaganju od 1. travnja prve kvotne godine nakon pristupanja Europskoj uniji u mjeri u kojoj je u razdoblju 2009–2012. smanjena potrošnja mlijeka i mliječnih proizvoda na gospodarstvima.

Nadalje, s obzirom na promjene u sustavu uređenja tržišta mlijeka uvedene promjenom pravnih propisa Europske unije, Hrvatska je osigurala da joj se prilikom pristupanja Europskoj uniji odobri jednokratno povećanje kvote u iznosu od 2%, sukladno povećanju mliječne kvote od 1% godišnje koje je odobreno državama članicama Unije tijekom razdoblja od 5 godina zaključno s proizvodnom godinom 2013/2014.

Mliječna mast. Hrvatskoj je odobren referentni udio mliječne masti u mlijeku u iznosu od 4,07%, to jest 40,7 g/kg mlijeka.

Zaštićene oznake izvornosti. Hrvatska je osigurala uvrštenje sljedećih zaštićenih oznaka izvornosti za vino u odgovarajuće pravne propise Europske unije:

1. Dalmatinska zagora
2. Dingač
3. Hrvatsko primorje
4. Istočna kontinentalna Hrvatska
5. Hrvatska Istra
6. Moslavina
7. Plešivica
8. Hrvatsko Podunavlje
9. Pokuplje
10. Prigorje-Bilogora
11. Primorska Hrvatska
12. Sjeverna Dalmacija
13. Slavonija
14. Srednja i Južna Dalmacija
15. Zagorje-Međimurje
16. Zapadna kontinentalna Hrvatska.

Uvrštena vinogradarska područja. Hrvatska je osigurala uvrštavanje svojih vinogradarskih područja u odgovarajuće pravne propise Europske unije:

- zona B – površine pod vinogradima u podregijama: Moslavina, Prigorje Bilogora, Plešivica, Pokuplje, Zagorje-Međimurje
- zona CI – površine pod vinogradima u podregijama: Hrvatsko Podunavlje i Slavonija
- zona CII – površine pod vinogradima u podregijama: Hrvatska Istra, Hrvatsko primorje, Dalmatinska zagora, Sjeverna Dalmacija, Srednja i Južna Dalmacija.

Uvrštene tradicionalne oznake. Hrvatska je osigurala uvrštavanje sljedećih tradicionalnih oznaka na Listu tradicionalnih izraza odgovarajućih pravnih propisa Europske unije:

- »kvalitetno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom« ili »kvalitetno vino KZP« (uz ovaj izraz može stajati »mlado vino«, »arhivsko vino«, »desertno vino«);
- »vrhunsko vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom« ili »vrhunsko vino KZP«; (uz ovaj izraz može stajati »arhivsko vino«, »desertno vino«, »kasna berba«, »izborna berba«, »izborna berba bobica«, »izborna berba prosušenih bobica«, »ledeno vino«).

Hrvatska je osigurala da se u Listu tradicionalnih izraza odgovarajućih pravnih propisa Europske unije uključe tradicionalne oznake:

- »kvalitetno biser vino«
- »vrhunsko pjenušavo vino«.

Opolo, Plavac, Bermet, Mlado vino portugizac. Hrvatska je osigurala da se tradicionalne oznake Opolo i Plavac uključe na Listu tradicionalnih izraza odgovarajućih pravnih propisa Europske unije.

Hrvatska je isto osigurala da se aromatizirano vino Bermet definira u odgovarajućem propisu Europske unije i uključi na spomenutu listu sa svojom zemljopisnom oznakom kao »Samoborski bermet«.

U vezi s tradicionalnom oznakom Mlado vino portugizac Hrvatska je osigurala da se vina stavljena na tržište ili označena tom oznakom prije dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji mogu prodavati do iskorištenja zaliha.

Tradicionalni izrazi za vino. Hrvatska je osigurala da se hrvatski tradicionalno korišteni izrazi za vino uključe u odgovarajuće propise Europske unije, čime se omogućuje njihovo daljnje korištenje i nakon pristupanja Uniji, ali i osigurava njihova zaštita na razini Europske unije.

Financijska omotnica za sektor vina. Hrvatska je osigurala da se za obračun financijske omotnice za vinarski sektor, predviđene za financiranje programa u vinogradarstvu, koriste podaci o proizvodnji vina u referentnom razdoblju 2005–2007. te podatak o površini pod vinogradima u 2007. godini. U skladu s tim Hrvatskoj je odobren iznos od 10,8 milijuna eura za financijsku omotnicu za vinarski sektor.

Vinarski sektor je važan gospodarski sektor s dugom tradicijom u Hrvatskoj. Hrvatskoj je utvrđena financijska omotnica za vinarski sektor sukladno metodologiji izračuna vinske omotnice za sve države članice Europske unije u kojima se proizvodi vino od grožđa iz vlastitih vinograda. Omotnica će se koristiti u skladu s propisima Europske unije, tj. za financiranje programa u vinarskom sektoru.

Jaka alkoholna pića. Hrvatska je osigurala uvrštavanje u odgovarajuće pravne propise Europske unije sljedećih jakih alkoholnih pića: Hrvatska loza, Hrvatska travarica, Hrvatski pelinkovac, Hrvatska stara šljivovica, Slavonska šljivovica i Zadarski maraschino.

Marmelada. Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje za stavljanje na hrvatsko tržište, u razdoblju od dana pristupanja Europskoj uniji do iskorištenja zaliha, proizvoda pod nazivima »domaća marmelada« i »ekstra domaća marmelada«. Nakon isteka prijelaznog razdoblja, marmelada će se i dalje moći proizvoditi i stavljati na tržište, ali samo ako je izrađena od citrusnog voća. Marmelade od ostalog, dakle necitrusnog voća će se i dalje moći proizvoditi i stavljati na tržište, ali pod novim nazivom, »džem« i »ekstra džem«.

Na tržištu Europske unije proizvod pod nazivom »marmelada« ima različite parametre kakvoće i proizvodi se isključivo iz citrusnog voća u odnosu na proizvod koji se pod istim nazivom proizvodi u Hrvatskoj.

Naime, u Hrvatskoj se proizvod pod nazivom »marmelada« proizvodi i od drugih vrsta voća. Uzimajući u obzir navike hrvatskih potrošača kao i potrebe proizvođača da se usklade s novim zahtjevima, potrebno je prijelazno razdoblje do iskorištenja zaliha za stavljanje na hrvatsko tržište proizvoda pod nazivima »domaća marmelada« i »ekstra domaća marmelada«.

Pekmez. Hrvatska je osigurala mogućnost stavljanja na zajedničko tržište Europske unije tradicionalnog hrvatskog proizvoda pod nazivom »pekmez«, koji do sada nije bio prisutan na tom tržištu.

Proizvod pod nazivom »pekmez« je tradicionalan proizvod u Hrvatskoj. Budući da se takav proizvod ne proizvodi u Europskoj uniji i nije propisan pravnim propisima Europske unije, u

interesu potrošača je daljnja proizvodnja ovoga proizvoda. Trend porasta proizvodnje (sa 297.000 kg u 1998. godini na 662.000 kg u 2007. godini), prepoznatljivost te visoka kvaliteta proizvoda razlozi su zbog kojih se traži mogućnost stavljanja tog proizvoda pod nazivom »pekmez« na hrvatsko tržište i zajedničko tržište Europske unije.

4. POLITIKA KVALITETE

Za poljoprivredne i prehrambene proizvode koji na dan pristupanja Europskoj uniji budu već registrirani i zaštićeni na nacionalnoj razini bilo oznakama izvornosti, oznakama zemljopisnog podrijetla ili oznakama tradicionalnog ugleda (npr. Istarski pršut i sl.), Hrvatska je postigla da se zahtjevi za njihovu registraciju na razini Europske unije mogu predati i do 12 mjeseci od dana pristupanja.

5. RURALNI RAZVOJ

Potpore samoopkrbnim poljoprivrednim gospodarstvima i potpore za uspostavu proizvođačkih organizacija. Hrvatska je osigurala mogućnost da u prijelaznom razdoblju financira mjere potpore za pretežno samoopkrbna poljoprivredna gospodarstva te za uspostavu proizvođačkih organizacija sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD) do 31. prosinca 2017. godine, a s obzirom na strukturne poteškoće u hrvatskoj poljoprivredi.

Financiranje iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj. Hrvatska je osigurala mogućnost da u novom programskom razdoblju (2014–2020) planira za polovicu manje sredstava za provedbu mjera ruralnog razvoja iz osi IV (LEADER mjere) od trenutno važećeg obaveznog minimuma, a s obzirom na početak primjene LEADER pristupa u ruralnom razvoju u smislu financiranja rada lokalnih akcijskih grupa i realizacije njihovih projekata sredstvima Europskog fonda za ruralni razvoj (EAFRD).

Nitratna direktiva. Hrvatska je osigurala mogućnost da u novom programskom razdoblju (2014–2020) financira sredstvima Europskog fonda za ruralni razvoj (EAFRD) većim intenzitetom potpore (do maksimalnih 75%) one projekte koji su povezani s provedbom Nitratne direktive (rukovanje stajskim gnojivom), a s obzirom na potrebu ispunjenja europskih standarda u zaštiti okoliša i činjenicu da takvi projekti ne generiraju dobit u ekonomskom pogledu.

Od IPARD-a do Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj. Ex-post evaluacija programa IPARD je obveza koja proizlazi iz međunarodnog ugovora, a Hrvatska je osigurala mogućnost financiranja te aktivnosti sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD) u novom programskom razdoblju.

Hrvatska je osigurala mogućnost da se sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD) tijekom 2014, 2015. i 2016. godine sufinanciraju izravna plaćanja, a s obzirom na činjenicu visoke razine izravnih plaćanja u Hrvatskoj i potrebu rasterećenja državnog proračuna u prvim godinama članstva u Europskoj uniji.

POGLAVLJE 12:

SIGURNOST HRANE, VETERINARSTVO I FITOSANITARNI NADZOR

Dobrobit životinja (zabrana držanja kokoši nesilica u neobogaćenim kavezima). Hrvatska je nakon pristupanja Europskoj uniji osigurala mogućnost zadržavanja kokoši nesilica u postojećim kavezima, koji nisu u skladu s pravnom stečevinom Europske unije, do kraja proizvodnog ciklusa koji je započeo prije dana pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, i to u razdoblju koje neće biti duže od 12 mjeseci od dana pristupanja.

Posebna pravila za proizvode životinjskog podrijetla. Za određene objekte u sektoru mesa, mlijeka i ribe i objekte koji se bave preradom nusproizvoda životinjskog podrijetla, a koji neće biti usklađeni sa strukturnim zahtjevima predviđenima pravnim propisima Europske unije na dan pristupanja Uniji, Hrvatska je osigurala mogućnost korištenja prijelaznog razdoblja do 31. prosinca 2015. godine. Objektima u prijelaznom razdoblju bit će dozvoljeno stavljati proizvode samo na tržište Hrvatske i na tržišta trećih zemalja.

Posebna pravila za pojedina sjemena. Hrvatskoj je odobreno prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2014. godine za primjenu pravnih propisa Europske unije, za stavljanje na tržište sjemena sorti repe, žitarica, uljarica i predivog bilja, krmnog bilja, sjemenskog krumpira i povrća. Tijekom prijelaznog razdoblja takvo sjeme stavljat će se isključivo na tržište Hrvatske.

POGLAVLJE 13:

RIBARSTVO

Ribarski alati. Hrvatska je osigurala da tijekom prijelaznog razdoblja do 30. lipnja 2014. godine na dubinama manjim od 50 metara zadrži korištenje pridnene povlačne mreže kočice na udaljenosti od jedne i pol nautičke milje od obale za plovila koja ribare uz obalu Istre. Nadalje, tijekom prijelaznog razdoblja omogućeno je i da se duž cijele obale za sva plovila manja od 15 metara na dubinama većim od 50 metara zadrži korištenje pridnene povlačne mreže kočice na udaljenosti od jedne nautičke milje od obale. Ovaj režim moguće je trajno zadržati, pod uvjetom izrade planova upravljanja koje mora odobriti Europska komisija. Što se tiče ostalih tradicionalnih ribolovnih alata, Hrvatska nakon pristupanja Europskoj uniji može zadržati u primjeni veliku većinu njih, uz uvjet izrade odgovarajućih planova upravljanja i dostave svih potrebnih dokaza da oni zadovoljavaju kriterijima koje propisuje pravna stečevina Europske unije.

Mali ribolov. Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2014. godine za zadržavanje kategorije malog ribolova za osobne potrebe, uz uvjet postupnog ukidanja i preusmjerenja današnjih malih ribara u kategorije bilo gospodarskog bilo rekreacijskog ribolova, sukladno relevantnim pravnim propisima Europske unije.

Posebni režim za udaljene otoke. Hrvatskoj je, zbog povećanih troškova proizvodnje i udaljenosti, odobrena stopa sufinanciranja projekata na otocima Mljet, Vis, Dugi otok i Lastovo, u iznosu do 85%. Ovo znači da će, u dijelu javnih sredstava kojima se sufinanciraju projekti iz europskih fondova, na navedena četiri hrvatska otoka Europski fond za ribarstvo sudjelovati s 85%, dok u drugim državama Unije sudjeluje sa 75%.

Takav sustav se primjenjuje još samo na grčkim otocima.

Postojeće državne potpore. Hrvatska je osigurala primjenu nekih potpora koje su na snazi prije pristupanja, a koje želi zadržati u statusu postojećih državnih potpora (eng. *existing aid*),

u smislu odgovarajućih pravnih propisa Europske unije, uz obvezu da u roku od najkasnije četiri mjeseca od datuma pristupanja dostavi Europskoj komisiji popis postojećih državnih potpora koje namjerava zadržati.

POGLAVLJE 14:

PROMETNA POLITIKA

Javni obalni linijski promet. Na području pomorskog prometa, javni obalni linijski pomorski promet između hrvatskih luka do početka 2017. moći će obavljati samo hrvatski brodari.

Kružna turistička putovanja. Na području pomorskog prometa, kružna putovanja turističkim brodovima između hrvatskih luka do početka 2015. bit će rezervirana samo za hrvatske brodare.

POGLAVLJE 16:

POREZI

Građevinsko zemljište. Hrvatska može nastaviti s oslobađanjem od plaćanja PDV-a na građevinsko zemljište do 31. prosinca 2014.

Cigarete. U pogledu trošarina na cigarete, Hrvatskoj je odobreno prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2017. godine za dostizanje razina oporezivanja Europske unije.

Međunarodni prijevoz putnika. Hrvatska je osigurala izuzeće za oslobođenje od PDV-a na međunarodni prijevoz putnika.

Prag za ulazak u sustav PDV-a. Hrvatska je osigurala izuzeće kojim joj je omogućeno da visina praga za ulazak u kategoriju obveznika plaćanja PDV-a iznosi 35.000 €. To znači da fizičke i pravne osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost te koje ostvare godišnji prihod manji od navedenog praga neće biti podložne plaćanju PDV-a.

POGLAVLJE 22:

REGIONALNA POLITIKA I KOORDINACIJA STRUKTURNIH INSTRUMENATA

Povoljniji uvjet za provedbu projekata. Hrvatskoj je odobren zahtjev prema kojem se na projekte koji će se provoditi uz sufinanciranje sredstvima Kohezijske politike Europske unije do 31. prosinca 2013. neće primjenjivati važeće pravilo »n+2«, nego pravilo »n+3«, koje se primjenjuje i na projekte sufinancirane sredstvima iz predpristupnog programa IPA.

Pravilo »n+3« znači da Europska komisija automatski povlači neiskorištena financijska sredstva, odnosno sredstva za koja nije primila zahtjev za plaćanjem do kraja treće godine nakon godine utvrđivanja godišnjeg proračunskog izdvajanja. Prihvaćanjem tog pregovaračkog zahtjeva Hrvatskoj je omogućeno da godinu dana duže koristi dodijeljena sredstva za provedbu projekata sufinanciranih sredstvima iz strukturnih fondova i Kohezijskog fonda u okviru trenutne Financijske perspektive Unije (2007–2013), što izravnim korisnicima projekta pruža dodatno vrijeme za kvalitetno ostvarivanje ciljeva projekta i korištenje cjelokupnog iznosa namijenjenog iz europskog proračuna.

POGLAVLJE 24:

PRAVDA, SLOBODA I SIGURNOST

Zajednički granični prijelazi s BiH. Hrvatska je osigurala da, odstupajući od europskih propisa, a do donošenja odluke Vijeća Europske unije o punoj primjeni odredbi schengenske pravne stečevine u Hrvatskoj, može zadržati granične prijelaze na zajedničkim lokacijama na granici s Bosnom i Hercegovinom na kojima granična policija jedne strane kontrolira ulazak i izlazak na teritoriju druge strane. S tim u vezi Hrvatska će osigurati da odgovarajući dvostrani sporazumi između Hrvatske i Bosne i Hercegovine predvide da se na graničnim prijelazima na zajedničkim lokacijama moraju poštovati načela pravne stečevine Europske unije.

POGLAVLJE 27:

OKOLIŠ

1. KAKVOĆA ZRAKA

Planovi za kakvoću zraka. Po pristupanju Europskoj uniji, Hrvatska će iskoristiti dobivenu mogućnost izrade planova za kakvoću zraka i odgodu krajnjih rokova za postizanje usklađenosti s europskom Direktivom o kakvoći okolnog zraka i čistém zraku za Europu. Hrvatska poduzima mjere smanjivanja razine onečišćenja prema postojećem Nacionalnom planu za zaštitu i poboljšanje kakvoće zraka za pojedine onečišćujuće tvari za određena područja radi postizanja dopuštenih graničnih vrijednosti tih tvari u zraku sukladno europskim propisima te radi na nadogradnji postojeće mreže za praćenje kakvoće zraka.

Dopuštene razine prisutnosti lebdećih čestica. Radi primjene europskih propisa o smanjenju razine izloženosti onečišćenju iz zraka i izloženosti određenim vrstama onečišćujućih tvari u zraku štetnih za zdravlje ljudi, pri izračunu dopuštene razine prisutnosti lebdećih čestica (PM_{2,5}) u zraku, kao početna godina za Hrvatsku uzet će se druga godina od pristupanja Hrvatske Europskoj uniji. PM je naziv za čestice u zraku, uključujući čestice prašine, prljavštine, čađe, dima i kapljice tekućine. Čestice manje od 2,5 mikrometara u promjeru (PM_{2,5}) nazivaju se »fine« čestice te predstavljaju značajan zdravstveni rizik jer zbog svoje male veličine (otprilike 1/30 prosječne širine ljudske kose) mogu prodrijeti duboko u pluća.

2. GOSPODARENJE OTPADOM

Centri za gospodarenje otpadom. Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2018. godine za izgradnju potrebnih centara za gospodarenje otpadom.

Smanjenje udjela biorazgradivog otpada. Hrvatska će tijekom odobrenog prijelaznog razdoblja do 31. prosinca 2020. godine postupno smanjivati udio biorazgradivog otpada na odlagalištima kako bi postigla traženu razinu od 35% masenog udjela biorazgradivog komunalnog otpada.

3. KAKVOĆA VODA

Otpadne vode. Kako bi izgradila sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2023. godine.

Pitka voda. Za ispunjavanje novih ili strožih zahtjeva javne vodoopskrbe kojima se osigurava veća kakvoća vode namijenjene za piće, Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2018. godine. Po pristupanju Europskoj uniji, Hrvatska će zatražiti daljnje produljenje roka radi ispunjavanja ovih zahtjeva za dodatne 3 godine.

Površinske i podzemne vode. Hrvatska će najkasnije do pristupanja Europskoj uniji izraditi akcijski program kojim će se uspostaviti razdoblje prilagodbe od 4 godine potrebno za izgradnju spremnika za stajski gnoj na poljoprivrednim gospodarstvima koja imaju stoku, čija primjena počinje nakon pristupanja Uniji. Izgradnja tih spremnika ima svrhu zaštite površinskih i podzemnih voda, osobito onih koje se koriste za piće, na područjima na kojima postoji mogućnost onečišćenja od otpadnih voda s poljoprivrednih gospodarstava.

4. INDUSTRIJSKO ONEČIŠĆENJE I UPRAVLJANJE RIZICIMA

Okolišne dozvole. Radi prilagodbe europskim propisima o sprječavanju i nadzoru onečišćenja za 67 industrijskih postrojenja koja moraju ispuniti zahtjeve za izdavanje tzv. okolišne dozvole, koja uvodi posebnu odgovornost velikih proizvodnih i energetske sustava prema okolišu, Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2017. godine.

Emisija onečišćujućih tvari u zrak. Tijekom prijelaznog razdoblja do 31. prosinca 2017. godine Hrvatska će postupno prilagoditi postojeće velike uređaje za loženje (energane) europskim zahtjevima u vezi sa smanjenjem emisije onečišćujućih tvari u zrak iz tih uređaja.

Emisija hlapivih organskih spojeva. Hrvatska je osigurala prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2015. godine za usklađivanje s europskim propisima o ograničavanju emisija hlapivih organskih spojeva koji nastaju upotrebom organskih otapala u određenim aktivnostima i postrojenjima (npr. procesi nanošenja ljepila na neku površinu, procesi premazivanja, kemijsko čišćenje robe, površinsko čišćenje, proizvodnja premaza, lakova, boja i ljepila, proizvodnja farmaceutskih proizvoda, tiskanje, ekstrakcija biljnog ulja i životinjske masti i rafinacija biljnog ulja), i to za 49 takvih postrojenja, te izuzeće za procese premazivanja brodova za šest brodogradilišta do 31. prosinca 2015. godine, uz primjenu najboljih raspoloživih tehnika.

5. KEMIKALIJE

Gospodarenje opasnim kemikalijama. Hrvatska je osigurala 3 razdoblja prilagodbe propisima o sigurnom gospodarenju opasnim kemikalijama od po 6 mjeseci od dana pristupanja Europskoj uniji, radi usklađivanja s propisima o registraciji, čime će se hrvatskim tvrtkama omogućiti vrijeme potrebno za pripremu registracijskih dosjea, te radi usklađivanja s odredbama o jedinstvenom zastupniku, registraciji tvari i informiranju.

6. KLIMATSKE PROMJENE I EMISIJA STAKLENIČKIH PLINOVA

Trgovanje kvotama emisija stakleničkih plinova. U odnosu na trgovanje kvotama emisija stakleničkih plinova u sektoru zrakoplovstva, Hrvatska je ishodila izuzeće od primjene propisa Europske unije kojima se utvrđuje shema za trgovanje kvotama emisije stakleničkih plinova, do 31. prosinca 2013. godine. Pored toga, kako bi se Hrvatskoj omogućilo sudjelovanje u europskom sustavu trgovine emisijama, provest će se prilagodbe niza europskih propisa, unošenjem odredbi koje se odnose na Hrvatsku.

Ograničenje emisija stakleničkih plinova. Što se tiče ograničenja emisija stakleničkih plinova država članica u sektorima koji nisu u sustavu trgovanja emisijama za 2020. godinu u odnosu na razine emisija stakleničkih plinova 2005. godine, za Hrvatsku će ograničenje iznositi +11%.

Što se tiče ukupne količine emisijskih kvota stakleničkih plinova Europske unije u sustavu trgovanja emisijama, a kao rezultat pristupanja Hrvatske Uniji, ukupna kvota za Hrvatsku za razdoblje 2013–2020. bit će 9.080 gigagrama ekvivalenta ugljičnog dioksida (mjere za opisivanje koliko globalno zagrijavanje može prouzročiti određena vrsta i količina stakleničkih plinova).

Za Hrvatsku je određeno povećanje postotka kvote emisija stakleničkih plinova koje države članice mogu prodavati na aukciji u iznosu od 26%.

7. ZAŠTITA PRIRODNIH STANIŠTA

Europski propisi o zaštiti prirodnih staništa divlje faune i flore prilagodit će se tako da u odnosu na Hrvatsku obuhvate određene životinjske i biljne vrste te njihova staništa. U svrhu zaštite europski propisi o očuvanju divljih ptica prilagodit će se tako da u odnosu na Hrvatsku obuhvate određene vrste ptica.

POGLAVLJE 35:

OSTALA PITANJA

Neumski koridor. Uzimajući u obzir zemljopisnu specifičnost i dužinu neumskog koridora (9 km), Hrvatska je osigurala da, po pristupanju Europskoj uniji, može primjenjivati posebni režim koji omogućuje izuzeće za domaću robu koja prolazi kroz neumski koridor od obveze podnošenja ulaznih/ izlaznih skraćenih deklaracija (prethodne najave pošiljki elektroničkim putem). Taj će se režim primjenjivati na pošiljke robe čija ukupna vrijednost navedena na računu ili prijevoznoj ispravi ne premašuje 10.000 eura. Time je omogućeno neometano kretanje najvećeg dijela domaće robe preko stranog carinskog područja (neumski koridor), što je od prioritetne važnosti za opskrbu dubrovačkog područja.

Kyotski protokol. Europska unija Hrvatskoj je prenijela do 7 milijuna tona CO₂, tj. jedinica dodijeljene kvote izdanih temeljem Kyotskog protokola za razdoblje 2008–2012, ako Hrvatskoj to bude potrebno, uz uvjet da će potrošeni dio ovog iznosa Hrvatska morati vratiti u razdoblju 2013–2020, kako bi se Hrvatskoj omogućilo da u potpunosti ispuni svoj cilj prema Kyotskom protokolu.

PREGLED OSTVARENIH ZAHTJEVA EUROPSKE UNIJE ZA PRIJELAZNIM RAZDOBLJIMA

POGLAVLJE 2:

SLOBODA KRETANJA RADNIKA

Hrvatski će se građani moći slobodno zaposliti u zemljama Unije bez posebnih odobrenja ili radnih dozvola, osim u onim zemljama koje odluče zadržati postojeća ograničenja u svojim nacionalnim pravima najduže u razdoblju od dvije, pet ili sedam godina od dana pristupanja Hrvatske Europskoj uniji. Za one države koje zadrže takva ograničenja, Hrvatska će također moći primijeniti istovrsna ograničenja pa ni njihovi građani neće moći raditi u Hrvatskoj.

POGLAVLJE 14:

PROMETNA POLITIKA

Tijekom dvije godine od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji hrvatski cestovni prijevoznici neće moći obavljati cestovni prijevoz tereta između dvije točke u državi članici Europske unije (kabotaža), ali isto tako, prema načelu uzajamnosti, ni prijevoznici iz država članica Unije, u tom razdoblju, neće moći obavljati iste usluge na hrvatskom teritoriju. Na načelu uzajamnosti dvogodišnje prijelazno razdoblje pojedine države članice mogu produljiti za najviše još dvije godine ili mogu u svakom trenutku dozvoliti obavljanje takvih usluga na svom teritoriju.

PRILOG 5.

INFORMACIJA

o provođenju referenduma o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji i postupku ratifikacije Ugovora o pristupanju

Pravni temelj za radnje koje je potrebno poduzeti od strane RH čine: Ustav RH (NN 85/10 - pročišćeni tekst), Zakon o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (NN 28/96) i Zakon o referendumu i drugim oblicima osobnog sudjelovanja u obavljanju državne vlasti i lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 33/96, 92/01, 58/06 - odluka Ustavnog suda, 69/07 - odluka Ustavnog suda, 38/09).

REPUBLIKA HRVATSKA

- Na temelju članka 142. stavaka 1. i 3. Ustava Republike Hrvatske Hrvatski sabor donio je 23. prosinca 2011.g. **Prethodnu odluku o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.**
- Na temelju članka 81. Ustava Republike Hrvatske – pročišćeni tekst (NN 85/10) i članka 3. Zakona o referendumu i drugim oblicima osobnog sudjelovanja u obavljanju državne vlasti i lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 33/96, 92/2001, 44/2006, 58/2006, 69/2007 i 38/2009) Hrvatski sabor je 23. prosinca 2011.g. donio **Odluku o raspisivanju državnog referenduma o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji** koji će se održati u nedjelju, 22. siječnja 2012.g. od 7 do 19 sati.
- **Odluka o udruživanju RH donosi se na referendumu većinom glasova birača koji su pristupili referendumu.**
- Nakon pozitivnog ishoda referenduma **VRH upućuje HS Prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o pristupanju.**
- **HS donosi Zakon o potvrđivanju Ugovora o pristupanju temeljem članak 139. stavak 2. Ustava dvotrećinskom većinom glasova svih zastupnika.** Nakon toga slijedi **polaganje isprave o ratifikaciji RH** što predstavlja konačan pristanak RH da će biti vezana Ugovorom o pristupanju.
- **RH postaje članica EU** stupanjem Ugovora o pristupanju na snagu nakon što ga ratificiraju svih 27 država članica.

EUROPSKA UNIJA

- Nakon potpisivanja Ugovora o pristupanju, Ugovor se **upućuje u postupak potvrđivanja (ratifikacije)** sukladno ustavnim odredbama svake od država stranaka.
- U svim državama članicama EU predviđen je **parlamentarni postupak ratifikacije** Ugovora o pristupanju pri tome se ne očekuju se problemi s ratifikacijom Ugovora o pristupanju.
- Preporučljivo je da se u proces lobiranja uključi i Hrvatski sabor, organiziranjem posjeta saborskog izaslanstva u države članice kako bi se pospješio i ubrzao postupak ratifikacije Ugovora o pristupanju u pojedinim parlamentima država članica EU.